Sinuciderea. De ce a atacat Hitler Uniunea SOVIETICĂ??

Coperta
Titlu
Victor Suvorov
Sinuciderea
De ce a atacat Hitler

Uniunea Sovietică?
Traducere din limba rusă

de Radu Părpăuţă

POLIROM

2012
Caseta

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2922-0
ISBN PDF: 978-973-46-2923-7
ISBN print: 978-973-46-2784-4

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: vînător de tancuri german Jagdpanzer

VICTOR SUVOROV (Vladimir Bogdanovici Rezun), fost ofiţer al Direcţiei Generale de Informaţii a

Ministerului Apărării din Uniunea Sovietică, a defectat în 1978 şi s-a stabilit în Marea Britanie, unde a lucrat ca analist de informaţii. Alte volume traduse la Editura Polirom: Spărgătorul de gheaţă. Cine a declanşat al doilea război mondial? (2010), Ultima republică (vol. I: De ce a pierdut Uniunea Sovietică al doilea război mondial?, 1997, 2010; vol. II: Cauza sfântă, 2011; vol. III: Dezastrul, 2011), Ziua M. Când a început al doilea război mondial? (1998, 2011), Epurarea. De ce a decapitat Stalin armata? (2000, 2011), Acvariul. Cariera şi defecţiunea unui spion sovietic (2011), Speţnaz. Istoria secretă a Forţelor Speciale Sovietice (2011).

transfer.html

O carte cu un asemenea titlu nu se dedică prietenilor.
De aceea o dedic duşmanilor.
transfer-1.html

Capitolul 1

Istoria secretă
Neîndoielnic, arhivele adevărate ale lui Stalin şi Beria reprezintă o sumă de materiale atît de secrete şi de ucigătoare, încît este puţin probabil că vor fi desecretizate în totalitate (dacă mai sînt întregi).
Aleksandr Buşkov, Rusia, care nu a existat
1
Această carte mi-a stricat viaţa. Să vezi o asemenea carte este acelaşi lucru cu a te întoarce brusc la barieră şi, orbit de faruri, să simţi cu toată fiinţa expresul, care zboară către tine, în momentul în care nu-ţi mai rămîne timp nici pentru ţipătul de adio.
Dar cel mai interesant este că această carte nici nu trebuia citită. Ea buimăcea şi copleşea numai prin denumire, chiar de la pagina de titlu. Te-ai uitat şi mori. Te-ai uitat şi te trezeşti răvăşit de uimire.
Am aflat pentru prima dată de existenţa acestei cărţi la biblioteca secretă a Şcolii Corpului de Comandă Superior pe întreaga armată din Kiev „M.I. Frunze”, decorată cu Ordinul „Drapelul Roşu”. În acest titlu pompos sînt atît de multe cuvinte, dar în acelaşi timp nu se spune nimic. Un iniţiat nu ghiceşte niciodată cine anume studiază în spatele acestor ziduri. Mai ales că Şcoala din Moscova a Corpului de Comandă Superior pe întreaga armată este de-un fel, cea din Leningrad – de alt fel, iar cea din Kiev – de alt fel. Este mai bine să nu facem paralele în cazul acesta. Aşadar mi s-a luat jurămîntul, mie, un biet cursant îmbrăcat în verde, mi s-a acordat permisiunea şi iată-mă la uşa blindată a bibliotecii secrete. Prima dată. Pentru mine, frecventarea bibliotecii secrete era ca un fel de vizită neoficială la un harem străin: foarte interesantă.
În bibliotecă – linişte şi pace. Şi o ordine exemplară. Accesul este interzis la rafturi. Există un catalog şi... caută. Îţi aduc ce ceri. Conform procedurii în vigoare. Aleg cîteva fişe, asemenea unui cavaler zgîrcit perlele. Iar pe fişe sînt titluri, unul mai plăcut decît altul: Produsul 3-R-10. Sună ca TRRREI-ERRR-Zeceee! Sau: U-5-TS. Apropo, acesta e acelaşi lucru cu 2-A-20. Acest lucru se află la Obiect 166. Iar Obiect 166 nu e nicidecum bază militară. Este tanc. Odinioară era strict secret. Maselor largi nu le era dat să ştie despre produse şi obiecte, dar eu pot să comand cartea la alegere şi să aflu secretele. Problema este că ochii îmi fug în toate părţile: 3-M-6, 2-P-27, T-12A... Ce să aleg? Cu ce să încep, pe cine să „degust”?
Şi deodată, pe fişa roz apare denumirea cărţii. Denumirea care îl face pe om fărîme.
2
Pînă astăzi n-am înţeles: cum de nu m-am făcut fărîme? Rămîn uimit: cum de am rămas în viaţă după ce am citit aşa ceva? Pesemne că am scăpat pur şi simplu. Dar am rămas buimăcit. Vreme de două săptămîni, la înviorare şi la trecerea în revistă, la antrenamente şi apeluri, la lecţii şi seminarii am trăit în regim de deconectare totală. Mai corect spus, cineva trăia în locul meu, făcea de serviciu, îşi curăţa arma, cizmele, curăţa closetul, primea sancţiuni şi recompense, alerga, sărea şi cînta cîntece de luptă. Iar eu, buimăcit şi terfelit, absentam din această lume.
După două săptămîni, după ce mi-am venit în fire, am mers iarăşi la biblioteca cu secrete. Dincolo de uşa blindată. Mi-am stăpînit emoţiile. Am găsit în catalog aceeaşi fişă roz şi, străduindu-mă să nu-mi trădez sentimentele, am comandat cartea. Nici nu o văzusem, doar îi citisem titlul pe fişă. Şi iat-o acum în faţa mea.

Mică. Cenuşie. În colţul din dreapta sus – „Secret” şi numărul de inventar 0341. Autor – general-colonel L.M. Sandalov. Denumirea – Operaţiunile de luptă ale trupelor Armatei a IV-a a Frontului de Vest în perioada iniţială a Marelui Război pentru Apărarea Patriei (Voenizdat, 1961).

3

Ce, v-a şocat acest titlu? V-a izbit ca un topor în moalele capului? Măi, să fie!... Şi eu, cîndva, după citirea paginii de titlu am văzut negru înaintea ochilor. Dumneavoastră acum v-aţi obişnuit cu senzaţionalul, cu divulgările. Dacă acest titlu te mai şochează acum, efectul nu este mortal. Dar în acei ani era ucigător. Ne-au învăţat că războiul a fost măreţ şi naţional. Ni s-a spus că războiul a fost sfînt şi eliberator. Iar unii au şi crezut. Printre aceştia mă număram şi eu. Şi, iată, se arată că istoria războiului, pe care am studiat-o, este o poveste pentru urechile noastre blegi. Istoria care ni s-a relatat este o baladă pentru gloată, pentru masele largi populare, pentru neiniţiaţi. Iar aici, dincolo de uşa blindată, dincolo de grilajul de oţel, de zidurile inexpugnabile, de spetele largi ale santinelelor înarmate cu automate, dincolo de rînjetul bestial al cîinilor de pază, dincolo de privirea vigilentă a „Secţiei speciale”, apărată de bilete de acces, de permise, de parafe, de caiete de înregistrare, de instrucţiuni pentru ţinerea lucrărilor secrete, se păstrează o cu totul altă istorie a aceluiaşi război. Iar amintirile secrete ale generalului Sandalov nu sînt deloc unice. Această carte mi-a căzut pur şi simplu prima în mînă. Dar în afară de ea sînt o mulţime de memorii secrete: generalul de armată I.I. Fediuninski şi mareşalul de artilerie N.N. Voronov, generalul-locotenent S.A. Kalinin şi mareşalul Uniunii Sovietice I.H. Bagramian, generalul de armată P.I. Batov şi generalul de armată A.V. Gorbatov (acela despre care tovarăşul Stalin a spus că mormîntul îl îndreptăţeşte pe Gorbatov). Şi încă multe altele.

Se pune întrebarea: ce ascundem? Şi de ce?

Dar ascundem serios. Dacă îmi voi ţine limba strîns între dinţi, mi se va scrie în atestat că ştiu să păstrez secretul militar şi de stat. Dar imediat ce voi flecări, imediat ce voi relata cuiva conţinutul memoriilor secrete, voi cădea sub incidenţa celor mai grave articole ale Codului Penal, începînd cu articolul 64. Şi este posibilă o sentinţă destul de aspră. Dar ce vorbesc eu de conţinut! Nici măcar nu am voie să reproduc conţinutul acelor cărţi, nu am voie să pătrund adînc în amănunte. Este suficient să spun că memoriile există, că acest lucru înseamnă o divulgare, că atrage după sine răspunderea penală conform aceloraşi articole. Iar dacă noaptea mă furişez să sparg grilajul bibliotecii secrete, atunci santinela de la post mă va face arşice cu salve de automat. Fără să stea pe gînduri. Şi eu însumi, cînd intru santinelă la acest post (se numeşte Postul nr. 2), trag cu aceleaşi salve în oricine va cuteza să încalce pacea secretelor noastre. Şi tot fără să stau pe gînduri. Voi primi recunoştinţă pentru ucidere şi un concediu urgent cu documente de drum gratis în orice colţ al ţării. Iar în atestatul meu se va scrie despre fermitatea manifestată în ceea ce priveşte paza secretului militar. Aceste rînduri vor împodobi biografia mea şi vor ajuta la ridicarea mea pe treptele superioare ale carierei. Numai că ce-i cu aceste taine pentru divulgarea cărora trebuie să ucid fără să stau pe gînduri? Ce sînt aceste secrete?

Imaginaţi-vă că trăiţi cu o femeie minunată un an, doi, zece. Ea i-a cucerit pe toţi: e inteligentă, spre invidia vecinelor, e bine făcută, e frumoasă, harnică, cu treburi şi planuri precise. Şi brusc aflaţi că iubita dumneavoastră, femeia adorată are un trecut întunecat, mizerabil. Atît de întunecat şi de mizerabil că încercarea de a pătrunde în el duce la ameninţarea cu moartea. Mai simplu, rămîi fără cap dacă încerci să lămureşti ceva. Exact în această situaţie mă simţeam eu. Numai că nu era vorba de o femeie, ci de marea victorie în cel mai sfînt şi mai drept dintre toate războaiele. Reieşea că marea victorie are un trecut ticălos şi murdar. Dacă nu este aşa, ce ascundem? Dacă cealaltă istorie a războiului, secretă, este curată şi minunată, de ce scheaună şi urlă în jurul ei cîinii de pază?

4

Noi ştim să păstrăm secrete. Declarăm informaţiile despre război secrete şi strict secrete, închidem aceste secrete în seifuri, sigilăm seifurile, apoi închidem uşile depozitelor şi le sigilăm. Şi punem santinele. Două ore – un schimb; alte două ore – alt schimb. Stai, cine e? Vine militarul de schimb cu schimbul! Militarul de schimb la mine, ceilalţi pe loc! Am predat postul! Am primit postul. Garda care primeşte postul se transformă în santinelă; santinela care a predat postul – în gardă. Şeful gărzii doarme numai ziua, patru ore, de la zece pînă la două. Dacă nu sînt evenimente. La cinci – schimbul. La şase – schimbarea gărzilor. Şi apoi iarăşi de la început: posturi de două ore, de trei ore. Am predat, am primit. Pază vigilentă şi apărare dîrză... În lătratul cîinilor de gardă. Santinela este obligată să uzeze de armă în caz că...

Păstrarea secretului celeilalte istorii a războiului costă mijloace şi eforturi imense. Încercaţi să hrăniţi numai un cîine de gardă, un căţelandru cenuşiu. Omul sovietic poate să nu fie hrănit – e obişnuit, se descurcă. Dar cîinele,

pardon, primeşte două kilograme de carne pe zi. Cît îi trebuie pe an? Iar gărzile stau de pază de jur-împrejurul fiecărui gard înalt, ca poporul să nu afle nimic despre război. Băieţii cu automate ar fi buni la recoltat. Dar noi cumpărăm grîu din America, iar pe bărbaţii zdraveni, buni de muncă, îi scoatem din cîmpul muncii. De decenii. Îi ţinem de pază, pentru ca nimeni să nu afle istoria războiului care s-a ordonat să se numească „al Patriei". Eu am păzit acele secrete la Kiev. Şi nu numai la Kiev. Aceeaşi carte secretă a generalului Sandalov şi cărţile celorlalţi memorialişti au fost păzite la Novosibirsk, Riga, Tallin, Severomorsk şi Ussuriisk, la Arzamas şi Buhara, în bibliotecile secrete din Wünsdorf şi Liegnitz, Habarovsk, Krasnoiarsk şi Uriupinsk. Iată unde zboară banii: ca să ne păstrăm secretă propria istorie.

Iar cekiştii stau de veghe. Cekiştii urmăresc: nu sînt scurgeri de informaţii despre războiul, cu care s-a ordonat să ne mîndrim? Cekiştii îi dau în vileag pe cei care îşi pun în gînd să dezvăluie secretul celui mai drept război din istorie. Şi primesc medalii de luptă pentru vigilenţa lor. Dar cekiştii trebuie hrăniţi. Cu carne. Mai bine decît cîinii de pază. Nu e departe ceasul cînd vigilenţa cekiştilor se va toci, iar poporul nostru va începe să-şi dea seama de unele lucruri despre războiul care a bîntuit în urmă cu jumătate de veac.

5

N-aş fi fost capabil să mă gîndesc la o asemenea răzvrătire. Dar nu mă pregăteam într-o simplă instituţie şcolară, ci în una specială. Chiar în prima zi şi chiar la prima lecţie un colonel încercat ne-a explicat pe dată toate secretele branşei: nu credeţi, zicea, ceea ce se dovedeşte plictisitor, căutaţi ceea ce se ascunde de voi. Şi pe tot parcursul lecţiei a repetat că nu trebuie să credem ceea ce se demonstrează. În a doua oră a lecţiei ne-a spus că trebuie să căutăm ceea ce se ascunde. A încheiat astfel: „Dacă găsiţi ceea ce se ascunde, nu vă bucuraţi. Aceasta poate să fie a doua cascadă de acoperire. Ţineţi minte: un secret adevărat se ascunde în două cascade. Sau în trei".

Iar aici m-am întors la situaţia mea. În toată scurta mea viaţă de atunci mi s-a făcut demonstraţia absolut plictisitoare a istoriei luminoase şi purificatoare a războiului măreţ şi sfînt. Reiese că cealaltă istorie a aceluiaşi război mi-a fost ascunsă cu grijă. Încă nu deschisesem cartea secretă a lui Sandalov, încă nu ţinusem în mîini memoriile secrete ale altor generali şi mareşali, dar îmi imaginasem deja că există două istorii paralele. Iar acestea sînt versiuni complet diferite. Dacă ar fi fost identice, atunci de ce să fie ascunsă una dintre ele?

Care dintre cele două este corectă? Probabil cea păzită. Dacă avem un inel de aur, cînd plecăm de acasă îl ascundem şi încuiem uşa. Cîinelui îi dăm drumul din lanţ, ca să alerge prin curte şi să dea din coadă. Însă dacă avem lănţişoare şi cruciuliţe de aluminiu doar suflate cu aur, dacă „briliantele" noastre sînt de sticlă, atunci nu ne vom îngrijora prea mult în privinţa lor. Aşadar aceea care se păstrează după uşile blindate este istoria războiului – deşi, probabil, nu toată. Iar aceasta cu care ne-au hrănit alde Nekrici, Ceakovski, Şolohov, Ozerov şi Stadniuk – pe scurt, Direcţia Politică cu Secţia de Agitaţie şi Propagandă – nu se poate numi istorie. Aceasta este surogat, erzaţ, fals şi făcătură.

Aici trebuie să vorbim şi despre ediţiile oficiale în şase şi douăsprezece volume. Ele constituie ceea ce s-a ordonat să se umfle. Acelaşi lucru se poate spune şi despre miile de volume de memorii militare cu care generalii şi mareşalii noştri au umplut bibliotecile şi librăriile. Ce valoare au? La fel sînt şi trei cărţi ale generalului-colonel L.M. Sandalov despre începutul războiului: Hotare grele, Lucruri trăite, Pe direcţia Moscova. Dar cum să ne raportăm la aceste cărţi dacă vom afla că în afară de cele trei mai este încă una, secretă? În cărţile nesecrete ale generalului Sandalov se conturează o linie, iar în cea secretă – alta. Cum să le credem pe cele nesecrete?

Însăşi existenţa memoriilor secrete ne duce cu gîndul că nu totul este curat în marele război şi că generalii noştri au apucături de infractori: relatează mulţimii nişte istorii, iar celor din mediul lor alte istorii. Aşa se procedează la hoţi: pentru toţi ceilalţi povestesc verzi şi uscate, iar celor din anturajul lor le dau altă versiune, ştiind că de aici nu se scurg informaţii. Şi nu este important că în cercul lor spun sau nu tot adevărul; important este că în cercul lor nu povestesc lucruri ca pentru toţi ceilalţi.

6

Memoriile sunt un gen interesant. Dar documentele despre război sînt mai interesante. Cum poţi să pătrunzi la ele?

Multe decenii conducătorii noştri au ţinut secret nu numai conţinutul arhivelor, ci şi mijloacele de a pătrunde la ele. Şi abia după 46 de ani de la invazia germană, cînd bîntuia ceea ce s-a numit glasnosti, Revista de istorie militară (1987, nr. 9, p. 87) a explicat în sfîrşit tuturor amatorilor procedeul de pătrundere la documentele de arhivă din timpul războiului: „La documentele statelor-majore principale şi ale direcţiilor centrale ale diverselor

arme ale Forţelor Armate, ale direcţiilor principale şi centrale ale regiunilor militare, ale regiunilor PVO şi ale fronturilor accesul se face cu permisiunea şefului Statului-Major General al Forţelor Armate ale URSS".
Vedeţi cît de simplu este totul? Trebuie să mergi la Statul-Major General: „Unde-i mareşalul Uniunii Sovietice Ahromeev?". Imediat ţi se indică uşa. Bateţi: „Să trăiţi, aş avea niţică nevoie să caut prin arhive...". Iar mareşalul Ahromeev (sau cel care este astăzi în locul lui) îţi scrie repede şi degrabă permisul.
Ce-i drept, sub această simplitate se ascund două precizări şi o reţinere. Revista de istorie militară a explicat în primul rînd că cercetătorul trebuie să caute prin arhive nu după voia lui, ci „după orientarea unităţilor militare, a instituţiilor şi organizaţiilor de stat". Dar, lămuriţi-mă, ce folos are şeful unei instituţii să manifeste iniţiativă, să-şi bage nasul unde nu-i fierbe oala, să-şi asume răspunderea pentru cercetările tale istorice în sfere în care cercetările nu se recompensează deloc, ci se curmă ferm?
A doua precizare: „Cercetătorul orientat de acestea trebuie să aibă o adeverinţă privind accesul la activitatea cu documentele secrete". Cercul se închide rapid şi sigur. Celui deosebit de curios nu i se permite accesul la documentele secrete. Iar cel căruia i se permite un asemenea acces nu va călca pe de lături şi nu va cere niciodată permisiunea Statului-Major General. Dar să zicem că va cere şi i se va permite accesul. Însă nici atunci nimeni nu va afla rezultatul căutărilor sale. Ai lucrat în arhivă, ţi-ai satisfăcut curiozitatea, dar după aceea ţine-ţi limba între dinţi şi respectă semnătura pe care ai dat-o privind nedivulgarea secretului.
Acestea sînt precizările; iată şi reţinerea. Toate deciziile importante în problemele desfăşurării războiului se luau de către Stalin şi de cercul său militar apropiat, adică de Cartierul General al Comandamentului Suprem (SVGK). Toate celelalte organe de stat şi militare, toţi comandanţii şi toate statele-majore erau doar executanţi ai voinţei lui Stalin. Însă în lista prezentată mai sus sînt enumerate multe instanţe foarte înalte, dar nu şi Cartierul General al VGK. Astfel, dacă ai acces la activitatea cu documentele secrete, dacă marelui tău şef îi trăsneşte prin cap să afle ceva despre război şi să facă formele orientării respective, dacă şeful Statului-Major General îţi dă voie să cauţi prin arhive, tot nu vei găsi lucrurile importante. Fiindcă vei avea acces numai la hîrtiile de mîna a doua ale statelor-majore de mîna a doua.
După cîţiva ani, M.A. Gareev, locţiitorul şefului Statului-Major General pe probleme ştiinţifice, a confirmat: „Documentele Cartierului General al VGK au fost luate după război de la Statul-Major General" (Krasnaia Zvezda, 27 iulie 1991). Dar generalul de armată Gareev nu ne-a relatat cine le-a luat şi unde le-a ascuns. Poftim, caută adevărul despre război, spărgîndu-ţi capul de ziduri impenetrabile.
De dragul dreptăţii, trebuie să recunosc că un cercetător de la Universitatea din Tel-Aviv a primit această permisiune fără nici un fel de probleme, ba chiar şi invitaţia de a lucra în orice arhivă din Rusia, inclusiv la arhivele Ministerului de Externe, ale Statului-Major General, ale GRU, ale Serviciului de Informaţii Externe, ale Cominternului; chiar i s-a repartizat ca ajutor un consilier al preşedintelui Rusiei. Interesant caz! Zic eu cu invidie: au unii noroc, dom'le! Numai că nu îmi este clar care organizaţie de stat i-a dat orientarea acestui cercetător şi cine i-a acordat acces la secrete? Pentru a primi acest acces trebuie să depui jurămîntul, să-ţi demonstrezi devotamentul faţă de regimul conducător şi să dovedeşti că ştii să păstrezi secretul de stat şi militar. Tovarăşe cercetător, aţi depus jurămîntul de credinţă? Aţi semnat respectivele documente?
7
Nu toţi au norocul acesta.
De pildă, cercetătorul Dmitri Iurasov. De 13 ani face o cartotecă a represaliilor. După ce a absolvit şcoala, a intrat la Institutul Arhivelor de Istorie, a lucrat la Arhivele Revoluţiei din Octombrie, ale Economiei Naţionale, ale Tribunalului Suprem al URSS. Mulţi ani a strîns 430000 de fişe şi 60000 de scrisori. Omul este interesat de istorie. Iată, s-a ordonat ca aceşti oameni să fie daţi în vileag. Pe aceşti oameni îi vînează organele, care nu dorm. Interesul ridicat al lui Iurasov pentru istoria noastră a fost adulmecat de cîinii credincioşi. Şi curiosul Iurasov a zburat din arhive şi nu mai are acces la ele. Însă Dmitri Iurasov doar adună date despre crimele demascate demult, cum declară vocalii „copii ai Congresului XX". Iurasov nu s-a atins de secretele militare. Şi nu s-a băgat în arhivele militare. A strîns informaţii nesecrete.
Unor astfel de cercetători iubita noastră conducere nu le duce grija şi le pune beţe în roate cu sentimentul datoriei împlinite.
Însă cel care se interesează de război se află într-o situaţie şi mai grea. În jurul arhivelor militare barierele sînt mult mai înalte.
Comunicînd în Krasnaia zvezda că documentele Cartierului General al VGK se află nu se ştie unde, generalul de armată M.A. Gareev continuă: „Oricît de trist este, apreciind situaţia cu mintea limpede, va trebui să

acceptăm faptul că la o anumită parte din documente accesul nu va fi deschis atît de curînd”.
Putem traduce cuvintele generalului în felul următor: Dragi tovarăşi cercetători, lucrurile cele mai interesante de la Statul-Major General nu mai sînt de mult, iar la cele care mai sînt, spre marea noastră tristeţe, nu vom deschide accesul atît de curînd.
Lucrurile acestea s-au publicat în Krasnaia zvezda din 27 iulie 1991. De la momentul invaziei germane şi pînă la cel al publicării declaraţiei generalului au trecut cincizeci de ani, o lună şi cinci zile. În comparaţie cu această perioadă, cum ordonaţi, tovarăşe general, să înţelegem sintagma „nu atît de curînd”? Cînd anume?
Pentru generalul de armată Gareev pun aceeaşi întrebare: de ce? Explicaţi, nu mie, ci poporului, care vă hrăneşte: de ce secretele războiului trebuie păstrate? Ce îi ascundeţi poporului?
Lucrul cel mai surprinzător este următorul: tocmai acest general, din plămada celor care obstaculează accesul la arhive, este numit preşedinte al Academiei de Ştiinţe Militare. Dar tot el este şi cel mai activ cercetător al războiului, unul care şterge petele albe. Vă salut, o, mare descoperitor al tainelor istoriei!
Lucrează la Academia de Ştiinţe Militare şi se mîndreşte cu componenţa ei: ciurdele cîtă frunză şi iarbă de doctori şi doctoranzi în ştiinţe. Îi provoc pe marii descoperitori. Să respingeţi Spărgătorul de gheaţă este obligaţia dumneavoastră directă. Tovarăşi generali, trebuie fie să recunoaşteţi Spărgătorul de gheaţă, fie să-l contestaţi. Pentru asta primiţi bani. Hai, cine iese pe cal sau pedestru, piept la piept şi scut la scut? Cine combate în esenţă, iar nu flecuşteţe? Dar vitejii de la Ministerul Apărării, de la Statul-Major General, de la Academia de Ştiinţe Militare nu se grăbesc să iasă la duel în faţa telecamerelor. În locul criticilor, academicienii generali şi generalii academicieni au născocit o precizare. Cică în Spărgătorul de gheaţă totul pare corect, numai că, din păcate, nu s-au găsit în arhive documente care să confirme cele spuse.
Bine gîndit! Pe de o parte, nu s-au găsit documente, iar pe de alta, „oricît de trist este, accesul la documente nu va fi deschis atît de curînd”. Sărmanii generali-cercetători nu pot să descopere ceea ce au hotărît ferm să nu ne arate. Au furat şi au ascuns istoria noastră, iar acum, vezi Doamne, nu pot găsi ce au furat.
Generalul de armată Gareev nu lucrează singur, ci într-un colectiv unit de acelaşi fel de descoperitori. Iată încă un cercetător perseverent – generalul-colonel I.A. Gorkov. Neobosit, acesta aruncă pietre în grădina mea. A născocit următoarea bagatelă: a afirmat că arhivele sînt în mîinile generalilor şi că, prin urmare, numai în lucrările lor se poate găsi adevărul pur. Alţii, înţelegeţi, scriu, vai de capul lor, fără să se bazeze pe documentele de arhivă!
Generalul-colonel Gorkov se preface debil mintal, pozînd că nu înţelege lucruri simple, căci accesul la arhive nu înseamnă nicidecum dorinţa de a spune adevărul. Generalii noştri au avut întotdeauna acces la arhive, dar de aici nu urmează deloc că au spus adevărul. Iar existenţa unei întregi literaturi subterane secrete scrise de generali cu privire la război, cercetările „închise”, accesul restrictiv la arhivele militare – toate sînt expresia clară a lipsei de dorinţă de a spune adevărul. De fapt, aceasta este o manifestare clară a tendinţei de a minţi. Sprijinindu-se pe arhive.
Dar generalul Gorkov nu se astîmpără: „Evidenţierea adevărului... luînd în considerare complexitatea deosebită a problemei, cere analiză, judecată trează, reazem strict pe documente” (Krasnaia zvezda, 21 octombrie 1995).
Mai departe, generalul trece într-un domeniu mai înalt. Generalul-colonel Gorkov relatează despre magnificul potenţial al poporului nostru: „Acest potenţial include şi cunoaşterea istoriei din care societatea îşi soarbe forţele. Şi trebuie să studiem istoria, plastic vorbind, nu după copii contrafăcute, ci după original”.
Ah, ce logică de general! Trebuie să cunoaştem istoria! Poporul trebuie să-şi soarbă forţele din ea! Iar studierea ei trebuie să se facă după original, cu sprijin de nădejde pe documentele... pe care generalii nu le arată nimănui, care sînt ascunse nu se ştie unde, care sînt păzite cu cîini, la care poporul nu a avut acces vreme de 50 de ani şi nu va avea, aşa se intenţionează, nici în următoarele cinci decenii.
*
Nu vi se pare, tovarăşi generali, că faceţi aceeaşi treabă pe care o fac şi cîinii cenuşii de pază, care pentru două kilograme de carne pe zi ţin poporul departe de propria istorie?
transfer-2.html

Capitolul 2

Termenul de păstrare – trei luni

Principalul principiu al muncii noastre – adevărul.

VIJ, 1988, nr. 10, p. 71
Noi sîntem obligaţi să ne ţinem de adevăr.
VIJ, 1989, nr. 6, p. 5
Pentru deplinul adevăr.
VIJ, 1990, nr. 12, p. 66
Să scriem şi să dăm la tipar adevărul.
Krasnaia zvezda, 26 noiembrie 1993
Nimic, în afară de adevăr.
Krasnaia zvezda, 9 februarie 1995
Sarcina noastră – să spunem adevărul.
Krasnaia zvezda, 24 ianuarie 1997
Să spunem adevărul şi numai adevărul.
Krasnaia zvezda, 19 martie 1997
Cine are nevoie de adevărul vostru, dacă acesta ne împiedică să trăim?
General de armată A.A. Epişev, membru al CC al PCUS, şeful Direcţiei Politice generale a Armatei Sovietice, Ogoniok, 1989, nr. 25, p. 5

1

Mi-am biruit ispita. Am întors pe toate părţile cartea generalului Sandalov, am privit-o, dar nu am trecut de pagina de titlu.
Am decis: noi vom merge pe altă cale. Nu voi citi memoriile secrete ale generalilor şi mareşalilor noştri. Deocamdată. Activitatea mea viitoare, profesiunea mea constă în a descoperi secretele militare. Metodele prin care sînt pregătit sînt destul de perfecţionate. Însă în orice instituţie de învăţămînt nu poţi să scapi de convenţii şi simplificări. Iar aici aveam posibilitatea să mă pregătesc eu singur. Fără convenţii şi simplificări. Acolo, dincolo de uşa blindată a bibliotecii secrete, sînt sute de cărţi care conţin secretul războiului, versiunea secretă a războiului. Nu ştiu în ce constă versiunea secretă, prin ce se deosebeşte de cea nesecretă.
Însă pot evalua.
Trebuie să pătrund pur şi simplu în versiunea nesecretă, să sesizez ce nu este aşa cum trebuie în ea, unde este denaturată, iar pe această bază să trag concluzii cu privire la cum poate arăta varianta secretă a istoriei aceluiaşi război. Şi numai după aceasta voi ajunge la memoriile secrete şi voi verifica cît de exacte sînt calculele şi presupunerile mele.
Aşadar, primul pas este studierea versiunii nesecrete. În acei ani, baza bazelor era Istoria Marelui Război Naţional al Uniunii Sovietice. 1941-1945, în şase volume, elaborată de Institutul de Marxism-Leninism de pe lîngă CC al PCUS. Prezentarea grafică era excelentă: coperte luxoase, hîrtie de calitate, tipăritură ireproşabilă, o bogată bibliografie şi fotografii, note, trimiteri la surse, anexe – toate acestea erau menite să stîrnească respect. Respectul îţi provoca palpitaţii după citirea paginilor de titlu. Comisia de redactare – o listă de jumătate de pagină cu membri ai Biroului Politic al CC, mareşali, generali, amirali, academicieni, scriitori renumiţi. Separat erau colectivul de autori şi redactorii fiecărui volum. Mai era şi o listă a consultanţilor – mareşali, mareşali, mareşali şi miniştri ai Industriei de Apărare, apoi iar – academicieni, academicieni, academicieni. Pe lîngă toate acestea erau listele arhivelor, ale noastre şi ale celor de peste hotare, din care au fost extrase informaţiile. Într-un cuvînt, cercetare academică în cel mai bun sens al cuvîntului.
Drept este că nimeni nu citea niciodată aceste volume. Între paranteze fie spus: vorbesc uneori în faţa cititorilor mei şi mi s-a întîmplat să vorbesc şi în faţa conaţionalilor. Acum sînt o mulţime peste graniţe. Mulţi dintre ei au trăit în Uniunea Sovietică pe vremea cînd aceste şase volume nu lipseau din nici o locuinţă. Îndemn sala: să ridice mîna cine a citit toate cele şase volume! Înţeleg: ascultătorii se aşteaptă la vreo festă cu întrebările mele insidioase, de aceea tac cu toţii. Atunci repet îndemnul sub altă formă: cine nu a citit cele şase volume? Şi sala răspunde vesel printr-un vot în unanimitate, fără nici o abţinere. Iar atunci cînd mi se reproşează că stilul meu nu este ştiinţific, eu întreb la rîndul meu, lăsînd timid ochii în jos: dar cine are nevoie de acest stil academic, pe care nimeni nu îl citeşte?
Să scrie cărţi a căror principală destinaţie este împodobirea locuinţei poate oricine, chiar şi un academician, fiindcă valoarea lor nu stă în conţinut, ci în coperte. Dar încearcă să scrii în aşa fel încît cele scrise să nu fie cumpărate pentru copertele frumoase.
Am spus acestea pentru că veni vorba.

Nu aş fi citit cele şase volume oficiale, dar asta era situaţia: trebuia. A trebuit să mă forţez. Le-am deschis. Şi nu m-am putut dezlipi de ele.

2

E o carte mare. Păcat că nu este citită de poporul nostru. Cine reuşeşte să treacă de primul volum se înseninează. Primul lucru care îţi sare în ochi: absenţa unui sistem în enunţarea materialului. Am citit cele şase volume chiar în perioada în care eram învăţat să adun informaţii, să le aleg pe cele importante, eliminîndu-le pe cele nesemnificative, să le pun în fişiere şi să le integrez în sistem. Era clar că cei care au scris Istoria Marelui Război... nu au învăţat acest lucru, pentru că academicienii au îngrămădit pur şi simplu în volume tot ce le-a căzut sub mînă, fără să se îngrijească deloc să repartizeze materialul pe teme sau să dea o logică celor enunţate. Însă eu, din pricina încăpăţînării mele funciare, am încercat să sortez informaţiile despre război aflate în istoria oficială. Dar nu a ieşit nimic. Să încep chiar de la vîrf. Unitatea de organizare cea mai mare a Armatei Roşii în perioada antebelică era regiunea militară. Cîte erau la 21 iunie 1941? În cele şase volume sînt descrise (succint) cinci regiuni de frontieră. Dar existau şi regiuni militare interne. Cîte? Care? Cine le comanda? Ce forţe aveau? Fără răspuns. Ici şi colo se pomenesc Regiunile Militare Moscova, Oriol, Harkov. Dar de ce toate acestea sînt împrăştiate, risipite prin diferite volume, prin capitole şi subcapitole? De ce aceste date nu sînt adunate laolaltă într-o singură pagină, într-un singur tabel?

Unitatea de organizare inferioară regiunilor militare este armata. A doua întrebare: cîte armate erau în Uniunea Sovietică la 22 iunie 1941? Un alt impas. Această informaţie nu există în istoria oficială. Care este efectivul acestor armate? Unde se aflau în momentul atacului german? Iarăşi şi iarăşi mă lovesc de ziduri indestructibile. Îmi fac o listă cu numerele armatelor, care sînt amintite în text. Rezultă că erau 12 armate. Numerele lor: III-VIII, X-XII, XIV, XXIII şi XXVI. În acest şir sînt spaţii libere ciudate. Sînt sărite numerele I, II, IX şi XIII. Unde erau aceste armate la 22 iunie? Sau nici nu au existat? Iar după numărul XIV sînt lacune mari. De ce? Dintr-o anumită cauză nu este prezentată pe hartă poziţia armatelor. Sînt doar nişte adnotări: regiunea militară cutare, iar între paranteze numerele armatelor din componenţa ei. Unde se găseau acestea? Una este ca trupele să fie concentrate chiar la graniţă, caz în care vor cădea imediat sub prima lovitură şi vor fi lichidate; alta este ca ele să fie la zeci şi sute de kilometri de graniţă, caz în care vom putea să dăm alarma la trupe şi să întîmpinăm inamicul cum se cuvine. Dacă armatele sînt departe de graniţă, vom pierde în prima parte a războiului o anumită parte din teritoriul propriu, dar ferim trupele de primul atac prin surprindere. Dacă trupele sînt concentrate chiar la graniţă, pierdem şi armata, iar împreună cu ea şi teritoriul pe care nu va avea cine să-l apere. În acest fel aducem ţara pe marginea prăpastiei. Vreau să ştiu ce s-a întîmplat la 22 iunie 1941. Dar nu pot înţelege acest lucru dacă nu ştiu poziţionarea armatelor noastre. În cele şase volume sînt menţionate o mulţime de cărţi. Însă cea mai importantă lipseşte: aceea care ar permite să se înţeleagă începutul războiului.

Cîte armate au fost? Douăsprezece? Dacă erau douăsprezece, de ce se foloseşte numărul XXVI? Să înşelăm inamicul? Sau pe noi înşine?

Mult mai tîrziu am adunat informaţii despre fiecare armată şi a reieşit că la 22 iunie nu au fost douăsprezece armate, ci treizeci şi una. Aceste informaţii se pot obţine după ce cerni o mulţime de alte cărţi aşa cum cerni tone de nisip pentru cîteva firişoare de aur. Însă aceste informaţii nu pot fi extrase din istoria oficială a războiului. Istoria oficială este scrisă în aşa fel încît grămezile de zgură să nu conţină firişoare de aur.

Acest deşert de zgură statistică, ce îţi sare în ochi, mi-a permis să trag prima concluzie.

3

Orice sumă suficient de mare de cunoştinţe se transformă în ştiinţă, dacă aceste cunoştinţe sînt sistematizate. Însă versiunea noastră oficială a războiului este prezentată fără sistem. Cu alte cuvinte, nu este ştiinţă. Aceasta a fost prima mea concluzie. Nu am renunţat la ea nici după 35 de ani. Voi spune şi mai mult: practic nu există informaţii despre război în istoria oficială. Cele şase volume se pot exprima în câteva cuvinte: războiul a fost cîştigat de Hruşciov. Cele şase volume sînt cugetări abstracte, îndemnuri şi lozinci, glorificarea Partidului Comunist şi a tovarăşului Hruşciov personal. Dar despre armată şi război nu se spune aproape nimic. Judecaţi şi singuri. Forţa principală de şoc şi de manevră a Armatei Roşii era constituită în vara lui 1941 de corpurile de armată mecanizate. Ca să înţelegi începutul războiului şi, prin urmare, întregul mers ulterior al acestuia trebuie să ştii cîte corpuri mecanizate am avut, unde se aflau, cine le comanda, care era efectivul lor. Despre forţa principală şi de şoc a Armatei Roşii se comunică următoarele:

Formarea corpurilor de armată mecanizate s-a desfăşurat în două etape. Unele dintre acestea s-au înfiinţat

începînd din iulie 1940, iar cea mai mare parte – în martie-iunie 1941. Însă conducerea Comisariatului Poporului pentru Apărare a făcut o greşeală punînd tehnică de luptă la dispoziţia tuturor corpurilor de armată simultan. Drept urmare, majoritatea dintre ele nu erau completate în totalitate (vol. 1, p. 457).
Şi asta-i tot. Şi iarăşi întrebări: aşadar, cîte corpuri de armată mecanizate erau? Cinci? Zece? Douăzeci? Treizeci? Ce aveau ele? Corpul de armată mecanizat înseamnă o sută de tancuri? Sau două sute? Cinci sute? Poate o mie? Dar cîte maşini grele erau în corpul mecanizat? O mie? Două? Cinci? Dar soldaţi? Zece mii în fiecare? Douăzeci? Treizeci? Ce înseamnă „unele dintre acestea”, „cea mai mare parte”, „majoritatea”? Dacă eu, în rezolvarea unei teme şcolare, îi raportam profesorului informaţii despre inamic folosind termeni ca „un anumit număr”, „un anumit procent”, „o oarecare parte”, aş fi fost trimis imediat în celula 26 a carcerei garnizoanei din Kiev, în aceea în care se arunca o găleată cu clor pentru dezinfecţie. Şi bine ar fi făcut. Fiindcă noi sîntem militari şi precizia este, dacă vreţi, politeţea noastră. Ca la regi. Iar absenţa preciziei înseamnă mitocănie. Şi este foarte rău că, dând dovadă de mitocănie, mareşalii şi academicienii noştri care au scris istoria oficială nu au fost închişi în celula cu clor. Pentru că meritau.
4
Dacă istoria oficială a războiului este ştiinţă, atunci ar fi trebuit să se precizeze măcar numărul acestor corpuri de armată – să se pună într-un tabel: numărul corpului, cînd a fost înfiinţat, la care armată se subordona, cine era comandantul, ce divizii aveau în componenţa lui, câte tancuri şi ce artilerie. Dacă aceste corpuri de armată ar fi fost puţine, nu ar fi ocupat mult loc în tabel. Dacă ar fi fost multe, înseamnă că meritau atenţie, şi nu îţi pare rău de pagină.
Şi încă ceva. Dacă tot vorbim de ştiinţă, atunci alături ar trebui să fie prezentate aceleaşi informaţii despre corpurile de armată germane. Dacă s-a vorbit despre faptul că aceste corpuri ale noastre nu erau completate în majoritatea lor, atunci trebuia, pur şi simplu la paritate, să se prezinte şi corpurile de armată germane: cîte erau şi dacă era măcar unul completat.
Întoarcem pagina istoriei oficiale: „La sfîrşitul anului 1940 efectivul brigăzilor de desant aerian a crescut de două ori. La începutul lui 1941 s-a desfăşurat formarea cîtorva corpuri de desant aerian, care s-a încheiat la 1 iunie 1941”. Pentru a-i conferi caracter ştiinţific, imediat se face şi trimiterea: Arhiva MO al URSS, fond VDV, opis 46027, dosar 1, ff. 10-15, 98, 203.
Ni s-a spus că la începutul anului 1940 aveam brigăzi de desant, dar nu ni s-a precizat cîte. Ni s-a comunicat că aveam numeroşi desantişti şi că au ajuns să fie de două ori mai mulţi. Ni s-a spus că în 1941 au fost înfiinţate corpuri de desant, dar s-a uitat să se spună cîte, unde, cu cîţi oameni şi, în special, de ce? De ce în primăvara lui 1941 s-au înfiinţat corpuri de desant, dacă ţara noastră se pregătea de apărare?
Unii afirmă astăzi că aceste corpuri de desant s-ar putea folosi nu numai în ofensivă, ci şi în defensivă; ce panică ar crea să le lansezi în spatele frontului nemţilor aflaţi în ofensivă! Bine, să fim de acord pentru o clipă: corpurile de desant şi brigăzile se pot folosi pentru lansarea în spatele inamicului aflat în ofensivă. Dar ciudat! Aşa trebuia să se procedeze. Atunci de ce nu au fost lansate? Marele Jukov formează unităţi de desant foarte puternice pentru, chipurile, lansarea în spatele frontului nemţilor aflaţi în ofensivă şi pentru panicarea lor. Şi s-a ajuns la următoarea situaţie: nemţii atacă, dar marele Jukov, din cine ştie ce pricină, nu lansează brigăzi şi corpuri de desant în spatele nemţilor, nu-i face să se panicheze, nu-i zăpăceşte.
Iar cauza o constituie faptul că, dacă inamicul atacă, înseamnă că are superioritatea sau chiar dominaţia în aer. De aceea partea care se apără nu poate nici măcar să viseze la desfăşurarea operaţiunii de desant. Operaţiunea de desant se poate desfăşura numai avînd superioritatea sau dominaţia totală în aer, adică în situaţia unei ofensive victorioase. În războiul defensiv nu este nevoie de desantişti în număr foarte mare, iar folosirea lor doar ca desantişti este imposibilă. Pentru războiul defensiv nu trebuie desantişti, ci partizani pregătiţi din vreme în timp de pace. Iar pe aceştia marele Jukov i-a trimis la plimbare în primăvara anului 1941. A ordonat să se desfiinţeze formaţiunile de partizani şi a lichidat bazele de partizani pregătite dinainte din pădurile bieloruse.
Dar am spus-o pentru că veni vorba. Acum să spunem altceva. Întrebarea este următoarea: cei care au alcătuit istoria războiului, membrii Biroului Politic şi ai CC, mareşalii, generalii, amiralii, doctorii şi profesorii, membrii activi şi inactivi, au ştiut sau nu cîţi desantişti aveam şi cîte corpuri de desant aerian au fost înfiinţate în URSS în primăvara lui 1941? Dacă nu au ştiut, de ce s-au mai apucat să scrie istoria? Iar dacă au ştiut, de ce au ascuns aceste informaţii cititorilor? De ce istoria oficială a războiului măreţ şi sfînt constă în şarade, rebusuri şi cuvinte încrucişate? Cifra care arată numărul corpurilor de desant înfiinţate în primăvara anului 1941 nu ocupă mult spaţiu. Dimpotrivă, dacă în locul cuvîntului „cîteva” se scrie „cinci” sau „zece” se face economie, cît de cît, de

spaţiu şi cerneală tipografică.
Trimiterea la arhive în cazul dat şi în toate celelalte cazuri este o batjocură. Mareşalii şi academicienii nu dau nici o informaţie concretă despre desantişti şi despre unităţile şi marile unităţi de desant, dar îl trimit pe cititor la arhive... în care ei înşişi interzic accesul.
La fel este şi indicaţia că efectivul brigăzilor de desant aerian a crescut de două ori. Am învăţat cu toţii fraza celebră: „Daţi-mi un punct de sprijin...". Istoria noastră oficială este scrisă în aşa fel încît să nu ofere un punct de sprijin. Dacă s-ar fi spus cîte brigăzi erau şi cîţi desantişti erau în aceste brigăzi, atunci am fi avut un punct de sprijin. De aici totul ar fi fost o joacă: am fi înmulţit cu doi şi am fi obţinut numărul dorit. Dar nu avem pe ce ne sprijini. În jur e mlaştină. Poate că la noi în ţară era un desantist şi s-au făcut doi. Iar dacă erau sute de mii, atunci...
Într-un cuvînt, cititorul curios va primi numărul iniţial al desantiştilor sovietici, X, îşi va aminti că aceştia au ajuns să fie de două ori mai mulţi, iar din calcul va rezulta 2X.
5
Cîndva, pe vremea abundenţei hruşcioviste, după ce am stat la rînd trei ceasuri, am cumpărat o cutie cu bomboane. Am deschis-o, dar bomboanele deveniseră demult fărîme necomestibile. Era clar, acele cutii fuseseră ţinute cîţiva ani în depozite şi magazii. Am vrut să văd cîţi anume. Caut pe cutie data fabricării. Nu este. Nu apare nici termenul de valabilitate. În locul lor, o ştampilă mare de culoare roz: „Termenul de păstrare – trei luni". Dar cum să calculezi aceste trei luni? De unde să porneşti?
M-am gîndit – e o prostie. Pe urmă mi-am dat seama: aşa le convine. Nu este nici neglijenţă, nici prostie. Este impertinenţă.
Iată, această impertinenţă a fost arma de bază a Biroului Politic, a CC, a Agitprop-ului (Direcţia de Agitaţie şi Propagandă a CC), a eroilor slugarnici, a mareşalilor şi academicienilor care au produs aceste şase volume. Să vedem următoarea pagină – 459:

Unităţile şi marile unităţi VVS1 ale flotei erau formate din: 45,3% aviaţie de vînătoare, 14% bombardiere, 9,7% avioane torpilor, 25% avioane de recunoaştere; 6% formau aviaţia cu destinaţie specială.

Şi iarăşi o trimitere: ŢGAVMF, fond 864, opis 1, dosar 172, f. 87.
Strict ştiinţific. Ce am aflat de aici? Cîte avioane erau în aviaţia flotei? Era o aviaţie puternică sau nu? Dacă eu vă comunic că ieri am tras la măsea 97,8% din rezerva de tării din casa mea şi mai scriu şi pe o hîrtie că, într-adevăr, aşa a fost, ce veţi afla din aceasta? Cît am băut: o sticlă, două, cinci? Sau jumătate de butoi? Sau poate că toată rezerva mea, ce mai rămăsese pe fundul unei sticle uitate? Ce înseamnă procentele din ceva necunoscut?
Dar iată informaţii despre întreaga aviaţie:

Pregătirea VVS de război a fost insuficientă; deşi avioanele noastre noi aveau o serie de avantaje faţă de cele germane, acestea erau puţine, aproximativ 22% din numărul total al avioanelor existente în aviaţia regiunilor de frontieră (vol. 1, p. 476).

Cu procente din ceva necunoscut poţi uimi un idiot. Să spunem, de exemplu, că un om cheltuie pe alimente o sută de procente din veniturile sale, iar altul un procent. Care dintre ei mănîncă mai bine? Pare că o sută de procente este mai mult decît un procent. Însă aşa judecă numai un prost. Noi întrebăm: o sută de procente din ce? Şi un procent din ce? Un cerşetor olog cheltuie pe hrană o sută de procente din cîştig. Dar pentru un oligarh, care are miliarde, oricît ar cheltui pe recepţii fastuoase în palate de marmură şi pe iahturi, tot va fi o cotă nesemnificativă din veniturile lui. Un procent din veniturile lui, cheltuit pe butoaie de icre şi rîuri de şampanie, este infinit mai mare decît o sută de procente ale unui flămînd de pe stradă.
Sau iată o poveste a unui om sărman. El deţine un pachet subţire în care sînt doar 4,8% din acţiunile la „Gazprom". Nici măcar 5% – ce sărăcie! Dar dacă aceste procente le convertim în miliarde de dolari, conştiinţa noastră le va recepta cu totul altfel...
S-ar părea că aici nu avem ce explica. Din păcate, în cercurile academice de pe ambele maluri ale Atlanticului s-au găsit destui idioţi care repetă într-o veselie: numai 22% din avioanele sovietice erau de cel mai nou tip! Numai 22%! O, groaznica nepregătire stalinistă de război!

Aceste procente au intrat în sute de disertaţii şi monografii. Şi nimeni nu şi-a pus problema: cu cît sînt mai mari cele 22 de procente staliniste decît cele 100 de procente hitleriste? Şi nu ar fi mai bine să se treacă de la procente la numărul real?
Nu descopăr aici Americi. Folosirea într-o lucrare ştiinţifică a procentelor, cînd valoarea lor de bază nu se cunoaşte, este o şarlatanie. Întreaga noastră istorie militară oficială, de la cele şase volume hruşcioviste şi pînă la memoriile lui Jukov, de la tomurile academice şi pînă la programele şcolare, este încifrată în procente cărora nu li se dezvăluie valoarea; altfel spus, toată istoria războiului este o şarlatanie. Să nu vă fie cu bănat, tovarăşi savanţi şi memorialişti medaliaţi, dar aşa este.
Militarii nu gîndesc în procente, ci în numărul de avioane de vînătoare, de torpiloare, de bombardiere, de tancuri, de tunuri şi crucişătoare. Şi în acest fel redactează documentele, care apoi se depun la arhive. Iar aceste cifre sînt întotdeauna întregi, nu fracţionare, pentru că nu poate zbura o treime de avion, la fel cum mările nu pot fi străbătute de 43,4% dintr-un crucişător. Dar iată că nişte moşneguţi, printr-o muncă ostenitoare, neprecupeţită, au transformat orice cifră în procente. Şi ajung pînă acolo că nici redactorii de la radio Erevan nu s-au gîndit la aşa ceva. Exemplu. Un cititor plin de recunoştinţă al Revistei de istorie militară (1989, nr. 12, p. 95) se interesa: dar ce tiraj aveţi? În ţară bîntuiau perestroika şi glasnosti, pe atunci umblau chiar zvonuri (nefondate) cum că însuşi Gorbaciov ar fi făgăduit nu ştiu cui că se va permite uneori să se spună adevărul. Iar Revista de istorie militară, îmbătată de glasnosti şi permisivitatea totală, înaripată de vijelia perestroikăi, i-a răspuns curiosului: „Dacă luăm tirajul mediu lunar al anului 1988 de 100%, atunci în 1989 el a fost de 369,3%, iar în ianuarie 1990 – de 593,3%".
Aşadar, în privinţa descifrării secretelor de război ne aflăm în plin romantism. Încercaţi să traduceţi pe înţelesul tuturor „593,3%".
6
Lucrările pompoase, în multe volume, despre război sînt ca nişte capete de dinozauri; ele sînt alcătuite din memorii de război şi din nenumărate lucrări istorice. Colective de doctori în ştiinţe şi generali au scris tratate despre acţiunile aviaţiei şi trupelor de tancuri, despre evoluţia strategiei şi tacticii în cursul războiului, despre industrie şi transport, despre trupele de transmisionişti şi genişti, despre desantişti şi feroviarii militari. Şi au izbutit să păstreze toate informaţiile despre război într-un mister de nepătruns. Toate aceste memorii, toate tratatele sînt şiruri de enigme nerezolvate. Întrebăm despre numărul de avioane de vînătoare din aviaţia regiunilor de frontieră şi primim un răspuns exact: 59% (Forţele Militare Aeriene Sovietice în Marele Război al Patriei, Voenizdat, Moscova, 1968, p. 13). Cartea este scrisă de un colectiv de autori format din generali-eroi de aviaţie sub conducerea etc.
Pentru ca şaradele cu procentele să nu îl obosească pe cititor, iluzioniştii noştri aplică şi alte metode de încifrare. De exemplu, producţia de muniţie în Germania anului 1939 (Istoria Marelui Război..., vol. 1, p. 375) nu este exprimată în numărul de proiectile, mine şi cartuşe, nu în mii de tone, ci în milioane de mărci. Dar mitraliera foloseşte cartuşe. Aruncătorul de mine – mine. Obuzierele – obuze. Nici pe departe mărci. Aşa că vorbiţi-mi de cartuşe şi proiectile, nu de mărci! Nu ştiu cît costă în mărci un cartuş, un proiectil de 37 mm sau de 75 mm, o grenadă. Şi unde să caut informaţii despre preţurile muniţiilor germane din 1939? Şi ce însemna un milion de mărci pe atunci? Mi s-a comunicat o cifră, dar această cifră este o gogoaşă, o învelitoare frumoasă de bomboane, menită să îi înşele pe proşti. Dar năuceala nu se termină aici. Ca să întunece definitiv tabloul, se arată între paranteze: „la preţurile anilor 1941/1942". În 1939 erau anumite preţuri, nu ştiu care. În 1941 erau altele, şi acestea necunoscute. Iar academicienii calculează producţia lui 1939 după preţurile din 1941. Recunosc că această nucă este prea tare pentru mine. Conducătorii noştri fac astfel de artificii de calcul. Ei ştiu cum să plătească, în caz că munca s-a efectuat anul trecut, iar salariul (deocamdată nu tot) este plătit în acest an după preţuri de anţărţ. În mod similar, istoria războiului au scris-o nişte tipi isteţi, ca şi cei care conduc acum ţara.
7
Dar trebuie să le mulţumim autorilor celor şase volume şi pentru muniţiile germane, fiindcă despre muniţiile sovietice nu suflă un cuvînt. Autorii istoriei oficiale parcă au uitat de Armata Roşie. Scriu, de exemplu, că Germania a aruncat în lupta împotriva Uniunii Sovietice 3410 tancuri. Dar se ruşinează să spună că toate tancurile germane erau învechite. Dar cîte tancuri avea iubitoarea de pace Uniune Sovietică? Tăcerea este răspunsul. Dar cîte avioane aveam? Iar secret. Impenetrabil.
Sînt obligat să repet: dacă istoria oficială nu conţine date despre numărul de tancuri, de avioane şi muniţii din

Armata Roşie, dacă nu sînt date despre numărul de regiuni militare, de armate şi corpuri de armată, înseamnă că această versiune a războiului nici măcar nu este versiune. Istoria Marelui Război... în şase volume nu este istorie. Este o ediţie pur decorativă, fără nici o valoare practică. Şarlatanii au un procedeu vechi, dar care funcţionează întotdeauna. Un teanc de hîrtie tăiată fin (foarte fin) este strecurat în locul unui teanc de bani. Tocmai acest procedeu a fost aplicat de şarlatanii noştri în uniforme de general. Cele şase volume ale istoriei oficiale reprezintă această hîrtie tăiată fin, care nu conţine nimic. Este doar o aparenţă a istoriei. Doar iluzie. Truc. Scamatorie.
Apropo, înşişi guvernanţii au înţeles aceasta mai bine decît noi. De aceea, imediat după ieşirea de sub tipar a celor şase volume, au ordonat să se rescrie istoria războiului. Şase volume sînt puţine. Hai să fie douăsprezece. Special pentru scrierea versiunii noi, nesecrete a războiului a fost înfiinţat Institutul de Istorie Militară. Au anexat la acesta Institutul de Marxism-Leninism de pe lîngă CC al PCUS, Institutul de Istorie Generală al Academiei de Ştiinţe a Uniunii Sovietice, Institutul de Istorie a Uniunii Sovietice al Academiei de Ştiinţe a URSS. În colegiul redacţional a intrat o herghelie nouă, extinsă, de membri ai Biroului Politic şi ai CC: mareşali, generali, cekişti aleşi pe sprînceană etc. Noua operă în douăsprezece volume a primit titlul Istoria celui de-al Doilea Război Mondial 1939-1945. Enigmele încep chiar din titlu. Dintr-o cauză necunoscută, neexplicată niciodată de nimeni, academicienii noştri au scris al Doilea Război Mondial cu litere mici. Şi doar este evenimentul central al secolului XX. Este un măcel cum nu a mai fost niciodată pînă atunci. Măcar din respect pentru milioanele de oameni care au pierit nevinovaţi... În fine, este un nume propriu.
Cele douăsprezece volume sînt mai ridicole decît cele şase. Şi de data aceasta cele douăsprezece volume se pot caracteriza în cîteva cuvinte. Numai că sînt puţin altfel: războiul a fost cîştigat de Brejnev. Ce este cu această versiune a războiului, judecaţi şi singuri. În toate cele douăsprezece volume nu se vorbeşte nimic despre executarea comandanţilor sovietici din ajunul războiului. Putem să ne raportăm la aceste execuţii în fel şi chip, dar este inadmisibil să trecem sub tăcere aceste evenimente istorice. În cele douăsprezece volume, cuvîntul „execuţie” nici măcar nu se foloseşte pentru această situaţie. Ca să atenueze sensul, academicienii de curte din vremea lui Hruşciov şi-au însuşit termenul de „represiune”. Dar în cele douăsprezece volume brejneviste acest cuvînt nu mai există. În locul lui se foloseşte „acuzaţii”. Cică împotriva unor comandanţi s-au adus acuzaţii nefondate. De parcă acuzaţiile s-au adus şi gata. De parcă totul s-ar fi terminat la acuzaţii.
Ca şi mai înainte, în toate cele douăsprezece volume nu există date despre cîte tancuri avea Armata Roşie în 1941, cîte avioane, cîtă muniţie. Nu veţi găsi numărul armatelor şi corpurilor de armată sovietice. Autorii nu dau atenţie grupării de trupe, adică dispunerii armatelor, corpurilor şi diviziilor. Unde se aflau trupele sovietice în momentul începerii războiului a rămas secret de stat. Despre pierderile noastre nu se spune nici un cuvînt. Pesemne că am luptat fără pierderi. Unica reuşită a autorilor este evidenţierea rolului comisarului politic Brejnev Leonid Ilici în istoria mondială, care este arătat clar şi gonflat. Motiv pentru care autorii celor douăsprezece volume au primit premii, ordine, titluri, funcţii şi recompense materiale. Aceştia îşi amintesc cu tristeţe de acele vremuri:

Trebuie să spunem drept, istoricii, mai ales cei militari, nu se mai bucură de mult de coroanele de lauri. Colectivul lor a primit ultima dată Premiul de Stat acum cincisprezece ani. Această apreciere a fost primită de autorii istoriei celui de-al Doilea Război Mondial în douăsprezece volume (Krasnaia zvezda, 26 decembrie 1996).

Păcat de istoricii oficiali: sînt răsplătiţi rar! Dar vinovaţi, tovarăşi, sînteţi dumneavoastră înşivă. V-aţi pierdut flerul. Ar fi fost nevoie de 24 de volume despre faptul că războiul a fost cîştigat de cel care, în etapa istorică dată, direcţionează sursele financiare şi imediat aţi fi primit o mulţime de premii.
8
Cele douăsprezece volume brejneviste sînt o ruşine naţională. Iată cum sînt apreciate. Scriitorul V.P. Astafiev, care a fost pe front:

Am izbutit, cu ajutorul ştiinţei istorice, să ticluim „un alt război”. În orice caz, eu, ca fost soldat, n-am nici o legătură cu ceea ce s-a scris despre război, cu excepţia cîtorva cărţi. Eu am fost în cu totul alt război. Dar s-au făcut eşaloane întregi de literatură despre război. De exemplu, cele 12 volume ale Istoriei celui de-al Doilea Război Mondial. Istoria noastră nu a cunoscut o publicaţie mai falsificată, mai făcută de mîntuială şi mai

ticluită. Au făcut-o, volum după volum, oameni foarte dibaci, foarte bine plătiţi, care ştiau ce fac. De curînd, doi istorici au polemizat în privinţa detaliilor acestei istorii. I-am trimis o scrisoare redactorului de la gazetă despre faptul că istoricii, în majoritatea lor, în special cei care au alcătuit istoria Marelui Război pentru Patrie, nu au dreptul să se atingă de acest cuvînt sfînt care este adevărul. Ei au pierdut acest drept prin faptele lor, prin ipocrizia lor (Voprosî istorîi, 1988, nr. 6, p. 33).

Dar ticluitorii celor douăsprezece volume se mîndresc cu creaţia lor. Au chiar neruşinarea de a se considera repudiaţi, vezi Doamne, victime ale sistemului. Regretă acele vremuri fericite cînd clientul cu rang de Secretar General era mulţumit şi le acorda Premiul de Stat.
9
Însă foarte curînd conducătorii şi-au dat seama că degeaba i-au hrănit cu icre negre pe laureaţi. De versiunea brejnevistă a războiului lumea a rîs mai mult decît de versiunea precedentă, hruşciovistă. Au acordat premiul istoricilor, dar istoria nu era şi nu este una a războiului. Şi au luat-o de la capăt. Au încercat a treia oară, cînd perestroika şi glasnosti erau în toi. În fruntea hergheliilor de oameni de ştiinţă era comisia redacţională principală, care avea subordonate alte numeroase comisii. Preşedintele comisiei era ministrul Apărării al URSS. Avea o suită de locţiitori: şeful Statului-Major General, comandantul forţelor Tratatului de la Varşovia, comandantul tipurilor de arme ale Forţelor Armate, şeful Direcţiei Politice Generale, vicepreşedintele Academiei de Ştiinţe a Uniunii Sovietice, directorul Institutului de Marxism-Leninism de pe lîngă CC al PCUS etc. În afară de aceştia, în componenţa comisiei erau şefi, şefi, şefi de la: Agenţia de Presă Novosti, Voenizdat, Comitetul de Stat pentru Statistică, Direcţia Centrală a Arhivelor, Sovietul unional al veteranilor de război şi ai muncii. Şi mai erau mulţi tovarăşi de răspundere din birouri care de care mai înalte. Iar în spatele lor – structuri cu hoarde de subordonaţi. În afară de acele institute care s-au hrănit şi înainte din numeroasele volume, s-au mai înhămat cîteva, printre care Institutul teoriei şi practicii socialismului...
În jurul comisiei redacţionale s-au lăbărţat luxuriant structuri şi substructuri. I-a fost subordonată organizaţia care s-a numit „Redacţia lucrării în zece volume”. Acesteia, la rîndul ei, i s-au subordonat zece redacţii ale volumelor separate, o redacţie ştiinţifică de control şi „o serie de subunităţi ştiinţifico-tehnice”.
Dar iarăşi turma ştiinţifică a rămas pironită la aceleaşi porţi închise: războiul este secret, poporul nostru nu trebuie să ştie nimic despre el şi nu ştie (în afară de legende despre cei 28 de viteji şi despre bombardierele noastre arzînd, care se împlîntă în desimea tancurilor şi cisternelor inamicului). Poporul trebuia să rămînă şi pe mai departe în această ignoranţă fericită. Cerinţa este veche: să se scrie multe volume, de data aceasta zece, dar în aşa fel încît secretele să nu fie dezvăluite. Cu alte cuvinte, s-a pus din nou problema să se scrie cumva un alt adevăr, diferit de cel ascuns după grilaje şi uşi blindate, sub paza gărzilor vigilente.
De aceea, nici de data aceasta nu a putut ieşi nimic în afară de confuzie. Academicienii, generalii şi mareşalii au făcut scandal în toată ţara, s-au apostrofat unii pe alţii cu vorbe indecente, au încasat mulţi bani, dar nu au scris nimic. În 1991, la cititori trebuiau să ajungă primele două volume. Cititorii s-au înscris, au depus bani, dar nu au primit nimic. Toată tevatura a fost prima piramidă financiară sovietică: mult zgomot, multe cheltuieli. Multe minciuni şi banii nu se ştie unde sînt...
Cu aceasta s-a stins totul.
Lucrurile sînt clare. Prima încercare de a scrie istoria războiului s-a încheiat cu o anecdotă în şase volume. A doua încercare, cu un rezultat şi mai rău. Bilanţul celei de-a treia încercări – o zornăitoare goală. Apoi munca la scrierea istoriei oficiale a războiului nu a mai fost reluată.
Oricum am suci-o, se întrevede o lege – cu cît este mai departe, cu atît e mai proastă. Cu cît aflăm mai multe despre război, cu atît este mai greu să alcătuim istoria lui. Am ajuns pînă acolo încît a trebuit să abandonăm scrierea istoriei oficiale, la fel ca şi construcţia „şoselei moarte” Salehard-Igarka, care străbătea mlaştini, tundră şi pămînturi veşnic îngheţate către... nicăieri.
Atunci nu e timpul să cădem pe gînduri? Războiul a fost sacru, măreţ, eliberator, dar nu putem realiza nici o versiune a lui. Ceva nu se potriveşte. E ca un cactus cu mulţi ţepi. Te înţeapă din toate părţile. Iar ruşinea este mare. Toţi agresorii au scris de mult istoria războiului. Nemţii au o istorie oficială a războiului, japonezii au una în 96 de volume. Dar la noi nu se conturează nici una.
Mai mult: noi nici nu am pornit la drum. Unii spun că cele şase volume hruşcioviste, cele douăsprezece brejneviste, cele zece gorbacioviste sînt doar încercări nereuşite. Nu există nici o bază pentru această afirmaţie. Aceste numeroase volume nu pot fi considerate încercări, chiar şi nereuşite, fiindcă de la început au avut scopul

de a tulbura esenţa chestiunii cu tot felul de scamatorii, nu să lumineze; de la început abordarea ştiinţifică a fost înlocuită cu trucuri de scamator; de la început s-a pus problema să se scrie în aşa fel încît să nu se dea la iveală nici un secret.
Dacă directorului fabricii de dulciuri i s-a dat dreptul să folosească ştampila „Termen de păstrare – trei luni", înseamnă că aceasta îi convine şi şefului său, şi ministrului, şi celui de mai sus. Înseamnă să ronţăim turtă dulce tare ca piatra, oricît ne-ar chema şefii să mărim calitatea producţiei.
Dacă mareşalilor şi academicienilor li s-a dat dreptul să ne prostească cu ghicitori şi şarade exprimate în procente, înseamnă că aceasta convine puterii, înseamnă că le convine să ne hrănească cu resturi de la festinul istoricilor laureaţi, oricît ar clama aceştia să se scrie adevărul şi numai adevărul.
*
Nu trag o concluzie, doar prezic: istoria războiului dezlănţuit de Uniunea Sovietică şi pe care unii îl numesc naţional nu se va scrie.
Niciodată.
Pur şi simplu pentru că adevărul nu are două versiuni.

1. Voenno-Vozduşnîc Silî (VVS) – Forţele Aeriene Sovietice (n. tr.).
transfer-3.html

Capitolul 3

Cine a scris istoria noastră?

Istoria URSS (istoria adevărată) este formată în totalitate din secrete. Aceste secrete sînt în majoritate neplăcute.
Moskovskii komsomoleţ, 27 octombrie 1994

1
Mulţi ani m-am interesat cu grijă la cei mai mari în grad: de ce la noi istoria războiului este secretizată? De ce studierea războiului este interzisă? De ce avem două versiuni ale războiului? Şi cum se poate ca amîndouă să fie adevărate?
Primeam întotdeauna un singur răspuns: dar şi ei, duşmanii, au secrete.
Aha! Ei sînt duşmanii, nu-i aşa? Ei sînt burghezii, vampirii, răufăcătorii, imperialiştii, instigatorii, ei beau sîngele proletarilor şi-i spînzură pe negri de felinare, ei au declanşat războiul, cotropitorii, ei au ce să ascundă. Dar noi sîntem eliberatorii! Noi trebuie să luăm exemplu de la instigatori? Şi de ce să luăm numai exemplul rău? Avem altele de învăţat de la ei. Dacă tot este să luăm exemplu, haideţi să copiem şi toate celelalte. De exemplu, un soldat britanic primeşte suficienţi bani ca să-şi petreacă permisia pe ţărmul Mării Mediterane sau undeva pe plajele însorite ale Atlanticului. De ce imităm numai ceea ce este rău şi nu adoptăm ce este bun? Despre soldaţi nu mai vorbesc, dar fiecare sergent al nostru are posibilitatea să se destindă la Monte Carlo pe leafa lui?
Şi ascund afurisiţii de imperialişti tot felul de manevre diplomatice tenebroase, comploturi secrete, fapte de spionaj. Dar nimănui nu i-a trecut prin cap să ascundă numărul de tancuri şi de avioane care au fost distruse sau au fost scoase din uz cu jumătate de veac în urmă.
Dar noi ascundem.
2
Istoria este un lanţ de evenimente interdependente şi intercondiţionate. Însă noi nu cunoaştem decît fapte izolate, întîmplări, fragmente. Sarcina cercetătorului este să formeze din osişoare un schelet, din cioburi o vază, din fărîme un monument, din fapte separate un tablou general al trecutului.
Perseverenţa şi atenţia sînt foarte importante. Şi onestitatea.
Atunci toate se îmbină. Atunci totul merge uşor şi simplu.
Însă această uşurinţă îl însoţeşte pe cercetător doar pînă la prima eroare, nu are importanţă dacă întîmplătoare sau premeditată. Imediat ce a comis eroarea şi a pus fragmentul de mozaic unde nu trebuie încep nepotrivirile. Este la fel ca la aritmetică: dacă într-un şir de calcule am omis undeva un zero, atunci începe absurdul, dar nu unul simplu, ci unul care tot creşte. Nepotrivirea apare ca urmare a erorii şi este semnul ei.
Istoria noastră, în primul rînd istoria războiului, nu este ştiinţă, căci în ea nu se potriveşte, nu se îmbină nimic. Este o absurditate care sporeşte. Iată temelia temeliilor literaturii noastre memorialistice: Amintiri şi cugetări,

volumul lui Gheorghi Konstantinovici Jukov, mareşal al Uniunii Sovietice, de patru ori „Erou al Uniunii Sovietice”. În momentul începerii războiului era şeful Marelui Stat-Major al Armatei Roşii, adică şeful „creierului armatei”. Obligaţia lui directă era să ştie ce este important despre armata lui, căci el îi planifica, direcţiona şi controla acţiunile. Jukov trebuia să spună în memoriile sale cîte şi ce fel de tancuri şi avioane aveam, cîte tunuri, puşti, cartuşe şi proiectile. El trebuia să arate unde erau situate aerodromurile noastre, rezervele strategice, unde se aflau în momentul începerii războiului armatele, corpurile de armată şi diviziile. Însă pe Jukov l-a dus capul să scrie 734 de pagini fără să povestească nimic despre război. Jukov a păstrat totul secret, umplînd paginile cu nepotriviri crase, cu verzi şi uscate, cu minciuni gogonate.
Din 1917 şi pînă în 1941 este aproape un sfert de veac. În toţi aceşti ani marxiştii (şi Jukov printre ei) au exterminat zeci de milioane de oameni, au măcelărit pături sociale şi generaţii întregi, au irosit zeci de mii de tone de aur, au distrus o mare cultură care a fost capabilă să-i dea lumii pe Tolstoi, Gogol, Repin sau Ceaikovski, au stricat (iar după război au ucis) natura patriei. Şi se pune întrebarea: pentru ce? Jukov este silit să se justifice: pentru înarmare. „Din ianuarie 1939 şi pînă la 22 iunie 1941, Armata Roşie a primit peste şapte mii de tancuri” (Amintiri şi cugetări, Agenţia de Presă Novosti, Moscova, 1968, p. 205). „După date de arhivă exacte, de la 1 ianuarie 1939 şi pînă la 22 iunie 1941 Armata Roşie a primit din partea industriei 17.745 de avioane de luptă” (ibidem, p. 209).
Aici trebuie să amintim că Armata Roşie a primit armament şi pînă la 1 ianuarie 1939. Şi nu era deloc vechi. Tancurile şi avioanele pe care le-a primit în 1936-1938 aveau o vechime între trei şi cinci ani. Dar Jukov nu-şi aminteşte şi nu cugetă la aceste lucruri. Însă după orice fel de standarde acesta era armament nou şi modern, îndeosebi în comparaţie cu armamentul învechit al Germaniei. Chiar şi ceea ce a primit înainte de 1936 nu erau nişte vechituri. Dar să nu vorbim neargumentat. Războiul a fost unul de tancuri, iar motorul este inima tancului. Intrat în dotarea trupelor în 1932, tancul sovietic BT-2 avea un motor M-5 de 400 CP. Nemţii au reuşit să atingă acest indicator abia după zece ani. Pînă la sfîrşitul lui 1942, adică înainte de cotitura de la Stalingrad, nici un tanc german de serie nu avea un motor de o asemenea putere.
Despre numărul de tancuri şi avioane din armata Germaniei şi a aliaţilor ei Jukov vorbeşte de două ori. Pagina 263: 3.712 tancuri (aici minte uşor) şi 4.950 de avioane (aici minte de-ngheaţă apele). La pagina 41 repetă: 3.712 tancuri şi 4.950 de avioane. Şi imediat concluzia: „Superioritatea numerică a trupelor inamicului a fost foarte mare – de 5-6 ori mai mult de o dată, îndeosebi în tancuri, artilerie, aviaţie”.
Acest „de 5-6 ori mai mult de o dată” jukovian s-a strecurat în istoria noastră şi s-a lipit de ea. Dar haideţi să fim vigilenţi. Să luăm aminte la o ciudăţenie: generalii germani au agonisit 3.712 tancuri, adică ceea ce a produs industria Germaniei în perioada dintre cele două războaie şi ceea ce au adunat din toată Europa supusă. Iar Armata Roşie, în numai doi ani şi jumătate înainte de invazia germană, a primit peste 7.000 de tancuri. Dar a primit şi înainte. De unde vine atunci superioritatea germanilor de 5-6 ori mai mult de o dată?
În privinţa avioanelor Jukov este şi mai comic. La 22 iunie germanii aveau pe Frontul de Est 2.510 avioane. Fără să se bazeze pe nimic, Jukov declară: 4.950. Dar chiar dacă credem această cifră şi uităm de avioanele sovietice care au intrat în dotarea Armatei Roşii pînă la 1 ianuarie 1939, cele 4.950 tot nu pot să fie „de 5-6 ori mai mult de o dată”, mai mult decît 17.745.
Întrebare: cine a scris aceste lucruri?
3
Mi se obiectează că nemţii aveau armament de calitate! Stop. Ajungem şi la calitate. Acum vorbim de cantitate. Dacă nemţii aveau 3.712 tancuri, adică (dacă e să-l credem pe Jukov) de cinci ori mai mult decît aveam noi, atunci în Armata Roşie erau 742 de tancuri.
Iar dacă nemţii aveau tancuri de şase ori mai mult, înseamnă că în Armata Roşie erau 618 tancuri. Dar ce înseamnă „mai mult de o dată”? Este ca de şapte dăţi? Sau de opt? Sau poate că de zece? De ce marele conducător de oşti vorbeşte în şarade? De ce trebuie să ghicim cîte forţe avea în subordine?
Exemplul prost este molipsitor. Amintiri şi cugetări şi-a găsit urmaşi şi continuatori. Generalul-maior M. Belov, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe Militare, doctor în ştiinţe militare, vorbeşte de „geniul salvator al lui Jukov” şi de superioritatea de opt ori mai mare a nemţilor (Krasnaia zvezda, 19 aprilie 1996). Să-l credem. Deci în Armata Roşie erau 464 de tancuri. Cum să îmbinăm acestea cu cifrele cunoscute de toţi? La 22 iunie 1941, în Armata Roşie numai tancurile T-34 erau în număr de 1.363. Iar aceste tancuri nu aveau egal în lume şi nimeni altcineva nu a realizat ceva asemănător pînă la sfîrşitul războiului. În plus, Armata Roşie avea 677 de tancuri KV, care, la fel, nu aveau egal în lume. În nici o ţară nu exista ceva care să semene măcar pe departe cu

KV, nu numai în privinţa metalului, ci şi în proiectare. Nimeni nu avea nici măcar această categorie de greutate.
Pe lîngă T-34 şi KV, Armata Roşie avea tancuri de alte tipuri şi în cantităţi mult mai mari: T-28, T-35, T-37, T-38, T-40, BT-7 şi BT-7M, care, de asemenea, pe atunci nu aveau egal nici în Germania, nici în Japonia, nici în America, nici în Marea Britanie şi nicăieri în lume. „Învechitul" BT-7 avea un motor de 500 CP, în vreme ce motorul de tanc cel mai puternic peste hotare în acea vreme era la HL-120 TRM german, care avea numai 300 CP. Iar „învechitul" BT-7M nu avea pur şi simplu un motor supraputernic, ci legendarul B-2, un motor Diesel de tancuri de mare viteză. Nici o ţară din lume nu a reuşit să realizeze pînă la sfîrşitul războiului un asemenea motor. Toţi inamicii şi aliaţii noştri au trebuit să se descurce cu motoare cu carburator, motiv pentru care tancurile ardeau precum chibriturile în cutie.
Cum să compatibilizăm toate acestea cu afirmaţiile generalului Belov despre superioritatea de opt ori germană? Şi unde să pitim cele 7.000 de tancuri primite de Armata Roşie numai în doi ani şi jumătate înainte de invazia germană?
Unde s-au pierdut cele 17.745 avioane de luptă?
4
Amintiri şi cugetări este o ruşine a Rusiei. Este o crimă împotriva poporului, chiar mai groaznică decît publicarea celor şase volume ale lui Hruşciov. Prostia lui Jukov a fost tradusă în toate limbile. Străinii citesc această enormitate cu uimire. Aceasta să fie creaţia unui geniu? Nu ştie nici să numere. Şi pe acest Jukov l-au pus la şef al Marelui Stat-Major? Ăstuia nu trebuiau să-i dea nici măcar funcţia de portar. Dacă aşa scrie un geniu militar rus, atunci care este nivelul celorlalţi, care nu sînt genii?
Secretul popularităţii memoriilor lui Jukov este simplu. Nemţilor le place să citească despre idiotismul nostru dintr-o sursă atît de autoritară. Iar Franţa s-a năruit într-o lună. Aceasta e cea mai mare ruşine! De aceea memoriile lui Jukov sînt balsam pe rană pentru francezi: ruşii sînt mai proşti decît noi. În SUA şi în Marea Britanie cărţile s-au vîndut repede: vedeţi, războiul l-au cîştigat aliaţii occidentali. Ce puteau să facă aceşti ruşi cretini, dacă nici geniul lor nu ştie să numere, dacă pentru el 4.000 de tancuri germane sînt de 5-6 ori mai multe decît cele 17.000 ruseşti?
Pe mine mă miră nu minciuna lui Jukov, ci nepriceperea lui de a minţi. Se întîmplă ca un gestionar să fie hoţ. Dar viclean. Fură, fură, dar se descurcă. Se întîmplă ca un hoţ, neghiob, incapabil să mintă cel puţin frumos, să-şi ascundă delictele. Jukov este un asemenea hoţ. A furat la scară uriaşă. Dar a furat atît de prosteşte, încît lui Stalin îi erau cunoscute toate falsurile lui. Ne vom întoarce la această temă, dar deocamdată recomand celor curioşi Arhivele militare ale Rusiei (1993, ediţia I, p. 175).
Iar Jukov nu a furat numai briliante din coroana soţiei kaizerului german, nu numai lingouri de aur, galerii întregi de tablouri ale vechilor maeştri, nu numai biblioteci întregi de cărţi unicat gravate cu aur, nu numai kilometri de mătase, brocart şi catifea, nu numai grămezi de smaralde şi mobile, ci, elogiind exagerat puterea germană, a furat gloria noastră militară. Tot la scară uriaşă, tot prosteşte, ca un gestionar neghiob. Toate minciunile despre slăbiciunea şi înapoierea noastră, care se află în aşa-zisele memorii ale lui Jukov, sînt respinse chiar de această carte.
5
Dar în ce constă secretul popularităţii memoriilor lui Jukov în Rusia, pe care el o defăimează?
Jukov are gloate de susţinători şi apărători. Mihail Aleksandrovici Şolohov, laureat al Premiului Nobel, a declarat că memoriile lui Jukov sînt geniale. Dacă aceasta este genialitatea, atunci ce înseamnă idioţenie?
V.G. Kulikov, mareşal al Uniunii Sovietice, laudă sistematic creaţia lui Jukov, cu orice ocazie, potrivită şi nepotrivită. Vladimir Vasilievici Karpov, preşedintele Uniunii Scriitorilor din URSS, „Erou al Uniunii Sovietice", a aşternut la repezeală pe hîrtie trei volume cu elogii la adresa lui Jukov. Iar Karpov are o şleahtă întreagă de scriitori subordonaţi, cărora le-a dat ordinul de luptă: „Face-ţi ca mine!".
Şi aceştia fac. Direct asupra ţării lor. Asupra armatei sale. Asupra poporului şi istoriei ei.
Dar eu întreb.
În primul rînd, te poţi interesa de problemele militare fără să te intereseze al Doilea Război Mondial?
În al doilea rînd, te poţi interesa de al Doilea Război Mondial fără să citeşti cartea care are pe copertă numele celui care a condus Marele Stat-Major al Armatei Roşii la 22 iunie 1941?
În al treilea rînd, poţi să citeşti această carte şi să nu observi iubirea împotriva naturii şi de slugoi a lui Jukov faţă de Hitler şi de hitlerişti? Poţi să nu remarci ticăloşia, mîrşăvia şi defăimarea sălbatică ce nu trec nici măcar prin porţile largi ale castelelor lui Jukov? Poţi să nu iei aminte la lucrurile ce nu se potrivesc, care fac să se

contrazică reciproc cele scrise în Amintiri şi cugetări?
În al patrulea rînd, poţi să citeşti această mîrşăvie şi să nu te enervezi?
Nouă ni se spune că războiul a fost „al patriei". Atunci de ce nimeni nu a sărit în apărarea Patriei? Unde s-au ascuns toţi „eroii" cînd Jukov a împroşcat cu noroi această Patrie?
Domnule scriitor Vladimir Vasilievici Karpov, „Erou al Uniunii Sovietice", recunoaşteţi că nu ştiţi nimic despre război, că nu aţi citit memoriile lui Jukov. Iar dacă le-aţi citit, de ce nu scuipaţi în ochii mîrşavi ai calomniatorului? Căci dumneavoastră l-aţi întîlnit! Unde este vitejia dumneavoastră? Cum să credem în eroismul dumneavoastră, dacă nu v-aţi pronunţat în apărarea cinstei ţării noastre şi a poporului nostru?
Mareşale al Uniunii Sovietice Viktor Gheorghievici Kulikov, recunoaşteţi că nu v-aţi interesat de problemele militare, că despre război ştiţi doar din auzite, că nu aţi citit Amintiri şi cugetări. Dacă aţi citit-o, dar nu aţi observat nepotrivirile crase, mîrşăviile şi prostiile, atunci este limpede ce sămînţă de strateg aţi fost dumneavoastră înşivă. Atunci este de înţeles falimentul Tratatului de la Varşovia, pe care dumneavoastră l-aţi condus, şi falimentul Uniunii Sovietice, la cîrma căreia aţi fost, călăuzindu-ne din victorie în victorie.
Pentru toţi elogiatorii lui Jukov a venit vremea să recunoască. Şi tuturor le arunc cu generozitate oglinda fermecată salvatoare, le deschid o mică portiţă de scăpare: nu aţi citit Amintiri şi cugetări. Şi cu asta basta. Este justificarea dumneavoastră.
Şi pentru Gheorghi Konstantinovici Jukov aceasta este o portiţă prin care se poate strecura: pur şi simplu nu a citit Amintiri şi cugetări. Nu s-a interesat de război şi de ceea ce scriu în numele lui Suslov, principalul ideolog al PCUS, şi Direcţia Politică Generală.
Dacă cineva va dovedi că Jukov şi-a citit memoriile, atunci o altă concluzie este inevitabilă: a fost un cretin sau un scrib venal.
Dacă Jukov şi-a citit memoriile, atunci nu are scuză. Dacă nu a găsit în el curajul să protesteze împotriva ticăloşiilor pe care duşmanii poporului le-au notat în cartea „lui", înseamnă că el însuşi a fost duşman al popoului.
6
Generalul-locotenent N.G. Pavlenko, profesor şi doctor în ştiinţe medicale, a dat cea mai cumplită apreciere, cu adevărat ucigătoare, în privinţa stării ştiinţei istoriei militare de la noi:
La mijlocul anilor 1960, G.K. Jukov, dar şi noi, istoricii militari, am considerat că la începerea războiului inamicul avea superioritate în forţe şi mijloace asupra grupărilor noastre din zona de frontieră. Acum, raportîndu-ne la noile materiale... opinia în privinţa corelaţiei forţelor se schimbă radical (VIJ, 1988, nr. 11, p. 26).

Ideea generalului Pavlenko se poate exprima mai simplu: Jukov, alţi mareşali, generali şi istorici oficiali au povestit cîteva decenii istorii uimitoare despre îngrozitoarea superioritate germană, dar tot ce au spus nu corespunde realităţii.
Din aceasta se poate trage o concluzie inevitabilă: dacă mareşalii, generalii şi academicienii noştri nu ştiau care era adevărata situaţie a lucrurilor, nu îşi reprezentau corelaţia forţelor ambelor părţi, înseamnă că toate concluziile, aprecierile, construcţiile, concluziile şi cugetările lor sînt eronate. Acesta este rezultatul nenumăratelor volume, al tuturor memoriilor militare în milioane de tiraje, al tuturor declaraţiilor despre nepregătirea noastră de război – toate acestea sînt prostii. Iar toate elogiile adresate lui Jukov, toate premiile acordate istoricilor nu înseamnă decît stimularea ignoranţei.
Iată ceva şi mai interesant: Jukov şi istoricii militari cunoşteau cu exactitate pînă la ultima unitate numărul de tancuri şi avioane germane. Dacă au admis inexactităţi atît de grosolane în determinarea corelaţiei forţelor, înseamnă că nu cunoşteau forţele Armatei Roşii. Şi rezultă că M.A. Şolohov, laureat al Premiului Nobel, a considerat geniale operele lui Jukov, care nu ştia pur şi simplu nimic despre armatele pe care trebuia să le conducă. În această capcană s-au pomenit şi preşedintele Uniunii Scriitorilor a URSS, şi mareşalul V.G. Kulikov, şi mii de urmaşi ai lor.
Generalul Pavlenko a recunoscut primul că experţii noştri, istoricii oficiali şi memorialiştii, începînd cu Jukov, nu ştiau nimic despre Armata Roşie. Doar o întrebare: nici în 1941 Gheorghi Konstantinovici Jukov nu cunoştea cîte forţe are în subordine? Cum a planificat războiul fără să aibă cunoştinţă cîte armate are, cîte corpuri mecanizate şi de desant, cîte tunuri, proiectile, cartuşe şi puşti? Sau poate că în 1941 ştia cîte trupe are, dar apoi a uitat, motiv pentru care a îndrugat verzi şi uscate după război în Amintiri şi cugetări?

Dacă e să-l credem pe Jukov, rezultă că poporul nostru prost, înapoiat şi leneş nu a dat armatei suficient armament. Şi atunci, în momentul critic, a apărut el, geniul şi salvatorul, drapat în alb.
Însă dacă analizăm cifrele, concluzia e alta. Poporul nostru talentat şi harnic, flămînzit şi îngheţat, jertfind totul, de la bucata de pîine pînă la viaţa a milioane de oameni, a dotat armata cu armament, într-o cantitate şi de o calitate care l-au uimit pînă şi pe Hitler. Dar Jukov a dispus acest armament în aşa fel încît o armată activă de cinci milioane de oameni a fost zdrobită şi făcută prizonieră imediat, iar miile de tancuri şi arme grele, 25.000 de vagoane cu muniţii, rezervele uriaşe de alimente, de efecte militare, de bunuri inginereşti şi de altă natură au ajuns în mîinile inamicului din primele zile de război. Iar de aceasta trebuie acuzat nu poporul, ci Jukov.
Împotriva celor 3.712 tancuri germane învechite Jukov avea la dispoziţie 23.106 tancuri sovietice cu caracteristici tehnice incomparabil superioare. Iar aceasta fără să luăm în considerare tancurile din efectivul corpurilor de armată de desant aerian, din diviziile de infanterie motorizată ale NKVD, din trupele de grăniceri, din institutele militare de învăţămînt, din unităţile şi subunităţile şcolare. Împotriva celor 2.510 avioane germane Jukov avea 21.130 de avioane de luptă, inclusiv cele mai noi MiG-3, Er-2, Iak-2 şi Iak-4, Il-2 şi Il-4, Su-2, Pe-2 şi Pe-8, care nu se puteau compara cu cele ale lui Hitler. Dacă Jukov ar fi recunoscut aceasta, ar fi trebuit să răspundă la o mulţime de întrebări incomode. Atunci vulturul eroismului şi genialităţii ar fi amuţit. De aceea Jukov s-a prefăcut că şi-a pierdut memoria şi a minţit de mai multe ori în privinţa superiorităţii germane.
Şi iată concluzia: Jukov este erou şi geniu. Dar numai pe fondul minciunii sau ignoranţei sale.
7
Iar acum o întrebare: cine le-a putut număra hitleriştilor toate avioanele, iar la noi numai pe cele care au intrat după 1938? Cine le-a putut număra hitleriştilor toate tancurile, inclusiv pe cele frunţuzeşti de trofeu, produse în 1917, altfel zis cu 24 de ani înainte, iar la noi numai pe acelea care au ieşit din uzine într-o perioadă de mai puţin de trei ani? Cine a putut să afirme că 3.712 tancuri hitleriste sînt „de 5-6 ori mai mult de o dată” decît la noi? Aşa ceva n-au putut scrie decît duşmanii poporului nostru. Amintiri şi cugetări este o diversiune duşmănoasă. Această carte ticăloasă este scrisă de cei care consideră că arienii sînt rasă superioară, iar toţi ceilalţi sînt inferiori.
Uimitor: oamenii (sau neoamenii) care au scris Amintiri şi cugetări ştiau cu exactitate numărul de tancuri şi avioane germane şi au repetat aceste cifre de două ori, dar nu ştiau numărul celor sovietice nici măcar aproximativ. Poate că erau de cinci ori mai puţine, poate că de şase, dar poate că şi de un număr nedefinit de ori. Un gînd bizar nu-mi dă pace: pesemne că acestea au fost scrise de nişte hitlerişti rămaşi în viaţă sau de cei care şi-au trădat pana, trupul şi sufletul.
8
Anii, deceniile trec, iar pentru poporul nostru devine presantă întrebarea: de ce acel război a rămas secret? Şi cît timp va mai fi aşa?
Drept răspuns la această nedumerire conducătorii noştri au mai trîntit una! Deodată, în 1996, Krasnaia zvezda a explodat cu entuziasm şi încîntare: tra-la-la, tra-la-la! Nu mai există secrete! Grăbiţi-vă să vedeţi! O nouă biruinţă a savanţilor noştri militari! Institutul de Istorie Militară a publicat lucrarea colectivă nesecretă Efectivul de luptă şi numeric al Forţelor Armate ale URSS în perioada Marelui Război al Patriei. Culegerea statistică nr. 1 (22 iunie 1941).
Fireşte că nu-mi venea să cred. Aşa ceva nu se poate. Totuşi, am început căutarea pe toate canalele. Am multe canale. Afacerile personale merg strună. Există la Paris, Berlin, Varşovia, la Brighton băieţi buni care ţin legătura cu editurile şi obţin orice carte vrei în termen foarte scurt şi la un preţ rezonabil. Dau alarma generală, dar nimeni nu poate face rost de Culegerea statistică nr. 1. Ridic preţul. Acelaşi rezultat. Telefonez la Moscova. Am la cine să telefonez. Mă mîndresc cu acest fapt la editurile, bibliotecile şi instituţiile din Moscova care apreciază Spărgătorul de gheaţă şi sînt gata să întindă o mînă de ajutor. Toţi drepţi! Dar nimeni nu poate găsi cartea. Mă adresez istoricilor inamici (am din belşug şi în Rusia, şi peste hotare) şi le cer ajutorul. Duşmanii ca duşmanii, dar şi printre duşmani se întîlnesc oameni de treabă. Nici un rezultat. Atunci nu cer, ci pur şi simplu mă interesez: voi, duşmanilor, aţi văzut cu propriii ochi Culegerea statistică nr. 1? Nu, răspund duşmanii, nu au văzut.
Dar Krasnaia zvezda o ţine pe-a ei: tra-la-la, măreaţa biruinţă a istoricilor noştri, în sfîrşit poporul nostru va afla cîte ceva despre acel război, care a fost secret atîtea decenii! Citiţi Culegerea statistică nr. 1!
Sun la Krasnaia zvezda. Aici am duşmani gîrlă. Dar numai după funcţie. În sinea lor sînt oameni de treabă: uite, băieţi, tot trîmbiţaţi despre Culegerea statistică nr. 1 – cum aş putea-o obţine? Cine ştie, poate mă reeduc – dar

cum să-mi schimb opinia subversivă dacă nimeni nu ştie nimic despre această carte? Ei însă o dau din colţ în colţ. Atunci întreb: voi aţi văzut cartea?
Întrebarea îi pune în dificultate. Nu vreau să-i fac să roşească, de aceea nu transcriu răspunsul lor la întrebarea mea. Dar vă jur că după această întrebare Krasnaia zvezda a încetat să mai ridice în slăvi Culegerea statistică nr. 1.
Atunci am folosit ultima şansă. Televiziunea. De la Moscova. Atotputernica. Nu spun care canal. Nu-mi dezvălui sursele. Dar mă folosesc de situaţie şi le mulţumesc în faţa cititorilor oamenilor care au făcut această treabă. I-am provocat pe mai-marii televiziunii: dovediţi-vă mari şi tari!
S-au dovedit.
Am primit Culegerea statistică nr. 1.
Iar acum lucrul cel mai interesant. Aşezaţi-vă, să nu vă ia cu leşin. Pentru siguranţă. Foarte importante pentru o carte sînt datele de ieşire. În cazul de faţă, tirajul: 25 de exemplare. Repet: s-au publicat douăzeci şi cinci. Un exemplar este la mine. Pentru restul universului – douăzeci şi patru.
În raportul secret din 1956, Hruşciov declara că la începutul războiului aveam cîte o puşcă la trei persoane. Ce-i drept, a uitat să dea cifra concretă. Dacă ar fi spus cîţi oameni erau în Armata Roşie şi cîte puşti, am fi calculat noi înşine. Dar Nichita Sergheevici nu era interesat de statistică. Raportul era secret, dar din cine ştie ce motiv a fost publicat după trei ani. Să luăm aminte din nou la datele de ieşire: Editura de Stat pentru Literatură Politică, Moscova, B-17, B. Kalujskaia, 15. S-a tipărit la 23 noiembrie 1959. Preţ: 65 de copeici. Tiraj: 1 milion de exemplare.
Raportul secret a fost tipărit într-un tiraj de milioane de exemplare. Iar noi ne luminăm de mîndrie. Iubitul nostru partid ne încredinţează marile secrete, cum că sîntem îngrozitor de proşti şi nu eram pregătiţi de război, că Stalin ducea război pe întreg globul pămîntesc, dar nici măcar puşti nu aveam îndeajuns.
Raportul „secret” nu conţine nici un fel de cifre care să confirme cele spuse. Doar pentru că este declarat secret, credem în el. Şi abia după 40 de ani de la acest raport, în 1996, s-a spus în sfîrşit cîte puşti aveam în 1941. În sfîrşit s-au dat cifre. Numai că acestea au fost date într-o culegere statistică nesecretă, care nu poate fi găsită. Culegerea statistică nesecretă a fost tipărită într-un tiraj de patruzeci de mii de ori mai mic decît raportul secret. Cele 25 de exemplare au fost trimise pe la înaltele cabinete de la Moscova, unde, oricum, nimeni nu are nevoie de ele (şi de unde un exemplar a fost şterpelit de cineva). Însă 25 de exemplare sînt atît de puţine, încît nu ajunge nici cîte unul pentru cele mai importante biblioteci, academii şi institute. Şi nici unul nu a fost trimis la statele-majore ale regiunilor militare.
Aşadar, după aceasta trîmbiţăm că de azi înainte războiul devine nesecret.
De ce s-a întîmplat aşa? E de înţeles: nu sînt bani. Trebuie să fim de acord. Dar pentru Mercedesurile ministrului Apărării al Uniunii Sovietice se găsesc bani. Pentru un monument stupid al ţarului-diavol iarăşi se găsesc. Pentru un monument al lui Jukov, care nici nu avea idee ce are în subordine, s-au găsit bănişori. Pentru minciuna hruşciovistă despre globul lui Stalin şi prostia noastră s-a tăiat o halcă din buget. Dar pentru culegerea statistică în care sînt oferite cifre ale pregătirii noastre de război nu s-au găsit bani.
Dar ştiţi dumneavoastră, tovarăşi istorici oficiali, cît costă întreţinerea unui singur cîine de pază care supraveghează secretele războiului? Suprimaţi o singură funcţie de cîine şi o să vă ajungă pentru un tiraj de un milion. Şi încă ceva: o carte bună se vinde şi singură. Trebuie pur şi simplu să scrieţi o carte bună; poporul nostru e dornic de cunoaştere, generos, gata să dea şi ultimii bani din buzunar – trebuie doar ca dumneavoastră să-l recompensaţi.
Ştiu aceasta din proprie experienţă.
*
În versiunea oficială a războiului, nesecretă, noi sîntem idioţi şi cretini. Versiunea comunistă oficială, începînd cu Hruşciov şi Nekrici, trecînd prin memoriile lui Jukov şi terminînd cu ultimele cercetări ale lui Anfilov, Gorkov, Bezîmenskii, Şteiberg, Finkelstein şi alţii ca ei, parcă ar fi scrisă de hitlerişti, de Goebbels sau de însuşi Rosenberg. După această versiune, Stalin este un prost şi un laş, a decapitat armata; avioanele erau coşciuge, tancurile învechite, puştile erau cîte una la trei persoane. Versiunea noastră oficială despre război parcă este un tratat despre superioritatea rasei germane în comparaţie cu celelalte rase. În istoria noastră oficială nemţii sînt nişte profesionişti inteligenţi şi vicleni, pregătiţi de război şi care au de toate. Avioanele sînt de cel mai nou tip, tancurile moderne, iar în luptă sînt conduşi de mari strategi. Superioritatea lor este „de 5-6 ori mai mult de o dată”.

Hruşciovii, Jukovii şi gloata lor de lingăi ne-au învăţat să ne mînjim cu noroi, ne-au învăţat să îngenunchem în faţa superiorităţii intelectuale, fizice şi culturale a teutonilor. Nu este timpul oare să ne îndreptăm privirea de şoim asupra lui Adolf Hitler şi a glorioasei lui armate? Nu este timpul să ne uităm cu atenţie la pregătirea hitleristă de război, care este, nu-i aşa, „de 5-6 ori mai mult de o dată”?
transfer-4.html

Capitolul 4

Militarul roşu Schicklgruber

Franţa este cel mai cumplit inamic al nostru. Adolf Hitler, Mein Kampf, partea a II-a, cap. 13

1

Studierea războiului dintre Germania şi Uniunea Sovietică trebuia să înceapă cu evidenţierea cauzelor atacului german, adică trebuia să se pună întrebarea: De ce a atacat Hitler?
Şi să se găsească răspunsul.
Însă am fost învăţaţi să nu căutăm răspunsuri şi să nu punem întrebări care, în general, nu se cuvin. Am fost învăţaţi să trăim fără să medităm prea mult. Ni s-a explicat simplu şi pe scurt: în 1941 Hitler avea nevoie de pămînt la Răsărit, de spaţiu vital. Şi el a năvălit să cucerească acest spaţiu. Vreme de mulţi ani ni s-a povestit istoria prin prisma a ceea ce Hitler a scris încă din 1924 în cartea Mein Kampf: „Noi vrem să ne întoarcem la acel punct în care s-a întrerupt evoluţia noastră anterioară acum 600 de ani. Noi vrem să oprim eterna tendinţă germană spre Sudul şi spre Apusul Europei şi indicăm decis cu degetul înspre teritoriile situate la Răsărit”.
Aceste rînduri au avut o viaţă fericită. Au fost citate de milioane de ori. Mii şi mii de politicieni, diplomaţi, generali, istorici, ziarişti au pus accentul pe aceste cuvinte. Încă din anii 1920 acest citat a fost repetat în operele şi cuvîntările lor de conducătorii noştri: tovarăşii Troţki, Buharin, Zinoviev, Kamenev. În anii 1930, îndeosebi după venirea naziştilor la putere, revelaţia hitleristă a răsunat cu o nouă forţă. Deschidem Pravda, Ogoniok, Tehnika molodioji, Krasnaia zvezda din acei ani şi găsim aceleaşi cuvinte despre pămînturile de la Răsărit. Dacă nu chiar în fiecare număr, atunci foarte des. Acest citat hitlerist era repetat nu numai în presă; el a răsunat de la înalta tribună a Congresului al XVII-lea al partidului (Raport stenografic, Partizdat, Moscova, 1934, pp. 127-128). Oricine vorbea despre viitorul război începea cu această declaraţie a lui Hitler. Aşa intrase în uz. Iar după război aceste cuvinte au intrat în mii de manuale, tratate, disertaţii.
După Congresul al XX-lea al PCUS, oricine, citîndu-l pe Hitler, îl acuza pe Stalin de miopie: însuşi Führerul îşi declarase deschis intenţiile! Stalin trebuia pur şi simplu să citească Mein Kampf şi să acţioneze în consecinţă!
Pe mine m-a mirat cunoaşterea cărţii lui Hitler de către poporul nostru. Mai precis, a citatului cu pricina. Reieşea că toţi cei din Uniunea Sovietică citiseră Mein Kampf.
Ascultîndu-i pe lectori, propagandişti şi agitatori, care repetau numai un singur citat, m-am gîndit la o mică năzbîtie. După o lecţie convingătoare şi interesantă, pe un bun lector îl înconjoară întotdeauna un grup de ascultători deosebit de curioşi. Eram printre aceştia. Toţi pun întrebări. Şi eu. Numai că nu m-am băgat în primul rînd, ci am pus întrebarea pitit după spatele larg al cuiva. Întrebarea mea era foarte simplă: „Eu n-am citit Mein Kampf. Spuneţi-mi, unde o găsesc?”.

2

Această întrebare îl face pe orice lector să se înfurie. În urma acestei întrebări, „stăpînitorii gîndirii” ţipau, urlau, înjurau de mamă, uitînd de buna-cuviinţă, deveneau palizi, se înroşeau şi ştergeau putina cît ai clipi.
Săreau în sus pentru că nici unul dintre ei, inclusiv unii dintre vestiţii noştri istorici, nu au avut în mînă Mein Kampf. Iar în acei ani mie mi-a apărut o nouă nedumerire. Dacă această carte este împotriva noastră, împotriva poporului nostru, împotriva ţării noastre, atunci daţi-mi-o! După ce va citi această mîrşăvie, nici un om normal nu va putea să devină hitlerist; dimpotrivă, va ajunge un antihitlerist şi mai determinat... Aşadar, de ce nu se găseşte nicăieri această carte din care toţi dau un singur citat, iar ceilalţi îl repetă?
De aceea propun:
– sau declară Mein Kampf o ticăloşie, despre care nu trebuie să amintim, cu atît mai puţin să cităm;
– sau, dacă cităm intens, dacă facem trimitere la ea, haideţi să le permitem doritorilor să citească întregul text.

Altfel, cetăţenii cinstiţi încep să aibă o bănuială: dacă ascund tot restul conţinutului, înseamnă că întregul text nu confirmă citatul dat, poate chiar îl contrazice.

3
Dar repetarea acestor cuvinte continuă. Literaturnaia gazeta din 5 august 1994 a pus chiar pe prima pagină scrisoarea unui cititor iritat, K. Nedelin din Petersburg: „Nu înţeleg, cum se poate dezbate în mod serios opinia că Germania a atacat doar preventiv? Căci încă din 1924, în programul său Mein Kampf, Hitler scria că principalul scop al viitoarei Germanii va fi cucerirea spaţiului vital în Răsărit. Iar acesta nu este nici pe departe un document secret. Atunci de ce să mai discutăm?”.
Nu este document secret? Dar dumneavoasatră, tovarăşe Nedelin, aţi citit Mein Kampf? Aveţi în bibliotecă această carte? Dacă nu e secret, din ce dulăpior aţi luat-o? Sau poate aţi găsit-o la bibliotecă? În care bibliotecă? Şi dacă aţi citit acest document nesecret, puteţi spune din ce capitol a fost luat acest citat? Din care parte? Cunoaşteţi ce tratează această carte?
Aşadar, dacă volumul nu este secret, dacă îl aveţi, atunci vă rog să deschideţi partea întîi, capitolul al patrulea, cel intitulat „München”.
Şi citiţi-l încă o dată.
4
Iată ce este de neînţeles. Din momentul apariţiei cărţii Mein Kampf şi pînă la începerea războiului, în decurs de 15 ani, citatul din Hitler a fost strigat în Uniunea Sovietică din fiecare difuzor, de pe fiecare acoperiş, de la fiecare tribună mai scundă sau mai înaltă, la fiecare adunare colhoznică. Cu acest citat era înfricoşat poporul; era inclus în programul Cominternului şi în manualele şcolare... Şi, poftim, după toate acestea invazia germană a fost pentru Stalin neaşteptată.
Ei, drăcie! Tot poporul sovietic ştia că Hitler are nevoie de pămînt în Răsărit, dar tovarăşul Stalin nu ştia? Tot poporul a înţeles planul lui Hitler, dar tovarăşul Stalin nu s-a prins? Poate că citatul n-a ajuns pînă la urechile lui Stalin sau poate că el nu l-a înţeles pur şi simplu?
Iarăşi o întrebare: de unde au scos masele largi populare acest citat? Doar nu din izvorul primar! Maselor largi populare această revelaţie a lui Hitler le-a fost adusă de marii noştri scriitori, de talentaţii actori, de înţelepţii comentatori de la ziare, de propagandiştii şi agitatorii de ranguri mai mari şi mai mici. Într-un cuvînt, de Agitprop – Direcţia de Agitaţie şi Propagandă a CC. Se poate ca stalinistul Agitprop să nu se călăuzească după indicaţiile tovarăşului Stalin? Poate ţine morţiş la linia lui, fără să îl ia în seamă pe tovarăşul Stalin? Sau poate conducătorii de rang mai mic au avertizat poporul de pericol... în ciuda tovarăşului Stalin? Şi, în general vorbind, Stalin a citit Mein Kampf?
5
A citit.
Voi spune mai mult: Stalin a fost chiar primul cititor străin al acestei cărţi. El a fost cel mai mare cunoscător şi apreciator al ei. Prima traducere a lucrării Mein Kampf s-a făcut în limba rusă, nu în alta. La ordinul personal al lui Stalin. Cum se obişnuieşte la noi, traducerea s-a făcut fără acordul autorului. Onorariul s-a plătit... ce-i drept, mai tîrziu.
Stalin nu a putut plăti onorariul imediat. În momentul ieşirii de sub tipar a cărţii, el nu era unicul lider. La Kremlin era o întreagă gaşcă de căpetenii. Nu toţi înţelegeau rostul operei lui Hitler. Dar tovarăşul Stalin a fost cucerit imediat de tot, a cîntărit lucrurile şi le-a apreciat. Iar după ce şi-a strîns de gît tovarăşii, Stalin i-a dat cele trebuitoare autorului operei Mein Kampf. A plătit onorariul autorului cărţii pe care o admira.
Nu ştiu numărul exemplarelor ediţiei apărute atunci în limba rusă. Pe exemplarul care s-a păstrat tirajul nu este indicat. Însă este clar că a fost minim. Iată că pentru foarte puţine exemplare, dar poate şi pe un singur exemplar, Stalin i-a plătit generos lui Hitler.
Cît a dat? O grămadă de briliante? Un milion de dolari? Pe vremea aceea suma era mai mare decît acum. Un lingou de aur de un kilogram? Sau poate o tonă? Zece? O sută de tone de aur? Nici vorbă! Era meschin tovarăşul Stalin? Era un zgîrcit? Nicidecum! Tovarăşul Stalin a fost generos. El i-a dăruit lui Hitler toată rezerva de aur a Germaniei împreună cu Germania însăşi, cu oraşele ei, cu şoselele, uzinele şi porturile ei, cu muzeele şi pieţele de vechituri, împreună cu menajeria de la Berlin cu lebedele şi urşii ei. Stalin i-a dăruit lui Hitler Germania împreună cu tot poporul ei, cu muncitori, cu ţărani, cu intelectualitatea truditoare, împreună cu primarii şi poliţiştii, cu însoţitorii de escortă şi arestaţii, cu medicii, coşarii şi violoniştii. Stalin i-a dăruit lui Hitler puterea asupra Germaniei. „Fără Stalin nu ar fi fost Hitler, nu ar fi fost Gestapo” – aşa aprecia în octombrie 1936 Lev Troţki ajutorul pe care Stalin i l-a acordat lui Hitler. Nici mai mult, nici mai puţin: fără Stalin nu ar fi fost Hitler. Fără ajutorul stalinist Hitler nu ar fi venit la putere în Germania.

Dar şi acest onorariu i s-a părut puţin generosului Stalin; astfel, la 23 august 1939 Stalin i-a dăruit lui Hitler Polonia, iar odată cu ea întreaga Europă.
Dacă Stalin nu ar fi apreciat Mein Kampf, cariera politică a lui Adolf Hitler s-ar fi încheiat în 1933 printr-o înfrîngere zdrobitoare la alegeri. Sau poate că turbatul Adolf şi-ar fi frînt gîtul şi mai devreme.
6
Acum să încercăm să explicăm situaţia de la mijlocul anilor 1920. Cartea lui Hitler a fost editată pentru prima dată. Aşadar la Kremlin stă tovarăşul Stalin, iar la München, în berăria Hofbräuhaus, stă Adolf Schicklgruber, alias Hitler.
Tovarăşul Stalin este unul dintre conducătorii Uniunii Sovietice, primul dintre egali. Pare astfel. Unii au observat deja că tovarăşul Stalin a concentrat în mîinile sale o putere imensă, puterea asupra unei ţări uriaşe. Dar cine este Schicklgruber? Un arhitect fără noroc. Un soldat care fusese pe front. Un revoluţionar provincial. Meritele lui faţă de revoluţie sînt deocamdată mici. În timpul Republicii sovietelor din Bavaria Schicklgruber a fost doar efreitor în Armata Roşie locală. După lichidarea Republicii sovietice Hitler a fost arestat, dar curînd i s-a dat drumul fiindcă aportul lui personal la susţinerea cauzei revoluţiei comuniste mondiale nu a fost considerat semnificativ. Apoi militarul roşu Schicklgruber a intrat într-un mic partid proletar ce se călăuzea după lozinca lui Gottfried Feder, părintele lui spiritual, care chema la Revoluţia mondială sub îndemnul „Proletari din toate ţările, uniţi-vă!”. Adolf Schicklgruber a adoptat acest program ca fundament al mişcării pe care o va conduce în curînd el însuşi. Partidul lui Hitler şi-a stabilit clar ţeluri comuniste: interzicerea proprietăţii private asupra pămîntului, confiscarea profiturilor întreprinderilor militare, controlul muncitoresc asupra administraţiei uzinelor şi fabricilor, naţionalizarea marilor întreprinderi... La 8 noiembrie 1923 are loc revoluţia socialistă din Germania. Revoluţia a fost organizată de Comintern şi a fost făcută să coincidă cu aniversarea luării puterii de către bolşevici în Rusia. Revoluţia a fost ghidată evident şi aproape pe faţă de trimişi de la Moscova – de pildă, unul dintre liderii spionajului militar sovietic, tovarăşul Unschlicht. Deşi revoluţia a fost înfrîntă, Partidul Muncitoresc Naţional-Socialist s-a arătat a fi un detaşament de luptă unit, deşi mic, al clasei muncitoare germane. Schicklgruber şi-a condus personal tovarăşii de luptă sub gloanţele poliţiei. Unii dintre comilitonii lui au murit, iar Hitler a fost rănit şi a ajuns în închisoare.
Iar aici a căzut în erezie. Aici s-a remarcat deviaţia de la ideile de bază ale marxism-leninismului. Hitler a hotărît să renunţe la luarea puterii prin violenţă. Calea lui spre putere trecea prin alegeri democratice legale. În închisoare, Hitler a scris o carte, iar în aceasta sînt acele cuvinte despre pămînturile de la Răsărit. Lenin şi Troţki considerau că pentru fericirea generală trebuie să jertfeşti poporul propriei ţări; Hitler însă considera că trebuie procedat tocmai invers: pentru fericirea poporului tău trebuie să jertfeşti celelalte popoare – de exemplu, să cucereşti pentru Germania pămînturi în Răsărit, cu consecinţele de rigoare pentru populaţia autohtonă.
7
Să chibzuim ce trebuia să facă tovarăşul Stalin, Cîrmaciul Revoluţiei mondiale, aflînd că în mediul socialiştilor germani s-a observat o abatere, că un fost militar roşu a ieşit de sub subordonarea Moscovei şi ţine morţiş la ideile sale. Părea că un asemenea revoluţionar trebuie lichidat. Stalin strivea necruţător orice abatere în mediul socialiştilor. Dar de ce nu a întreprins nimic pentru înăbuşirea deviaţiei hitleriste din mişcarea muncitorească germană? Putea să strivească hitlerismul din rădăcină. Nu-i trebuia prea mult să trimită la München un tovarăş de luptă cu un piolet... Nimeni n-ar fi dat acestui fapt nici o atenţie. Un socialist i-a crăpat capul altui socialist. O chestiune obişnuită. Pentru noi toţi bandiţii sînt bandiţi. Dar se întîmplă ca bandiţii să fie diferiţi, se încaieră între ei şi adesea se ucid. Aşa era şi printre socialişti. Pentru noi sînt de aceeaşi culoare. Dar între ei se disting reciproc prin nuanţe subtile: unul e marxist, unul e hitlerist, iar altul leninist. Şi-şi sparg ţestele unii altora. Cîţi dintre ei nu au omorît sau mutilat pe alţii de-ai lor! Cîţi deviaţionişti nu a curăţat Stalin! Dar de ce nu s-a atins de Hitler? Lui Hitler putea să-i rupă gîtul şi să zdrobească toată cîrciuma hitleristă cu toţi petrecăreţii ei.
Dar Stalin a procedat altfel.
8
Stalin ar fi putut şi să nu-i acorde atenţie lui Hitler, iar atunci, fără ajutorul lui Stalin, hitlerismul ar fi ajuns o floare care nu rodeşte, care nu dă roade sîngeroase. Stalin a ales a treia cale – ajutorul deschis şi pe toate căile dat lui Hitler. Stalin i-a croit lui Hitler drum către putere.
Cîndva am adunat fără mare efort un dosar voluminos cu dovezi ale ideii simple a lui Troţki conform căreia fără Stalin Hitler nu ar fi existat. Iar acestea nu erau strict secrete, ci accesibile tuturor, fapte aflate la îndemîna oricui. Erau atît de multe şi parcă îmi strigau că nu era greu să scriu o carte. Să sortez tăieturile din ziare, să le

aşez pe teme, temele să le numerotez, dînd nume capitolelor, pe ici, pe colo să-mi prezint propria opinie. În Spărgătorul de gheaţă am promis cititorilor că voi scrie o asemenea carte. Am ajuns la concluzia că nu este nevoie. Această carte există. A scris-o istoricul german Thomas Weingartner: Stalin şi înălţarea lui Hitler. Politica Uniunii Sovietice şi a Internaţionalei Comuniste în relaţie cu Germania. În timp ce eu adunam material, T. Weingartner a folosit aceeaşi metodă. Fără multă filosofie, fără să aştepte pînă cînd se vor deschide arhivele secrete de la Kremlin, fără să spere la nu ştiu ce descoperiri senzaţionale, a luat rezoluţiile congreselor Cominternului, cunoscute de toţi, procesele-verbale ale comitetului executiv al „statului-major al Revoluţiei mondiale", articolele din Pravda şi Die Rote Fahne care le pomeneau cititorilor despre fapte pe care comuniştii ar vrea să le uite. Şi a ieşit o carte simplă şi clară. Iar comuniştii nu au ce replica. Pe toţi cei doritori îi trimit la această admirabilă carte pe care o recomand insistent.
La ceea ce a spus cîndva Troţki, la ce a publicat în zilele noastre Weingartner nu mai am ce adăuga şi nu voi repeta fapte deja cunoscute. S-a demonstrat că visele hitleriste în privinţa pămînturilor de la Răsărit ar fi rămas fantezii ale unui visător de la München dacă nu ar fi fost ajutorul consistent al lui Stalin.
9
Cine cunoaşte Mein Kampf numai după un citat îi reproşează lui Stalin miopia. Căci doar Hitler însuşi a scris că are nevoie de pămînturi la Răsărit!
Însă Stalin, spre deosebire de Hruşciov, Nekrici şi miile de alţi acuzatori, a citit Mein Kampf în totalitate, pînă la ultima pagină. Din scoarţă-n scoarţă.
Şi tovarăşul Stalin a citit că Hitler nu vedea sarcina principală a viitoarei Germanii în pămînturile de la Răsărit, despre aceasta este în carte o singură frază, ci în eliberarea Germaniei din cătuşele Tratatului de la Versailles. Hitler împărţea duşmanii Germaniei în cei din interior şi cei din exterior. Duşmanii interiori erau evreii. Duşmanii exteriori erau francezii şi aceiaşi evrei.
Însă tactica lui Stalin consta în a face totul cu mîinile altora – chiar şi lichidarea unora dintre duşmanii săi. „Stalin a găsit întotdeauna maimuţe care să-i scoată castanele din focul cel mai pîrjolitor", spunea Robert Conquest. „Ştia ca nimeni altul să-i dea cap în cap pe concurenţii săi, rămînînd întotdeauna pe margine şi deasupra lor", remarca A. Antonov-Ovseenko. La aceasta trebuie adăugat că Stalin era cel mai credincios continuator al cauzei lui Lenin, care sfătuia: „Cu mîinile duşmanilor noştri să creăm societatea comunistă" (Congresul al VIII-lea al PCUS[b], Procese-verbale, Moscova, 1959, p. 20).
Numai lămurindu-ne în ce constă metoda stalinistă de luptă putem înţelege de ce visătorul munchenez şi lucrarea lui i-au plăcut atît de mult lui Stalin.
Citind multe din ceea ce a rostit şi scris Stalin, am găsit numeroase acuzaţii mînioase împotriva antisemiţilor, care, după cum se ştie, sînt cei mai răi duşmani ai clasei muncitoare. În anturajul său de apropiaţi, Stalin ţinea „grupul de evrei dresaţi" în care se aflau Mehlis, Kaganovici, Lozovski, Iaroslavski şi alţii, demonstrînd astfel absenţa totală a prejudecăţilor naţionale şi de rasă. În acelaşi timp... Stalin a adus la putere în Germania pe cel mai mare antisemit al tuturor timpurilor şi popoarelor, care a înfăptuit în Europa „soluţia finală". Stalin însă a stat deoparte. Şi doar după război, cînd Hitler nu i-a justificat speranţele, realizînd „soluţia finală" doar parţial, Stalin a fost silit să-şi scoată masca şi să se ocupe personal de acestă problemă.
Aici apare legătura dintre conţinutul volumului Mein Kampf şi susţinerea stalinistă multilaterală a lui Hitler. Însă afirmaţiile despre pămînturile de la Răsărit nu-l speriau cine ştie ce pe Stalin. Mein Kampf este împotriva Franţei: „Noi trebuie să înţelegem pînă la capăt următorul lucru: duşmanul de moarte al poporului german este şi va fi Franţa" (partea a II-a, cap. XIII). Şi tot acolo:

Chestiunea urgentă este pentru noi nu lupta pentru hegemonia mondială... Franţa rupe în bucăţi sistematic poporul nostru şi înăbuşă planificat independenţa noastră... La noi se emit vorbe şi proteste împotriva a cinci sau zece state deodată şi se uită cu această ocazie că trebuie înainte de toate să ne concentrăm toate forţele fizice şi spirituale ca să dăm lovitura în inima inamicului nostru cel mai rău... Inevitabil, Franţa va tinde ca Germania să fie un stat slab şi fărîmiţat... Unicul nostru inamic la data de faţă este Franţa – acea putere care ne lipseşte pînă şi de dreptul la existenţă.

Mai departe Hitler continuă în acelaşi spirit pe mai multe pagini şi capitole.
10
Pămînturile de la Răsărit nu constituia sarcina cea mai apropiată, ci o perspectivă pentru veacurile viitoare.

Această opinie nu era împărtăşită numai de Hitler, ci şi de toţi apropiaţii săi. „Nu trebuie cucerite pămînturi în Africa, ci în Europa, în primul rînd la Răsărit. Aceasta este calea naturală a politicii externe germane pe secole înainte" (A. Rosenberg, Der Zukunftsweg einer deutschen Außenpolitik, München, 1927, p. 20).
Dar zdrobirea Franţei era pentru Hitler sarcina cea mai apropiată. Înainte de a cuceri pămînturi la Răsărit, Hitler trebuia să se asigure faţă de duşmanul de moarte. Iată a doua cauză a iubirii lui Stalin pentru Mein Kampf şi pentru autorul cărţii. Stalin ştia că pentru Hitler Franţa nu este pur şi simplu duşmanul central, ci duşmanul de moarte. Şi înţelegea că, dacă Hitler încearcă să elibereze Germania de aservirea economică franceză impusă prin Tratatul de la Versailles, atunci în chestiune se va amesteca neîntîrziat Marea Britanie, fiindcă nu numai Franţa a legat Germania prin Tratatul de la Versailles, ci şi Marea Britanie. Iar dacă Germania se amestecă în războiul împotriva Marii Britanii şi Franţei, atunci pe orbita războiului vor fi atrase şi alte ţări... ceea ce Stalin îşi dorea.
Nu ne-au permis să citim Mein Kampf tocmai pentru că din această carte nu rezultă deloc că Germania se va îndrepta spre Răsărit. În Mein Kampf există indiciul privitor la pămînturile din Răsărit, dar nu se spune nicăieri cînd trebuie Germania să cucerească aceste pămînturi. Hitler a scris despre pămînturi în 1924, dar din aceasta nu rezultă nicidecum că germanii trebuie să meargă neîntîrziat la Răsărit. Nici despre 1941 nu se spune nimic acolo. Hitler doar „a arătat cu degetul direcţia". Dar se gîndea la secole, uneori la milenii. Exact aşa a şi scris: „Aici este nevoie de secole. În problemele colonizării în general nu hotărăsc graba şi iureşul, ci perseverenţa şi perioada lungă" (partea I, cap. III). Iar Hitler intenţiona să edifice nu un Reich oarecare, ci unul de o mie de ani. Chiar şi în celebrul citat, repetat de milioane de ori, este vorba despre secole: „Noi vrem să ne întoarcem în acel punct în care s-a întrerupt evoluţia noastră anterioară de 600 de ani".
Dar ca să se întoarcă în acel punct, germanii trebuiau, cum îi sfătuia Hitler în celebrul citat, „să oprească eterna tendinţă germană spre Sudul şi spre Apusul Europei...". Acest lucru Hitler nu l-a reuşit. Nu a reuşit pentru că în Mein Kampf este o contradicţie insurmontabilă:
– pe de o parte, ca să meargă spre Răsărit, trebuia să oprească mişcarea spre Apus;
– pe de altă parte, ca să meargă spre Răsărit, trebuia să asigure securitatea Germaniei faţă de duşmanul ei de moarte, care este Franţa, adică trebuia să meargă mai întîi spre Apus.

Nu trebuie să ai capacităţile lui Stalin. Aici pentru orice om cu capacităţi medii este clar: Hitler s-a încurcat încă din 1924. El singur şi-a construit sieşi o capcană. Declarîndu-şi deschis intenţia de a merge spre Răsărit, şi i-a făcut duşmani pe toţi cei aflaţi la Răsărit. Orice mişcare a germanilor „în întîmpinarea soarelui" se putea face numai prin teritoriul Poloniei. De aceea, Polonia devenea automat duşmana lui Hitler. Dar nu numai Polonia. Pămînturile de la Răsărit este un concept nebulos. Această afirmaţie putea viza pe oricine. Dacă vecinul se laudă că intenţionează să vă cotropească, o să-l iubiţi? O singură frază din carte l-a transformat pe Hitler în sperietoare pentru toţi vecinii lui răsăriteni – ceea ce înseamnă că fostul militar roşu nu avea nişte capacităţi intelectuale extraordinare. Iar dacă la începutul războiului popoarele unor ţări i-au primit pe hitlerişti ca eliberatori, acesta nu este meritul lui Hitler. Aici au contribuit alte cauze.
Nu este de dorit să-ţi dezvălui scopurile politice dacă acestea sînt de cotropire. În general nu este de dorit să-ţi declari vecinii duşmani. Dar Hitler nu numai că a alarmat în privinţa tendinţei de a merge spre Răsărit, ci a şi afirmat că Franţa este duşmanul de moarte al Germaniei. Adăugîndu-i la această listă şi pe evrei, Hitler şi-a pus în cîrcă acel fir de pai care frînge şi spinarea unei cămile.
Stalin a apreciat Mein Kampf. Din această carte se vedea clar: a apărut acela care va lupta împotriva întregii lumi. Cel pe care toţi îl vor urî. Cel împotriva căruia se vor ridica toate popoarele. Cel împotriva căruia întreaga lume va fi silită să declare război. Toată ura lumii va fi concentrată împotriva lui Hitler şi adepţilor săi. Dacă Hitler va declanşa războiul, atunci logica luptei va cere deconcentrarea şi împrăştierea forţelor Germaniei pe tot continentul european şi în afara graniţelor sale. Şi oricine se va ridica împotriva lui Hitler va fi considerat eliberator şi binefăcător.
Era exact ceea ce Stalin avea nevoie.
Stalin ştia că dacă Hitler se amestecă într-un război împotriva Franţei şi Marii Britanii problema pămînturilor de la Răsărit va cădea de la sine.
Şi aşa s-a şi întîmplat.
transfer-5.html

Capitolul 5

Despre cîini în spaţiul vid

Multe evenimente din istorie se pot înţelege corect numai atunci cînd sînt cunoscute caracterele persoanelor care participă la ele.
General-locotenent Günther Blumentritt,

Decizii fatale, p. 65

1

Nu voi extinde subiectul rolului personalităţii în istorie. Voi spune doar că cu Genghis-Han mongolii sînt una, iar fără el sînt alta. Într-un fel sînt francezii cu Robespierre, în alt fel cu Bonaparte. Folosind numele unui conducător şi denumirea ţării, în două cuvinte descriem o întreagă epocă: America lui Reagan, Rusia lui Nicolae, Germania kaizerului.
Nu vom intra în dispută: fără Hitler Germania era un cu totul alt stat, la fel ca şi Uniunea Sovietică fără Stalin. Pentru că s-a vorbit despre cine era mai pregătit de război, are rost să ne îndreptăm privirea asupra lui Stalin şi Hitler, căci de aceşti doi oameni au depins atît de multe.
Mai înainte de toate, să apreciem ştiinţa de a asculta, căci cel care ştie să asculte este întotdeauna mai puternic decît cel care nu ştie şi îl învinge întotdeauna pe acesta din urmă. Aceasta nu este numai ştiinţă, ci chiar talent. Numai această aptitudine (acest dar, dacă vreţi) de a-l asculta pe interlocutor îl duce pe om în rîndul personalităţilor remarcabile, întrucît printre locuitorii bipezi ai pămîntului această ştiinţă se întîlneşte extrem de rar.
Mareşalul Uniunii Sovietice D.F. Ustinov dă mărturie:

Stalin avea o capacitate de muncă unică, o putere uriaşă a voinţei, un mare talent organizatoric... Cunoscînd greutatea cuvîntului său, Stalin se străduia pînă la un timp să nu-şi dezvăluie atitudinea faţă de problema aflată în dezbatere; cel mai adesea fie era parcă absent, fie umbla aproape fără zgomot prin birou, aşa încît părea că e foarte departe de obiectul discuţiei, că se gîndeşte la ceva numai de el ştiut. Şi deodată răsuna o replică scurtă, care întorcea uneori discuţia pe un nou făgaş şi, după cum adeseori se dovedea apoi, singurul corect (În numele victoriei, Voenizdat, Moscova, 1988, p. 91).

Pot să aduc încă vreo douăzeci de asemenea descrieri. Despre Stalin au povestit exact aşa Churchill, Hopkins, trimisul lui Roosevelt, apoi mareşali, generali şi miniştri.
Marele Machiavelli recomanda domnitorilor să vorbească cît se poate de puţin. Stalin a urmat această recomandare. Asculta cu atenţie şi tăcea ca Sfinxul în nisipuri. Iar dacă vorbea, nu rostea vorbele în vînt.

Stalin îşi formula gîndurile şi deciziile clar, limpede, laconic, cu o logică implacabilă. Nu-i plăceau cuvintele de prisos şi nu le rostea (Ustinov, p. 92).

Despre Hitler însă se povesteşte tocmai invers. Hitler nu ştia şi nu voia să asculte pe nimeni. Hitler vorbea el însuşi. Stalin a venit la putere ca un conspirator tăcut, Hitler – ca un orator locvace. Dar flecăreala nu este recomandată unui dictator. După ce a obţinut puterea, Hitler trebuia să-şi înăbuşe dorinţa de a rosti cuvîntări. Trebuia să se transforme într-un Führer taciturn, care ascultă cu atenţie ceea ce se vorbeşte în jur. Dar acest lucru nu s-a întîmplat.

Hitler era inepuizabil în vorbire. Vorbirea era elementul existenţei sale (Otto Dietrich, 12 Jahre mit Hitler, München, 1955, pp. 159-160).

Ministrul Armelor şi Muniţiilor A. Speer adaugă:
Vorbea fără oprire, ca un criminal care vrea să-şi deschidă sufletul şi este gata, fără să se teamă de consecinţele periculoase pentru el, să-i spună procurorului chiar şi secretele cele mai ascunse (Amintiri, Rusici, Smolensk, 1997, p. 418).

Generalul-colonel Kurt Zeitzler:

Imediat ce am ajuns la Cartierul General, Hitler mi s-a adresat ca de obicei cu un monolog de cîteva ceasuri. Era imposibil să-i întrerupi discursul (Decizii fatale, Voenizdat, Moscova, 1958, p. 155).

În iarna lui 1943 Rundstedt a încercat să-i raporteze lui Hitler despre situaţia reală care era atunci în Vest, dar şi-a pierdut vremea de pomană. Convorbirea de la Obersalzberg, care a durat trei ore, a fost formată două treimi din discursul lui Hitler, care şi-a prezentat opiniile despre situaţia de pe Frontul de Răsărit, şi o treime din băutul ceaiului, cînd convorbirile oficiale sînt interzise. Este uşor de imaginat că Rundstedt abia mai stătea în fotoliu din cauza furiei care îl cuprindea (ibidem, p. 220).

După cîteva luni, feldmareşalii Rommel şi Rundstedt au venit la o întîlnire cu Hitler.

Faţă de feldmareşali s-a purtat cu o răceală vizibilă şi i-a lăsat să aştepte cîteva ore. În fine, după ce i-a primit, Hitler le-a ţinut un monolog lung privitor la rezultatele aşteptate de la noua „armă miraculoasă” (ibidem, p. 236).

Flecăreala lui Hitler nu cunoştea limite. În fiecare noapte îi aduna pe cei din jurul lui: stenografe, miniştri, dactilografe, generali, secretare, gauleiteri, şoferi şi adjutanţi, îi aşeza în jurul mesei, cică la cină, şi începea să vorbească. Vorbea şi vorbea. Pînă pe la trei, patru noaptea. Vorbea despre toate: despre istorie şi economie, despre climă şi religie, despre cum să-l facă vegetarian pe cîinele său ciobănesc Blondy, despre faptul că strămoşii germanilor erau greci (iar altădată – vikingi), despre ce gîndeşte o femeie, ce vrea ea şi ce-i lipseşte, despre producţia de oţel şi hîrtie, despre calitatea apei de colonie şi mai ales despre sine, despre sine, despre sine.

Deseori Hitler făcea impresia unui om extrem de dezechilibrat. Spre dimineaţă musafirii aproape aţipeau şi numai sentimentul politeţei şi datoriei îi forţa să meargă la aceste ceaiuri. După lungi şedinţe toropitoare, glasul monoton al lui Hitler ne adormea pur şi simplu. Literalmente ni se lăsau pleoapele pe ochi (Speer, p. 408).

Aceste predici forţate erau un chin pentru cei din mediul lui Hitler. Dactilografele, secretarele şi stenografele stabiliseră între ele un program, care şi în ce noapte să meargă să asculte discursul lui Hitler. Ispăşirea acestei obligaţii era considerată ceva în genul unui serviciu greu de noapte. Printre aceste femei, uneori chiar în prezenţa lui Hitler, izbucneau certuri de tipul: „Stau de trei nopţi la rînd aici, iar cineva se satură de somn în afara programului”.

2

Este interesant să-i examinăm pe Stalin şi Hitler atunci cînd primeau oaspeţi.
Relatează Joachim von Ribbentrop, ministrul de Externe al Germaniei hitleriste:

Pe urmă a început să vorbească Stalin. Scurt, exact, fără cuvinte de prisos. Ceea ce spunea era limpede şi fără echivoc. Din prima clipă a întîlnirii noastre, Stalin mi-a produs o impresie puternică: un om de o anvergură neobişnuită. Maniera lui lucidă de a se exprima, aproape aridă, dar atît de fină, şi stilul dur, dar, prin aceasta, şi inimos de a purta negocieri arătau că îşi purta pe bună dreptate numele. Cursul negocierilor şi convorbirilor mele cu Stalin mi-a oferit o imagine clară a forţei şi puterii acestui om, al cărui simplu gest cu mîna devine ordin pentru cel mai depărtat sat, pierdut undeva în nesfîrşitele spaţii ale Rusiei, a omului care a izbutit să lege strîns populaţia de două sute de milioane de oameni a imperiului său şi care este mai puternic decît orice ţar de dinainte (Între Londra şi Moscova, Mîsli, Moscova, 1996, pp. 141-143).

Mai departe se vorbeşte despre largheţea sufletului, mărinimia, căldura şi ospitalitatea lui Stalin. Întorcîndu-se la Berlin, Ribbentrop a povestit fermecat că s-a simţit la Kremlin „ca printre vechi tovarăşi de partid”.

Iată însă cum primea Hitler musafirii. Fiind vegetarian, îi considera pe toţi cei care nu erau vegetarieni nişte mîncători de cadavre. Aşa îi şi numea la masa lui şi încerca pe toate căile să le strice apetitul. Iar cei care nu mîncau carne, dar mîncau peşte erau tot respingători pentru Hitler, care nu ascundea acest lucru.

Cînd au adus raci fierţi, el a început să povestească cum într-un sat a murit o bătrînă, iar rudele i-au aruncat cadavrul în rîu, pentru ca în felul acesta să prindă mai mulţi raci. Dacă vedea ţipari prăjiţi, remarca printre altele că aceşti peşti devorează pisici moarte (Speer, p. 412).

Poftă bună, dragi oaspeţi!
Cunoaştem puţine lucruri despre viaţa personală a lui Stalin. Un singur detaliu e suficient să îl diferenţieze de Hitler, Lenin şi Ejov. Stalin a avut doi fii şi o fiică. Aceasta dovedeşte că în privinţa relaţiilor sexuale era un om normal. Hitler, Lenin şi Ejov erau pederaşti. Doctorul Arthur Kronfeld, psihiatru berlinez, a avut posibilitatea să-l observe pe Hitler de la o distanţă extrem de apropiată:

Ca multe personalităţi psihopatice accentuate, Hitler este anormal în relaţia sexuală. Se poate considera clar că sentimentul iubirii pentru femeie îi era inaccesibil. În trecut a avut legături sexuale cu Heines şi Ernst. Amîndoi au fost ucişi din ordinul cancelarului la 30 iunie 1934.

În anturajul lui Hitler (ca şi în anturajul lui Lenin), mai mult de jumătate erau pederaşti. El îi alegea pentru sine. Iar cauza lichidării lui E. Röhm, şeful SA, şi a cercului său de iubiţi nu a fost faptul că aceştia erau pederaşti, ci că nu făceau un secret din aceasta. Hitler i-a lichidat pentru ca toţi să creadă că el însuşi nu face parte din acelaşi cerc.
3
Accesul de mînie este cel mai bun moment de studiere a personalităţii. La mînie, caracterul se dezvăluie în totalitate. Furia este o explozie. Explozia este însoţită de o flacără care dă la iveală cele mai întunecate unghere ale sufletului. Un lucru important în studierea personalităţii este să stabileşti frecvenţa, profunzimea şi durata accesului de mînie.
Nu degeaba se spunea despre Hitler că este un apucat. Şi nu degeaba specialiştii l-au considerat un psihopat, fiindcă se mînia prea des. Izbucnirile de furie se transformau la el în accese de isterie.
Să-i dăm cuvîntul lui Speer:

Auzind toate acestea, Hitler s-a enervat, şi-a stricat vădit starea de spirit. Şi deşi încă nu spunea nici un cuvînt, aceasta se vedea după modul cum îşi schimba expresia feţei, cum încleşta şi descleşta spasmodic pumnii, cum îşi rodea unghiile. Se simţea cum creşte în el tensiunea lăuntrică... Hitler nu se mai stăpînea. Avea faţa acoperită de pete roşii. Îşi aţinti privirile undeva în gol şi răcni cu toată puterea: „Desfăşurarea oricăror măsuri operative este exclusiv prerogativa mea! Aceasta nu vă priveşte deloc! Treaba dumneavoastră este producerea de armament, preocupaţi-vă de aceasta!”... Führerul îşi pierduse definitiv stăpînirea de sine, vorbea incoerent, literalmente i se tăia respiraţia (Speer, p. 543).

Am auzit un strigăt nearticulat, aproape animalic (ibidem, p. 250).

Pînă şi pentru un om absolut neinformat în chestiuni militare era clar că ofensiva noastră şi-a dat duhul. Şi, deodată, la Cartierul General a venit informaţia că o subunitate de vînători de munte germană s-a căţărat pe Elbrus, cel mai înalt munte, înconjurat de gheţuri, al Caucazului (are o înălţime de 5.600 de metri), şi a arborat pe el un drapel militar al Reichului. În fapt, era apa chioară a unei aventuri care nu se putea răsfrînge nici într-un fel asupra cursului acţiunilor militare. Noi toţi presupuneam că nu merită să acorzi o importanţă prea mare ieşirii smintite a unor alpinişti fanatici. Reacţia lui Hitler a fost cu totul alta. Mi-a fost dat deseori să-l văd pe Hitler mîniindu-se, dar nu am crezut niciodată că este capabil să-şi piardă în asemenea măsură stăpînirea de sine. Cîteva ore a ţipat şi s-a zbătut cuprins de isterie, de parcă acest episod punea sub ameninţare tot planul strategic al campaniei răsăritene. Nici după o săptămînă nu s-a putut linişti şi îi blestema „pe aceşti alpinişti nebuni, care ar trebui trimişi la tribunal” (ibidem, p. 331).

Furia năvălea sub forma unui uragan de cuvinte. În aceste momente spulbera orice replici cu simpla intensificare a glasului. Scene similare puteau fi provocate de evenimente mari, dar şi de altele cu totul neînsemnate. Am observat odată la Obersalzberg cum cîinele lui, Blondy, refuza să-i asculte ordinul. Lui Hitler sîngele i s-a urcat la cap şi, în ciuda mulţimii celor prezenţi, a început să urle turbat la unul din ajutoarele sale,

care se afla alături de el. Fără nici o explicaţie, fără să ia în seamă uimirea mulţimii, arunca asupra lui un şuvoi de vorbe mînioase (O. Dietrich, p. 213).

Este bine cunoscută remarca lui Göring: „Adolf este vegetarian, dar noi ştim că, în afară de salată, vegetarienii înfulecă covoare”. Chestiunea s-a întîmplat în 1933: Hitler s-a certat cu Otto Strasser şi şi-a revărsat furia printr-un guiţat de purcel, îi jignea pe toţi cei prezenţi prin urlete. Alerga prin camere, distrugea mobila, lovea oglinzile şi sticla, arunca cu obiecte grele în cei prezenţi, se rostogolea pe podea şi rodea covorul.
Iată ce a scris generalul Guderian despre episod, cînd în cursul războiului a venit la Hitler pentru raport:

Cu faţa înroşită de furie, cu pumnii ridicaţi, Hitler stătea înaintea mea, tremurînd din tot trupul şi pierzîndu-şi cu totul stăpînirea de sine. După fiecare izbucnire de mînie începea să alerge înainte şi înapoi, se oprea în faţa mea, cu faţa aproape lipită de mine, şi îşi revărsa şirul obişnuit de reproşuri. Ţipa atît de tare, încît ochii îi ieşeau din orbite, venele de la tîmple se făceau albastre şi se umflau (Amintirile unui soldat, Rusici, Smolensk, 1998, p. 572).
4
Aceeaşi situaţie, dar nu la Berlin, ci la Moscova. Iată ce se întîmpla. În mai 1942, trupele de pe Frontul Crimeii se pregăteau de ofensivă. Din ordinul generalului-locotenent D.T. Kozlov, comandantul frontului, masele de tancuri, de artilerie şi infanterie erau adunate pe porţiuni extrem de înguste de front, cîte 800 de metri de divizie, adică mai puţin de un kilometru la zece-douăsprezece mii de oameni cu artilerie, tancuri, depozite de campanie, întăriri, spitale şi celelalte. Nemţii au dat o lovitură preventivă: aceasta a fost ucigătoare, catastrofală pentru trupele atît de multe şi staţionate într-un spaţiu atît de îngust, încît era imposibil să ratezi. Oriunde ar fi căzut, fiecare proiectil german aducea moartea şi distrugerea. Fiindcă se pregătea ofensiva sovietică, punctele de comandă ale frontului, armatelor, corpurilor, diviziilor, brigăzilor şi regimentelor, nenumăratele puncte de transmisiuni erau apropiate la maxim de regiunea din faţă. De aceea cădeau sub loviturile inamicului, iar trupele sovietice rămîneau fără conducere. Rezervele de muniţie, de combustibil, de piese de schimb erau deplasate înainte, sub focul inamicului, şi nu puteau fi folosite de trupele sovietice. Ţinînd seama de faptul că trupele se pregăteau de ofensivă, cîmpurile de mine şi barierele de sîrmă erau scoase, iar inamicul se deplasa în faţă fără nici o reţinere. Pe scurt, se repeta anul 1941, dar la scară mai mică.
Stalin a ordonat ca generalul-locotenent Kozlov să fie demis din funcţia de comandant al Frontului Crimeii şi l-a chemat la Moscova.
Aşadar Moscova, Kremlin, biroul lui Stalin. În biroul lui Stalin se află generalul-locotenent K.K. Rokossovski, care este, pe linie ascendentă: fost comandant al Armatei a XVI-a şi comandantul Frontului Briansk.

Cînd Rokossovski se pregătea să-şi ia rămas-bun, a intrat Pokrebîşev şi a spus că a venit şi aşteaptă să fie primit Kozlov. La început Stalin şi-a cerut scuze faţă de Rokossovski, dar apoi s-a oprit şi a spus:
– Aşteptaţi un pic, o să am o discuţie poate interesantă pentru dumneavoastră. Luaţi loc.
Apoi se adresează lui Pokrebîşev şi-i spune să-l cheme pe Kozlov.
A intrat Kozlov. Şi deşi era foarte curînd după catastrofa de la Kerci, deşi totul era foarte proaspăt în memorie, Stalin l-a întîmpinat absolut liniştit, nu arăta nici mînie, nici neplăcere. S-au salutat dîndu-şi mîinile (Mărturia lui I.S. Isakov, amiralul Flotei Uniunii Sovietice, Znamea, 1988, nr. 3, p. 72).

Mai departe Stalin a avut o discuţie cu Kozlov, fără stigăte şi urlete, fără ochi exoftalmici şi vene umflate. Stalin i-a arătat lui Kozlov greşelile şi l-a numit, degradîndu-l, comandant al Armatei a XXIV-a. Asta a fost tot. După cîteva luni, Kozlov s-a ridicat pînă la funcţia de locţiitor al comandantului de front şi chiar pînă la cea de reprezentant al Cartierului General VGK de pe Frontul Leningrad.
Astfel şi-a exprimat Stalin furia.
Dar iată cum arăta o adevărată explozie de mînie vulcanică la Stalin, cînd a fost ofensat personal în mod public.
Istoria întîmplării este următoarea. Începînd cu 1939 se pregătea un atac nimicitor prin surprindere asupra Germaniei. Planul era simplu: să se asigure dominaţia în aer printr-o lovitură neaşteptată asupra aviaţiei inamice la sol, să se distrugă aviaţia germană pe aerodromuri. Pentru astfel de acţiuni nu trebuie pilotaj de înaltă clasă, ci să ai multe avioane şi să arunci pe neaşteptate cît mai multe bombe asupra locaţiilor avioanelor de vînătoare şi bombardierelor inamicului, asupra depozitelor de combustibil şi muniţii, asupra punctelor de transmisie şi de

comandă. Se presupunea că la o asemenea desfăşurare a lucrurilor luptele aeriene vor fi pur şi simplu excluse. Şi era la modă celebra lozincă a generalului-locotenent de aviaţie Pavel Rîciagov: „N-o să facem figuri!", adică nu îi vom învăţa pe tinerii piloţi ştiinţa de a purta lupta aeriană şi pilotajul de înaltă clasă, care sînt absolut necesare pentru lupta aeriană. Vom pregăti piloţi cu zecile de mii după un program unic de trei luni – „decolare-aterizare". Deosebirea faţă de sinucigaşii japonezi este că ei trebuiau să înveţe numai să decoleze şi să urmeze cursul, iar aterizarea la zborurile de pregătire o executa un instructor cu experienţă. În afară de aceasta, ei erau voluntari, în vreme ce la noi, din ordinul lui Rîciagov, şcolile de pilotaj erau completate apelîndu-se la instrumente de constrîngere.

Nu se poate pregăti un pilot în trei luni. Mai ales dacă este forţat. Firesc, elevii-piloţi mureau în număr considerabil. Referirile la faptul că avioanele nu erau bune e o prostie. Puneţi în cele mai bune avioane o sută de mii de tineri de toate naţionalităţile băgaţi cu forţa în cazărmi, şi pregătiţi-i în trei luni, să vedem ce iese. Problema nu o constituie avioanele. Rîciagov trebuia să dea vina nu pe avioanele proaste, ci pe prostia lui. Trebuia să reducă numărul viitorilor piloţi (numai în anul 1941 planificau să producă 150.000 de piloţi) şi să crească termenele de instruire măcar pînă la şase luni. Dar Rîciagov ţinea cu încăpăţînare linia lui: linia mea este corectă, tinerii sînt sacrificaţi pentru că avioanele sînt proaste.

Şi iată o consfătuire la Kremlin despre cauzele frecvenţei mari a avariilor în aviaţie. Martor este acelaşi amiral al Flotei Uniunii Sovietice I.S. Isakov.

S-au dat diverse explicaţii cu privire la frecvenţa avariilor, cînd i-a venit rîndul lui Rîciagov, care comanda atunci Forţele Aeriene Militare. Era, mi se pare, general-locotenent, tînăr, dar arăta la înfăţişare ca un băietan. Cînd i-a venit rîndul, a spus brusc:

– Frecvenţa avariilor va fi mare şi de acum încolo, pentru că ne obligaţi să zburăm în coşciuge.

A fost absolut neaşteptat; Rîciagov s-a înroşit, s-a pierdut cu firea; s-a lăsat o tăcere mormîntală. Rîciagov stătea în picioare, împurpurat şi emoţionat, încă nu se aşezase după izbucnirea lui. La cîţiva paşi de el stătea în picioare Stalin. În general el mergea, dar cînd Rîciagov a spus acestea, Stalin s-a oprit.

După părerea mea, nu trebuia să spui asta, într-o asemenea formă, la Sovietul militar. Stalin a depus multe eforturi pentru aviaţie, s-a preocupat mult de ea şi cunoştea suficient de temeinic problemele legate de aviaţie. În orice caz, mai temeinic decît majoritatea celor care conduceau pe vremea aceea Comisariatul poporului pentru Apărare. Stalin se pricepea cu mult mai bine la aviaţie. Neîndoielnic că această replică a lui Rîciagov, spusă într-o asemenea formă, suna pentru el ca o jignire personală. Toţi au înţeles acest lucru.

Stalin s-a oprit şi tăcea. Toţi aşteptau să vadă ce se va întîmpla.

Stalin stătu puţin, apoi porni pe lîngă masă în aceeaşi direcţie în care mersese mai înainte. Ajunse pînă la capăt, se întoarse, traversă toată încăperea în linişte deplină, se întoarse din nou şi, scoţîndu-şi pipa din gură, zise rar şi încet, fără să ridice glasul:

– Nu trebuia să spuneţi aşa ceva!

Şi porni din nou. Iarăşi ajunse pînă la capăt, se întoarse, traversă toată încăperea, se întoarse iar şi se opri pe acelaşi loc ca şi prima dată; zise iarăşi, cu acelaşi glas liniştit şi coborît:

– Nu trebuie să spuneţi aşa ceva! Şi, făcînd o pauză foarte mică, adăugă: Declar şedinţa închisă.

Şi ieşi primul din încăpere.

Toţi au început să-şi strîngă dosarele, mapele, servietele. Au plecat, aşteptînd să vadă ce va fi mai departe.

Nici a doua, nici a treia zi nu s-a întîmplat nimic. După o săptămînă Rîciagov a fost arestat şi a dispărut pentru totdeauna.

Iată ce s-a întîmplat. Iată cum arăta izbucnirea de furie a lui Stalin.

Cînd am spus că l-am văzut pe Stalin la mînie de cîteva ori, trebuie luat în considerare faptul că ştia să-şi ascundă sentimentele şi ştia aceasta foarte bine. Avea deprinderi demult căpătate în acest sens. Umbla de ici-colo, se întorcea, privea în podea, aprindea pipa, mocoşea la ea... Toate acestea erau mijloace de a se abţine, de a nu-şi manifesta sentimentele, de a nu se da în vileag (Znamea, 1988, nr. 3, p. 73).

Fiind un caucazian coleric, ar fi trebuit să spargă geamurile, să muşte covoarele şi să arunce în generalii lui cu capetele de fontă ale lui Marx şi Lenin. Dar nu, se abţinea.

Amiralul Isakov greşeşte într-un singur loc: Rîciagov a dispărut într-adevăr, dar nu pentru că a fost arestat după o săptămînă. La 8 aprilie 1941 Stalin l-a scos din funcţie pe Rîciagov şi l-a trimis să înveţe la Academia

Statului-Major General. Acest lucru trebuia să-l ajute pe înfierbîntatul Rîciagov. Însă Rîciagov a fost arestat la 24 iunie în cu totul altă chestiune. A fost executat fără judecată la 28 octombrie 1941.

5

Este important de ştiut ce spun oamenii despre ei înşişi. Este un material de nepreţuit pentru aprecierea personalităţii.

Stalin ar fi putut să-şi inventeze orice titlu şi orice funcţie. Dar principala lui funcţie era aceea de secretar.

Era numit oficial „secretar general”, dar Stalin se mulţumea numai cu cenuşiul „secretar”, punîndu-se la nivelul celorlalţi secretari ai partidului. Iar scrisorile către fiică le semna altfel: „secretăraşul”.

Dar iată-l pe Hitler vorbind despre sine.

Lui Guderian: „Credeţi-mă! Eu sînt cel mai mare inginer constructor de fortificaţii al tuturor timpurilor” (Amintirile unui soldat, p. 448).

Şi iată-l în cercul lui de adjutanţi, dactilografe, stenografe la 27 ferbruarie 1942, imediat după înfrîngerea trupelor germane lîngă Moscova: „Mă simt minunat în societatea marilor eroi ai istoriei, de care aparţin şi eu. În acest Olimp, pe care mă înalţ, stau minţile cele mai strălucite ale tuturor timpurilor”.

Olimpul, se ştie, este sălaşul zeilor. Iată unde se credea apucatul!

La 10 martie 1942: „Mama mea a fost o femeie simplă, dar a dăruit poporului german un mare fiu”.

Nici mai mult, nici mai puţin – Madona cu pruncul.

Şi tot aici „marele fiu al poporului german” vorbeşte despre plăcerile lui: „Nu citesc niciodată romane şi nu citesc aproape niciodată rubricile literare din ziare”.

Marele fiu al poporului german nu e cititor. El este scriitor.

La 11 martie 1942: „Sînt convins că, dacă aş fuma, nu aş putea niciodată să suport toate grijile grele care mă apasă de mult timp. Probabil că aceasta a salvat poporul german”.

Deci, dacă Adolf ar fi răsucit o ţigaretă „Herzegovina Flor”, şi-ar fi umplut pipa cu tabac, ar fi fumat şi gata, n-ar mai fi putut suporta grijile grele, iar poporul german, kaput! Dar aşa, nefiind fumător, poporul era salvat.

Să remarcăm apropierea datelor afirmaţiilor lui Hitler. Într-un interval de mai puţin de două săptămîni, în doar trei înregistrări oficiale făcute de Henry Picker apar aceste recunoaşteri ale lui Hitler privind propria măreţie.

Oricine doreşte poate să adune declaraţii personale şi mai înălţătoare ale lui Hitler despre aptitudinile lui ieşite din comun. Sînt mulţi oameni în lume care se consideră mari. Dar să relatezi celor din jur despre propria măreţie este semnul unui grav declin mental.

Şi pe Stalin îl numeau geniu. Dar el însuşi nu făcea acest lucru şi nu o îngăduia nimănui, cînd se afla într-un cerc restrîns. Geniu era pentru masele largi populare, dar nu în cabinetul de lucru.

Însă în cercul lui Hitler tema măreţiei era permanent în discuţii. Picker prezintă un moment din noaptea de 19 spre 20 aprilie 1942: „Colonelul Scherf, ofiţerul de Stat-Major General care reprezenta la Cartierul General al Führerului Departamentul de istorie militară al Comandamentului Central al Wehrmachtului, a dăruit tuturor cartea Geniul aşa cum este el – o culegere de citate despre esenţa geniului, evidentă sugestie privitoare la Hitler”.

Iarăşi nu ştii de ce să te miri mai întîi. De ce la Cartierul General al Führerului să fie un reprezentant de la Departamentul de istorie militară? În timpul celui mai crunt război, Cartierul General al Comandantului Suprem are timp să se ocupe de scrierea unor cărţi despre genii?

10 mai 1942:

Ca răspuns la o replică despre faptul că, totuşi, se întîlnesc foarte rar oameni meniţi să săvîrşească în viaţa lor fapte măreţe, şeful a declarat la masă: „Dintre astfel de oameni doar în Mozart a fost descoperit încă din fragedă copilărie un talent magnific. Dar, indiferent, drumul vieţii lor este predeterminat de destin, care îl va chema cîndva să-şi arate forţa. Cît de strîns în chingi se simţea el la Viena, deşi poseda deja în măsură suficientă cunoştinţe vaste în diverse domenii!”.

Acesta era începutul standard: un linge-blide de serviciu de la masa lui Hitler arunca o replică „din întîmplare” spunînd că geniile se întîlnesc atît de rar... E o lovitură de nota zece. Exact în centru. Şi apucatul se prinde. Prima frază este despre Mozart, în care geniul a fost descoperit încă din copilărie. Şi a doua este despre sine, în care acest geniu nu a fost descoperit. Iar în tinereţe, la Viena, i-a fost atît de greu. Era supraîncărcat de cunoaştere în cele mai incredibile domenii, dar nimeni nu a văzut geniul din el. Cît de greu îi era în acele

vremuri!
Mai departe, întreaga seară a fost un monolog despre faptul că un profesor obtuz de şcoală nu poate înţelege şi vedea geniul. „Geniul nu poate fi recunoscut decît de genii...”
6
Dar şi simplul fapt că sute de astfel de afirmaţii ale lui Hitler sînt păstrate pentru istorie spune multe. Tot delirul lui era notat permanent de secretari şi stenografe. Nici una dintre afirmaţiile lui nu trebuia să se piardă: de aceea, vorbăria lui era notată de cel puţin două stenografe concomitent. Această ordine nu putea s-o stabilească decît cel care nu se îndoia nici o clipă de superioritatea lui imensă faţă de cei din jur. La fel proceda şi Grigori Zinoviev, conducătorul Revoluţiei mondiale, care se înconjurase de mutrişe drăguţe ce notau toate indicaţiile lui nepreţuite. La fel se purta şi Hitler.
Dar nu-i ajungeau numai stenografele personale.

Năzuind să dovedească generaţiilor viitoare că a dat întotdeauna numai ordine corecte, încă din toamna anului1942, Hitler a dat ordin să se cheme la Cartierul General stenografele profesioniste ale Reichstag-ului, care participau la toate consfătuirile operative şi notau fiecare cuvînt.
Dacă lui Hitler i se părea că s-a găsit o ieşire dintr-o situaţie grea, rostea uneori aceste cuvinte: „Vedeţi! Întotdeauna am dreptate. Dar idioţii aceştia de la Statul-Major General nu vor să mă creadă”. Şi chiar dacă retragerea se transforma într-o fugă în neorînduială, el declara cu glas triumfător: „Nu am ordonat eu acum trei zile să înceapă retragerea? Iarăşi ordinul meu nu se execută. În general, ordinele mele nu se execută la tot pasul, iar voi găsiţi întotdeauna pretexte şi faceţi jocul ruşilor. Minţiţi cînd afirmaţi că ruşii v-au împiedicat să îndepliniţi o operaţiune sau alta”. Hitler nu voia deloc să recunoască faptul că înfrîngerea lui se explica în primul rînd prin incapacitatea Germaniei de a lupta simultan pe cîteva fronturi, iar noi ne aflam în acest impas exclusiv din vina lui.
Stenografele, care au ajuns pe neaşteptate în casa nebunului, erau probabil dintre acelea care cu cîteva luni în urmă îl idealizau pe Hitler şi credeau în afirmaţiile lui Goebbels că Führerul are o minte genială. Între timp căzuseră din cer pe pămînt. Am şi acum în faţa ochilor următorul tablou: stenografele cu feţe palide, posomorîte, scriu procesul-verbal al şedinţelor sau umblă nervos înainte şi înapoi prin interiorul Cartierului General. Le-am asimilat pe acestea cu nişte trimise ale poporului, sortite să fie martore nemijlocite ale tragediei poporului (Speer, pp. 418-419).
7
Pe lîngă stenografele personale şi stenografele angajate ale Reichstag-ului, discursurile geniale ale lui Hitler erau consemnate permanent de „istoricii militari mandataţi ai Führerului” (cel puţin unul dintre aceştia lucra pentru spionajul lui Stalin).
Martin Bormann, locţiitorul de partid al lui Hitler, „nota toate afirmaţiile lui Hitler, care i se păreau importante” (Speer, p. 149). În afară de aceasta, vorbele lui Hitler erau notate de lingăul lui personal, Henry Picker. Numai ce a notat timp de un an şi jumătate doar Picker ajunge ca să întreţină hazul cîtorva generaţii viitoare. În noaptea de 25 spre 26 ianuarie 1942 iată ce povestea adoratorilor buimăciţi „marele fiu al poporului german”:

Este posibil ca odinioară, cu 10.000 de ani înaintea erei noastre, să se fi petrecut o ciocnire cu Luna. Nu este exclus ca Pămîntul să fi forţat atunci Luna să se rotească pe orbita ei actuală. Posibil, Pămîntul nostru a căpătat atmosferă şi aceasta a schimbat în totalitate condiţiile vieţii pe Pămînt. Presupun că atunci locuiau aici fiinţe, care puteau trăi la orice înălţime şi adîncime, căci lipsea presiunea atmosferică. Presupun, de asemenea, că Pămîntul s-a deschis larg şi apa revărsată din cratere a provocat erupţii şi torente de apă. S-au salvat numai doi oameni, întrucît s-au ascuns într-o peşteră sus în munţi.
Nu ştiu ce vă uluieşte mai mult în această revelaţie. Mie mi-a plăcut precizia cronologică: 10.000 de ani înaintea erei noastre. De unde această siguranţă că sînt 10.000? De ce nu 20.000? Mi-au plăcut şi fiinţele care trăiau la orice adîncime şi înălţime, căci nu exista atmosferă. Sărmanele fiinţe trăiau în vid şi nu respirau. S-au salvat (după Hitler) doar două fiinţe. Întrebare: de ce nu se presupune că trei? Sau patru? Sărmanii oameni, nici nu aveau plămîni înainte de ciocnirea cu Luna. Sau aveau, dar nu îi foloseau, fiindcă nu era aer. Iar după ciocnire au răsuflat uşuraţi şi de atunci respiră.
În acelaşi monolog Hitler relatează mai departe: „Cîinele este cel mai vechi animal domestic. De 30.000 de ani trăieşte alături de om”. De aici reiese că, înainte de ciocnirea cu Luna, care, am aflat deja, s-a petrecut cu 10.000

de ani înaintea erei noastre, cîinii, ca şi oamenii, trăiau în vid. Şi dacă nu era atmosferă, atunci temperatura (voiam să scriu aerul) vidului era chiar mai mică decît la Stalingrad în decembrie 1942. După cum se vede, bieţii căţeluşi au stat înţepeniţi de frig timp de multe milenii.
Conversaţiile la masă ale lui Hitler, notate de Henry Picker, sînt pline de astfel de cugetări spumoase. Înţelepciunea „marelui fiu" deborda. La 10 mai 1942 el relata că şeful GPU a Uniunii Sovietice era la momentul respectiv Gheorghi Dimitrov. Pe vremea aceea însă nu mai exista GPU, pe care comunistul bulgar Dimitrov nu l-a condus niciodată. Iar Hitler, sărind de la o temă la alta, recomanda să se cultive urzici în loc de bumbac. Apoi avansează ideea de a construi linii de cale ferată nu cu un ecartament de un metru şi jumătate, ci de patru metri. Nu trebuie să fii inginer feroviar ca să apreciezi profunzimea prostiei unei asemenea iniţiative. Trebuie pur şi simplu să mai pui la socoteală lungimea şi grosimea traverselor, grosimea şi greutatea şinelor, lăţimea şi rezistenţa la greutate a podurilor, înălţimea tunelurilor. Una este să construieşti o asemenea magistrală în stepă (dar de ce este nevoie de ea?) şi alta în Europa, cu populaţie densă, cu nenumăratele ei oraşe, rîuri, munţi, dealuri, văi, baraje şi terasamente. Doar dacă pui la socoteală curbura unei asemenea căi şi calculezi raza şi prostia iese singură la lumină. Specialiştii i-au spus imediat lui Hitler că cine va construi aşa ceva nu-şi va scoate niciodată cheltuielile. Dar Hitler a cerut cu o încăpăţînare de cămilă elaborarea unor proiecte amănunţite; el însuşi a făcut planurile unor vagoane de pasageri, cu trei etaje, cu interioare luxoase, cu platforme de observare de sticlă, cu cişmele şi sere... Ca pe „Titanic".
Dacă vrei să fii un fantezist, poţi să fii. Însă tu eşti şeful unui stat care poartă un război pe viaţă şi pe moarte. Dacă nu ai ocupaţie, desenează vagoane, coridoare, cupeuri şi scăriţe, numai lasă-i pe oameni să muncească. Dacă ar fi fost vorba numai de desenarea unor vagoane... Dar delira şi în privinţa arhitecturii. Trăia în lumea unor căsuţe de jucărie. Era devorat de noi şi noi proiecte. Coridoarele şi sălile cancelariei lui, reşedinţele, punctele de comandă şi refugiile erau invadate de machete de clădiri. Cînd deasupra refugiilor din Berlin deja scrîşneau tancurile sovietice, el făcea noi modificări la proiectul magistralei berlineze centrale, pe care intenţiona să primească parada victoriei.
Capul lui era generator de idei geniale. În noaptea de 10 martie 1942 Hitler i-a luminat pe cei prezenţi cu descoperirea: „Fără bărbaţi, femeile ar pieri". Ce gîndire dreaptă! N-ai ce să zici. Oricît te-ai căzni, nu poţi ajunge să gîndeşti astfel.
Înţelepciunea lui Hitler provoca asupra anturajului său o acţiune magică. Entuziastul Henry Picker nu numai că notează măreţele revelaţii ale lui Hitler, dar îşi dă şi cu părerea despre ele. Iată însemnarea din 28 martie 1942:

Ideile Führerului, prezentate de el în monologurile de la masă, sînt adesea atît de ieşite din comun şi îmbrăcate într-o asemenea formă verbală, încît le poţi oferi fără şovăire tiparului. Vezi tot timpul cît de adînc pătrunde cu punctul lui de vedere toate problemele care se ridică în faţa lui şi cît de bine chibzuită este concluzia la care ajunge. Enigma forţei lui vrăjite se explică în principal prin faptul că el, preocupîndu-se permanent de problemele politice şi militare, a reuşit să le chibzuiască pe toate părţile, înainte ca ascultătorul să se apropie de el.

La hitleriştii noştri crescuţi acasă ideile ieşite din comun despre cîinii din vid produc o influenţă la fel de zguduitoare. Valeri Skurlatov (Renaşterea rusă, ianuarie 1991, p. 2) a declarat că Stalin „a rămas în urma lui Hitler prin minte şi caracter". Să fim de acord: Stalin nu a muşcat covoare arătîndu-şi în acest fel slăbiciunea de caracter, iar cu mintea lui precară nu a putut ajunge pînă la măreaţa idee că fără bărbaţi femeile ar pieri.
*
Despre măreţia lui Hitler, despre mintea şi caracterul lui a vorbit limpede şi precis Guderian: „Să-i lăsăm pe medici să se ocupe de această treabă. Poporul german trebuie doar să ştie că omul care a stat în fruntea statului, în care poporul a crezut cum nici un popor nu a avut încredere vreodată în vreun conducător, era un om bolnav" (Amintirile unui soldat, p. 614).

transfer-6.html

Capitolul 6

Primul punct:

Führerul are întotdeauna dreptate

De fapt, gauleiterii lucrau separat de prezidenţii guvernamentali, de ober-prezidenţii provinciilor şi de prim-miniştrii teritoriali. Prin urmare, statul Führerului la care se năzuia şi care intra în propaganda lui Hitler şi programul lui de partid în realitate nu exista. În afară de aceasta, tocmai în domeniul conducerii statului se instaurase o anarhie tot mai periculoasă, care sporea tot mai mult prin numirea de nenumăraţi comisari ai Reich-ului, de mandataţi generali, de mandataţi extraordinari etc.

General-colonel H. Guderian,

Amintirile unui soldat, p. 624

1

Hitler nu numai vorbea, ci şi scria despre geniul său infailibil. Personal a formulat porunci pentru membrii NSDAP1, printre care era şi aceasta: Führerul are întotdeauna dreptate.

Astfel de afirmaţii ţin la noi de domeniul umorului trivial de cazarmă. Iar dacă membrii partidului nazist nu se tăvăleau pe jos de rîs citind asemenea prostie, înseamnă că nivelul lor era acelaşi cu al „marelui fiu al poporului german". Sau poate inferior.

Să vedem cum iau deciziile Hitler şi Stalin şi cum se execută aceste decizii. Modul lui Stalin de a conduce consfătuirile, întîlnirile de afaceri şi negocierile are un secret simplu: se pregătea pentru acestea. Înainte de orice întîlnire cu miniştrii, generalii, cu cei din industria de armament, cu şefii poliţiei secrete, cu secretarii comitetelor executive regionale, cu şefii de partizani, diplomaţii, reprezentanţii statelor străine, cu cei din serviciile secrete, cu directorii de întreprinderi, Stalin aduna informaţiile necesare şi le studia.

Avea metoda lui proprie de însuşire a materialului concret. Înainte de începerea pregătirii unei operaţiuni, înainte de chemarea comandanţilor de fronturi, se întîlnea mai întîi cu cîţiva ofiţeri ai Statului-Major General – maiori şi colonei care urmăriseră direcţiile operative corespunzătoare. Îi chema pe fiecare separat la raport, lucra cu ei o oră şi jumătate sau două, preciza cu fiecare situaţia, se orienta asupra ei, iar în timpul întîlnirii cu comandanţii de fronturi abordarea sarcinilor era atît de bine pregătită, încît uneori îi uimea prin competenţă. Mă rog, cîteodată, folosindu-se de această metodă, îi plăcea să-şi sublinieze cunoştinţele. Totuşi, important este că această competenţă a lui nu era aparentă, ci reală, iar munca lui în prealabil cu cei cîţiva ofiţeri ai Statului-Major General pentru stabilirea situaţiei înainte de luarea deciziilor era o muncă extrem de judicioasă („Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov", VIJ, 1987, nr. 10).

Generalul de armată S.P. Ivanov a relatat despre felul în care Stalin cunoştea situaţia şi despre modul în care le cerea subordonaţilor să cunoască situaţia. În 1942 era colonel, şef al direcţiei operative a Statului-Major al Frontului de Sud-Vest. Se pregătea operaţiunea strategică ofensivă de la Stalingrad. Comandantul frontului era bolnav. Atunci trebuia să meargă şeful de stat-major al frontului – dar fusese numit un şef de stat-major nou, iar acesta încă nu se instalase. În toate planurile erau iniţiaţi doar trei oameni. Al treilea era şeful direcţiei operative a statului-major al frontului, colonelul S.P. Ivanov. Tocmai pe acesta l-a chemat Stalin la el. Cu avionul la Moscova, iar de la aeroport direct la biroul lui Stalin. Analiza situaţiei a durat 30 de minute. Aceste minute au fost folosite la maximum. Stalin era în rolul inamicului, punîndu-l pe bietul colonel în situaţii fără ieşire şi cerînd decizii rapide, corecte şi precise. În momentele de tensiune maximă, organismul omului activează automat sistemele de apărare. Acest fapt se manifestă diferit în funcţie de individ şi de situaţie. În cazul dat, organismul colonelului a răspuns cu o creştere puternică a temperaturii corpului şi cu o emanaţie deosebit de intensă a transpiraţiei. Cămaşa i s-a umezit de parcă o clătise în rîu.

Colonelul se retrase. Din biroul lui Stalin plecă imediat la aeroportul central şi apoi în zona Stalingrad. După o asemenea tensiune, în avion pe Ivanov l-a prins somnul. Dar comandantul navei a primit la bord o radiogramă: „Treziţi-l pe pasager şi felicitaţi-l pentru primirea gradului de general-maior". Urma semnătura corespunzătoare.

2

La Stalin, procesul adoptării deciziilor era format din două elemente:

– în primul rînd, studia problema în prealabil;

– în al doilea rînd, la consfătuiri dădea cuvîntul tuturor, asculta cu atenţie, alegea ceea ce era de valoare şi important şi întorcea discuţia pe singurul făgaş corect şi necesar.

La Hitler era invers. Mai întîi refuza să studieze situaţia. O ignora.

Cu maniera lui proprie de pictor boem, dispreţuia disciplina muncii şi nu putea, ba nici nu voia să se implice într-o muncă planificată... Ziua începea pentru el cu un prînz prelungit (Speer, p. 140).

Hitler demonstra o uimitoare necunoaştere a situaţiei adevărate a lucrurilor (ibidem, p. 409).

Aprecierea incorectă de către Hitler a situaţiei căpătase deja un caracter cu totul absurd (ibidem, p. 555).

Hitler avea mare neîncredere în calculele matematice de tot felul... Führerul s-a raportat cu dispreţ la memorandumul ieşit de sub pana lui Georg Thomas, şeful Direcţiei centrale a economiei de război, fiindcă generalul aprecia foarte mult potenţialul sovietic de război. Lui Thomas şi direcţiei sale li s-a interzis imediat să se ocupe de această temă (ibidem, p. 414).

Hitler nu numai că nu ştia şi nici nu voia să ştie situaţia reală, nu numai că îşi ascundea capul în nisip ca struţul australian în faţa primejdiei înspăimîntătoare, dar chiar le interzicea subordonaţilor să aprofundeze situaţia şi s-o studieze.
Ca să decizi, trebuie să cunoşti. Cum să iei o decizie fără să cunoşti situaţia? Pentru noi este imposibil, dar în Germania hitleristă totul era posibil. Hitler nu lua hotărîri pe baza studierii şi aprecierii situaţiei, ci pur şi simplu aşa, fără să-şi piardă timpul să mediteze.

Pe nici unul dintre cei prezenţi la şedinţele operative nu-i tulbura maniera lui Hitler de a lua hotărîri intuitiv. Nu lua în calcul nici analiza situaţiei militare, nici necesităţile trupelor de tehnică militară, de efecte şi alimente şi nu ordona niciodată grupelor de experţi să analizeze planurile noastre ofensive şi posibilele contramăsuri ale inamicului (ibidem, p. 415).
3
Diferenţa: Stalin lua decizia într-un cerc restrîns, Hitler – în gloată.

Am văzut o întreagă adunare de ofiţeri şi generali care voiau să participe la debutul meu. Am fost neplăcut surprins văzînd o asemenea mulţime de oameni, căci speram că-mi voi putea raporta propriile considerente în cel mai restrîns cerc. Dar am făcut o greşeală comunicînd tezele raportului meu la aghiotantura lui Hitler. Şi au venit toate persoanele interesante: întregul efectiv al Statului-Major General al Forţelor Armate, şeful Statului-Major General al trupelor terestre cu cîţiva şefi de departamente, generali, inspectori de infanterie şi artilerie şi, în fine, Schmundt, aghiotantul-şef al lui Hitler. Toţi au găsit în planurile mele unele neajunsuri... (Guderian, p. 406).
„Întrucît şeful ţinea şedinţele operative în efectiv lărgit, la prînz şi cină participau atîtea persoane, încît a trebuit să iau masa în încăperea învecinată, sala nr. 2”, se plînge Henry Picker.

La aceste şedinţe, care se desfăşurau în adăpostul de lucru din grădina cancelariei Reich-ului, lua întotdeauna parte un număr mare de persoane, cei mai mulţi neavînd practic ce face acolo... În încăperea mică participanţii îşi puteau găsi cu greu un loc. Îngrămădindu-se, stăteau în jurul mesei cu harta operativă la care şedea numai Hitler, iar stenografele puţin mai încolo.
Umblatul permanent şi conversaţiile purtate cu jumătate de glas în rîndurile din spate deranjau lucrul, dar Hitler nu replica de obicei împotriva acestor lucruri. După ce asculta rapoartele, dădea deciziile cu privire la a doua zi. Doar rareori asculta propunerile generalilor. De regulă, avea o părere formată încă înainte de începerea şedinţei operative (VIJ, 1964, nr. 4, p. 92).

Iată şi alte descrieri, care coincid aproape cu cea precedentă:

Toate hotărîrile erau prestabilite. Hitler accepta întotdeauna să introducă în planurile sale numai schimbări nesemnificative (Speer, p. 415).

Din cauza prezenţei unui număr foarte mare de oameni, în încăperea relativ mică era întotdeauna aer închis, din care cauză eu, ca şi mulţi alţi participanţi la şedinţă, oboseam foarte repede... De obicei Hitler nici măcar nu dădea cuvîntul interlocutorilor săi şi evita cu succes dezbaterea problemelor controversate (Speer, pp. 336-337).

Hitler vorbeşte fără întrerupere, iar în jurul lui vorbesc toţi ceilalţi. Aici nu este acea situaţie în care pe bieţii colonei îi trec căldurile şi transpiră. Aici e atmosferă degajată, cu picoteală şi meliţat pe teme libere. Şi, deşi aceste conversaţii se fac cu jumătate de glas, ele sînt dovada că flecăreala lui Hitler nu este ascultată de nimeni. Dacă în timpul lecţiei profesorul aude şoapte în clasă, el trebuie să ia măsuri. Dacă elevii vorbesc de-ale lor, fie şi în şoaptă, înseamnă că lecţia nu este însuşită. Cea mai mică şoaptă în clasă îl deranjează pe profesor. În afară de aceasta, îl jigneşte, arătînd că nu a reuşit să capteze atenţia elevilor. Dar pe Hitler conversaţiile din jur nu-l deranjau şi nu-l jigneau. „Hitler era deranjat doar în cazurile în care cei prezenţi se agitau exagerat şi vorbeau prea tare. Era suficient să ridice capul cu o privire nemulţumită, că toţi tăceau mîlc imediat” (ibidem).
Consiliul de război clasic de orice nivel se desfăşoară după o schemă trasată de secole şi milenii. În primul rînd, la consiliul de război sînt invitaţi numai cei care sînt absolut necesari. În al doilea rînd, cei mai mari în rang nu se grăbesc să-şi afirme părerile; altminteri, cei inferiori vor începe să le ţină isonul. La consiliul de război vorbeşte în primul rînd cel mai mic după grad şi poziţie. Apoi vorbeşte cel care îi este superior. După ce îi ascultă pe toţi, cel mai mare în grad vorbeşte ultimul. Însă la Hitler era tocmai invers. Înainte de întrunire Hitler lua toate hotărîrile. Dacă este aşa, de ce se mai convoacă şedinţă în fiecare zi? Dacă deciziile sînt deja luate, dă ordine şi dispoziţii şi nu-i întrerupe pe subordonaţi de la treabă. Dar Hitler aduna oameni în fiecare zi. În număr foarte mare. Inclusiv pe cei care nu aveau de-a face cu subiectul. Listele celor invitaţi la şedinţele operative ale lui Hitler uimesc: sînt menţionaţi ministrul Propagandei sau împuterniciţii lui, aghiotanţii nu ştiu căror generali, istoricii militari, care vor povesti cîndva urmaşilor despre deciziile geniale luate, stenografele personale şi stenografele de la Reichstag, un linge-blide ca Henry Picker, reprezentantul personal al lui Himmler, ofiţerii de legătură de la diferite state-majore şi generali, generali, generali... Nu este de mirare că planurile lui Hitler ajungeau foarte repede la Stalin.
Evident, aceste întruniri erau o prostie. De ce să-i aduni pe oameni dacă nimeni nu este consultat? Dacă pe Hitler nu-l interesează părerea celor prezenţi? Dacă hotărîrile fuseseră deja luate de Hitler? De ce să mai comunici hotărîrile luate unui număr atît de mare de oameni? De ce să-ţi trădezi secretele unei adunături atît de pestriţe?
Natural că hotărîrile lui Hitler erau sinucigaşe. Fără să aibă darul de a asculta, Hitler nu putea să cunoască situaţia, nu putea s-o înţeleagă, motiv pentru care nu putea pur şi simplu să ia decizii adecvate. Treaba unui conducător de orice nivel este în primul rînd aceea de a cunoaşte situaţia. Să zicem, că un avion uriaş zboară deasupra oceanului. În faţa comandantului aeronavei se află un număr foarte mare de beculeţe, senzori, cadrane cu indicatoare: în motorul patru creşte presiunea de ulei, iar primul motor înregistrează o pierdere ridicată de combustibil, în al treilea temperatura este anormală, la coada navei sînt vibraţii... Cunoscînd toate acestea, comandantul ia măsuri. Pentru Hitler, generalii lui, miniştrii, feldmareşalii, gauleiterii şi reichsleiterii sînt indicatorii situaţiei. A nu-i asculta este acelaşi lucru cu a nu te uita la panoul de comandă. Să ne imaginăm: comandantul navei se află la manşă, trage de manete şi apasă pe butoane fără să cunoască direcţia, înălţimea şi viteza zborului, puterea şi direcţia vîntului, starea navei, a aripilor, a motoarelor, a sistemelor de comandă.
Este uimitor gradul de necunoaştere a situaţiei în cazul lui Hitler. În noiembrie 1941, ofensiva germană de la Moscova s-a oprit definitiv. Aceasta însemna că nu mai existau speranţe de blitzkrieg. Aceasta însemna un război de uzură pentru care Germania nu avea resurse. Staţionarea trupelor germane însemna înfrîngerea Germaniei. Dar nu era vorba numai de staţionare. La 5 decembrie 1941 a început ofensiva foarte puternică a Armatei Roşii, surprinzătoare pentru generalii germani. Şi, iată, după o săptămînă, la 12 decembrie, Hitler declară: „Războiul se apropie de final. Ultima măreaţă sarcină a epocii noastre este să soluţionăm problema Bisericii. Numai atunci naţiunea germană poate fi absolut liniştită în privinţa viitorului ei”.
Soldaţii germani îngheaţă în zăpezi, armata germană şi-a pierdut cumpătul şi a început o retragere dezordonată, lîngă Moscova a suferit o înfrîgere fără egal în istoria ei. Iar Hitler nu ştie acest lucru. Marele avion de deasupra oceanului nemărginit se află în epicentrul unui uragan din care nu mai poate ieşi; i-au luat foc deja motoarele şi i s-au desprins aripile. Iar comandantul navei nu înţelege situaţia: le declară pasagerilor şi echipajului că zborul se apropie de final şi îşi face planuri luminoase pentru a doua zi după aterizare.

Noi, agitatorii, am învăţat că pe nemţi i-a învins gerul, că iarna este vinovată de toate. Nu, tovarăşi, vinovat este cretinul din „bîrlogul lupului”, care nu a făcut nimic pentru salvarea armatei lui şi a ţării sale, căruia în decembrie 1941 i s-a năzărit că problemele războiului fuseseră soluţionate şi că victoria era aproape. Lui i se părea că pentru viitorul luminos al Germaniei a rămas de rezolvat numai problema Bisericii. „Marele fiu al poporului german” nu vedea alte probleme în acel moment.
4
Dar iată şi consfătuirile la Stalin. Nu sînt nici un fel de procese-verbale şi stenograme; sînt invitaţi numai cei a căror prezenţă este absolut necesară. Stalin nu îşi prezintă opinia: aşteaptă şi cere să se pronunţe toţi invitaţii. Stalin vorbeşte mai puţin decît toţi. Raportează cel care va răspunde după aceea (cu capul – în adevăratul sens al cuvîntului) pentru executarea hotărîrilor luate.

Uneori Stalin întrerupea raportul cu o întrebare neaşteptată, adresată unuia dintre participanţi. „Dar dumneavoastră ce credeţi în această privinţă?” sau „Cum vă raportaţi dumneavoastră la această propunere?”. Iar accentul îl punea pe cuvîntul „dumneavoastră”. Stalin privea fix şi imperios la cel pe care îl întreba, nu-l grăbea niciodată cu răspunsul. Cu toate acestea, toţi ştiau că nu se poate întîrzia peste măsură. Răspunsul trebuia să conţină doar esenţialul şi să aibă cu un singur înţeles. Stalin nu suporta subterfugiile şi vicleşugurile diplomatice. Iar întrebarea presupunea mai mult decît aşteptarea unui răspuns simplu (Ustinov, p. 91).
5
Hotărîrea luată trebuia executată. Stalin urmărea cu atenţie acest lucru. Pentru aceasta avea propriul spionaj intern. Şeful acestui serviciu de spionaj era chiar el. Serviciul supraveghea anturajul lui Stalin şi conducătorii din teritoriu: secretarii de partid republicani, ai comitetelor regionale, comandanţii regiunilor militare, ai flotelor, ai fronturilor şi armatelor, procurorii republicilor, ai regiunilor, ţinuturilor şi îndeosebi şefii poliţiei secrete de toate rangurile. Stalin afla imediat despre neexecutarea ordinelor sale.

Înzestrat cu o memorie prodigioasă, extraordinar de ageră, I.V. Stalin îşi amintea în detaliu tot ce era legat de problema abordată şi nu admitea nici o abatere de la esenţa deciziilor şi aprecierilor adoptate. Îi cunoştea pe nume practic pe toţi conducătorii din economie şi din forţele armate, pînă la directori de uzine şi comandanţi de divizii, reţinea datele esenţiale ale acestora, ca şi situaţia din sectoarele încredinţate lor. Avea o minte analitică, fiind capabil să cristalizeze ceea ce era important, esenţial dintr-o masă uriaşă de date, informaţii, fapte (Ustinov, p. 92).

În caz de neexecutare a ordinelor, spionajul îşi făcea datoria şi vinovaţii erau lichidaţi fără cruţare.
Iată un exemplu despre cum se executau deciziile lui Stalin. 19 noiembrie 1942. Operaţiunea strategică ofensivă de la Stalingrad. După o pregătire de artilerie nimicitoare, infanteria susţinută de tancuri a rupt prima linie de apărare şi s-a deplasat în faţă 4-5 kilometri. Conform teoriei, imediat după momentul ruperii apărării, în breşa „curată” trebuie să vină unităţi de tancuri puternice care să pătrundă în spaţiul operativ. Însă aici intervine cruda realitate. Pe lîngă focul inamicului, cîmpurile de mine şi îngrădirile de sîrmă, infanteria în ofensivă este obstaculată de zăpadă. Infanteria se scufundă în ea. Apărarea inamicului este ruptă doar parţial. Simplu spus: gheaţa este spartă destul de adînc, dar nu s-a ajuns încă la apă şi nu se ştie clar cît mai trebuie spartă. În cazul dat, nu s-a reuşit realizarea unei breşe „curate”: primul eşalon ofensiv înaintează prea încet prin zăpadă.
În această situaţie, generalul-locotenent N.F. Vatunin, comandantul Frontului de Sud-Vest, ia decizia de a introduce în luptă eşalonul de „dezvoltare a reuşitei” – Corpurile de Tancuri 1, 4 şi 26... deşi reuşita încă nu se întrevede. Decizia comandantului de front face ca aceste corpuri de tancuri să intre în luptă înainte de a fi create condiţii pentru acţiune, ceea ce înseamnă că vor face o treabă pentru care nu sînt destinate. Corpurile de tancuri vor avea pierderi grele înainte de a-şi executa propria sarcină.
Generalul-locotenent Vatunin dă ordine, dar cei trei comandanţi ai corpurilor de tancuri, nefiind de acord, nu le execută. Fireşte că le vor executa, au zis, dar deocamdată nu este totul cum trebuie... Dacă nu vrei să faci ceva, poţi găsi întotdeauna motive. Comandanţii corpurilor aveau dreptate în felul lor. În cursul operaţiunilor precedente, începînd cu cea din 22 iunie 1941, cu mai bine de un an în urmă, această manevră s-a terminat cu distrugerea corpurilor de tancuri şi mecanizate chiar şi în situaţia în care se asigurase breşa „curată”. Să intri în breşa „curată” e un pericol mortal. Iată cum ne putem imagina acţiunea: ne îmbrăcăm în cojoc şi pîslari, luăm cu noi automatul, cartuşe, grenade, hrană rece şi plonjăm într-o copcă. Înotăm pe sub gheaţă trei sute de metri şi

ieşim la suprafaţă prin altă copcă. Comandanţii de tancuri urăsc această manevră, pur şi simplu se tem, omeneşte, de ea. În acest război, această manevră nu a adus deocamdată decît ruşine şi moarte. În afară de aceasta, corpurile de armată intră în luptă într-o situaţie deosebit de neplăcută pentru executarea unei sarcini improprii: copca nu este curăţată pentru ei. Trebuie s-o spargă cu capul mai întîi, iar după aceasta să execute programul principal. De aceea, comandanţii de tancuri trag de timp şi caută motive ca să amîne puţin momentul intrării tancurilor în luptă: cică infanteria de sprijinire directă a tancurilor să se deplaseze puţin mai în faţă.
Dar şi comandantul frontului are dreptate. El înţelege că întîrzierea e soră cu moartea. În sensul cel mai propriu. El ştie că mînă corpurile de tancuri aproape la moarte, dar, dacă se întîrzie, inamicul, ştiind acum unde se găseşte zona de breşă, va comasa aici tancuri, autotunuri, artilerie, inclusiv artilerie antitanc, genişti cu mine, militarii din batalioanele disciplinare, va aşeza obuzierele pentru tragere directă, va arunca în lupta cu tancurile artileria antiaeriană, astfel că breşa va fi lichidată. Iar operaţiunea se va duce de rîpă.
Generalul-locotenent Nikolai Feodorovici Vatunin, comandantul frontului, era un om delicat, dar la nevoie putea să-l trăsnească pe comandantul unui corp de armată, fie el general-maior sau general-locotenent. Vatunin însă putea şi să-l împuşte... fapt ştiut prea bine de comandanţii de corpuri. În acest timp Stalin urmărea situaţia de la Kremlin: au intrat în breşă? Vatunin raportează: corpurile de armată nu se urnesc din loc... dacă nu sînt împuşcaţi comandanţii.
În chiar acest moment dramatic, cînd toată operaţiunea strategică ofensivă de la Stalingrad putea să eşueze, Stalin nu ameninţă, nu reproşează, nu porunceşte să se meargă înainte şi nu ordonă să fie împuşcaţi comandanţii şovăielnici. Nici măcar nu se adresează comandanţilor corpurilor. El zice liniştit, ca pentru sine: „Să le fie ruşine". Şi pune receptorul în furcă.
Urarea lui Stalin este transmisă comandanţilor de corp de armată. Imediat au huruit sutele de motoare de tancuri şi cele trei corpuri de tancuri, depăşind infanteria, au trecut înainte, au definitivat breşa şi s-au năpustit în spaţiul operativ, au cucerit un pod peste Don şi s-au întîlnit după trei zile, departe în spatele frontului inamic, cu trupele Frontului Stalingrad, închizînd astfel inelul încercuirii.
Este interesant că, după aceea, Stalin nu a reproşat niciodată nimic vreunui comandant. Dimpotrivă, tocmai comandanţii de corpuri de tancuri au fost primii avansaţi în grad şi au primit medalii imediat ce inelul încercuirii s-a închis. Corpurile de tancuri, de asemenea marile unităţi şi unităţile din efectivul lor au fost transformate în unităţi de gardă, au primit ordine pe drapel şi titlurile de merit „Don" şi „Stalingrad".
Nici o pălmuire, nici o ameninţare reală cu execuţia nu au urnit corpurile de tancuri din loc. A fost de-ajuns doar o frază a lui Stalin, care nici măcar nu era ordin...
6
Iată şi cum se executau ordinele lui Hitler.
Firmele particulare germane au găsit foarte repede un mijloc de a alimenta suplimentar autoritatea locală. O firmă mare introducea un reichsleiter sau gauleiter în consiliul directorilor şi făcea rost astfel, absolut legal, de sume consistente pentru trai pe vătrai. Reichsleiterilor, gauleiterilor şi altor conducători de partid ai clasei muncitoare germane le plăcea teribil această practică.
În situaţia în care se punea problema ale cui interese erau mai importante, ale statului sau ale particularilor, reichsleiterii, gauleiterii şi ceilalţi tovarăşi de partid ţineau cu toţii partea firmelor particulare.
Hitler a aflat despre aceasta şi a interzis categoric o asemenea practică. Toată birocraţia de partid, începînd cu reichsleiterii, au ignorat în bună înţelegere interdicţia lui Hitler. Iar Martin Bormann, locţiitorul la partid al lui Hitler, care era şef peste toţi leiter-ii, a manifestat deplină solidaritate cu subordonaţii săi. „Administraţia locală în persoana gauleiterilor ştia că Bormann nu le va face necazuri niciodată. Prin acţiunile lui, a slăbit prin toate mijloacele puterea supremă" (Speer, p. 426). Nu, Bormann nu a modificat interdicţia lui Hitler. Cum ar fi putut? Führerul are întotdeauna dreptate! Pur şi simplu la interdicţia lui Hitler s-a introdus o precizare a lui Bormann: se va încheia biruitor războiul, iar atunci toţi vom executa în bună înţelegere ordinul lui Hitler. Însă cîtă vreme este război, cît timp sînt suferinţe şi lipsuri, sărmanul gauleiter nu-şi poate duce viaţa numai dintr-un salariu. Cică este în interesul partidului ca gauleiterii să se alimenteze suplimentar din alte surse. Aşa s-a şi hotărît. Totul a rămas cum a fost: şi Führerul are întotdeauna dreptate, şi gauleiterii rămîn sătui.
Hitler nu controla el singur executarea ordinelor sale, ci a însărcinat cu aceasta... pe Bormann şi ierarhia de partid. Leiter-ii de toate nuanţele şi rangurile şi ocrotitorul lor Bormann erau revizorii lor înşişi, se luptau ei cu ei.
Dar iată că Hitler află absolut întîmplător că indicaţiile lui inestimabile şi interdicţiile cele mai severe sînt

ignorate făţiş şi grosolan. Dacă în locul lui Hitler s-ar fi aflat tovarăşul Stalin, atunci Bormann ar fi fost răpus de gloanţele unui ucigaş ticălos pe coridoarele Reichstag-ului, iar apoi ciurde întregi de leiter-i ar fi fost împuşcate pentru că nu l-au păzit pe Bormann.
Aşa ar fi acţionat Stalin. Iar problema aici nu este corupţia şi nici interesele guvernamentale, ci subordonarea faţă de şef. Aceasta este o problemă de principiu. Orice slăbiciune în acest sens îl duce pe şef la pieire, căci ceilalţi vor înceta să se mai supună.
Iată reacţia lui Hitler: îl cheamă pe Bormann şi îi pune problema fără înconjur: se execută ordinele mele sau nu?

Bormann a declarat că executarea acestui ordin se amînă pînă la sfîrşitul războiului... Führerul, care nu voia să creadă deloc că această dispoziţie a lui nu a fost executată pînă acum, a afirmat: nici un slujbaş al statului nu are dreptul... etc. (Conversaţii la masă, însemnarea din 27 iunie 1942).

Hitler nu voia să creadă nicicum că ordinele lui nu se execută. Dar pe urmă a crezut.
Şi astfel s-a liniştit.
Tuturor hitleriştilor de azi, care afirmă că Hitler îl depăşea pe Stalin prin inteligenţă şi caracter, le declar: analizaţi măcar acest singur caz. Cînd aţi văzut minte la Hitler, în ce loc? Şi unde este caracterul?

7

Între timp, puterea a glisat. Încă din 1942 Hitler era Führer doar cu numele. Bormann a pus mîna pe putere doar pentru sine.

Folosindu-se de inerţia lui Hitler, Bormann stabilea el însuşi care dintre funcţionarii guvernamentali poate să primească audienţă la Führer. Mai bine zis, pe care dintre ei nu îl primea. Aproape nici unul dintre miniştri, reichsleiteri şi gauleiteri nu avea acces direct la Hitler; toţi trebuiau să-i ceară lui Bormann să enunţe problemele lor în faţa lui. Bormann acţiona foarte repede şi conducătorul respectiv primea un răspuns în scris după cîteva zile...
Monoton şi copleşit de griji, Bormann expunea în cîteva propoziţii esenţa memorandumurilor primite, după care propunea varianta lui de soluţionare. În majoritatea cazurilor, Hitler dădea din cap şi spunea: „De acord”. Aceste cuvinte erau suficiente ca să-l facă pe Bormann să treacă la alcătuirea unor directive ample, deşi adeseori Hitler îşi exprima acordul numai de formă. În acest fel, în decurs de o oră se adoptau uneori zece şi chiar mai multe hotărîri importante. Bormann conducea practic politica internă a Reich-ului. După cîteva luni a primit semnătura lui Hitler pe un document care părea că nu înseamnă nimic şi a devenit „secretarul Führerului”. Dacă pînă în acel moment era mandatat formal să se ocupe de treburile interne de partid, noua funcţie îi permitea oficial să se amestece în orice sferă de activitate (Speer, pp. 349-350).

Necazul Germaniei hitleriste consta în faptul că eminenţa cenuşie Bormann nu conducea Germania în interesele acesteia, ci în interes propriu.

Din partea lui Bormann vine din nou un număr imens de ordine şi dispoziţii. A făcut o cancelarie de partid de hîrtie. Zilnic difuzează un munte de scrisori şi documente, pe care gauleiterul combatant practic nici nu le poate citi. Parţial, acestea sînt hîrtii absolut nefolositoare, pe care nu este cu putinţă să le utilizezi în luptă. Nici în partid nu avem o ordine clară în toate şi o conducere strîns legată de popor (Goebbels, însemnare din jurnal, 4 aprilie 1945).

Goebbels a afirmat că Hitler s-a depărtat practic de desfăşurarea politicii interne. Cu aceasta se ocupă Bormann, creîndu-i cu bună ştiinţă lui Hitler iluzia că acesta ţine ca şi înainte frîiele conducerii în mîinile lui. Pe Bormann îl mînă doar egoismul, e un doctrinar şi obstaculează înfăptuirea unor planuri cît de cît raţionale (Speer, p. 356).

Într-adevăr, Bormann împiedica adoptarea unor planuri cît de cît raţionale. Această circumstanţă are cîteva explicaţii, printre care şi următoarea: după război, generalul Gelen, şeful spionajului vest-german, considera şi a declarat deschis că Martin Bormann a lucrat pentru Stalin. Gelen avea motive să-şi exprime opinia într-o formă extrem de categorică. Trebuie să mai adăugăm că în biografia lui Martin Bormann era o pată pe care el s-a străduit să o ascundă. În 1919 a luptat în ţările baltice împotriva Armatei Roşii. A căzut prizonier într-un lagăr

special din raionul Ostaşkovo. Pe atunci lagărul-mănăstire se afla în subordinea Registrupr, instituţie care, schimbînd cîteva titulaturi, este cunoscută în prezent sub numele de GRU. La începutul anilor 1920, principala sarcină a departamentului şi a şefului acestuia, tovarăşul Unschlicht, era pregătirea revoluţiei comuniste în Germania. Registrupr ţinea la Ostaşkovo prizonieri străini. Aici, viitorul locţiitor de partid al lui Hitler şi-a dus zilele între 1920 şi 1921. Cine luptase cu arma în mînă contra Armatei Roşii era lichidat. Mai ales un străin. Dar tînărul Bormann a fost cruţat. Din cine ştie ce pricină. Iar apoi a fost eliberat. Paşnic. Mergi în Germania ta, noi te iertăm...

Nu cunosc cauza acestei omenii. Orice presupuneri în cazul dat nu sînt la locul lor. Dar eu sînt convins că în Uniunea Sovietică un om cu o asemenea pată n-ar fi avut acces la secrete de importanţă guvernamentală. Iar dacă ar fi avut acces, ar fi fost ţinut sub control.

În Germania, pe Bormann nu l-a controlat nimeni. Dimpotrivă, el îl controla pe Hitler.

Iată care era anturajul lui Hitler, cum lua deciziile, cum erau executate.

Putem vorbi mult despre Stalin şi Hitler. Dar întotdeauna comparaţia cu Stalin nu este în folosul lui Hitler. Importantă rămîne comparaţia rezultatelor activităţii lor. Să ne uităm cum au terminat războiul şi vom găsi imediat răspuns la întrebarea: cine are mai multă minte şi caracter?

8

Iată încă un lucru interesant: cum se apreciau unul pe celălalt.

Mărturia lui Ribbentrop:

Hitler vorbea – în maniera lui tipică – despre Stalin cu mare exaltare. Spunea: pe acest exemplu se vede din nou ce importanţă are un om pentru o întreagă naţiune. După loviturile nimicitoare primite în 1941-1942, orice alt popor ar fi fost frînt fără nici o îndoială. Dacă acest lucru nu s-a întîmplat cu Rusia, poporul rus datorează victoria sa numai tăriei de fier a acestui om, voinţei neînduplecate şi eroismului care au chemat şi au condus poporul la continuarea rezistenţei. Stalin este acel mare inamic, atît din perspectiva viziunii, cît şi sub raport militar. Dacă cineva va cădea în mîinile lui, el îi va acorda tot respectul său (...). Dar, a adăugat Hitler, nu va lăsa în libertate niciodată un asemenea om. Înfiinţarea Armatei Roşii este o treabă grandioasă, iar Stalin însuşi, fără îndoială, este o personalitate istorică de o anvergură absolut uriaşă (Între Londra şi Moscova, p. 198).

Există numeroase alte mărturii ale entuziasmului lui Hitler faţă de Stalin. Aceste aprecieri făcute la adresa lui Stalin devin şi mai evidente pe fondul dispreţului faţă de Churchill şi Roosevelt.

Să mai aruncăm o privire în Conversaţiile la masă. Iată cîteva aprecieri ale lui Hitler făcute inamicilor lui într-o perioadă scurtă de timp.

23 martie 1942: „Roosevelt – un alienat mintal”.

27 martie 1942: „Vita lipsită de voinţă, Churchill, care beţivăneşte jumătate de zi”.

17 mai 1942: „Politicienii americani din jurul lui Roosevelt sînt o masă compactă de proşti cu ghiotura”.

29 mai 1942: „Hitler îl consideră pe Stalin un geniu şi este entuziasmat făţiş faţă de el”.

21 iulie 1942: „Genialul Stalin”.

22 iulie 1942: „Incontestabil, trebuie să ne raportăm la Stalin cu respectul cuvenit. În neamul său este un tip pur şi simplu genial”.

27 iulie 1942: „Dacă Churchill este şacal, atunci Stalin este tigru”.

9

Hitler l-a atacat pe prostul şi laşul (cum i s-a părut la început) de Stalin. După calculele lui Hitler, imperiul lui Stalin trebuia să se prăbuşească asemenea unei căsuţe din cărţi de joc. Exact aşa s-a exprimat Hitler. Şi deodată Hitler a realizat că a dat de bucluc. A înţeles puterea stalinistă prea tîrziu.

Înainte de invazie, Hitler nu a văzut în inamicul său minte, voinţă şi putere: aceasta este dovada genialităţii hitleriste.

Cum se raporta Stalin la Hitler, cum îl caracteriza? Practic nu cunoaştem nimic despre aceasta. Taciturnul Stalin a dus în mormînt aprecierea lui faţă de Hitler, fără să o împărtăşească. Imediat după semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, Stalin a propus un toast pentru Hitler. De aici unii trag concluzia naivităţii şi credulităţii lui Stalin, uitînd ce l-a costat pe fermecatul Ribbentrop să treacă acest prag, uitînd cum Stalin (ceea ce nu a făcut niciodată) a început să ţopăie strigînd: „L-am înşelat! L-am înşelat pe Hitler!”. Aşa că Stalin nu a băut în sănătatea lui Hitler cu inima sinceră.

Mai degrabă Stalin privea la Hitler tot aşa cum privea la Nikolai Ivanovici Ejov, comisarul general al Securităţii statului. Atît timp cît Ejov i-a lichidat pe duşmanii lui Stalin, acesta a băut în sănătatea lui, i-a făcut cadouri lui Ejov, l-a decorat cu ordine, a născocit pentru el titluri şi funcţii. Dar iată că Ejov şi-a jucat rolul, iar apoi Stalin l-a strivit cu unghia ca pe un păduche plin de sînge faţă de care nu simţi nimic altceva decît repulsie.
Hitler a făcut în Europa, pentru Stalin, aceeaşi treabă ca şi Ejov în interiorul ţării: a lichidat duşmanii şi a netezit calea pentru triumful lui Stalin. Pentru îndeplinirea acestei sarcini, pe Hitler îl aştepta soarta lui Ejov (a lui Iagoda, Buharin, Zinoviev, Kamenev, Kirov, Tuhacevski, Troţki şi alţii) şi raportarea corespunzătoare la el.
În orice caz, Stalin nu-l considera pe Hitler un geniu.
*
În fruntea Germaniei se afla un om care avea o capacitate exagerată de a flecări. Nu ştia să păstreze secretele de stat şi militare. Nu ştia să-i asculte pe alţii. Nu ştia şi nu înţelegea situaţiile create, nu ştia şi nu voia să le aprecieze. Lua măsuri care nu corespundeau situaţiei reale. Nu controla executarea dispoziţiilor lui şi nu avea nici un fel de mecanism de control.
Acestea sînt suficiente ca să declarăm categoric:
Germania nu era pregătită de război.
Germania nu putea să învingă cu un asemenea Führer.

1. Nationalsozialitische Deutsche Arbeitpartei (NSDAP) – Partidul Muncitoresc Naţional-Socialist (n. tr.).
transfer-7.html

Capitolul 7

Despre locomotivele din beton

După fiecare frază a lui Hitler, toţi cei prezenţi dădeau tăcuţi din cap, în semn de aprobare.
General-colonel H. Guderian,

Amintirile unui soldat, p. 271

1

Dacă pe un om îl numeşti în fiecare zi porc, se ştie care va fi rezultatul. Este destul de interesant că, dacă îl numeşti pe un om în fiecare zi geniu formidabil, rezultatul va fi acelaşi. Liderul, căruia nimeni nu îndrăzneşte să-i obiecteze ceva, pe care toţi îl numesc infailibil, căruia toţi îi ţin isonul, este condamnat. Imediat ce Robespierre i-a tăiat capul lui Danton, ultimul său tovarăş de luptă, care avea curajul să polemizeze deschis şi să nu fie de acord, s-a prăbuşit tot sistemul diavolesc. Iar cetăţeanului Robespierre, care ţipa foarte ascuţit, i-au legat mîinile la spate şi l-au silit să urce cele treisprezece trepte pînă la picioarele măicuţei-ghilotina, în şuierăturile şi urletele gloatei, care jubila.
Rolul celui de-al doilea om în orice ierarhie nu este cu nimic mai prejos decît cel al primului. Iar dacă primul om este locomotiva care trage şi motorul înflăcărat al societăţii, al doilea este sistemul de frînare. Primul este forţa motrice, al doilea – de reţinere. Îndeosebi în timp de război, politica este o goană pe viaţă şi pe moarte prin trecători întunecoase, înguste, piezişe, deasupra unei prăpăstii fără fund. Vuiesc cît pot motoarele, scrîşnesc frînele. În această situaţie, frînele sînt la fel de importante ca şi motorul. Orice tiran trebuie să manifeste suficientă inteligenţă ca să îngăduie alături de el un om capabil să-i dea replica, să-i stăvilească avîntul, căci avîntul poate fi ucigător. Existenţa celui de-al doilea om, care dă replica, este mărturia inteligenţei primului.
Ca să îl apreciem pe primul, trebuie să-l cunoaştem pe cel de alături. Al doilea om în cazul lui Stalin era Viaceslav Molotov. În cazul lui Hitler era reichsmareşalul Hermann Göring.
Despre Molotov:

Un om puternic, principial, departe de orice considerente personale, extrem de încăpăţînat, extrem de crud... Nu o dată Stalin îi făcea reproşuri lui Molotov în prezenţa mea... Însă Molotov nu tăcea întotdeauna. Participînd de multe ori la dezbaterea unor probleme de către Stalin în prezenţa intimilor săi, am avut posibilitatea să observ disputele şi certurile, să văd încăpăţînarea manifestată în unele probleme, îndeosebi de către Molotov; cîteodată se ajungea pînă acolo încît Stalin ridica vocea şi chiar îşi ieşea din fire, iar Molotov, zîmbind, se ridica de la masă, dar îşi păstra punctul de vedere („Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov”, VIJ, 1987, nr. 9, p. 49).

După aprecierea lui Guderian, comportamentul celui de-al doilea om din Germania lui Hitler era „o neruşinare fără stînjeneală, cu care Göring aproba aproape fiecare cuvînt al lui Hitler”. Ministrul Armatelor şi Muniţiilor Albert Speer a dezvăluit în Amintirile sale mecanismul simplu care îi permitea lui Göring să rămînă pe al doilea loc.

Cînd venea la Cartierul General, Göring avea obiceiul să se retragă pentru cîteva minute în pavilionul anume adus pentru el. Generalul Bodenschatz, reprezentantul lui, părăsea o clipă încăperea pentru şedinţele operative şi, cum am presupus noi, îi comunica şefului său prin telefon despre toate problemele aflate în discuţie. Apoi Göring apărea în încăpere şi, fără să mai aştepte vreo invitaţie, apăra fierbinte tocmai opinia pe care Hitler voia s-o impună neapărat generalilor săi. Atunci Hitler, aruncînd o privire triumfătoare participanţilor la şedinţă, le spunea: „Vedeţi, reichsmareşalul împărtăşeşte pe deplin opinia mea” (Speer, p. 340).
2
Göring este un linge-blide (buna-cuviinţă nu ne permite să ne exprimăm mai exact). Toţi cei care au scris despre el au opinii asemănătoare: „Göring, cel care întotdeauna era gata să facă sluj” (General-feldmareşal E. von Manstein, Victoriile pierdute, p. 358).
Atitudinea servilă a lui Göring nu înseamnă numai un blam pentru el personal, ci este o sentinţă dată lui Hitler şi întregului său sistem de conducere. Dacă Hitler îl ţinea pe linguşitorul Göring ca al doilea om în stat, dacă nu vedea slugărnicia şi lichelismul deşucheat al acestuia, înseamnă că Hitler era prost, înseamnă că nu putea nici să viseze la înfrîngerea lui Stalin.
Speer continuă relatarea despre al doilea om al celui de-al Treilea Reich:

Ţin minte şi acum cum m-au uluit atunci unghiile vopsite cu roşu şi faţa pudrată. Pe atunci mă deprinsesem deja ca pe halatul lui din brocart verde să poarte, în toată splendoarea, o uriaşă broşă de rubin. Göring asculta liniştit propunerea noastră şi relatarea mea şi scotea din cînd în cînd din buzunar nişte pietre preţioase, pe care îşi plimba degetele îngrijite (p. 358).

Milch mi-a atras atenţia demult asupra pupilelor reichsmareşalului. În timpul Procesului de la Nürnberg, doctorul Fleksner, avocatul meu, a confirmat că Göring era morfinoman încă din 1933 (p. 366).

Afirmaţia lui Speer este confirmată de multe alte surse, printre altele de expertiza oficială a închisorii Nürnberg: Göring era narcoman de mulţi ani.
Göring avea o mulţime de funcţii. Printre altele, conducea practic toată economia germană. Iată o mostră din modul său de conducere:

Întrunirea a rămas în memorie doar prin comportamentul suficient de bizar al lui Göring. Neobişnuit de exaltat, cu pupile vizibil micşorate, a ţinut o lecţie despre producţia de metal, spre uimirea industriaşilor prezenţi. Era evident că se lăuda în faţa lor cu cunoştinţele sale privind construirea cuptoarelor de furnal şi procesul de topire a metalului. Cuvîntarea lui Göring se evidenţia printr-un belşug de palavre comune şi prin apeluri sonore: trebuie să mărim producţia şi să implementăm în producţie mijloace dintre cele mai noi; industria este prea tributară tradiţiei, ea trebuie să-şi însuşească noi metode... şi aşa mai departe. Spre sfîrşitul cuvîntării de două ore, fluxul de vorbe a început treptat să sece; lui Göring abia îi mai umbla limba în gură, avea o figură absentă. Pe neaşteptate, a pus capul pe masă şi a adormit. Nu l-am trezit pe cel care luase hotărîrea să aţipească niţel, ca să nu-l punem într-o situaţie neplăcută. Astfel că am continuat să discutăm problemele noastre, pînă ce Göring s-a trezit şi a declarat imediat întrunirea închisă (Speer, pp. 366-367).

Cînd Göring a aflat că intenţionăm să mărim producţia de locomotive, m-a invitat la „Carinhall” şi mi-a propus cu toată seriozitatea să fabricăm locomotive din beton, întrucît noi, cică, nu dispunem de suficiente rezerve de oţel. După spusele lui, locomotivele din beton se vor uza mai repede, ce-i drept, de aceea va trebui să producem cît mai multe. Se înţelege că Göring nu avea nici o idee în privinţa producţiei concrete, dar vreme de cîteva luni s-a agăţat cu o încăpăţînare maniacală de această idee nebunească (ibidem, p. 313).

Apropo, în mulţimea de funcţii pe care le deţinea Göring era şi aceea de preşedinte al Consiliului imperial pentru cercetări ştiinţifice. Înverşunatul adept al ideii construcţiei de locomotive din beton conducea, orienta şi coordona eforturile ştiinţei germane. Se ştie unde a orientat-o.

3

Göring acţiona fără nici un fel de ruşine, ca să-şi sporească în timpul războiului colecţia de pictură. În sălile de la „Carinhall" tablourile de valoare stăteau pe trei-patru rînduri. Nu mai avea loc unde să le pună. Chiar şi pe baldachinul patului său somptuos a ordonat să se agaţe portretul unei femei nude întruchipînd Europa... Hitler s-a enervat de mai multe ori pe comportamentul „celui de-al doilea om" de a colecţiona obiecte de artă. Însă nu a riscat să-i ceară cont lui Göring (Speer, p. 255).

Apropo, şi Stalin avea un „cunoscător de artă" – pe mareşalul Jukov, care a furat din muzeele şi băncile Europei „eliberate" şi şi-a împodobit palatele la fel ca Göring. Ca şi Göring, Jukov era un mare iubitor de pietre preţioase, pe care le-a strîns cu dragoste şi pricepere... Totuşi, Jukov nu era al doilea om în stat. Doar în strategia militară era al doilea. Iar Jukov nu şi-a vopsit buzele cu roşu, nu s-a fardat. Jukov nu insista pentru construirea de locomotive din beton. În fine, Stalin a aflat că Jukov era borfaş şi jefuitor şi pregătea un dosar împotriva lui. Copărtaşii lui Jukov, hoţi cu rang mai mic, au fost arestaţi şi au făcut depoziţii suficiente ca Jukov să primească pedeapsa pe care o merita. Pe Jukov l-a salvat moartea lui Stalin.

Însă Hitler, ştiind despre vicleşugurile „celui de-al doilea om", nu a făcut nimic. Să amintim încă o dată fraza nemuritoare a lui Machiavelli: inteligenţa conducătorului trebuie judecată în primul rînd după felul de oameni pe care şi-i face apropiaţi. Dacă Hitler şi-a făcut apropiat un prost, un linguşitor şi un hoţ, atunci a arătat întregii Germanii, Europei şi lumii propria prostie.

4

Dar de unde lua Göring banii?

În primul rînd avea o mulţime de funcţii: preşedinte al Reichstag-ului, ministru imperial al Aviaţiei, şef al guvernului Prusiei, comandant al Forţelor Militare Aeriene, împuternicit imperial pentru realizarea planului cvadrienal etc. Pe scurt, un stahanovist la mai multe strunguri. Numai cu aceste funcţii putea duce o viaţă îndestulată. Oare cînd reuşea să-şi facă munca?

Pe lîngă aceasta, era proprietarul concernului „Reichswerke Hermann Göring". Avea multe uzine în întreaga Europă ocupată, iar forţa de muncă era gratuită: din lagărele de concentrare.

O altă sursă de venituri o constituie jaful direct al muzeelor şi băncilor din teritoriile cucerite. Însă Göring nu se ruşina să lucreze şi cu fleacuri – de pildă, cum relatează Speer (p. 441), oamenii lui Göring comercializau pe piaţa neagră ciorapi de damă. Se înţelege că nu cu amănuntul: din ţările ocupate garniturile de tren aduceau în Germania alimente, vin, parfumuri, îmbrăcăminte, lenjerie, covoare şi altele. Producerea acestora se făcea pe piaţa neagră. Veniturile mergeau în buzunarele şefilor. Cele mai multe – într-ale lui Göring.

Mai erau „cadourile". „Noi n-am înşelat aşteptările lui Göring şi am venit la el cu daruri scumpe: cutii de ţigarete olandeze, lingouri de aur aduse cu Balkan, tablouri şi sculpturi de preţ" (Speer, p. 440).

Acesta este adevăratul socialism. Hitler recunoaşte: „Trebuie lichidată societatea capitalistă" (24 martie 1942). Goebbels se intitulează naţional-bolşevic şi cere: „Trebuie gîndit în mod revoluţionar şi trebuie acţionat în primul rînd revoluţionar. A venit vremea să aruncăm ultima coajă burgheză" (28 martie 1945).

Ideologii noştri comunişti insistă că la noi a fost adevăratul socialism, iar al lui Hitler nu era adevărat, ci cu deficienţe. Dar aş vrea să ştiu cu ce este socialismul nostru mai bun decît cel hitlerist? Hitler a venit la putere pe cale legală, a cîştigat în alegeri generale libere. Însă pe Lenin nu l-a ales nimeni, a luat puterea în urma unei revolte sîngeroase finanţate de germani. Prin ce este socialismul nostru mai bun decît cel hitlerist? Prin faptul că noi am lichidat mai mulţi oameni? Prin faptul că am pîngărit mai mult ţara? Prin faptul că i-am căpătuit mai bine pe conducătorii noştri socialişti? Prin faptul că muncitorul nostru a trăit îndobitocit şi ticăloşit? Cei care plîng socialismul nostru pierdut trebuie să citească încă o dată Rusia în lagăr de concentrare a lui Ivan Solonevici. Recomand în special capitolul „Fetiţa cu gheaţă": „Şi pe vertebrele acestui mic schelet, a milioane de astfel de schelete, se va construi raiul socialist...". Aşa că socialismul este socialism şi gata. Că este leninist, hitlerist, nu este mare diferenţă. Haideţi să nu mai stabilim care sort de fecale este de calitate mai bună. Ei aveau o barbarie de un anumit soi, noi de un alt soi. Dar şi unul, şi celălalt sînt socialism adevărat. Şi nu vă aşteptaţi la alt socialism. Ni se spune că socialismul lui Ejov, Buharin, Himmler, Hruşciov, Eichmann, Ceauşescu, Mao, Castro şi alţii de genul lui Pot Pot este o denaturare a unei idei măreţe. Aşa spun chiar socialiştii. Iar declaraţiile

lor se pot traduce printr-o singură frază: haideţi să mai încercăm o dată.
Acum vorbim despre conducătorii socialismului german, dar să avem în vedere faptul că aceştia se deosebesc prea puţin de ai noştri şi de toţi ceilalţi. Deosebirea dintre socialismul hitlerist şi cel al nostru constă în faptul că, în timpul lui Stalin, periodic se recurgea la împuşcarea conducătorilor deprinşi cu răsfăţul; de aceea socialismul nostru a rezistat mai mult. Imediat ce salvele staliniste au încetat, socialismul nostru a început să se fisureze şi s-a prăbuşit. Două decenii ne-au salvat rezervele inepuizabile (aşa păreau) de petrol.
Hitler însă nu i-a împuşcat pe conducătorii germani cu aceeaşi regularitate şi de aceea socialismul lor s-a dezagregat mai repede. Conducătorii germani au receptat repede dulceaţa vieţii bune şi s-au grăbit să acumuleze cu lăcomie. Au pus stăpînire pe latifundii, pe uzine, îşi dăruiau unii altora lingouri de aur... De fapt, greşesc. Cadourile nu se făceau decît de jos în sus. Speer relatează:

În fiecare an eram informat că din cele 6.000 de mărci care mi se cuveneau ca membru al cosiliului guvernamental prusac, o parte considerabilă fusese cheltuită pe cadouri pentru reichsmareşal. Nimeni nu îmi cerea acordul (p. 441).

Să fim mai clari: 6.000 de mărci ale Reich-ului însemnau şase maşini uşoare. I se dădeau personal cadouri lui Göring sub formă de lingouri, tablouri şi sculpturi, dar se şi reţinea din salariu „o parte considerabilă". Însă bani pentru „cadouri" nu se luau numai de la Speer. Toţi membrii guvernului prusac se aflau în aceeaşi situaţie. Şi nu numai ei. Göring ocupa o mulţime de funcţii, iar milioanele de subordonaţi pe care îi avea îşi exprimau regulat dragostea lor.
5
Am văzut cum Hitler primea oaspeţi. Iată cum îi primea Göring:

O impresie teribil de penibilă mi-a fost provocată de împrejurarea că, în timpul mesei, mie şi lui Brecker ni s-a dat un coniac obişnuit, în timp ce, cu o expresie suficient de triumfătoare, lacheul lui Göring îi turna ceva dintr-o sticlă veche, prăfuită. „Asta o ţin numai pentru mine", le-a explicat oaspeţilor fără nici o ruşine, după care a lămurit pe larg din ce castel francez fusese luată această comoară rară... Cu mîndrie de gazdă, a ordonat să se deschidă larg toate dulapurile, ca să putem arunca o privire la colecţia de parfumuri şi săpunuri franţuzeşti care i-ar fi ajuns pentru cîţiva ani. Şi, în fine, după o perdea ne-a arătat colecţia lui de briliante şi alte pietre preţioase (Speer, p. 256).

Să ne imaginăm că sîntem în vizită. Nouă ni se dă pîine goală, iar gazdei i se servesc icre de nisetru. Molfăie, e mîndru, ne lămureşte că produsul e prea scump ca să mai ofere şi musafirilor...
Acelaşi lucru despre Göring, dacă nu şi mai caustic, îl putem citi la Goebbels. Iată-l însă pe generalul-colonel Guderian, numit general-inspector al trupelor de tancuri ale Wehrmachtului. Interacţiunea dintre tancuri şi aviaţie nu mergea cum trebuie. Şi atunci generalul-inspector al trupelor de tancuri Guderian încearcă să se întîlnească cu reichsmareşalul Göring, şeful aviaţiei germane. Încearcă o dată, încearcă de două ori, de trei ori. „Vizita mea la comandantul Forţelor Militare Aeriene nu a putut avea loc din cauza activităţii intense din afara serviciului a acestui domn" (Amintirile unui soldat, p. 420).
În timpul războiului, propaganda sovietică dădea lovituri puternice personalităţilor hitleriste. S-a ajuns şi la Göring. Însă nici cel mai rău propagandist nu s-a gîndit la buzunare bucşite cu briliante şi la locomotive din beton.
6
Cele mai bune relatări despre Göring sînt semnate de el însuşi. În 1939 a ieşit de sub tipar o carte luxoasă, care chiar aşa s-a şi intitulat – Göring. Nici nu trebuie să ştii limba germană, nici nu trebuie să citeşti cartea. Este suficient să o răsfoieşti, să te uiţi la fotografii: munţi pitoreşti, în munţi – un castel de basm, în castel – Göring. Ferestre, panoramă. În castel – un lux nemaipomenit. Şi totul la vedere. Priveşte, Germanie, cum trăieşte conducătorul tău socialist.
Folosindu-se de situaţia sa, Göring îşi făcea reclamă, întinzînd vădit prea mult coarda, exagerînd. Göring pe post de Moş Crăciun (sau Albă-ca-Zăpada) zîmbea din cărţi poştale de Crăciun. În paginile gazetelor, Göring privea în depărtările ceţoase. Göring printre muncitori. Göring printre ţărani. Göring pe aerodrom. Göring pe stadion. Göring la sărbătoarea berii. Într-un cuvînt, Göring este cu noi! Este şi în ziare. Şi pe pancarte. Este şi la

jurnalul de la cinema. Se vede în cadru un păun gras şi tîmp. Pictorii şi croitorii de curte au inventat şi au cusut special pentru el noi şi noi uniforme: Göring în uniformă albă cu revere zmeurii, iată-l în uniformă albă cu revere sinilii, în mundir cenuşiu cu pantaloni albaştri şi vipuşti albe, în mundir verde cu revere roşii sau în altul roşu cu revere verzi. Iată-l pe Göring în manta de paradă liliachie cu guler de vulpe. Tot în manta de paradă, dar cu guler de castor. Întotdeauna uimeau cizmele lui de toate culorile, pînă la portocalii, galbene şi roşu aprins. Şi cu pinteni. Ca Motanul încălţat.
Ce vedem de fapt: un bărbat imens, cu burtă, care se clatină fără să încapă în pantaloni; pliuri de grăsime pe faţă, pe gît şi pe burtă; peste părul ţepos şi cărunt – un strat gros de fard; la gît – o blană de vulpe argintie; pe piept – broşe de damă; pe degetele grase, scurte şi păroase – briliante, rubine, safire; în picioare – cizme purpurii pînă mai sus de genunchi, ca o prostituată berlineză. Şi peste toate – o prostie cutremurătoare, o automulţumire de sine indescriptibilă, aroganţă şi linguşeală pînă la servilism.
Toate descrierile făcute lui Göring coincid. Iată încă una dintre ele:

În timpul războiului, acţiunile lui Göring au fost exclusiv păguboase... Göring, aşa cum l-am cunoscut eu după 1943, era foarte prost informat sau chiar deloc informat despre acţiunile Forţelor Militare Aeriene. Cînd se amesteca în activitatea forţelor terestre, acţiona fără judecată, manifestînd ostilitate faţă de armată...
Abia în august 1944 Hitler a remarcat deficienţele comandantului Forţelor Militare Aeriene. În prezenţa lui Iodl şi a mea, a început să-l certe: „Göring! Forţele Militare Aeriene nu sînt bune de nimic. Nu merită să fie numite un gen autonom de forţe militare, iar de aceasta sînteţi vinovat. Leneşule!”. Auzind aceste cuvinte, obezul reichsmareşal a vărsat o lacrimă. Nu a avut replică (Guderian, Amintirile unui soldat, pp. 615-616).
7
Principalele funcţii ale lui Göring, printre celelalte, au rămas cele aviatice: ministrul Aviaţiei şi comandant al Forţelor Militare Aeriene. Hitler avea în subordine trupele terestre, asumîndu-şi alături de funcţia de comandant suprem şi funcţia de comandant al trupelor terestre. Flotei şi aviaţiei Hitler le-a acordat o independenţă aproape nelimitată. Astfel încît Göring era stăpîn şi la industria aviatică, şi la Forţele Militare Aeriene. În funcţiile aviatice, ca şi în toate celelalte, Göring nu făcea faţă. În mediul păstorit de Göring bîntuia un val de sinucideri. Vechi şi merituoşi generali de aviaţie, împuşcîndu-se în cap, scăpau în felul acesta de răspundere pentru ceea ce ajunseseră Forţele Militare Aeriene. Iar Göring, după ce îşi lua doza obişnuită de morfină, zîmbea cu gura pînă la urechi.

Se manifesta ca un om care dovedise o incapacitate totală, iar acum încerca să se mintă pe sine şi să îi mintă pe ceilalţi. Lipsa lui de dorinţă de a se confrunta cu situaţia reală şi de a asculta argumentele raţionale l-a împins în 1941 la sinucidere pe celebrul pilot de vînătoare şi general Ernst Udet. La 19 august 1943, în cabinetul său, s-a împuşcat generalul-colonel Jeschonnek, şeful Statului-Major General al Forţelor Militare Aeriene, unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Göring. După spusele lui Milch, într-un bilet scris înaintea morţii şi găsit pe masa lui, Jeschonnek cerea ca reichsmareşalul să nu participe la funeraliile lui (Speer, p. 398).

De la caz la caz, Hitler îl ceartă pe Göring în prezenţa persoanelor străine, îl face leneş. Göring plînge. Este interesant ce face după ce plînge. „Hitler i-a făcut reichsmareşalului o serie de reproşuri, învinuindu-l pentru neştiinţa de a conduce Forţele Militare Aeriene, iar acesta, contrariat, a preferat să meargă într-un concediu prelungit” (Speer, p. 358).
Ca într-un banc: Göring era extenuat de lene, iar medicii i-au prescris un concediu prelungit.
Cu cît războiul se prelungea, cu cît situaţia Germaniei era mai deznădăjduită, cu atît mai mult se înfunda Göring în mlaştina narcotică. „Nu am reuşit cu nici un chip să-l dezmorţesc pe Göring. Căzuse în final într-o stare proprie lui, asemănătoare cu somnul letargic, şi s-a trezit abia la Nürnberg” (Speer, p. 367).
Cîteva cunoştinţe elementare de psihologie sau un fel de adulmecare animalică trebuiau să-i şoptească lui Hitler o idee simplă: dacă Göring şi cei asemenea lui îşi demonstrează atît de sîrguincios credinţa, înseamnă că în clipele grele ei vor fi primii care vor trăda. Dar Hitler nu a manifestat nici instinct animalic, nici cunoştinţe elementare de psihologie. În momentele grele, Göring l-a trădat pe Hitler. Dar nu numai el. Goebbels relatează situaţia generală, trădarea, din ajunul prăbuşirii. În ultima zi a vieţii sale, Hitler l-a exclus din partid pe Göring şi pe Himmler, i-a scos din toate posturile oficiale, i-a privat de titluri şi medalii... iar el s-a împuşcat.
Hitler s-a dumerit în privinţa lui Göring numai în ziua sinuciderii. Pînă atunci l-a considerat prietenul lui cel mai

apropiat. Pînă în ultima zi.
*
Situaţia se poate prezenta astfel: prin noapte, vijelie şi uragan, comandantul Hitler conduce avionul nu se ştie unde; nu se interesează de indicatorii de la bord. Iar copilotul, care are ca sarcină să-l asigure pe primul, şi-a injectat în fundu-i mare un elixir înveselitor, s-a desprins de această realitate enervantă şi adastă într-o stare de bucurie molcomă.
Iar concluzia este că ei nu erau pregătiţi de război, nu puteau obţine victoria. Sub conducerea celui care îşi dorea locomotive din beton şi a ocrotitorului posedat al acestuia, crahul Germaniei era pe deplin asigurat şi garantat.
transfer-8.html

Capitolul 8

Despre poştaşii cu retribuţii ministeriale

Alegerea unor colaboratori potriviţi este cea mai importantă sarcină a oricărui organizator. Un organizator prost alege colaboratori pe măsura lui.
Ivan Solonevici,

Monarhia populară, p. 463

În general, Hitler îşi alegea oamenii apropiaţi după trăsăturile lor negative. Întrucît nu suporta obiecţiile, alegerea lui cădea, de fapt, pe cel care era gata să-l urmeze orbeşte. Au trecut anii, acum Hitler era înconjurat de oameni care nu numai că aprobau în totalitate afirmaţiile sale, dar le şi transpuneau în viaţă fără nici un fel de îndoială.
A. Speer,

Amintiri, p. 277

1

Göring era al doilea om în politică, în probleme guvernamentale, în domeniul economiei şi ştiinţei, al aviaţiei şi industriei aviatice. Însă în domeniul strategiei, al doilea om era generalul-feldmareşal Wilhelm Keitel. La Stalin – Jukov. Despre Jukov s-a spus destul şi chiar mai mult decît trebuie. Dar iată cîte ceva despre Keitel: porecla lui în mediul generalilor germani era „Lakeitel”. Nu o avea degeaba. Keitel era un fel de slugă pentru Hitler. Ochii lui Keitel exprimau limpede şi permanent întrebarea: „Ce binevoiţi?”.
Funcţia oficială a lui Keitel era, în traducere, aceea de şef al Statului-Major al Comandamentului suprem al Forţelor Armate.

Keitel nu corespundea nici prin calităţi personale, nici prin cele militare acestei funcţii grele şi de răspundere (general-maior B. Müller-Hillebrand, Armata terestră a Germaniei între 1933 şi 1945, Moscova, 1956, vol. 1, p. 141).

Keitel era comod pentru Hitler. Încerca să citească după ochi gîndurile lui Hitler şi să-i execute ordinele înainte ca acesta să le dea (Guderian, Amintirile unui soldat, p. 418).

Înjositorul comportament al lui Keitel şi Göring (Speer, p. 403).

La 17 iunie 1945, generalul-feldmareşal Keitel, luat prizonier, a fost interogat de ofiţerii sovietici. În timpul interogatoriului a declarat următoarele:

Dacă orice politică se judecă după rezultatele ei, atunci se poate spune că politica militară a lui Hitler s-a dovedit a fi incorectă, deşi eu nu mă consider răspunzător de catastrofa Germaniei, căci sub nici o formă nu am luat decizii, nici cu caracter militar, nici politic. L-am aprobat, dar sînt soldat, iar misiunea mea este să execut ceea ce mi se ordonă... În general, el nu suporta alte opinii.

Cum se numeşte omul care nu doreşte şi nu este capabil să îşi asume răspunderea pentru acţiunile sale? Corect – iresponsabil. Hitler nu s-a ridicat în grad militar mai sus de efreitor şi nu a avut titluri militare în al Doilea Război Mondial. Această împrejurare l-a făcut pe Keitel cel mai sus-pus general-feldmareşal al Germaniei. Şi iată că Germania este înfrîntă, iar cel mai înalt general-feldmareşal, care a fost „creierul armatei", declară că nu poartă răspunderea pentru ruşinea înfrîngerii. Iată tabloul: Hitler era la manşă. Ştim deja ce făcea. Iar în jurul lui era un nor des de iresponsabilitate. În jurul lui era o soldăţime necioplită. Nişte generali şi feldmareşali fără creier, care nu sînt capabili să gîndească şi să acţioneze pentru binele patriei. Ei sînt potriviţi numai să transmită ordinele lui Hitler, fără să gîndească, pentru a fi executate de cei din subordine.
Timonierul de pe „Titanic" avea ordin să păstreze cursul. Însă cînd a văzut aisbergul, a încălcat ordinul şi a încercat să întoarcă. A apărut situaţia în care executantul este silit să acţioneze în contradicţie cu ordinul. Timonierul n-a avut timp. Dacă ar fi văzut aisbergul mai devreme... Însă generalul-feldmareşal W. Keitel ştia de mult că drumul lui Hitler duce la pieire, dar nu a încercat să abată cursul: mi s-a ordonat să ţin cursul, îl ţin, fie şi în aisberg, fie că ajung pe fundul oceanului. Şi nu port nici o răspundere: am ordin să ţin cursul înainte...
Cînd la Procesul de la Nürnberg Keitel şi Ribbentrop au recurs la un şiretlic şi au dat toată vina pe Hitler, acuzatul Speer nu s-a putut abţine şi i-a numit poştaşi cu retribuţii ministeriale: primeau bani ca nişte miniştri, dar se ocupau cu repartizarea indicaţiilor lui Hitler pe la adrese.
Îl citez din abundenţă pe Speer în această carte din cinci motive:
– dintre toţi hitleriştii care au scris memorii, el avea cea mai înaltă funcţie;
– el este singurul căruia Hitler i-a încredinţat visele sale şi transpunerea lor în viaţă; de aceea, Speer îl cunoştea pe Hitler cel mai bine;
– în cenuşiul şi obtuzitatea conducerii superioare a celui de-al Treilea Reich el este o deviaţie de la normă: în postul de ministru al Armelor şi Muniţiilor a manifestat capacităţi de excepţie;
– el nu a recurs la şiretlicuri la tribunal, a luat asupra lui răspunderea personală şi colectivă, nu a cerut milă;
– el a zugrăvit tabloul cel mai expresiv al mediului lui Hitler.

Speer este o excepţie. Dar excepţia nu neagă regula; dimpotrivă, o confirmă. Dar iată care este regula: oameni reflexivi, capabili să-şi asume răspunderea pentru faptele lor, erau nesemnificativ de puţini în conducerea superioară a statului hitlerist. În principal erau executanţi tîmpi. Principala slăbiciune a armatei hitleriste şi a statului a constat în lipsa profesionalismului în echipa de comandă superioară. Este absolut de neînţeles de ce aceşti oameni purtau epoleţi auriţi de general şi bastoane de mareşal, dacă mulţi dintre ei nu erau în stare să execute nici măcar îndatoririle unui acar. În acea Rusie pe care am pierdut-o, la angajarea în serviciu fiecare acar primea definitiv pentru uzul personal un ceas „Pavel Bure". Sistemul căilor ferate din Rusia lucra cu precizia mecanismului unui ceas elveţian. Întreaga Rusie îşi regla ceasurile după sosirea şi plecarea trenurilor. În funcţia de acar erau acceptaţi oameni cu nervi tari şi cu aptitudini intelectuale înalte. Acarul era învăţat să gîndească. Erau învăţaţi să execute neabătut ordinele şi să respecte orarul mersului trenurilor. Însă prima povaţă care i se dădea acarului era aceasta: dacă respectarea orarului este ameninţată de o catastofă, încalcă orarul. După orar se spune să direcţionezi trenul la linia întîi, dar tu vezi că pe linia întîi vine un tren din direcţia opusă. Atunci trebuie să gîndeşti; nu să execuţi orbeşte un ordin!
Ar fi trebuit ca generalul-feldmareşal Keitel să fie înscris la nişte cursuri de acari şi să i se explice: dacă executarea ordinului lui Hitler duce Germania la catastrofă, atunci el, Keitel, ca vechi acar, este obligat să-şi asume răspunderea şi să preîntîmpine catastrofa.
La noi, soldaţii de rînd purtau deplina răspundere a luptei grupei, plutonului, detaşamentului, batalionului... Toţi, începînd cu soldaţii de rînd, purtau răspunderea pentru rezultatele războiului. Dar în Germania numai Hitler purta răspunderea. Pentru ceilalţi, începînd cu cel mai apropiat general-feldmareşal, rezultatele războiului nu erau responsabilitatea lor. Trebuiau doar să execute ordinul – după ei, potopul. Nu ne băgăm, nu ne amestecăm, Germania poate să ardă în flăcări. Astfel că mulţi dintre ei scriu în memorii acelaşi lucru: Hitler răspunde pentru tot, noi ce vină avem? Noi sîntem generali, treaba noastră e de servitor: executăm ce ni se ordonă.
Dacă cel mai sus-pus general-feldmareşal al Germaniei este cu totul lipsit de răspundere, atunci ce să mai vorbim despre soldaţii şi membrii de rînd ai partidului? „Prin întreaga educaţie, membrului de rînd al partidului i se inducea ideea că marea politică este din cale-afară de complicată pentru ca el să o poată judeca. Drept

urmare, fiecare avea senzaţia că ceilalţi răspundeau pentru el, iar el nu trebuia să răspundă niciodată pentru sine” (Speer, p. 66).
Nimeni nu a răspuns pentru sine în Germania hitleristă. Pentru toţi gîndea Führerul. Dar el lucra în felul următor:

M-am întrebat, cînd oare lucrează? Din întreaga zi îi rămînea foarte puţin; se deştepta foarte devreme, ţinea după aceea una-două întîlniri planificate, dar, începînd cu prînzul, care urma imediat după întîlniri, se poate spune că îşi pierdea vremea pînă la venirea serii... În ochii poporului, Führerul era omul care trudea neobosit zi şi noapte... După cît am putut să remarc, se ocupa săptămîni întregi cu fleacuri... Hitler îşi irosea timpul... După ce a luat decizia, s-a întors la obişnuita atmosferă de sărbătoare (Speer, p. 195).

Statul lui Hitler este o piramidă. Fiecare consideră că superiorii gîndesc pentru el. Iar vîrful piramidei este încununat de un flecar leneş care îşi ocupă timpul cu nimicuri, dar n-are vreme să mediteze şi să lucreze.
Pe fondul celor spuse de Speer, sună uimitor tot cuvintele acestuia: „Pentru noi, afirmaţia că Führerul se gîndeşte la toate şi călăuzeşte totul nu era o formulă propagandistică goală” (p. 67). Speer vede şi ştie mai bine decît toţi ceilalţi că Hitler nu lucrează, nu conduce ţara, armata şi războiul şi, în acelaşi timp, crede laolaltă cu mulţimea că Führerul se gîndeşte la toate şi călăuzeşte totul...
Marxiştii şi hitleriştii ne vorbesc despre superioritatea, ordinea şi disciplina germane. Aici nu avem ce replica. Dar putem adăuga: disciplina de fier pe fundamentul de granit al iresponsabilităţii.
2
Generalul-feldmareşal Keitel şi mulţi militari şi poliţişti superiori de diferite grade nu erau deloc buni ca acari. Nivelul de pregătire al feldmareşalilor hitlerişti era atît de scăzut, încît în Uniunea Sovietică n-ar fi putut îndeplini nici îndatoririle unor sergenţi. Apropo, ceva asemănător a afirmat generalul-feldmareşal Paulus la Procesul de la Nürnberg.
Vă rog să nu consideraţi această afirmaţie o exagerare.
După calităţile lui volitive şi de comandant, generalul-feldmareşal W. Keitel nu corespundea cerinţelor pe care trebuie să le aibă în Armata Sovietică viitorii sergenţi. Dacă generalul-feldmareşal consideră că treaba lui este să le transmită inferiorilor ordinul şi să nu-şi asume cu această ocazie răspunderea, înseamnă că un asemenea general-feldmareşal nu poate fi numit comandant al unei grupe de infanterie sovietice, formată din opt soldaţi. Această funcţie nu este de nasul general-feldmareşalului Keitel. Nu-i de chipiul lui. Aceasta se întîmpla în Germania, care în secolul XX a pierdut toate războaiele, iar în veacurile trecute nu a strălucit prin victorii. Acolo poate fi el considerat militar. Se vede treaba că dintr-o neînţelegere i s-au pus epoleţi pe umăr şi i-a fost înmînat bastonul de mareşal.
3
Imaginaţi-vă că sînteţi comandant, de orice grad, de pluton sau comandant suprem. Aveţi în subordine un locţiitor care transmite ordinele dumneavoastră inferiorilor, dar care nu comandă în numele său şi nu doreşte să-şi asume răspunderea pentru nimic.
Prima întrebare: de ce e nevoie de un asemenea locţiitor?
A doua întrebare: cum poate Hitler să suporte alături un subordonat care nu poartă nici o responsabilitate?
Nu numai că generalul-feldmareşal W. Keitel nu-şi asuma răspunderea, dar îi şi atribuia lui Hitler răspunderea directă. După cum am stabilit deja, în orice ierarhie numărul al doilea este forţa care reţine. Comandantul unei nave aeriene poate rupe manşa, dar copilotul atenuează salturile bruşte. Primul, fiind tracasat ori prea exaltat, poate să nu dea cel mai bun ordin, poate să uite pur şi simplu ce a ordonat ieri şi să afirme contrariul. Sarcina secundului este să-l urmărească pentru ca acţiunile primului să se integreze într-un sistem.
Hitler n-a avut educaţie militară şi, de fapt, de nici un fel: nu a absolvit şcoala medie. Hitler a fost efreitor (fruntaş) în Primul Război Mondial. Experienţa lui era una negativă, îl deranja numai. „Generalul-colonel Fromm, în maniera lui proprie, laconică, afirma că ar fi preferat să aibă în postul de comandant suprem un civil, şi nu un fost efreitor care nu a luptat niciodată pe Frontul de Răsărit şi nu este capabil să înţeleagă caracterul specific al teatrului de operaţiuni militare de acolo” (Speer, p. 334). Experienţa militară a lui Hitler era incomparabil mai mică decît cea a lui Stalin. Primul Război Mondial a fost unul de poziţii. Stalin nu a participat la acesta. Însă războiul civil din Rusia nu a fost de poziţii, ci de manevră, ca şi al Doilea Război Mondial. Stalin a fost pe multe fronturi ale războiului civil, a ocupat funcţii de răspundere în conducerea superioară a

fronturilor. Ştia cum trebuie şi cum nu trebuie să se desfăşoare operaţiunile. Imediat după războiul civil, Stalin a ocupat funcţia de secretar general şi s-a preocupat, vreme de douăzeci de ani, în fiecare zi cu structurarea armatei, cu dezvoltarea şi înarmarea ei, cu alegerea şi instruirea efectivului de comandă, cu crearea unei industrii militare şi a unor noi tipuri de arme. Nimic din acestea nu era în bagajul lui Hitler. De aceea, rolul general-feldmareşalului Keitel era de mare responsabilitate. Keitel ştia că Germania este condusă de un diletant care nu se interesează de război. Cînd citeşti Conversaţiile la masă ale lui Hitler, rămîi cu impresia că nici nu era război. Hitler trăncăneşte fără încetare despre tot ce pofteşti, numai despre război nu. Parcă nici nu îl observă. Rosteşte „monologuri lungi şi extrem de plicticoase pe teme abstracte" (Speer, p. 401). Cunoscîndu-l pe Hitler, Keitel trebuia, prin soluţiile şi ordinele lui, să-l îndrepte cît de cît. Keitel, ca general-feldmareşal cu experienţă, trebuia să aibă simţul răspunderii personale pentru soarta ţării şi să tempereze excesele dilentantului.
Una din două: fie participă activ şi răspunde pentru faptele tale, fie cedează postul. Dar Keitel nu şi-a asumat răspunderea, nu a corijat greşelile nenumărate şi prosteşti ale lui Hitler şi nu a lăsat pe nimeni în locul său. Şi nu a fost singurul care s-a purtat astfel. Coridoarele puterii lui Hitler, toate sălile pentru şedinţe operative, în care se hotăra destinul războiului, erau supraaglomerate de strategi care dădeau tăcut din cap în semn de aprobare.
În afară de faptul că era un diletant, Hitler nici nu-şi amintea ce ordonase cu o zi înainte, astăzi ordonînd cu totul altceva decît ieri. În această situaţie, rolul general-feldmareşalului W. Keitel era deosebit de important. El trebuia să atenueze unele dispoziţii ale lui Hitler şi să accentueze „sunetul" altora. Dar nu a făcut nici aceasta. Orice dispoziţii ar fi dat Hitler, Keitel le formula conştiincios în ordine şi le transmitea trupelor pentru a fi executate. Asigurîndu-se pe sine, Keitel transforma în ordin orice indicaţie a lui Hitler şi orice opinie enunţată întîmplător.

La sfîrşitul şedinţei, Keitel prezenta, de regulă, la semnat cîteva documente. De obicei era vorba de acele dispoziţii care provocau rîsul sau teama şi care trebuiau să-l elibereze pe el de reproşurile ulterioare ale lui Hitler. Am afirmat mai sus despre Keitel că abuza într-un mod inadmisibil de acest drept al său, căci astfel idei şi intenţii care se deosebesc radical unele de altele capătă putere de ordin şi creează o confuzie şi un haos inimaginabile (Speer, p. 336).

Aici atitudinea lui Hitler, prostia şi naivitatea lui mă uimesc la culme. Hitler trînteşte o vorbă, iar Keitel îi bagă imediat sub nas o hîrtie: semnează pentru cuvintele tale. Iar Hitler semnează. Oare nu este clar pentru Hitler că W. Keitel îşi apăra fundul, pitindu-se după cel al lui Hitler? (Le cer iertare amatorilor de eleganţă în exprimare. În cazul dat n-am reuşit să găsesc un cuvînt mai potrivit.)
Dacă al doilea om după Hitler (în problemele purtării războiului) consideră că el nu poartă răspunderea pentru nimic, ci transmite pur şi simplu ordinele către inferiori, atunci cum poate să pretindă responsabilitate de la comandanţii de armate şi de grupuri de armate? Conform logicii, aceştia sunt nişte pioni. Ce poţi să le mai ceri? De fapt, viclenia lui Keitel nu l-a salvat. Maniera lui de a conduce fără a fi responsabil de consecinţe a dus inevitabil Germania la catastrofă, iar pe Keitel l-a dus la închisoare. Şi nu s-a putut fofila de răspundere. La Nürnberg i-au agăţat răspunderea de gît. Şi ştreangul.
4
Cînd generalul-feldmareşal Keitel declara că Hitler nu suporta obiecţiile, îţi vine să spui: dar Stalin suporta?! Hitler nu te împuşca pentru obiecţii. Stalin împuşca grupuri întregi de generali. Totuşi, s-au găsit oameni capabili să cugete cu capul lor, să aibă propria opinie şi s-o susţină chiar şi în faţa lui Stalin. Totuşi, s-au găsit unii care şi-au riscat viaţa ca să apere ţara. Mareşalii Uniunii Sovietice Rokossovski, Vasilevski, Govorov, Jukov au obiectat în faţa lui Stalin şi au cîştigat ce-au vrut. Au devenit după aceea mareşali, pentru că au avut propria opinie. Se ştie că au intrat în dispută cu Stalin, avînd succes, generalii de armată Antonov, Apanasenko, Vatunin, Cerniahovski, Hrulev, amiralul flotei Kuzneţov, ministrul Vannikov.
Iată un exemplu de comportament. Este descris de multe ori din diferite puncte de vedere. Printre cei care prezintă episodul este şi mareşalul Uniunii Sovietice M.V. Zaharov (Novaia i noveişaia istoria, 1970, nr. 5). Situaţia: în 1938, trupele sovietice sub comanda mareşalului Bliuher au ajuns la un rezultat ruşinos în luptele cu armata japoneză de la lacul Hasan. La 31 august 1938 (este chiar apogeul epurării armatei), în sala Sverdlovsk de la Kremlin este adunat Sovietul militar general. Soarta mareşalului Bliuher este deja hotărîtă, iar în locul său a fost pus locţiitorul – comandantul de corp de armată G.M. Ştern. El dă raportul. Sala este plină de comandanţi de cel mai înalt rang. După cum obişnuia, Stalin umblă pe scenă în spatele prezidiului, ascultă şi fumează pipă

în tăcere.
Ştern nu cruţă pe nimeni – nici pe mareşalul Bliuher, fostul său şef, nici pe inferiorii săi. În special face acuzaţii grave la adresa comandantului de divizie Kuzma Podlas, comandantul Armatei I autonome.
Cînd aude acest nume, Stalin se opreşte, raportorul amuţeşte, sala înlemneşte. Stalin tace puţin, apoi se adresează în sală comandantului de armată de rangul doi S.K. Timoşenko, comandantul Regiunii Militare Kiev: „Dumneavoastră l-aţi cerut pe Podlas ca prim-locţiitor?”. Întrebarea este pusă, ca de obicei, cu accentul pe cuvîntul „dumneavoastră”.
Drept în faţă. Toţi predecesorii lui Timoşenko în postul de comandant al Regiunii Militare Kiev au terminat rău.
V.V. Şarapov – împuşcat.
A.I. Egorov – a fost înaintat, dar arestat şi aşteaptă execuţia.
M.V. Frunze – a fost înaintat, dar a fost înjunghiat pe masa de operaţie.
I.E. Iakir – împuşcat.
I.F. Fedko – arestat cu o lună şi jumătate înainte şi aşteaptă execuţia.
De-ar fi măcar o luminiţă în această listă. Măcar de unul să se poată spune: „închis”. Pur şi simplu închis. Dar nu. Nimeni nu este închis: este împuşcat sau aşteaptă să fie. Comandantul de armată de rangul doi Timoşenko nu este în postul său decît de o lună şi jumătate, cunoaşte soarta predecesorilor săi. Şi acum vine întrebarea lui Stalin: Tu l-ai cerut pe duşmanul poporului ca locţiitor?
Timoşenko s-a ridicat, a zîmbit şi a răspuns tăios: „Eu, tovarăşe Stalin, şi acum îl cer pe tovarăşul Podlas ca primul meu locţiitor”.
Prin răspunsul său Timoşenko a năucit nu numai sala, ci şi pe Stalin însuşi.
Drept urmare, Podlas, fireşte, a fost închis, dar nu a fost împuşcat. Curînd după aceea a fost eliberat şi numit locţiitor al comandantului Regiunii Militare Kiev. În timpul războiului a comandat Armata a XL-a. Trupele de sub comanda lui Podlas au menţinut în lupte grele de apărare, pînă la ultima posibilitate, raioanele fortificate Korosteni şi Kiev şi au făcut totul pentru întreruperea blitzkriegului. În 1942, generalul-locotenent Kuzma Petrovici Podlas, comandantul Armatei a LVII-a, a murit în lupta pentru apărarea Harkovului, făcîndu-şi datoria pînă la capăt.
Destinul lui Ştern, care cerea sînge şi scalpuri, este trist. Generalul-colonel G.M. Ştern a fost arestat la 7 iunie 1941 şi executat fără judecată la 28 octombrie în acelaşi an. Împreună cu Rîciagov.
S.K. Timoşenko, care prin curajul lui l-a salvat pe Podlas (posibil şi pe sine), a primit după cîteva luni gradul de comandant de armată de rangul unu; după un an – titlul de „Erou al Uniunii Sovietice” (pentru Finlanda), funcţia de comisar al poporului pentru Apărare şi titlul de „Mareşal al Uniunii Sovietice”.
La prima vedere, fapta pare ciudată: Stalin îl pune comisar al poporului pentru Apărare nu pe cel care îl adulează în gura mare, ci pe cel care este gata să-l contrazică.
Spre deosebire de mulţi mareşali ai noştri, Semion Konstantinovici Timoşenko nu s-a dezis nici mai tîrziu. După Congresul XX al PCUS, mareşalii au fost siliţi să scrie memorii despre „nepregătirea” Armatei Roşii de război. S-au „predat”.
Dar Timoşenko a rămas neclintit. Spre deosebire de Jukov, Timoşenko nu s-a apucat să-şi defăimeze armata şi poporul.
5
Am auzit odată următorul reproş la adresa lui Stalin: nu făcea nimic, în afară de faptul că şedea zile şi nopţi în biroul lui şi se gîndea mereu pe cine şi unde să mute.
Chestiunea nu e deloc aşa, dar în această afirmaţie se află o mare parte de adevăr. Într-adevăr, Stalin dădea o mare importanţă problemei cadrelor: cugeta mult la cine şi pe ce post să pună, pe cine şi unde să mute. Însă principalul lucru şi unicul, poate, care trebuia să-l preocupe pe Stalin era alegerea şi repartizarea cadrelor. Dacă în posturile înalte ale statului se află oameni pricepuţi şi care îşi fac treaba, dacă în momentele grele poţi să te bazezi pe ei, atunci conducătorul nu are de ce să se îngrijoreze.
Stalin îşi cunoştea subordonaţii, ştia cine şi de ce este capabil, cui şi ce poate să-i ordone. Stalin a găsit, a pregătit şi a amplasat în funcţii oamenii de care era nevoie. Dar nu vom înţelege nimic din politica de cadre a lui Stalin dacă nu lămurim importanţa unui cuvînt-cheie – „avansat”.
El, „avansatul”, a făcut minuni. „Avansaţii” stalinişti sînt cei care au făcut saltul de la înfrîngeri spre victorii strălucitoare. Totul se făcea foarte simplu. Stalin lua un tip oarecare, îl punea într-un post înalt şi îi trasa o sarcină irealizabilă. Un om absolut nou, într-un post extrem de important – acesta era „avansatul”. Trecutul lui,

datele personale, revocările, caracterizările, atestările, reclamaţiile nu jucau nici un rol. Omul era verificat în acţiune. Dacă după două zile sau o săptămînă sarcina irealizabilă rămînea irealizabilă, comandantul era înlăturat, scos din funcţie, degradat, închis, împuşcat. În locul lui venea unul nou. Dar sarcina rămînea la fel ca înainte: irealizabilă.
Se găsea foarte repede cineva care să execute sarcinile irealizabile... Un exemplu. Armata a XIII-a a Frontului de Vest a intrat în război în iunie 1941. Armata era comandată de generalul-locotenent P.M. Filatov. În iulie a fost schimbat de generalul-locotenent F.N. Remizov. În aceeaşi lună a fost schimbat de generalul-maior K.D. Golubev; în august a fost pus în locul său generalul-maior A.M. Gorodnianski. Acesta a rezistat mult – patru luni. Apoi, în ianuarie 1942, Armata a XIII-a a fost preluată de generalul-maior N.P. Puhov. Iată-l! A fost găsit. Acesta este cel care ştie să facă minuni. Şi mai departe Armata a XIII-a a fost condusă în război de comandantul ei neschimbat: în luptele de la Voronej şi Kursk, la Nipru şi în pădurile Bielorusiei, prin Polonia la Berlin şi Praga. Primeşte ordine şi steluţe pe epoleţi: general-maior, general-locotenent, general-colonel Puhov.
Iată un alt „avansat". Numai că ghinionist. Generalul-locotenent de aviaţie Pavel Rîciagov. Este pilot de vînătoare, a luptat în Spania, „Erou al Uniunii Sovietice" în primii douăzeci, i s-a conferit acest titlu cu doi ani şi jumătate înainte de instituirea medaliei „Steaua de aur". Întors din Spania, a fost permanent în lupte. A luptat în China, a participat (cu succes) la luptele de la lacul Hasan, pe rîul Halhin-Gol şi în războiul împotriva Finlandei. În 1936 era locotenent-major. În 1940 – general-locotenent de aviaţie. La 29 de ani. În 1940 Rîciagov ocupă succesiv funcţiile: locţiitor al şefului Direcţiei Generale a VVS ale Armatei Roşii, prim-locţiitor, apoi şef al Direcţiei Generale a VVS ale Armatei Roşii. Din februarie 1941 este locţiitor al comisarului poporului pentru Apărare al URSS. Decolarea este aproape verticală. Dar pînă la prima greşeală. După aceasta – o cădere la fel de vertiginoasă. Pe pămînt.
Şi aşa este pretutindeni. Te uiţi la o divizie: comandanţii se schimbă precum cadrele într-un film vechi, încît nu le distingi nici feţele, dar deodată – stop! S-a găsit anul potrivit, iar acesta conduce divizia în situaţii imposibile spre victorie. Dar dacă se poticneşte...
Sistemul este barbar. Dar eficient.
Şi în industrie se aplică aceleaşi procedee, aceleaşi moravuri canibalice. Veaceslav Aleksandrovici Malîşev. În 1930, la vîrsta de 28 de ani, era mecanic de locomotivă. Ce carieră poate face un mecanic de locomotivă aproape de treizeci de ani? Dar mecanicul a fost pe placul cuiva şi a fost trimis la învăţătură la MVTU1. În 1934 Malîşev este tînăr inginer absolvent. În 1939 este comisar al poporului pentru Industria Grea a URSS. În 1940 este locţiitor al preşedintelui SNK2, adică locţiitor al lui Molotov; din 1941 este locţiitor al lui Stalin pentru industrie. În afară de aceasta, din 1941 Malîşev este comisar al poporului pentru Industria de Tancuri.
El este „avansatul" şi are nevoie de „avansaţi". În octombrie 1941 Malîşev stabileşte sarcina: să se dubleze producţia de tancuri. Pentru aceasta nu sînt nici materiale noi, nici oameni, nici strunguri. Dar frontul cere dublarea producţiei. Dacă directorul uzinei dublează producţia, supravieţuieşte; dacă nu, este schimbat. Iar pentru rebut – execuţie. Drumul către putere era deschis tuturor. Fiecare putea încerca. Gustînd puţin din pîinea sărată de general, de director sau de ministru, se prăbuşeau apoi. Iar în locul lor veneau alţii, care se prăbuşeau şi ei, pînă ce se găsea acela care putea produce tancurile necesare fără să primească nici mînă de lucru, nici resurse suplimentare.
Am adunat material ca să dau mai multe exemple: Şahurin, Ustinov, Kuzneţov, Zaveniaghin, Vannikov, Parşin... Apoi mi-am dat seama că aşa sînt toţi „avansaţii" lui Stalin. Stalin alegea, numea personal şi-i urmărea personal pe toţi mareşalii, generalii, amiralii, pe toţi membrii Biroului Politic şi ai CC, pe toţi membrii guvernului şi locţiitorii lor, pe secretarii de partid unionali, ai ţinuturilor şi regiunilor, pe toţi cekiştii de la centru (aici se făcea o alegere specială), pe toţi directorii de mari întreprinderi şi şantiere. Generalii, cekiştii, comisarii poporului, conducătorii locali şi toţi ceilalţi împuşcaţi reprezintă drumurile înfundate, fundacurile, ramurile tăiate care, după logica lui Stalin, nu puteau da roade. Iar cei care rămîneau în viaţă erau roadele selecţiei, în chiar sensul direct al acestui cuvînt.
Nimic asemănător cu sistemul lui Stalin de alegere şi repartizare a cadrelor nu exista la Hitler. Oamenii din cercul cel mai apropiat al lui Hitler erau numiţi „idoli chinezi" pentru felul în care dădeau din cap în semn de aprobare (Speer, p. 527).
6
Am aruncat o privire sumară asupra Führerului şi a mediului său apropiat, inclusiv asupra omului numărul doi – Hermann Göring. Acum să privim la ceea ce se întîmpla mai jos. Pe penultima treaptă a ierarhiei stau

comandanţii celor trei tipuri de forţe armate, ministrul Afacerilor Externe, principalul ideolog, principalul propagandist, Reichsführerul SS, care este şi ministru de Interne. Să o spunem pe şleau: nici pe acest palier nu sînt adunate cele mai strălucite minţi ale Germaniei. Doi din acest măreţ grup de şapte ne sînt cunoscuţi: comandantul trupelor terestre, Adolf Hitler, şi comandantul Luftwaffe, Hermann Göring.

Cei trei ani ai lui Hitler în postul de comandant al trupelor terestre au avut consecinţe dintre cele mai funeste. Armata, care înainte se mîndrea cu organizarea ei ireproşabilă, acum şi-o pierduse cu totul (Speer, p. 553).

Göring, ca principal comandant al aviaţiei noastre implicate în lupte grele, a manifestat destulă nepăsare chiar la 23 iunie 1941, la o zi după atacarea Uniunii Sovietice. În ţinută de gală, a examinat împreună cu mine machetele, construite în mărime naturală, ale reşedinţei sale de reichsmareşal de la Treptow (Speer, p. 262).
Flota lupta independent. În fruntea flotei se afla amiralul Dönitz. „Eu reprezint aici Flota Marină Militară. Restul nu mă interesează. Führerul va găsi cumva o ieşire din situaţia creată” (Speer, p. 567). Această frază a fost rostită în februarie 1945. Armata Roşie ajunsese deja la Oder, iar în cîteva locuri forţase Oderul, cucerind capete de pod pe malul vestic. Pînă la Berlin erau 60 de kilometri. Locuitorii Berlinului auzeau deja bubuitul artileriei staliniste. Hitleriştii trebuiau urgent să facă ceva. Iar în această situaţie amiralul Dönitz declara că el avea jucăriile lui, era doar comandant al Flotei Militare, iar restul (adică soarta războiului şi a Germaniei înseşi) nu-l privea nicidecum. Să se gîndească Führerul, el e mai căpos.
Despre capacităţile intelectuale ale amiralului vorbeşte credinţa lui în înţelepciunea lui Hitler: noi, comandantul flotei, nu avem de ce să ne îngrijorăm, Führerul va născoci ceva. Konev şi Jukov regrupează deja armatele de tancuri la capetele de pod de pe Oder pentru ultimul asalt, dar amiralul Dönitz încă nu a băgat de seamă, el continuă să creadă în capacitatea lui Hitler de a cugeta, de a lua hotărîri, de a conduce războiul şi de a-l cîştiga.
La trupele SS, şeful este croit după acelaşi calapod – Reichsführerul SS Himmler. La interogatoriul din 18 iunie 1945, generalul-feldmareşal W. Keitel s-a pronunţat în privinţa talentelor lui de comandant: „Himmler nu avea nici cea mai mică idee de a conduce trupele”. Iar generalul-colonel A. Jodl, la interogatoriul din aceeaşi zi, adaugă: „Se purta ca un efreitor tipic”. Speer confirmă în memoriile sale: „Cîteva săptămîni de şedere pe front au fost suficiente ca să compromită definitiv autoritatea lui Himmler” (p. 569).
Reichsführerul SS nu se bucura nici înainte de o autoritate deosebită.

Himmler manifesta în prezenţa lui Hitler absenţa oricărei demnităţi personale şi a curajului civic... Aprecierile pe care le dădea inamicilor noştri erau pur şi simplu copilăreşti (Guderian, p. 618).

Judecăţile pe care le enunţa nu făceau dovada unei minţi profunde (Speer, p. 569).
Însuşi Hitler îl considera pe Himmler un prost. „Reichsführerul SS susţinea cîteodată idei cu totul fantastice, iar Hitler a declarat de mai multe ori că nu este în stare să urmărească zborul nereţinut al ideii lui şi că multe dintre aceste idei îi provoacă rîsul” (Speer, p. 497). Dacă este aşa, scoate-l din post! Înlocuieşte-l cu altul. Statul lui Hitler (ca şi al lui Stalin) este unul terorist. Dar în Germania, în fruntea maşinii terorii se află reichsführerul SS Himmler, care, ca să vorbim blînd, nu străluceşte prin capacităţi intelectuale. Şi Stalin numea în post astfel de oameni. Numai că cu un scop bine determinat: să execute pentru Stalin un anumit ordin sîngeros şi murdar. După executarea ordinului era ucis. Dar Hitler i-a ţinut pînă în ultima zi. Pe acelaşi palier al puterii este ideologul Partidului Muncitoresc Naţional-Socialist Alfred Rosenberg.

Rosenberg a vîndut în tiraj de sute de mii cartea sa de opt sute de pagini Mitul secolului XX. Cartea era considerată oficial manualul ideologiei de partid, dar în conversaţiile de la ceai Hitler spunea fără ocol că e o aiureală fără înţeles, scrisă de un flecar încrezut care gîndeşte confuz (Speer, p. 150).

Însuşi Hitler consideră că manualul oficial al ideologiei partidului este o aiureală, iar principalul ideolog – un încurcă-lume. Nu ne rămîne decît ca, în cazul acesta, să fim în totalitate de acord cu Hitler.
Urmează ministrul Propagandei, Goebbels. Despre el se vorbeşte de obicei ca de un om inteligent. Mai jos, vom vorbi în amănunt despre el şi departamentul lui. Acum să acordăm atenţie numai titlului său oficial – ministrul Propagandei. Nu se poate născoci o titulatură mai prostească. Orice ne-ar spune el, noi ştim ce este propaganda. Orice hîrtie produsă de acest departament este propagandă. Aşa se şi numeşte oficial! Cît de departe era el de

tovarăşii de la Kremlin! Să comparăm: Pravda (Adevărul)! Adevărul comsomolist! Adevărul Ucrainei, Adevărul de Cerkassk, Adevărul de Uriupinsk – adevărul, adevărul şi numai adevărul, nimic în afară de adevăr! Goebbels are propaganda goală, iar noi avem adevărul gol. Iar un adevăr amar este mai bun decît o propagandă frumoasă. Nu-i aşa?
Cea mai importantă sarcină a diavolului este să le dovedească înşelaţilor că diavolul nu există. Numai astfel poate să le ia sufletele. Ca să fure, hoţul se preface cinstit. Ca să-l credem, mincinosul trebuie să se prefacă în militant pentru adevăr. În însuşi cuvîntul „propagandă" se ascunde propria negare. Propaganda înseamnă informaţii care se difuzează în folosul cuiva; de aceea, propaganda nu poate fi adevăr obiectiv. Ca să fie de succes, propaganda trebuie să îmbrace haine străine. Cea mai importantă sarcină a propagandei este să dovedească faptul că ea nu este propagandă: uitaţi-vă, cetăţeni – în ţară şi în lume s-a ajuns la următoarea situaţie, avem realizări şi avem greutăţi, guvernul relatează populaţiei ţării adevărul amar sau fericit, cere susţinerea şi sfatul populaţiei... şi nu este nimic propagandistic aici.
În romanul 1984 George Orwell a descris realist societatea socialistă model. A numit una dintre principalele instituţii ale acestei societăţi „Ministerul adevărului". Frumos! Este clar că Orwell a luat ca model Adevărul sovietic, şi nu denumirea sinceră şi lipsită de har a ministerului lui Goebbels.
Dacă Goebbels ar fi fost un om inteligent, ar fi trebuit să ia mîrşavul cuvînt „propagandă" şi să-l calce în picioare. Ar fi trebuit să-şi numească instituţia „Ministerul informaţiei obiective" sau ceva de genul acesta. Mincinosul, care se numeşte pe sine mincinos, este un mincinos prost. Şi încă una din caracteristicile lui: „Producea o impresie groaznică acest amestec de autoritarism şi supunere... Goebbels îşi arăta dependenţa necondiţionată faţă de Hitler" (Speer, p. 60). Prin aceasta s-a spus totul: nu replica nimic în faţa lui Hitler.
În această companie se află şi ministrul Afacerilor Externe, Ribbentrop. Opinia lui Goebbels despre el este notată în jurnal la 20 septembrie 1940: „Ribbentrop stă peste tot între două scaune. Dacă şi în politica externă operează la fel de genial ca şi în cea internă, atunci nu-l văd bine".
Opinia lui Hitler despre departamentul lui Ribbentrop: „Ce tipi respingători s-au adunat sub acoperişul Ministerului nostru de Externe!" (Conversaţii la masă, însemnarea din 14 mai 1942).
Din 50 de diplomaţi ai noştri, sînt numai 5-6 capete limpezi, iar restul sînt de nivelul poştaşilor. De pildă, Schulenburg şi Köstring, ataşatul militar la Moscova, care au fost dezorientaţi de ruşi şi astfel nu au înţeles de ce aceştia îşi concentrau trupele la graniţa noastră răsăriteană (idem, însemnare din 1 aprilie 1942).
Ce să-i faci, cum e stăpînul, aşa şi lucrătorii. Cum e Ribbentrop, la fel şi diplomaţii. Mai corect: cum este Hitler, la fel şi ribbentropii.
7
Există un procedeu vechi, verificat de veacuri, al determinării viabilităţii oricărei structuri organizaţionale şi a capacităţilor conducătorilor ei. Trebuie să te uiţi la această structură cînd şeful lipseşte. Dacă absenţa lui se manifestă negativ asupra activităţii organizaţiei, înseamnă că şeful este slab, că nu a reuşit să selecteze şi să distribuie oamenii cum trebuie, că organizaţia nu este viabilă. A murit Alexandru Macedon şi imediat s-a prăbuşit imperiul lui ca o şandrama putredă căreia i s-a smuls stîlpul de susţinere a pereţilor.
Napoleon spunea că în absenţa lui se fac numai prostii. Spunînd aceasta, îşi dădea singur în cap. Aceste cuvinte nu sînt o dojană făcută celor apropiaţi, care fac prostii. Acesta este un verdict dat prostului de Bonaparte care a adunat proşti în jurul lui. Acesta este verdictul dat imperiului născut mort, care s-a prăbuşit fără să mai aştepte sfîrşitul întemeietorului său.
Spre deosebire de Macedon şi Napoleon, Stalin putea să stea cu lunile în vilele lui de lîngă Moscova, din Caucaz şi Crimeea. Ştia că în absenţa lui nu se fac prostii. În timpul războiului, Stalin a putut să plece pentru un timp peste hotare, la Teheran. Era liniştit în ceea ce-i privea pe cei lăsaţi acasă să „gospodărească".
Însă în jurul lui Hitler erau adunaţi poştaşi cu retribuţii ministeriale care nu voiau să poarte răspunderea pentru nimic în lume, pe care nu-i frămînta soarta ţării, cărora Hitler nu putea să le încredinţeze nimic. „Hitler prefera să numească în posturi de conducere nişte diletanţi" (Speer, p. 277). La rîndul lor, diletanţii şi măgulitorii îl ridicau în slăvi pe Hitler.

Vina pentru faptul că Hitler şi-a închipuit de timpuriu că este un supraom o poartă şi anturajul lui. Încă generalul-feldmareşal Blomberg, primul şi ultimul ministru de Război din guvernarea lui Hitler, a afirmat public de multe ori că „Führerul posedă un talent de comandant militar ieşit din comun". Chiar şi un om mult mai modest şi mult mai înzestrat, auzind necontenit la adresa lui numai elogii, după un timp nu ar mai fi fost în stare

să-şi cîntărească în mod real capacităţile (Speer, p. 338).

Cînd ministrul de Război von Blomberg i-a propus lui Hitler să ia conducerea tuturor forţelor armate, a dat ultima lovitură armatei (Manstein, p. 85).
*
După ce s-a înconjurat de linguşitori şi slugarnici, Führerul se plîngea: „Nu pot să predau nimănui conducerea operaţiunilor militare nici pentru 24 de ore" (Speer, p. 401).
Acesta este verdictul dat tuturor miniştrilor, feldmareşalilor şi generalilor hitlerişti.
Şi celui de-al Treilea Reich.

1. Moskovskoe Vîsşee Tehniceskoe Ucilişce (MVTV) – Şcoala Tehnică Superioară din Moscova (n. tr.).
2. Sovet Narodnîh Komissarov (SNK) – Sovietul Comisarilor Poporului (n. tr.).
transfer-9.html

Capitolul 9

Despre minuţiozitatea exagerată
Reglementarea pe vechile pămînturi ale Reich-ului va ajunge pînă acolo încît va fi elaborat la Berlin statutul societăţii iubitorilor de cărăbuşi, cu anexarea celor mai amănunţite instrucţiuni privind organizarea secretariatului, a contabilităţii, a gestiunii financiare etc.
Adolf Hitler,

22 iulie 1942
1
Propaganda comunistă nu face economie de hîrtie şi culori pentru a descrie prostia noastră, neghiobia şi dezordinea.
În mintea noastră neamţul este inteligent, exact, educat, disciplinat. Aşa şi este. Nu ai ce replica. Numai că uneori este prea deştept, peste măsură de exact, din cale-afară de disciplinat, competent peste limită.
În timpul Primului Război Mondial, Franz von Papen era ataşat militar al Germaniei la Washington. Cum se obişnuieşte, era în acelaşi timp şi rezident, adică şeful aparatului de spionaj... Pentru ca o reţea să fie stabilă, într-o ţară se recrutează de obicei cîteva grupuri de agentură şi agenţi activi izolaţi care nu ştiu reciproc de existenţa lor şi au canale proprii de legătură, independente unele de altele. La căderea unui grup sau a unui agent, celelalte continuă să lucreze.
La von Papen toate firele se adunau într-un centru unic. Chiar la el. Aşa era mai multă ordine. Nu le plătea agenţilor bani în numerar, cum se face în spionaj, ci cu cecuri. Această formă de plată nu era pe placul americanilor recrutaţi de serviciul de spionaj german. Problema este că cecul ajunge la bancă, iar pentru orice sumă primită trebuie să plăteşti impozit pe venit. Americanul recrutat primea de la spionajul german treizeci de arginţi cîştigaţi cinstit, dar... stai frate, plăteşte impozit. Reieşea că o parte din banii pe care kaizerul Wilhelm îi repartiza spionajului pentru subminarea Americii mergea, prin impozite, în vistieria americană pentru întărirea Americii.
Situaţia nu trădează o mare inteligenţă, însă este ordine şi totul se face în conformitate cu paragrafe şi punctuleţe.
În orice moment, direcţia financiară putea cere oricărui agent secret lămuriri despre provenienţa acestor bani. Şi nu puteai minţi. La bancă totul este stabilit: cînd, cît, din ce cont în care... Aflînd sursa de unde proveneau banii, se poate ajunge la cei stipendiaţi de această sursă generoasă... Dar în acele timpuri fericite nu exista contraspionaj în America, iar direcţia financiară n-a arătat interes. Dacă se facea un efort minim, toată reţeaua germană putea fi descoperită după conturile bancare. Toată reţeaua germană din America ţinea de un fir de păr. Însă se păstra ordinea. Iar von Papen însuşi păstra cotoarele de la cecurile emise. Pentru evidenţă.
La 3 februarie 1917, Statele Unite ale Americii au rupt relaţiile diplomatice cu Germania. Ambasada germană de la Washington şi-a pierdut imunitatea diplomatică. Exista ameninţarea aflării tuturor secretelor ambasadei. În această situaţie s-a luat măsura arderii documentelor. Dar ataşatul militar von Papen s-a gîndit: dar cum voi da socoteală? De aceea, a hotărît să dea foc numai la ceea ce nu era important. Iar ceea ce era important a pus în

geantă şi a plecat în Germania cu un vapor aflat sub pavilion neutru. Von Papen nu a avut probleme cu autorităţile americane: te duci în Germania? Călătorie sprîncenată! Dar Germania lupta de doi ani şi jumătate cu Marea Britanie. De mai bine de doi ani de zile submarinele germane scufundau nave britanice. Iar chestiunea asta îi supăra cumplit de britanici! Călătoria diplomaţilor germani peste Ocean a interesat pe cineva de la Londra. Şi s-a întîmplat că vaporul cu diplomaţii germani a ajuns într-un port britanic. Aici von Papen a cîntărit în minte: totuşi, mergem chiar în gura leului britanic... Nu-i mai simplu, pînă nu e prea tîrziu, să cobor în cabina fochistului şi să arunc geanta în cuptorul navei? Ca să mă fac de ruşine mai tîrziu? Von Papen a calculat variantele şi a decis: se pot arde, dar cum voi da socoteală după aceea?
Sună sirena, vaporul acostează. Serviciul de informaţii britanic nu pierde vremea: aşteaptă. I se raportase deja despre un diplomat care nici la closet nu se despărţea de o geantă de piele neagră şi burduşită. Ce urmează mai departe este doar tehnică. Setul de proceduri este nelimitat, începînd cu luarea genţii în modul cel mai prozaic. Se trimit cinci camionagii băuţi, care nici n-au auzit de imunitatea diplomatică. Caută-i după aceea! Mai ales că relaţiile diplomatice dintre Germania şi Marea Britanie fuseseră întrerupte după începerea războiului. Sau, în loc de camionagii, se poate trimite la diplomatul militar, plictisit de călătoria îndelungată, o fătucă fermecătoare şi tare „diplomată”. Sau se poate scoate „de la răcoare” John Sfîrlă de Porc, un tîlhar din port. Iar pe urmă i se scurtează termenul în semn de recunoştinţă. Sau, cel mai simplu, poate fi trimisă o ceată de jandarmi şi vameşi analfabeţi, apoi se prezintă scuze pentru necunoaşterea fineţurilor practicii diplomatice internaţionale.
Pe scurt, i-au şterpelit geanta.
Reţeaua germană de agenţi din America, creată şi bine pusă la punct în ani şi decenii, s-a prăbuşit. Cotoarele de la cecuri nu numai că au dat informaţii cui, cînd şi cît a plătit serviciul de spionaj german, dar erau şi dovezi directe ale trădării unor respectabili cetăţeni americani. Cînd agenţilor arestaţi le-au fost prezentate probe atît de solide, aceştia nu au avut pur şi simplu replică. Pierderea unei singure genţi a costat Germania foarte scump. Este un moment extrem de dramatic: America intră în război contra Germaniei şi tocmai în acest moment este pierdută toată agentura germană din America. În afară de aceasta, evenimentul a fost folosit de propaganda americană şi îndeosebi de cea britanică. Scriitoraşi hîtri nu avertizau, ci apelau la cetăţenii cinstiţi ai Americii, Marii Britanii şi Franţei să intre în rîndurile spionilor germani, lăudau punctualitatea şi acurateţea germană, relatau cît de generos plătesc nemţii pentru trădare şi cît de exact se ţine evidenţa agenturii secrete... cu trimiteri la exemple concrete. Aceste apeluri batjocoritoare au influenţat mai bine decît ameninţările. Pentru spionajul german au venit vremuri grele. Calitatea şi cantitatea noilor recrutări a scăzut brusc. Iar agentura recrutată mai înainte şi-a încetat activitatea.
Eşecul lui von Papen este cel mai răsunător din toată istoria serviciilor de spionaj ale lumii. Şi cel mai prostesc. Nu cunosc cîţi spioni germani au fost daţi în vileag. Hitler (Conversaţii la masă, însemnarea din 7 iunie 1942) vorbeşte de 5.000 de agenţi. Nu voi face calcule dacă este sau nu aşa. Un lucru este incontestabil: aşa ceva nu i s-a întîmplat nimănui, nicăieri, niciodată.
Dar nu acesta este principalul lucru. În toate serviciile de spionaj respectabile, în situaţii mai puţin dramatice, vinovatului i se dă un pistol cu un singur glonţ. Aşa e tradiţia. Este cerută de etica serviciului de spionaj. Dar în Germania nimeni nu l-a considerat vinovat pe von Papen. Prin capul lui nu i-a trecut ideea salvatoare că n-ar fi rău să se împuşte. Şi nu s-a găsit nimeni care să-i sugereze această idee. S-a considerat că nu a făcut nimic rău, că a acţionat în conformitate cu nişte capitole, articolaşe şi paragrafe, că l-a mînat dorinţa nobilă de a ţine evidenţa, după regulament. De aceea, cariera lui strălucită nu a avut de suferit. În schimb, perseverenţa lui a fost apreciată în cel mai înalt grad. A continuat să se înalţe vertiginos şi a atins vîrfurile de dincolo de nori. După numai 15 ani, la 2 iunie 1932, urcînd în fugă treptele ierarhiei, a devenit cancelar al Germaniei, predecesorul lui Adolf Hitler.
Minuţiozitatea exagerată este foarte apreciată în Germania. Nu e nici o nenorocire că von Papen a ruinat reţeaua de agenţi din America şi că astfel a contribuit la căderea unuia dintre cele mai mari imperii din lume. Nu este nici o nenorocire că după pierderea acestei genţi va fi foarte greu sau chiar imposibil să se refacă reţeaua pentru noul război. Important este că a vrut să ţină evidenţa.
2
Încă o scenetă din acele vremuri.
Ca să mă fac înţeles, dau o mică explicaţie. Prizonieratul în Primul Război Mondial se distingea de acela pe care ni-l imaginăm după modele de mai tîrziu. Un cunoscut de-al meu, neamţ de origine, mi-a povestit că în timpul Primului Război Mondial bunicul lui a fost prizonier la ruşi. Mi-am pus mîna la ochi: mă gîndeam că îmi va

relata despre ofensele pe care le-a suportat. Dar nu. Are cele mai frumoase amintiri despre Rusia. Bunicul s-a întors în Germania fără să sufere mari neplăceri. A fost ofiţer, motiv pentru care în prizonierat i s-a dat un soldat rus ca ordonanţă: să-i văcsuiască cizmele, să-i aducă votcă. Prizonierii ruşi în Germania şi Austro-Ungaria erau ţinuţi şi ei în condiţii omeneşti. Soldaţii şi ofiţerii prizonieri aveau dreptul să trimită şi să primească scrisori, pachete, mandate poştale. Bunicul meu, Rezun Vasili Andreevici, a fost soldat; în timpul breşei de la Brusilov a fost rănit şi a căzut prizonier la austrieci. În familia noastră se păstrează fotografia pe care a trimis-o prin poştă din puşcăria inamică. Data: octombrie 1917. Poza este făcută de un fotograf profesionist după moda acelor timpuri: în picioare, alături de un mic postament, pe fondul unui peisaj pictat, cu lună, lebede şi coloane greceşti. Soldaţii primeau regulat învoire în oraş. Drept garanţie a întoarcerii se folosea chezăşia a trei colegi rămaşi în lagăr: dacă fugi, aceştia sînt închişi în carceră cinci zile. Iar ofiţerii ieşeau din lagăr pe cuvînt de onoare. În Germania şi Austria ordinele erau aproximativ la fel. Ofiţerul avea dreptul să fugă din prizonierat, dar în acest caz nu trebuia să-şi dea cuvîntul de onoare că nu va fugi. Aşa a fost pînă ce un porucic din Regimentul Semionovski, pe nume Mihail Tuhacevski, şi-a încălcat cuvîntul. După cele întîmplate nimeni nu a mai avut încredere în cuvîntul unui ofiţer rus şi s-a interzis în toată Germania ca ofiţerii ruşi prizonieri să mai părăsească locul de detenţie.
În acest tertip cu cuvîntul de onoare stă secretul ascensiunii lui Tuhacevski. Tocmai se înfiinţa Armata Roşie. Toate locurile erau libere. Cine îşi oferea serviciile... primea funcţia... Porucicul Tuhacevski, care nu a comandat niciodată o companie, a fost printre primii. A venit la Moscova în momentul cel mai potrivit şi a ajuns repede comandantul Armatei I. Nu pentru că avea experienţă, ci pentru că a fost primul care şi-a dat seama de unde bate vîntul. E la fel ca privatizarea: primului – miliarde! Numai că uneori plăteşti cu capul pentru această iuţeală.
Dar asta fiindcă veni vorba. E în loc de introducere, ca să intrăm în atmosferă. Acum iată povestea. Martor este renumitul actor rus Vasili Osipovici Toporkov. Faptul a fost consemnat şi transmis mie de către protoiereul Mihail Ardov. Aşadar, în timpul Primului Război Mondial Vasili Toporkov a slujit în armata rusă şi a căzut prizonier la nemţi. În lagărul prizonierilor ruşi veneau furnizori de diferite mărfuri şi servicii. Odată a venit un catalog al celebrei firme „Hagenbeck”, care, înainte de război, în cursul lui şi după aceea, livra tot felul de animale; printre clienţii firmei era şi vestitul dresor Durov. Ofiţerii ruşi s-au bucurat, iar unii au comandat animăluţe: care un şoarece alb pentru dresat, ca să stea pe lăbuţele din spate, care un papagal brazilian vorbitor, ca să-l înveţe lexicul nenormativ. Iar un ştabs-căpitan prizonier, plictisindu-se fără ocupaţie, a decis să comande un şarpe boa. S-a adresat şefului lagărului cu un raport scris: vreau un şarpe boa!
Şeful lagărului i-a răspuns (tot în scris) cu un refuz categoric: este interzis să se ţină şerpi boa! Dar mai scria că ofiţerul rus are dreptul să se adreseze comandantului militar al oraşului, pentru a contesta decizia. Atunci ştabs-căpitanul s-a adresat acestuia. Iar comandantul oraşului, tot în scris, l-a refuzat. Dar a mai notat că, în situaţia dată, ofiţerul rus are dreptul să se adreseze comandantului regiunii. Din fericire, pe atunci domnii ofiţeri cunoşteau limbi străine; ştabs-căpitanul a scris un raport şi... iar a fost refuzat. Ce-i drept, cu nota că are dreptul... În fine, a trecut cît a trecut, iar ştabs-căpitanul a ajuns la ministrul de Război: ce ordine în lagărele nemţeşti! Îţi interzic pînă şi şerpii boa!
Atunci ministrul de Război i-a răspuns tot printr-un refuz: Verboten! Interzis! Şi a adăugat: ofiţerul rus prizonier are dreptul să se adreseze în această problemă kaizerului. Ce să facă? Sărmanul ştabs-căpitan i s-a adresat. Şi a primit răspunsul definitiv: în timp ce se află într-un lagăr german de prizonieri de război, este interzis ca ştabs-căpitanul Ivanov să deţină şerpi boa. Şi semnătura: Wilhelm.
În instrucţiunile germane era prevăzut clar ce şi cui i se permite în prizonierat. Un general prizonier putea să ţină cai şi cîini; un ofiţer superior – numai cîini, numărul lor fiind în conformitate cu gradul. Însă în instrucţiuni nu se vorbea nimic despre şerpi boa, motiv pentru care nimeni nu a putut lua asupra lui o hotărîre definitivă... Oare kaizerul unui mare imperiu, în ajunul dispariţiei acestuia, nu are altă ocupaţie decît să răspundă în scris la cereri de tot rîsul?
Însă aceste exemple din Primul Război Mondial nu constituie decît introducerea. Această carte este despre al Doilea Război Mondial.
Odată cu venirea la putere a lui Hitler s-a făcut mai mare ordine în Germania... Ceea ce a şi dus la ruină.

3

În 1940 au capturat la Brest (cel francez) un tun colosal – numai ţeava acestuia cîntărea peste o sută de tone. Tunul trăgea la o distanţă foarte mare cu proiectile unice, făcute anume pentru el, cu greutatea de o tonă şi

jumătate fiecare. Era un model experimental pentru navele de linie din viitoarea generaţie. Tunul-trofeu avea o mare valoare, deoarece preţul elaborării şi realizării lui era colosal. S-a format imediat o comisie din oameni de ştiinţă artilerişti. Sarcina: să stabilească datele tehnice ale tunului şi să facă recomandări de utilizare a acestei minuni a tehnicii în interesele Forţelor Armate ale Germaniei.
Comisia a trecut la treabă.
În anul următor, 1941, Germania a început războiul împotriva Uniunii Sovietice. A ieşit imediat la iveală superioritatea totală a artileriei sovietice asupra celei germane. Aruncătorul de mine de 120 mm a lui Şavîrin s-a dovedit atît de puternic, de uşor, de ieftin şi simplu în producţie şi la întreţinere, încît nemţii au început să-l producă în Germania după desenele capturate în Zaporojie. Apropo, acest aruncător de mine tip 1938 a fost atît de performant, încît armata Rusiei şi armatele altor ţări au intrat cu el în noul mileniu.
Tunul sovietic de 76 mm a fost considerat de nemţi o capodoperă a inventicii, iar tunurile-trofeu de 76 mm au intrat imediat în dotarea armatei germane. Iată un exemplu: generalul-feldmareşal Rommel a fost obligat să folosească în Africa, pentru lupta cu tancurile, tunurile de campanie sovietice de 76 mm, fiindcă tunurile standard antitanc germane de 50 mm nu puteau perfora blindajul tancurilor „Sherman" şi „Grant" (L. Hart, Al Doilea Război Mondial, p. 285).
În lucrarea clasică Tactica în campania rusă (pp. 134-135), E. Middeldorf spune:

În al Doilea Război Mondial, artileria rusă a avut o dotare materială foarte bună. Atît prin calitatea oţelului de tun, cît şi prin caracteristicile tehnice, ea a răspuns cerinţelor acelui timp. Numărul mare de tunuri produse în Rusia a permis Armatei Roşii să formeze numeroase unităţi de artilerie cu cele mai diverse destinaţii.
Tipurile principale de tunuri ale artileriei de divizie ruseşti erau tunul de 76 mm şi obuzierul de campanie de 122 mm... Tunul de 76 mm cu viteză iniţială mare a proiectilului şi cu mobilitate, care corespunde condiţiilor terenului est-european, se adapta cel mai bine la executarea sarcinilor de susţinere directă a infanteriei şi de angajare a luptei cu tancurile. Pentru realizarea unor asemenea sarcini, aceste tunuri erau concentrate uneori în număr mare pe o singură porţiune de teren. În alte cazuri, tunurile divizionare de 76 mm pentru foc cu ochire directă au obţinut întotdeauna rezultate bune. În defensivă s-au folosit în principal la „trupe de acoperire antitanc", realizînd o apărare antitanc atît de rezistentă, încît nu putea fi distrusă decît cu foc de artilerie metodic pe ţinte izolate...
Obuzierul de campanie de 122 mm era un tun modern şi se utiliza pentru cele mai diferite sarcini. Artileria rusă, folosind acest tun, a obţinut o puternică acţiune prin foc împotriva trupelor germane. Caracteristicile obuzierului de 122 mm erau: afet cu batiuri glisante, unghi mare de tragere orizontală şi mobilitate mare la tracţiunea mecanică. Proprietăţile balistice bune asigurau o manevrabilitate suficientă a focului şi o bătaie de pînă la 12 km, aproximativ o dată şi jumătate mai mult decît obuzierul de campanie german de 105 mm. Efectul sonor destul de puternic al exploziei asigura posibilitatea unei trageri de reglaj a obuzierului de 122 mm cu mijloacele cercetării sonore. Datorită acestui fapt, obuzierele erau folosite cu succes pentru lupta cu artileria inamicului.

Toate modelele luate trofeu ale acestui obuzier şi ale altor obuziere sovietice au intrat neîntîrziat în dotarea armatei germane. Obuzierul de 122 mm, model 1938, este activ în continuare, intrînd şi el, în noul mileniu, în dotarea multor armate ale lumii, printre care şi cea rusă.
În Germania şi în lume nu existau arme egale ca performanţe cu tunul-obuzier de 152 mm ML-20 şi cu obuzierul de 203 mm B-4. În fine, Uniunea Sovietică avea lansatoare de proiectile reactive şi dispozitive de foc în salve – BM-8 şi BM-13. Acestea sînt legendarele „Katiuşa".
Iar Germania a intrat pe teritoriul Uniunii Sovietice cu obuziere de 105 mm şi 155 mm, realizate în timpul Primului Război Mondial şi cu artilerie-trofeu adunată din întreaga Europă. Şi acestea erau tunuri din Primul Război Mondial şi chiar de mai înainte. Lipsa de unitate a calibrelor şi tipurilor de proiectile era cu adevărat fantastică. Tunurile-trofeu care intrau în dotarea Wehrmachtului aveau mai bine de 50 de ani.
Diferenţa de cantitate şi calitate a artileriei de campanie era uriaşă. Constructorii germani nu au izbutit să realizeze pînă la sfîrşitul războiului ceea ce s-a realizat în URSS pînă la război.
Nemţii erau capabili să facă minuni. În Primul Război Mondial nu exista artilerie antiaeriană, a trebuit să fie realizată atunci. Şi s-au făcut modele admirabile. Dar în Primul Război Mondial exista artileria de obuziere. Însă te puteai descurca cu o modernizare superficială. Şi au decis: s-ar putea să meargă. Şi a mers atît timp cît au luptat împotriva artileriei tot atît de învechite a Marii Britanii şi Franţei. Însă au întîlnit artileria sovietică şi şi-

au dat seama de rămînerea lor în urmă. Fireşte, Germania nu putea să concureze cu Uniunea Sovietică în domeniul artileriei. Era imposibil. Trebuia măcar să reducă decalajul. Dar nu au făcut asta.
Cu ce se ocupau constructorii germani? Cu cîte şi mai cîte. În afară de ce era important.
Unii dintre ei au continuat să facă probe cu tunul francez unicat. Iar timpul trecea. A venit anul 1942. Anul Stalingradului. După el, 1943 – anul Arcului de la Kursk. Iar ei făceau experimente. Apoi 1944. După ce rezultatul războiului a fost hotărît definitiv, în Normandia au debarcat trupele americane şi britanice. În acest moment, comisia germană de specialişti în artilerie comunică în fine rezultatul muncii sale – cinci volume cu cele mai diverse caracteristici: dacă se trage cu tunul francez sub un anumit unghi, la o anumită temperatură a aerului, la o anumită intensitate a vîntului, la anumite altitudini, într-o anumită direcţie, atunci se va obţine un anumit rezultat. Dar dacă se trage sub un alt unghi, la altă temperatură... Numărul de combinaţii de unghiuri de tragere, temperaturi ale aerului la diferite altitudini, intensităţi şi direcţii ale vîntului este imens. La aceasta trebuie să adăugăm că au executat foc cu diferite încărcături. Una este să tragi cu încărcătura numărul 1, alta este să tragi cu încărcătura numărul 3. Numărul de combinaţii creşte iarăşi. Iar mulţimea celor mai diverse combinaţii era măsurată, calculată şi analizată în modul cel mai minuţios. În afară de aceasta, ţeava se uzează treptat. Dacă se execută foc dintr-o ţeavă nouă, la o anumită temperatură, sub un anumit unghi, atunci se obţin anumite rezultate, dar dacă se vor executa cîteva zeci de trageri, atunci, în aceleaşi condiţii, ţeava uzată va da alte rezultate. Iar după o sută de trageri – cu totul altele. Şi oamenii de ştiinţă au tot lucrat, au tot lucrat... Şi au stabilit, au stabilit... Pentru aceste experimente au fost împrumutaţi specialişti de foarte înaltă clasă dintr-o mulţime de domenii adiacente artileriei. Totul a costat mijloace imense, mult timp şi multă muncă. Esenţial este că experţii de înaltă clasă erau neutralizaţi. Alergau, se zbăteau, dar fără rezultate.
Înţelegeau oare că experienţa lor, cunoştinţele şi talentul se pot utiliza mai cu folos pentru Germania în momentul în care ţara duce un război împotriva întregii lumi? Cred că înţelegeau. Dar s-a dat ordin, iar ei îl executau...
Dar iată că lucrarea de mulţi ani s-a încheiat. Grafice, tabele, scheme, calcule... incalculabile, demonstraţii, dovezi au fost adunate într-un sistem. Comisia a tras concluzii şi a făcut recomandări bine fundamentate, multilaterale...
O deosebită importanţă avea ultima concluzie a ultimului volum. Suna cam aşa: în timpul experimentelor toată muniţia unicat a fost epuizată, iar ţeava s-a uzat complet şi nu mai este aptă pentru tragere.
Umorul stă în faptul că ei nu înţelegeau umorul.
4
Acesta nu este nici pe departe singurul caz. E un sistem. Iată o arie din aceeaşi operă:

Cînd, în 1944, ne-am ocupat serios de industria poligrafică cu scopul de a trece capacităţile ei de producţie la producţia militară, a rezultat că la una din tipografiile din Leipzig se executau, ca şi înainte, hărţi ale Persiei şi se tipăreau ghiduri de conversaţie germano-persană. OKW1 a uitat pur şi simplu să modifice comanda (Speer, p. 331).

În 1941, în iureşul victoriilor, s-a hotărît că Uniunea Sovietică era deja făcută praf, iar la rînd urmau India, Iran, Afghanistan etc. Înainte de a celebra biruinţa asupra Uniunii Sovietice, nemţii s-au şi gîndit să năvălească în Iran şi au dat ordinele corespunzătoare... Dar războiul se desfăşoară înainte, un an, al doilea, al treilea, iar disciplinaţii tipografi germani execută o sarcină de răspundere: burduşesc depozitele cu hărţi şi ghiduri de care nimeni nu are nevoie. Iar directorul, adjuncţii, inginerii, simplii muncitori au ochii luminoşi de mîndrie: noi executăm o comandă de război foarte importantă. Pentru toţi era clar că, după Stalingrad, Hitler era la fel de aproape de Persia ca de Lună, dar ordinul este ordin, iar ei îl execută sîrguincios.
Am adunat multe exemple asemănătoare. De pildă, în 1944 industria germană continua producţia de caschete de plută pentru trupele coloniale, deşi toţi ştiau că trupele germane au fost scoase din Africa. Iar India o puteau vedea cum îţi vezi ceafa fără oglindă.
Dar acum nu vorbim de hărţi şi caschete, vorbim de artilerie.
5
Pe lîngă experimentele cu tunul-minune francez, constructorii germani şi experţii artilerişti au realizat o nouă minune: „Dora” – un tun cu calibrul de 813 mm. Lungimea ţevii – 32 metri. Greutatea proiectilului – 6.800 kilograme. Bătaia minimă – 25 kilometri; cea maximă – 40 kilometri. Lungimea totală a tunului – 50 metri.

Înălţimea cu ţeava lăsată – 11 metri; cu ţeava ridicată la maxim – 35 metri. Greutatea totală – 1.448 tone. Durabilitatea ţevii – 300 de focuri. Comandantul tunului era colonel. Servanţi – 4.139 de soldaţi, ofiţeri şi angajaţi civili. Pe lîngă aceasta, ca servanţi ai tunului mai erau un batalion de pază, un batalion de transport, comandament, o manutanţă de campanie, o companie de camuflaj, o grupă de poştaşi şi două case de toleranţă de campanie de cîte 20 de lucrătoare.
Apropo de aceste lucrătoare. Răsfoind jurnalul de serviciu al generalului-colonel Halder, printre multele probleme de care era preocupat şeful Statului-Major General al trupelor terestre găsim... Iată însemnarea din 23 iulie 1940: „Problema caselor de toleranţă...". Secretul succesului oricărui şef constă în a-şi lăsa treaba pe seama locţiitorilor, el trebuind doar să le controleze activitatea. Şeful trebuie să soluţioneze ceea ce este important, problemele cardinale, încredinţîndu-le subordonaţilor rezolvarea problemelor mai puţin importante. Ar putea să propună rezolvarea problemelor privind casele de toleranţă locţiitorului de Stat-Major General. Dar nu. Aceste probleme se dezbat la cel mai înalt nivel. Îmi imaginez: stă şeful de Stat-Major General înconjurat de strategi şi rezolvă problema... Dar problema este deja rezolvată. Şi nu numai la trupele terestre. Ca să lupte aşa cum trebuie, comandanţii flotei germane au pus la punct propriile stabilimente, au fixat propriile norme, reguli şi ordine ale flotei şi au notat propriile instrucţiuni pentru clienţi şi lucrătoare. Conducerea Luftwaffe a întocmit propriile directive şi norme în această privinţă. Trupele SS aveau propriul sistem de asistenţă sexuală de război, inclusiv propriile case de toleranţă pentru propriul efectiv, în care erau notate tot felul de articole şi paragrafe.
Casele de toleranţă erau împărţite după apartenenţa la armă, aviaţie, flotă şi trupe SS, dar, în afară de aceasta, se împărţeau în staţionare şi mobile, de campanie. De exemplu, pentru trupele terestre s-au instituit stabilimente mici, medii şi mari, în conformitate cu numărul lucrătoarelor, 5, 10 sau 20, şi cu împărţirea pe soldaţi, feldwebeli şi ofiţeri. S-au stabilit norme de producţie, fundamentate ştiinţific şi verificate în practică: 600 de clienţi pe lună pentru lucrătoarele de la stabilimentul de soldaţi. Din fericire, nu trebuiau să alerge după clienţi – aceştia stăteau la rînd. S-a stabilit o proporţie standard a numărului de lucrătoare la un anumit efectiv. De exemplu, la trupele terestre, o lucrătoare la 100 de soldaţi, una la 75 de feldwebeli şi una la 50 de ofiţeri. Iar flota, aviaţia şi trupele SS aveau propria viziune asupra acestei chestiuni, deosebită de celelalte, dar strict ştiinţifică.
Iată ce precizie! Minuţiozitate în toate. Totul este pus la punct. Să întoarcem pagina jurnalului de serviciu al generalului Halder. În mulţimea de probleme de care era îngrijorat şeful Statului-Major General găsim, la 25 iulie 1940, următoarea: „Treburile curente, printre care problema caselor de toleranţă şi îmbolnăvirea cailor". Să răsfoim mai departe. 7 august: „Pregătirea operaţiunii în Răsărit... Problema caselor de toleranţă".
Şeful Marelui Stat-Major doar aminteşte în jurnalul său de serviciu că aceste probleme s-au discutat, dar nu intră în amănunte şi nu informează despre hotărîrile luate. Dar s-au păstrat hotărîri. Cercetătorul curios al acestora le poate găsi în arhivele oraşului Freiburg. Tuturor cercetătorilor le recomand cu insistenţă acest oraş uimitor, aflat pe panta munţilor, şi surprinzătoarele lui arhive. Sînt convins: îmi va glorifica numele în veci cel care va prelucra şi publica cîndva indicaţiile şi directivele Statului-Major General al lui Hitler în problemele asistenţei sexuale a trupelor.
Era, într-adevăr, cea mai disciplinată armată din lume. Prin articole şi paragrafe se reglementa totul. Iar instrucţiunile pentru organizatorii acestei necesităţi fiziologice şi pentru lucrătoarele celei mai vechi profesii din lume veneau direct de la şeful Statului-Major General. Aici trebuie să recunoaştem cinstit înapoierea noastră. Nu aveam asemenea case de toleranţă. Şi să nu credem că de asistenţa sexuală a trupelor erau preocupaţi numai cei de la nivelul Statului-Major General. Să mergem mai sus. „Mai înainte de orice, trebuie să se urmărească să nu fie cazuri de acte sexuale între germani şi polonezi." Această idee a fost enunţată de însuşi „marele fiu al poporului german", Adolf Hitler, la 5 aprilie 1942 (vezi Conversaţii la masă). Oare marele strateg, după înfrîngerea de lîngă Moscova, nu mai avea ocupaţie? Oare nu apăreau alte probleme în afară de prevenirea actelor sexuale dintre germani şi polonezi? Iar dacă totuşi problema îl neliniştea, atunci de ce nu a pus-o în rîndul celor secundare. Însă Hitler îi acorda cea mai mare atenţie: „mai înainte de orice"...
Dar acum nu despre asta e vorba. Mai avem de vorbit despre artilerie, despre tunul care cîntărea 1.448 tone şi se numea „Dora". Tunul s-a numit după numele soţiei inventatorului-şef (straşnică muiere trebuie să fi fost!). Înainte de a realiza această minunăţie, trebuie să te gîndeşti: cum o deplasăm? S-a găsit o soluţie: pe două căi ferate paralele. Necazul este că acestea nu sînt întotdeauna paralele – ba se depărtează, ba se apropie. Între linii pot apărea o staţie de pompare a apei, un peron, o gară chiar. Căile pot duce prin două tuneluri diferite sau peste două poduri diferite. Dar chiar dacă liniile intră prin acelaşi tunel, un asemenea colos nu poate încăpea. De

aceea, au făcut tunul demontabil. Pentru ţeavă şi pentru alte piese de mare greutate au construit transportoare speciale de cale ferată. Iar pe poziţia de foc au construit două linii ferate paralele întărite, pe care au montat tunul.
Dar mai trebuie să te gîndeşti şi la alte lucruri. Proiectilul cu o greutate de aproape şapte tone trebuie împins afară prin ţeava de 32 m aproape vertical cu o viteză iniţială de 700 m/s, iar proiectilul, înălţîndu-se în stratosferă şi descriind un arc de cerc gigantic, zboară la 40 de kilometri. Să socotim puterea uriaşă necesară pentru aceasta. Să încercăm să ne imaginăm (deşi este un lucru imposibil) acele sarcini dinamice care acţionează asupra lui, frecarea proiectilului de ţeavă, presiunea şi temperatura în canalul ţevii. Ce trebuie făcut pentru ca proiectilul să nu se dezintegreze în momentul tragerii? Corect. Trebuie ca pereţii proiectilului să fie groşi. Foarte, foarte groşi. S-au gîndit la aceasta inventatorii? Da. Aceştia au calculat totul şi au făcut cămaşa proiectilului groasă. Dar din cauză că această cămaşă era foarte, foarte groasă, în proiectilul de aproape şapte tone s-a reuşit să se pună o încărcătură explozivă cu greutatea de numai 272 kilograme, 4% din greutatea totală. Rezultatul: la tragere, proiectilul sfredelea pămîntul şi intra în sol, formînd o gaură cu diametrul de un metru şi adîncimea de 12 metri. Ca rezultat al exploziei, la fund se forma o cavitate sub formă de picătură cu diametrul de trei metri. Şi cu asta... basta. Puterea (mai bine zis, neputerea) încărcăturii nu ajungea pentru a asigura degajarea solului. De aceea, aceste proiectile nu produceau multe daune. E ca şi cum ai arunca proiectilele într-o mlaştină fără fund: acestea se scufundă în smîrc – fleoşc! – şi gata. Nici schije, nici bulgări de pămînt, nici unde de şoc. Nici măcar sunetul exploziei nu e normal. Să presupunem că se aruncă o grenadă asupra noastră, iar aceasta cade într-o fîntînă. Acolo, undeva în adînc, se aude un bubuit, dar nu ne face nici un rău. Noi sîntem la suprafaţă.
Dauna ar fi mai mare dacă proiectilul „Dorei” ar ajunge pe un planşeu din beton armat al vreunui obiectiv foarte important. Dar aici este problema: acest tun nu se poate ţine în apropierea frontului. Este foarte vulnerabil. Acest tun, o instalaţie gigantică, neacoperită, neapărată, poate fi comparată, ca înfăţişare şi prin numărul de personal, cu o rafinărie de petrol. Iar bătaia de tragere minimă este de 25 de kilometri. În orice situaţie tragerea este dincolo de orizont. Iar tragerea dincolo de orizont nu se făcea pe ţinte concrete (pe acele vremuri), ci pe suprafeţe. Pentru a nimeri o ţintă concretă era nevoie de noroc, ca la loterie.
Pentru realizarea acestui tun s-au cheltuit resurse incredibile; vreme de cîţiva ani au fost ocupate cele mai bune capacităţi productive, au fost distraşi de la chestiuni de primă importanţă cei mai buni constructori artilerişti, ingineri, tehnologi şi mii de muncitori înalt calificaţi. Fiecare operaţie tehnologică era unică. Încercaţi să turnaţi o ţeavă de 32 de metri. Încercaţi să o perforaţi şi să o tăiaţi. Pentru fiecare operaţie este nevoie de un instrument unicat, care, după realizarea respectivei operaţii, nu mai foloseşte nimănui. Ce propuneţi să se facă cu o sculă de diamant pentru realizarea într-un oţel extrem de dur a unei găuri cu un diametru de aproape un metru?
În jurnalul de serviciu (în Uniunea Sovietică a fost publicat sub titlul Jurnal de război), generalul-colonel Halder a notat în dreptul datei de 7 decembrie 1941: „«Dora» (tunul de mare putere) cu calibrul de 800 mm. Greutatea proiectilului – 7 tone. O adevărată operă de artă, însă inutilă”.
6
Lecţiile nu le-au fost de folos. Experienţa a arătat că tunul autopropulsat „Elefant” (este numit şi „Ferdinand”), cu greutatea de 65 de tone, nu poate fi întors pe sol moale. La întoarcere o şenilă merge, iar a doua frînează, se scufundă în pămînt. „Ferdinand” se pune pe burtă în arătură, în noroi sau în nisip. Aşa încît „Elefanţii”, din cauza greutăţii lor uriaşe, nu au fost folosiţi în Europa de Răsărit, dar nici în Occident. După debutul catastrofal de la Kursk, au trebuit să fie mutaţi în Italia, pe teren pietros. În acest timp, din ordinul personal al lui Hitler, constructorii germani lucrau la E-100, cu greutatea de 140 de tone, iar doctorul Porsche, tot din ordinul personal al lui Hitler, a creat un „Maus”, adică un „Şoarece” – un tanc cu greutatea de 188 de tone. Au apărut o mulţime de probleme. În primul rînd, de unde să iei motoare atît de puternice? Pe E-100 s-a pus Maibach-234 de 800 CP. Pe acele vremuri era o putere uriaşă. Totuşi, greutatea tancului este foarte mare. De aceea, fiecărei tone îi reveneau ceva mai mult de 5 CP. Pe „Şoarece” au pus un motor MB-509 cu puterea de 1.050 CP şi s-a obţinut iarăşi o putere specifică de 5,5 CP pe tonă. Este tot ce au făcut la sfîrşitul războiului; şi nici măcar nu au izbutit să le termine. Prin comparaţie: „învechitul” BT-2 sovietic, intrat în dotare înainte de venirea lui Hitler la putere, avea o putere specifică de 6,5 ori mai mare. Motorul este inima tancului. „Şoarecele” hitlerist avea o inimioară slăbuţă în comparaţie cu greutatea lui nemăsurată. Mai bine nu vorbim de puterea specifică, ci de puterea nespecifică. Important este altceva: aceste tancuri se puteau construi în serii mici, dar şi în exemplare unice. Încă ceva: rareori podurile europene de atunci aveau un tonaj de peste 40 de tone. La greutatea de 140 de tone,

cu atît mai mult la 188 de tone, nu rezista nici un pod. Întrebare: de ce aveţi nevoie de un tanc care, ieşind pe poarta fabricii, poate să ajungă doar pînă la primul rîuşor, nu mai mult?
Generalul-locotenent Erich Sneider caracteriza astfel supertancul „Maus”:

Sub raport militar nu reprezenta nici o valoare. A fost elaborat de Porsche şi Krupp. Dar la experimente s-a dovedit că nu putea traversa nici un pod, era o ţintă comodă pentru inamic şi avea un blindaj insuficient de gros ca să poată face faţă fără risc tunului antitanc. La realizarea modelului experimental şi la pregătirea producţiei de serie ale acestui tanc s-au consumat multe materiale de valoare şi multă muncă; acestea puteau fi folosite pentru rezolvarea unor sarcini mai urgente (Bilanţul celui de-al Doilea Război Mondial, p. 306).

În acest fragment uimeşte fraza: „... la experimente s-a dovedit că nu putea traversa nici un pod...”. Oare constructorii colosului de 188 de tone nu şi-au dat seama de aceasta înainte de experimente?
Cred că şi-au dat seama. Erau oameni cu cea mai înaltă calificare tehnică. Erau oameni mai inteligenţi decît mine şi, poate, decît dumneavoastră. Dar eu şi dumneavoastră avem un avantaj. Noi sîntem nişte dezordonaţi. Nouă ne-ar ajunge ignoranţa noastră pentru a pune la îndoială utilitatea unei asemenea pierderi de timp. Însă ei erau oameni disciplinaţi. Ei au primit ordin. Au executat ordinul deşi au înţeles că executarea lui dăunează elaborării altor proiecte, mai importante, vitale, şi că aceasta duce Germania la înfrîngere.
*
Lasă-l pe ignorant să construiască tancuri şi să recruteze agenţi...

1. Oberkommando der Wehrmacht (OKW) – Înaltul Comandament al Forţelor Armate (n. tr.).
transfer-10.html

Capitolul 10

Iar în acest timp...
Sistemul de comandă superior al Forţelor Armate germane era în general ciudat.
General-locotenent B. Zimmerman,
Decizii fatale, p. 237
1
Armata şi statul hitlerist se distingeau de celelalte armate şi state printr-o punctualitate şi minuţiozitate duse la extrem.
În acest timp, în armata şi statul german înflorea haosul şi dezordinea pe care lumea nu le văzuse de la începutul creaţiei.
Să începem chiar de la vîrf.

Adeseori Hitler semna nechibzuit decrete care le contraziceau pe cele emise mai înainte, creînd în acest fel o harababură de neînchipuit (Speer, p. 348).

El tindea în permanenţă să se mintă şi să-i inducă în eroare pe cei din jurul său relativ la adevărata situaţie a lucrurilor... Nu ţinea cont de ceea ce spunea şi de ce hotărîri lua (Guderian, p. 613).

Disciplina, care era profund străină naturii lui, nu contribuia deloc la luarea unor decizii raţionale şi echilibrate (Speer, p. 401).

Aşadar, în fruntea Germaniei se afla un încurcă-lume. Numai acest lucru era suficient pentru a crea anarhie totală. Însă în afară de aceasta, Hitler ocupa o mulţime de funcţii: de partid, guvernamentale şi militare. El era liderul partidului, reichscancelar, preşedinte al Germaniei, ministru de Război, comandant suprem al Wehrmachtului, comandant al trupelor terestre. Aşa era şi la Stalin. Ce-i drept, avea mai puţine funcţii. Dar diferenţa nu constă în numărul de funcţii. Diferenţa radicală constă în altceva. În orice calitate s-ar fi prezentat Stalin – secretar general al CC, preşedintele Sovnarkom, comandant suprem –, mecanismul puterii rămînea unic. El se numea cu modestie „Secretariat tov. Stalin”. În orice caz, toate rapoartele, denunţurile, dările de

seamă, informările, toate zvonurile, toate scrisorile pe numele lui Stalin, de la epistolele lui Churchill, Hitler sau Roosevelt şi pînă la notiţele celor mai ciudaţi oameni, se adunau în acest centru, la bilanţul final – la un singur om. Acesta era tovarăşul Poskrebîşev, care îi raporta direct lui Stalin şi primea indicaţii de la el.
Dar la Hitler fiecărei funcţii îi corespundea o cancelarie separată. Toată personalitatea lui Hitler era reprezentată de cinci structuri diferite. Fiecare dintre acestea se considera principală şi fundamentală. Dădea ordine şi dispoziţii în numele Führerului, fără să se intereseze de ce scriau cei de dincolo de perete. Dar nu se întîmpla nici măcar astfel. Şi cum fiecare dintre aceste structuri se considera principală, înseamnă că fiecare se străduia să acţioneze în ciuda celorlalte trei.
Dar haosul nu se încheia cu aceasta, ci abia începea.
Anturajul direct al lui Hitler – aghiotanţii (şi soţiile lor), secretarele, medicii, piloţii, şoferii, fotograful, cei din garda de corp – avea influenţă asupra lui. Fiecare se ocupa cu treburi de stat şi fiecare trăgea în partea lui. Socialiştii germani nu au reuşit să-i înfăptuiască pînă la sfîrşit visul lui Lenin cu privire la bucătăresele care să conducă statul, dar în această direcţie au mers foarte departe. Schmundt, aghiotantul principal al lui Hitler, de exemplu, ocupa concomitent funcţia de şef al Direcţiei generale a cadrelor trupelor terestre. S-ar părea că aghiotantul se ocupă de treaba lui – cară servieta, ascute creioanele; iar şeful Direcţiei generale a cadrelor conduce un domeniu mult mai complicat şi de răspundere foarte mare. Dar nu. Aghiotantul primeşte şi dă hărţile operative, le duce în urma lui Hitler într-o servietă neagră, îndeplineşte mici ordine, iar printre acestea numeşte şi mută generali pe posturile lor, conferă grade militare, repartizează cadrele la trupe, calculează vechimea în muncă, medaliile şi pierderile într-o armată de multe milioane de oameni. Şi încă ceva – pune în aplicare propria politică.
„Hitler stătea ceasuri întregi cu aghiotanţii şi secretarele sale, dezbătînd pînă în faptul zilei planurile sale” (Guderian, p. 612). Poţi să dezbaţi cu secretarele o mulţime de probleme. Totuşi, ele nu sînt strategi. Problemele strategice trebuie dezbătute în alt cerc.
Brigadenführerul SS Fegelein, locţiitor permanent al lui Himmler, care, după ce s-a căsătorit cu sora Evei Braun, a devenit cumnatul lui Hitler, a început să se folosească cu lipsă de tact de apropierea sa de Führer. Morel, doctorul personal al lui Hitler, care se ocupa cu gheşefturi îndoielnice, şi, din păcate, generalul Burgdorf, care a devenit, după moartea lui Schmundt, şeful Direcţiei de personal a trupelor terestre, nu se se evidenţiau nici ei prin nobleţea faptelor.

Aceşti oameni au format o clică de intriganţi şi l-au înconjurat pe Hitler într-un inel care îl împiedica pe Führer să afle tot adevărul despre evenimente. Aceştia se dedau beţiilor fără frîu... (Guderian, p. 625).

Ministrul Armelor şi Muniţiilor, Speer, declară că în anturajul lui Hitler a fost sprijinit de aghiotanţi şi de Karl Brand, medicul curant al lui Hitler (p. 379). Ca să-şi facă drum pentru rezolvarea anumitor probleme, ministrul Armelor a avut nevoie de susţinerea unor persoane influente. Şi a găsit această susţinere în doctor... Dar ce putea şti doctorul despre producţia de proiectile subcalibru, despre elaborarea sistemelor de direcţie a rachetelor balistice şi despre transmisia nu ştiu cărui tanc?
La competiţia pentru influenţarea lui Hitler a luat parte şi generalul-colonel A. Jodl.

Pentru realizarea planului său l-a ales pe colonelul de aviaţie Cristian. Acest om relativ tînăr nu avea nici un rol la şedinţele operative, însă deţinea un merit indiscutabil: soţia lui participa permanent la ceaiurile de noapte organizate de Hitler (Speer, p. 415).
Bine gîndit: soţia colonelului bea nopţile ceai cu comandantul suprem şi va influenţa linia strategică a celui de-al Treilea Reich în direcţia dorită... Fireşte, acest plan a căzut. Şi toate acestea pentru că Hitler se îmbăta cu flecăreala lui şi nu asculta pe nimeni, inclusiv pe soţia colonelului. Fraza „dezbătea planurile cu secretarele” nu înseamnă nicidecum că Hitler asculta sfaturile secretarelor: el pur şi simplu le dezvăluia planurile lui.
Nu s-a putut realiza ideea influenţării lui Hitler prin intermediul unei femei, dar este interesant modul de abordare. Generalul-colonel Jodl este şeful statului-major al conducerii operative a Wehrmachtului, adică principalul realizator al planurilor strategice hitleriste. Dacă nu îl putea convinge pe Hitler de dreptatea lui, trebuia să acţioneze cinstit şi direct: Mein Führer, văd că nu ascultaţi planurile mele. De aceea, trimiteţi-mă pe front, iar dumneavoastră alegeţi-vă alt consilier, în care veţi avea încredere şi căruia să-i ascultaţi sfaturile. Dar nu, Jodl nu s-a cerut pe front şi nu a cedat locul său nimănui, ca şi Keitel. Cel mai apropiat consilier militar al

lui Hitler încerca să-l convingă pe Führer nu prin strălucirea dovezilor şi logica inflexibilă, ci pe căi ocolite, prin intermediul unei femei străine... Ah, ce strategie! Însă ca această muiere (frau, dacă vreţi) să poată influenţa adoptarea unor hotărîri importante, trebuia să fie iniţiată în cele mai ascunse planuri strategice ale Wehrmachtului. Ca să le influenţeze, ea trebuia să fie informată de ultimele orientări în cea mai înaltă conducere strategică. Trebuia să înţeleagă multe, să pătrundă nuanţe. Dacă planul ar fi reuşit, ea ar fi fost iniţiată neîndoielnic în planurile strategice, în detalii şi amănunte.
Iată ce dezordine – una pe care nu o visezi nici într-un delir alcoolic! Aşa s-a făcut că planurile hitleriste (de exemplu, planul operaţiunii „Citadela”) au ajuns pe masa lui Stalin mai repede decît la statele-majore ale armatelor germane care trebuiau să le pună în aplicare. Pentru asemenea realizare nu trebuie aduse mulţumiri doar serviciului de informaţii stalinist, ci şi lui Hitler, care îşi dezvăluia planurile oricui. Trebuie să li se mulţumească şi generalilor şi feldmareşalilor din anturajul lui Hitler, care erau gata să încredinţeze cele mai mari secrete militare soţiilor coloneilor tineri.
În legătură cu aceasta, încă o observaţie: cînd planurile lui Hitler ajungeau pe masa lui Stalin, acesta din urmă nu le dădea întotdeauna crezare. Iar noi trebuie să înţelegem îndoiala lui Stalin. Era oare uşor de crezut că în anturajul lui Hitler domneşte o nepăsare criminală şi o lipsă de răspundere strigătoare la cer?
Dar la Berlin se întîmplau fapte şi mai hazlii. S-a ajuns pînă la lucruri pe care nici un răuvoitor nu le-ar fi putut imagina. Legaţi-vă curelele, să nu plesniţi de rîs. Am să vă povestesc ceva mai interesant decît istoria cu interdicţia şarpelui boa...
Aşadar, Heinrich Hoffmann, fotograful personal al lui Hitler, îi raportează Führerului despre... cursul cercetării atomice. Însă de unde ştia fotograful de situaţia din domeniul creării armei atomice? (Ţineţi-vă bine!) Rezultă că fotograful personal al lui Hitler „era prieten cu ministrul Poştelor, Ohnesorge. Acesta a manifestat un mare interes faţă de problemele fisiunii nucleare şi – asemenea SS-ului – avea sub comanda lui un laborator de cercetare ştiinţifică” (Speer, p. 315).
Hitler trebuia să se gîndească: este capabil ministrul Poştelor dă producă fisiunea nucleară sau nu? Dacă este capabil, atunci trebuia să-l elibereze din funcţia de şef al celor care sortau scrisori şi să-i ordone să se ocupe numai de crearea armei atomice. Iar dacă nu era capabil, atunci trebuia să-i dea o mustrare cu avertisment, ca să nu mai cheltuie degeaba banii poporului şi să nu întrerupă poştaşii de la treabă. Iar cercetările atomice să nu se concentreze la poşta centrală a Berlinului, ci într-un loc potrivit pentru această treabă. De asemenea, să însărcineze cu această treabă oameni mai pricepuţi decît şeful poştaşilor.
Dacă s-ar fi aflat că, în ţara lui Stalin, începînd cu ministrul Poştelor, oricui îi trece prin cap produce propria armă atomică, că ministrul îi relatează unui fotograf care, la rîndul său, prezintă în amănunt esenţa problemelor comandantului suprem, ar fi rîs de noi toată omenirea progresistă. Această anecdotă ar fi trecut dintr-o lucrare în alta. Dar iată o enigmă: memoriile lui Speer sînt traduse în toate limbile. Exemple de genul acestuia sînt aproape la fiecare pagină, unul mai hazliu decît altul, dar... nimeni nu rîde. Şi toţi repetă că Hitler era pregătit de război, că era inteligent şi grozav, iar Stalin era prost şi laş, că la nemţi totul era elaborat şi pus la punct, că la ei era ordine, iar la noi – numai prostie şi ignoranţă...
2
Conducătorii organelor puterii militare superioare a Germaniei, începînd cu şefii statelor-majore generale, semnează personal instrucţiuni despre păstrarea unei ordini-model în bordeluri, iar în acest timp... în organele superioare ale puterii militare, politice şi administrative face ravagii o atmosferă de bordel nemaiîntîlnită nicăieri în lume. Nu am greşit cînd am trecut statul-major general la plural: Hitler avea trei. Forţele armate ale Germaniei erau împărţite în trei tipuri de arme, fiecare cu comandamentul său general: trupele terestre (OKH), aviaţia (OKL) şi flota (OKM)1. Fiecare din cei trei comandanţi avea propriul său stat-major general, care planifica singur războiul. Mai era şi comandamentul trupelor SS, independent de toate celelalte, cu propriul său stat-major. Fiecare vedea situaţia prin prisma propriei poziţii, fiecare dădea ordinele sale. Şi nu trebuie să ai o imaginaţie prea bogată ca să-ţi închipui consecinţele. Şi iată rezultatul, unul din miile de cazuri. Povesteşte generalul-colonel H. Hoth, fost comandant al Grupării 3 Tancuri (Operaţiunile de tancuri, p. 69). Data – 22 iunie 1941. Lovitură distrugătoare prin surprindere a trupelor germane. Divizia a 19-a Tancuri din Corpul 57 Tancuri al Grupării 3 Tancuri a trecut graniţa sovietică şi înaintează impetuos. În urma Diviziei a 19-a Tancuri merg coloanele Corpului 8 Aviaţie: două mii de maşini, printre care camioane grele cu stîlpi de telegraf. După cîteva ore de deplasare, subunităţile de tancuri trebuie să se oprească: reglarea dozelor, verificarea motoarelor, radiatoarelor, filtrelor de ulei etc. Divizia de tancuri se opreşte la marginea unor drumuri forestiere. De acest

lucru s-au folosit subunităţile de transport ale aviaţiei. Acestea au ajuns din urmă coloanele de tancuri şi s-au repezit înainte pe malul opus al Nemanului (au planurile lor!). Curînd au nimerit într-o porţiune proastă de drum şi s-au împotmolit. Drumurile sînt numai nisip compact. Nu poţi ocoli, de jur-împrejur este pădure. Maşinile cu stîlpii de telegraf stau în nisip pînă la şasiu, iar toţi cei care sînt în urmă, inclusiv divizia de tancuri, se bronzează la soare. Şi întreg blitzkriegul s-a oprit. Chiar la 22 iunie.
Se va spune că nisipul este de vină. Indiscutabil. Dar, dracu' să mă ia, faptul se petrece pe un teritoriu care pînă de curînd era un stat unitar – Polonia independentă. Pe ambele părţi ale graniţei condiţiile sînt la fel. Ce e pe o parte e şi pe cealaltă: aceeaşi pădure, acelaşi drum, acelaşi nisip. Oare era greu să se desfăşoare manevre înainte de începerea războiului şi să se vadă ce se va întîmpla dacă subunităţile de aviaţie din spatele frontului o iau înaintea diviziilor de tancuri? Oare era greu să se imagineze şi fără manevre? Oare nu se înţelege că aceste coloane de subunităţi din spatele frontului nu pot, nu trebuie şi nu au dreptul să o ia înaintea unităţilor de tancuri? Şi mai trebuie explicat că forţele armate nu pot avea deodată trei state-majore generale? Este greu de înţeles că, dacă războiul este planificat concomitent de trei state-majore generale, urmările unei asemenea planificări vor duce inevitabil la haos, încurcături şi înfrîngere?
3
Existenţa a trei state-majore generale şi a comandamentului SS a făcut ca Germania să fie obligată să ducă în acelaşi timp patru războaie diferite.
Cele trei state-majore generale diferite şi comandamentul SS nu îşi coordonau acţiunile. Fiecare pentru sine îşi desfăşura propriile sisteme de transmisiuni. Vorbind mai plastic, fiecare trăgea după el stîlpii de telegraf.

Am discutat în amănunt consecinţele negative ale ordinelor operative grăbite şi prost gîndite şi am ajuns la concluzia că Statul-Major al Comandamentului Suprem a piedut în mare măsură controlul asupra situaţiei. Generalul Fellgiebel a informat că existenţa la fiecare tip de trupe a unui sistem propriu de transmisiuni necesită folosirea unui număr imens de soldaţi care să-l deservească şi uriaşe cheltuieli suplimentare. Acesta a încercat să-i demonstreze lui Hitler că, chiar dacă lăsăm la o parte grija de a economisi, tot ar fi mai raţional să se pună, să zicem, de la Atena sau Laplandia, nu două linii de transmisiuni, care unesc unităţile trupelor terestre şi forţelor aeriene, dislocate acolo, cu instanţele lor de comandă superioare, ci una singură cu mult mai puternică şi capabilă să susţină orice sarcină. Hitler a respins categoric propunerea lui (Speer, p. 506).

Dar problema nici măcar nu constă în faptul că fiecare tip de forţă armată avea propriile ei sisteme şi organe de conducere, de transmisiuni, de aprovizionare, de asistenţă, începînd de la propriul stat-major general şi terminînd cu propriile bordeluri de campanie. Problema constă în faptul că „fiecare tip de forţe armate acţiona independent" (general-locotenent B. Zimmerman, Decizii fatale, p. 254).
Oricine a studiat istoria Wehrmachtului trebuie să pună inevitabil la baza cercetărilor sale lucrarea capitală în trei volume pe care a scris-o generalul-maior B. Müller-Hillebrand. Este o lucrare fundamentală, clasică. Autorul începe cu o critică nimicitoare la adresa structurii conducerii militare superioare, care pur şi simplu nu a permis ca ţara şi forţele ei armate să fie conduse eficient.

Conducerea rigidă, cauzată de existenţa unei mulţimi de autorităţi reciproc independente (şefii regiunilor de corp de armată, şefii regiunilor aeriene militare, preşedinţii guvernelor de plaiuri, gauleiterii, reprezentanţii regionali ai Führerului mandataţi regional, şefii organelor SS etc.), era mult îngreunată (vol. 1, p. 30).

Confuzia în organele superioare ale puterii de stat (ibidem, p. 31).

Greşelile radicale în colaborarea conducerii superioare politice şi militare au dus la consecinţe catastrofale. Acestea au fost provocate de organizarea absolut inadmisibilă a organelor superioare de conducere a Germaniei şi de delimitarea extrem de neclară a responsabilităţii în interiorul lor. Aceste greşeli mari nu au putut fi compensate nici de eforturile mari în structurarea forţelor armate, nici de capacităţile efectivului de comandă, nici de capacităţile de luptă ale trupelor (ibidem, p. 162).
4
Sistemul de conducere al lui Stalin era simplu, clar şi eficace. Unitatea organizaţională era frontul. La începutul războiului, împotriva Germaniei acţionau cinci fronturi sovietice, iar la sfîrşitul războiului – zece. În fruntea

fiecărui front se afla un comandant şi statul-major. În efectivul frontului intrau cîteva armate de infanterie şi de tancuri şi propria aviaţie: cîteva divizii şi corpuri de aviaţie sau o întreagă armată aeriană. Comandantul frontului şi statul său major planifică şi direcţionează acţiunile de luptă atît ale armatelor de infanterie şi de tancuri, cît şi ale aviaţiei lor. Fiecare front sovietic este un mecanism unic, format din unificarea trupelor terestre şi ale aviaţiei. De aceea, aviaţia şi trupele terestre acţionează după un plan unic. Frontul are un sistem unic de conducere şi de asistenţă de luptă. Războiul este o criză permanentă. Tot timpul există ceva insuficient: soldaţi, ofiţeri, mijloace de transmisiuni, muniţii, combustibil, mijloace de transport etc. Totul este din abundenţă numai în ziua victoriei. Dar pînă atunci trebuie să se acopere mereu deficitul pe seama cuiva. Sistemul sovietic permitea să se facă acest lucru, căci totul stă sub controlul unui singur comandant şi al statului său major. Dacă tanchiştii, infanteria, artileria se află în defensivă totală, iar aviaţia duce aprige lupte aeriene, comandantul frontului direcţionează toate mijloacele pentru asigurarea acţiunilor aviaţiei: pentru ea vor lucra sistemele de transmisiuni, transportul şi toate celelalte.
Dacă corpurile de infanterie şi de tancuri au început înaintarea, iar timpul nu îi permite aviaţiei să acţioneze, cum a fost în prima zi a operaţiunii strategice ofensive de la Stalingrad, înseamnă că toate mijloacele frontului vor fi alocate tanchiştilor, infanteriei şi artileriei.
Nimic similar nu exista în armata lui Hitler. Dacă, într-un anumit moment, într-un anumit loc combustibilul aviatorilor prisosea, iar tanchiştilor nu le ajungea (sau, invers, tanchiştii aveau în plus, iar aviatorii în deficit), în acest caz nu exista nici un mecanism care să fi permis aflarea acestui lucru şi, cu atît mai mult, să fi permis primirea a ceea ce prisosea: trupele terestre luptă sub o comandă, aviaţia – sub alta.
Totuşi, important este altceva.
În Armata Roşie, interdependenţa diferitelor tipuri de forţe armate se făcea prin ordin. Iată un exemplu. La 15-16 iulie 1944, trupele Frontului 1 Ucrainean au spart apărarea inamicului în raionul Ternopol. S-a format o breşă în apărarea germană, aşa-numitul coridor Koltovski, cu lăţimea de 4-6 kilometri şi lungimea de 18 kilometri. Era o breşă „curată”, dar prea îngustă şi prea lungă. De la un capăt la altul, coridorul se afla sub focul artileriei germane din ambele părţi. Nu se reuşea extinderea coridorului. Mareşalul Uniunii Sovietice I.S. Konev, comandantul Frontului 1 Ucrainean, a luat decizia de a introduce în breşă Armata a III-a Tancuri de Gardă. Pericolul e mortal: armata de tancuri merge pe un singur traseu, sub un foc încrucişat de artilerie din ambele părţi. Pentru asigurarea intrării armatei de tancuri în breşă, comandantul Frontului aruncă suplimentar în luptă două corpuri de tancuri, forţe puternice de artilerie şi ordonă decolarea Armatei a II-a Aeriene. Ordin către armata aeriană: să se asigure dominaţia totală în aer în raionul breşei şi să se nimicească grupările de flanc ale inamicului. La 16 iulie, pe cerul de deasupra coridorului Koltovski au acţionat concomitent şase corpuri de avioane sovietice şi trei divizii de aviaţie izolate. Principiul de bază al strategiei – concentrarea. Concentrarea de putere împotriva slăbiciunii. Aceasta este concentrarea.
Armata a III-a Tancuri de Gardă a trecut prin coridor şi a ieşit în spaţiul operativ, iar atunci mareşalul Uniunii Sovietice Konev a luat hotărîrea de a introduce în coridorul Koltovski încă o armată de tancuri, Armata a IV-a. Două armate de tancuri, una după alta, pe acelaşi traseu... Aşa ceva istoria războaielor nu mai cunoscuse. Riscul era maxim. Iar rezultatul a fost pe măsură. Această manevră a devenit posibilă numai pentru că comandamentul era concentrat într-un singur punct. Un singur om a decis totul. Şi poartă deplina responsabilitate pentru toate deciziile.
Dar vorbeam despre armata germană.
Unitatea organizaţională a trupelor terestre este gruparea de armate, a aviaţiei – flota aeriană. Flotele aeriene interacţionau cu grupările de armate, le susţineau. Repet: interacţionau şi susţineau. Grupările de armate i se subordonau lui Hitler, iar forţele aeriene – lui Göring. Flota aeriană susţinea gruparea de armate, dar nu intra în componenţa ei. Comandantul grupării de armate nu avea nici o autoritate asupra flotei aeriene care acţiona în raionul respectiv. Acesta nu putea să ordone. El putea numai să convingă.
Acelaşi exemplu. Pătrunderea celor două armate de tancuri sovietice prin coridorul Koltovski. Lui Konev i se opunea gruparea de armate germane „Ucraina de Nord”. Aceasta era susţinută de Flota 4 Aeriană. Sarcina lui Konev era să scoată cele două armate de tancuri în spaţiul operativ. El ordonă comandantului Armatei a II-a Aeriene să asigure pătrunderea. Acesta răspunde „Am înţeles!” şi acţionează.
Konev îl are în faţă pe generalul-colonel J. Harpe, comandantul grupării de armate „Ucraina de Nord”. Sarcina lui este total opusă: să nu permită armatelor de tancuri sovietice să pătrundă prin coridorul Koltovski. Trebuie să le oprească. Singura posibilitate: să ridice în spaţiul aerian Flota 4 Aeriană. Dar nu are autoritate asupra flotei

aeriene. El poate să roage, să convingă, poate să se înţeleagă. Dar nu poate să ordone.
Comandantul Flotei 4 Aeriene este pe deplin îndreptăţit să-l ignore pe comandantul grupării de armate. Relaţia dintre comandantul grupării de armate şi comandantul flotei aeriene seamănă cu aceea dintre două persoane străine de pe stradă. La solicitarea sprijinului se poate răspunde sau nu.
În cazul în care comandantul flotei aeriene nu vrea să îndeplinească rugămintea comandantului grupării de armate „Ucraina de Nord" (ceea ce s-a şi întîmplat), atunci se poate merge pe următoarea filieră: generalul-colonel J. Harpe trebuie să-i telefoneze lui Hitler şi să-i explice situaţia. Hitler trebuie să-i ordone lui Göring. Atunci Göring dă ordin Flotei 4 Aeriene să acţioneze. Pînă cînd comandantul grupării de armate „Ucraina de Nord" i-a telefonat de la Lvov lui Hitler în „Vizuina lupului" (iar acesta a ordonat să nu fie deranjat), pînă cînd Hitler a făcut legătura cu Göring (iar acesta nu prea era în apele lui), pînă cînd ordinul lui Göring s-a întors la Lvov la comandantul Flotei 4 Aeriene... Lvovul a fost încercuit şi cucerit.
Acum evenimentele se derulează în ordine inversă. Avioanele Flotei 4 Aeriene au decolat şi au plecat. Dar flota aeriană are rezerve uriaşe şi subunităţi terestre la fel de uriaşe în spatele frontului. Acestea sînt fără apărare. Trebuie salvate. Comandantul Flotei 4 Aeriene se adresează comandantului grupării de armate „Ucraina de Nord": salvează-le, vecine! Iar acesta îi răspunde cu respect: sună la Göring, să-l trezească el pe Hitler, Hitler să-mi ordone mie, iar eu te ajut imediat!
Întrucît în Armata Roşie armatele aeriene erau parte componentă a fronturilor, la retragere, comandantul de front era obligat să salveze unităţile de aviaţie din spatele frontului. Aceasta era aviaţia lui. El o comanda şi tot el răspundea de ea. Însă în armata germană comandanţii grupărilor de armate nu comandau flotele aeriene şi nu răspundeau de ele: salvaţi-vă, băieţi, cum puteţi.
În armatele germane, comandanţii de trupe terestre, de aviaţie, de flotă şi, de asemenea, comandanţii trupelor SS trebuiau să se înţeleagă între ei. Ca la bazar. Acesta nu este un mod de abordare militar. Iar o asemenea armată nu poate să învingă.
5
În Armata Roşie exista la nivelul superior fronturilor şi flotelor Cartierul General al Comandamentului Suprem (SVGK). Acesta era format din Stalin însuşi şi dintr-un grup de conducători militari de seamă (chiar aşa erau), cu care Stalin se consilia şi pe care îi putea trimite acolo unde se hotăra destinul războiului. Hitler nu avea nimic care să semene cu un asemenea organ. Alături de el nu erau conducători de oşti talentaţi, dacă nu luăm în seamă aghiotanţii şi secretarele. Teoretic, numai aceştia îi puteau sugera lui Hitler hotărîri geniale sau îl puteau corecta. Practic, nimeni nu a făcut aceasta.
Organul de lucru al Cartierului General stalinist era Statul-Major General, care aduna şi analiza toate informaţiile, pregătea hotărîrile pentru Cartierul General al VGK, iar după aprobarea lor controla executarea ordinelor.
O mică nuanţă. În Armata Roşie exista comandantul VVS, care avea propriul stat-major. Însă situaţia lui şi domeniul său de responsabilitate erau clar definite. Comandantul VVS, direcţia lui şi statul-major se ocupau cu pregătirea cadrelor, cu formarea şi completarea unităţilor de aviaţie, generalizarea experienţei de luptă şi cu o mulţime de alte sarcini. Aceştia nu se ocupau de planificarea operaţiunilor de luptă. Întreaga planificare de luptă mergea pe o linie directă şi clară: cartierul general şi statul-major general transmit ordinele comandanţilor de fronturi şi statelor-majore ale acestora.
La Hitler erau trei comandanţi ai tipurilor de forţe armate şi trei state-majore generale diferite.

Era o greşeală evidentă să se pună un comandant în fruntea fiecărui tip de forţe armate. Împărţirea forţelor armate în elemente componente (trupe terestre, forţe marine militare şi aeriene militare) este utilă numai din punctul de vedere al organizării pregătirii de luptă, al înzestrării lor cu armament şi tehnică de luptă etc. Şi nu este impusă de necesitatea folosirii lor operative separate (B. Müller-Hillebrand, vol. 1, p. 129).

Şi iată rezultatul: în Norvegia se găseau unităţi ale aviaţiei germane, ale flotei şi trupelor terestre. Toate acestea, care lucrează împreună şi execută, în general, o unică sarcină de luptă, primesc de la Berlin indicaţii diferite de la trei state-majore generale diferite. Iar trupele SS, care se află tot acolo, primesc ordine tot de la Berlin, numai că de la un alt stat-major.
Acelaşi lucru se întîmpla şi în Africa. Şi în Grecia. Şi în Italia. Şi în Uniunea Sovietică, şi în Franţa. Peste tot. Cum să faci să interacţioneze trei state-majore generale independente şi comandamentul trupelor SS? Hitler s-a

gîndit: să pună deasupra lor încă două state-majore, dar în aşa fel încît acestea să nu se subordoneze reciproc, ci să fie independente. Şi a pus în practică măreaţa idee. Astfel s-au născut Marele Stat-Major al Înaltului Comandament al Wehrmachtului, în fruntea căruia se afla generalul-feldmareşal W. Keitel, şi Statul-Major al Conducerii Operative a Wehrmachtului, în fruntea căruia se afla generalul-colonel A. Jodl.

Jodl, ca şef al Statului-Major al Conducerii Operative a Wehrmachtului, trebuia să coordoneze acţiunile militare pe toate fronturile. Dar Hitler a luat în mod ostentativ această sarcină asupra lui, însă nu se preocupa cum se cuvine de îndeplinirea ei. În esenţă, Jodl nu deţinea împuterniciri clar definite. Dorind să îşi asigure un cîmp de activitate, statul său major a luat asupra sa conducerea operaţiunilor pe fronturi separate. Rezultatul a fost că Hitler a rămas între două state-majore generale concurente... Cu cît situaţia se înrăutăţea, cu atît statele-majore se certau mai crunt între ele (Speer, p. 336).

Sistemul de conducere a forţelor armate ale Germaniei, de asemenea a ştiinţei, economiei, politicii externe şi interne, a teritoriilor ocupate şi aşa mai departe era cu adevărat uimitor. Exact acest cuvînt îl folosesc generalii şi feldmareşalii germani.

Este într-adevăr uimitoare organizarea conducerii trupelor în aripa de sud a Frontului de Est al armatei germane. Gruparea de armate „A” nu avea în general comandantul ei propriu. Hitler o comanda „prin cumul” (Manstein, p. 353).

Între unele state-majore era imposibil să se stabilească sistemul de subordonare, pentru că ele se subordonau unui singur om.
Iată un caz din 1942.
Statul-major al grupării de armate „A” execută ordinele comandantului său, care era Adolf Hitler.
Mai sus se afla Statul-Major General al trupelor terestre. Acesta executa ordinele comandantului trupelor terestre, care era Adolf Hitler.
Şi mai sus este Statul-Major al Conducerii Operative a Wehrmachtului. Acesta executa ordinele comandantului suprem, care era Hitler.
Iar deasupra acestora era Statul-Major al Înaltului Comandament al Wehrmachtului, care, de asemenea, executa ordinele comandantului suprem, care era Adolf Hitler.
Toate aceste state-majore primeau indicaţii direct de la Hitler, iar această circumstanţă le făcea să aibă aproximativ aceeaşi însemnătate. Şeful fiecăruia dintre aceste state-majore primea ordine de la Hitler, de aceea pur şi simplu nu poate şi nu trebuie să se subordoneze nu ştiu cărui Keitel sau Jodl. Cînd Adolf Hitler se găseşte în rolul de comandant al trupelor terestre, el dă ordine fără să ia în seamă opinia comandantului suprem, care este acelaşi Adolf Hitler. Iar cînd coboară pe o treaptă mai jos, transformîndu-se în comandant al grupării de armate „A”, atunci în faţa lui se deschide o vedere dintr-un foişor mai scund, iar el dă alte ordine ignorîndu-şi calitatea de comandant suprem şi de comandant al trupelor terestre. Primind indicaţii nemijlocit de la Hitler, statele-majore inferioare ignorau indicaţiile statelor-majore superioare, şi aveau absolută dreptate.
În decurs de o zi sau chiar de un ceas, fără să iasă din buncărul său, Hitler se transforma ba în comandant al grupării de armate „A”, ba în comandant suprem, ba în comandant al trupelor terestre. De fiecare dată privea situaţia parcă din alt foişor: ba din unul înalt, ba din altul scund, ba din unul mediu. Nenorocirea (pentru Germania) era că Hitler dădea diferite indicaţii diferitelor state-majore în funcţie de înălţimea foişorului în care se afla la un moment dat. Iar între statele-majore apăreau tensiuni pe care Hitler nu le putea preîntîmpina, pentru că era obligat să se certe cu el însuşi, căci statele-majore nu executau indicaţiile nu ştiu cui, ci ale lui.

Hitler manifesta o neputinţă totală, fiindcă nu putea să aleagă deloc una din două variante. Susţinea ba una, ba cealaltă parte şi emitea ordine contradictorii (Speer, p. 531).

Guderian numeşte această organizare „îngrămădirea statelor-majore”. Toate încercările lui de a face sistemul conducerii militare superioare simplu, limpede şi apt să lucreze s-au năruit. Să introducă o oarecare ordine în această casă de nebuni au încercat şi Manstein, şi Brauchitsch, şi alţii. Dar nu au reuşit, iar haosul s-a accelerat. Organizarea proastă a organelor noastre militare de la vîrf şi o alegere şi mai proastă a oamenilor în posturi de

conducere, existenţa unor instanţe diferite – a Înaltului Comandament al Forţelor Armate, a Statului-Major al Conducerii Operative a Forţelor Armate, a Comandamentului General al Trupelor Terestre, a Comandamentului General al Forţelor Militare Aeriene, a Comandamentului General al Forţelor Militare Maritime, a Comandamentului trupelor SS, a Ministerului Armelor şi Muniţiilor – produc confuzie în conducerea forţelor armate (Guderian, p. 405).

Aceste lucruri revoltătoare erau prea puţin pentru Hitler. Se amesteca şi în conducerea trupelor şi de la un nivel inferior. La Stalingrad luptă Armata a VI-a germană. Aceasta este subordonată grupării de armate „B". „Ca rezultat al amestecului lui Hitler, statul-major al grupării de armate s-a văzut înlăturat în cea mai mare măsură de la conducerea acţiunilor Armatei a VI-a" (Manstein, p. 354).
Anarhia totală şi confuzia în organele conducerii militare superioare a dus la o înfrîngere inevitabilă. „Absenţa unei subordonări clare duce la lipsa totală de răspundere" (Speer, p. 529). De aceea, la trupe ajungeau ordine uluitoare. Manstein merge la Leningrad, dar i se transmit o mulţime de ordine care se contrazic între ele şi care modifică dispoziţiile primite anterior. „Chiar eu, în calitate de comandant de corp de armată, nu pot înţelege nimic din aceste veşnice schimbări... Nu se vede clar ce scop operativ urmărim, care este sensul tuturor acestor lupte" (Manstein, p. 211).
Iar Guderian merge la Moscova. La 10 octombrie 1941, la statul-major al Grupării 2 Tancuri, pe care îl comandă, vin ordine: să se cucerească Kurskul; să se cureţe cazanul (încercuirea) în raionul Trubacevsk; să se încheie încercuirea cazanului care s-a format la nord-est de Briansk; să se atace spre Tula. Toate trebuie executate concomitent şi neîntîrziat. Şeful statului-major al grupării de tancuri a cerut statului-major superior să precizeze gradul de urgenţă al executării acestor indicaţii: ce este mai important – atacarea Kurskului, Tulei, Brianskului sau a cazanului în raionul Trubacevsk? Nu s-a primit răspuns la solicitare: în statele-majore superioare erau generali care nu analizau temeinic ordinele pe care ei înşişi le transmiteau trupelor.
Dar nici aceasta nu este totul. Pe lîngă toate celelalte mai exista şi Consiliul Imperial de Apărare, înfiinţat la 30 august 1939. Preşedinte – Göring. E încă una dintre funcţiile lui. Şi încă o tumoare birocratică pe trupul statului. Încă un izvor de indicaţii inestimabile şi un pol de haos şi confuzie. Apariţia acestui organ a dus la faptul că „Înaltul Comandament al Forţelor Armate şi-a pierdut într-o măsură considerabilă influenţa ca organ suprem al conducerii ţării" (Müller-Hilldebrand, vol. 2, p. 31).
6
Trupele terestre, aviaţia şi flota purtau războiul fiecare pe cont propriu. Fiecare se considera mai important decît celălalt şi strîngea în jurul său ce putea. Göring a adunat în aviaţie atît de mulţi oameni, încît aceştia pur şi simplu nu aveau ce face. Avioane erau puţine, iar pierde-vară erau mulţi. Mulţi hitlerişti, începînd chiar cu Goebbels, numeau Forţele Aeriene Militare o organizaţie de lepădături şi rahitici. Dar Göring nu voia să-i cedeze pe aceşti ofiţeri şi soldaţi la trupele terestre, unde lipsa de efectiv era acută. Slab şi devitalizat, Hitler nu îndrăznea să-i ordone lui Göring. Războiul cerea sînge, carne şi vieţi, iar sute de mii de leneşi, aleşi şi nutriţi de Göring, se relaxau pe aerodromurile din spatele frontului. Cocoşeii cîntau la soare, dar era nevoie de oameni care să fie trimişi la luptă. Göring se opunea cu îndărătnicie. Ce putea face Hitler? Să dea ordin. S-a calculat că în Luftwaffe erau 1.000.200 de pierde-vară. Armata cerea să-i fie trimişi. Göring se încăpăţîna să ignore solicitarea. A reuşit să micşoreze numărul celor trimişi la trupele terestre pînă la 1.000.000, apoi pînă la 700.000. După ce a acceptat acest număr, s-a tîrguit mai departe: pînă la 500.000, apoi pînă la 300.000, în fine pînă la 200.000. În Forţele Aeriene erau peste 1.000.000 de trîntori, dar pe front va ajunge numai unul din şase. Dar şi aici Göring a continuat să se încăpăţîneze. Şi a reuşit ce-a vrut. Hitler a cedat. S-a obţinut un compromis sub titlul de „divizii de avio-campanie".
Era nevoie de o decizie simplă, clară şi logică: 200.000 de soldaţi şi ofiţeri să fie trecuţi în efectivul trupelor terestre şi să fie repartizaţi la diviziile de luptă. În acest caz, oamenii, care nu luptaseră niciodată, vor nimeri în colective bine închegate care au făcut frontul sub comanda unor ofiţeri cu experienţă. Dacă grupa de infanterie se completează cu doi-trei soldaţi de la aviaţie, care nu luptaseră anterior, aceştia se vor adapta rapid la noua situaţie şi vor deveni curînd noi luptători...
Dar Göring nu agrea o asemenea variantă. În acest caz, 200.000 de soldaţi ieşeau de sub comanda lui. Iar Göring nu voia să-i cedeze: dacă-i ceda trupelor terestre, de unde se vor mai fi strîns bani de cadouri pentru Göring? Şi astfel au ieşit din nimic douăzeci de divizii de avio-campanie. Ce sînt acestea? Göring a decis să poarte război independent pe teatrele de luptă terestre. Diviziile înfiinţate erau de infanterie, însă completate cu

efectiv de aviaţie. În fiecare dintre aceste divizii, toţi, de la comandant şi şeful de stat-major al diviziei şi pînă la ultimul soldat, nu aveau nici o experienţă de luptă şi nici nu aveau de la cine să înveţe. Toţi cei 200.000 de oameni erau la fel de lipsiţi de experienţă: nu ştiau prin ce se deosebeşte o poziţie de foc de bază de una de rezervă.

În ianuarie 1943, cînd s-a pierdut la Stalingrad Armata a VI-a, în partea de sud a Frontului de Răsărit au fost direcţionate trei astfel de divizii, dintre care două, după venirea pe calea ferată în punctul de debarcare, nu au fost în stare nici să se concentreze, nici să intre în luptă, deoarece comandamentul lor nu era instruit să execute aceste sarcini tactice. Diviziile au dispărut... (Müller-Hillebrand, vol. 3, p. 101).

Dar acesta este numai începutul tărăşeniei. Esenţial este faptul că diviziile de avio-campanie au purtat lupte alături de diviziile obişnuite ale trupelor terestre, însă au rămas în subordinea Luftwaffe. Şi pînă atunci Forţele Aeriene purtaseră războiul lor, flota pe al său, trupele terestre pe al lor. O asemenea stare de fapt nu se putea termina decît cu o catastrofă. Situaţia s-a complicat. Acum, pe fronturile terestre luptau divizii terestre care se subordonau propriului stat-major general, aveau propriile linii de transmisiuni şi sisteme de aprovizionare şi completare, iar între ele luptau diviziile lui Göring, care executau cu totul alte ordine şi instrucţiuni, aveau propriile linii de subordonare şi de asistenţă de luptă.
Cocoşeii au încetat să mai cînte la soare. Iar Göring a trebuit să dea alte zeci şi sute de mii de oameni care, hotărît lucru, nu aveau ce face în Luftwaffe. Numărul diviziilor de infanterie ale lui Göring a crescut la 32. Unele dintre aceste divizii au ajuns pe front sub denumirea de „paraşutişti”, deşi nu erau paraşutişti. Era pur şi simplu personalul de la sol al aerodromurilor. Pentru conducerea unui număr atît de mare de divizii trebuiau să se înfiinţeze corpuri de armată. S-au înfiinţat. De exemplu: Corpul de tancuri-paraşutişti „Hermann Göring”. Acesta era format din Divizia de tancuri-paraşutişti „Hermann Göring” şi o divizie de paraşutişti motorizată. Ghiciţi cum se numea? Corect: tot „Hermann Göring” (Müller-Hillebrand, vol. 3, p. 402).
Corpul de tancuri-paraşutişti este o aiureală. Unităţile de tancuri se asimilează uşor cu subunităţile de elicoptere de luptă şi unităţile de desant şi asalt, care sînt transbordate de elicoptere. Dar pe atunci nu existau elicoptere de luptă, nici de transport. Însă nu are nici un sens să unifici într-o structură puterea tancurilor cu agerimea paraşutiştilor şi desantiştilor. E ca o corcitură între un gîscan şi un rinocer.
Şi în flotă prisoseau oameni. Către 1944, flota germană era practic distrusă, iar mii de marinari nu aveau ce face. Aceştia erau trimişi pe front în divizii de infanterie marină. La noi s-a întîmplat ceva asemănător. Flota, îndeosebi cea din Oceanul Pacific, practic tăia frunză la cîini. De aceea, la momentul critic, din ordinul lui Stalin, marinarii au fost luaţi de la nave, au format brigăzi de infanterie marină şi au fost aruncaţi în luptă. Diferenţa este că aceştia formau totuşi brigăzi, nu divizii. În al doilea rînd, efectivul de comandă al acestor brigăzi era „diluat” încă de la formare cu ofiţeri de la trupele terestre, în principal ofiţeri luaţi din spitale, care făcuseră frontul. Important era că brigăzile de infanterie marină sovietice au fost trecute în efectivul trupelor terestre. Însă la Hitler diviziile de infanterie marină, ca şi cele de avio-campanie erau formate în totalitate din efectiv omogen, fără experienţă. Foarte important este şi că diviziile de infanterie marină, deşi luptau pe fronturile terestre, rămăseseră în subordinea flotei.
Nu am să descriu toată prostia structurii de comandă hitleriste. E o temă fără capăt, fără fund şi inepuizabilă. Încă un exemplu: alături de toate celelalte, existau şi trupele SS. Acestea aveau propriul comandament, propria structură, propria uniformă, propriul sistem de completare, de conducere, de aprovizionare, propriul sistem de grade militare şi semne de distincţie, propriul stat-major al trupelor SS. Era o organizaţie specială care nu se subordona Forţelor Armate.
Forţele SS erau diverse şi imense. Impresionează lista şi corpurile de armată SS: Divizia a 8-a Cavalerie SS „Florian Geyer”, Divizia de Gardă de Corp SS „Adolf Hitler”, Divizia a 21-a Vînători de Munte SS „Skanderberg”, Corpul 9 Vînători de Munte SS, Divizia a 16-a Motorizată SS „Reichsführer SS”, Divizia SS „Cap de mort”, Divizia a 36-a Grenadieri SS. În total, 43 de divizii SS. Între acestea erau: de tancuri, de grenadieri, de cavalerie, de vînători de munte, de infanterie, de poliţie şi altele. Corpurile de armată SS era 18, inclusiv patru corpuri de tancuri SS şi două corpuri de vînători de munte SS. Himmler avea în subordinea lui chiar şi Armata a VI-a Tancuri SS.
În afară de trupele SS, sub controlul disciplinar al Reichsführerului SS, adică sub jurisdicţia SS, se aflau 50 de divizii de volkssturm (miliţii populare) (Müller-Hillebrand, vol. 3, p. 262). Himmler avea în total în subordinea

lui 93 de divizii. Pentru comparaţie: în toiul Războiului Rece, toate ţările NATO din Europa Centrală aveau 22 de divizii.
Cele 50 de divizii volkssturm erau formaţiuni mixte. Însă diviziile SS, corpurile SS şi Armata a VI-a Tancuri SS erau elita. Soldaţii acestor divizii erau înalţi ca brazii, aveau uniforme negre cu vipuşti şi galoane argintii. Dar existau şi probleme.
Fiind general-feldmareşal, E. von Manstein a intrat pe teritoriul sovietic în calitate de comandant al unui corp de armată în efectivul căruia se afla şi „Cap de mort", cea mai bună divizie SS. Manstein o caracterizează pozitiv şi continuă:

Însă toate acestea nu puteau să înlocuiască absenţa pregătirii militare a efectivului de comandă. Divizia a avut pierderi colosale, fiindcă ea şi comandanţii ei au trebuit să înveţe în luptă ceea ce regimentele armatei terestre învăţaseră de mult. Aceste pierderi, ca şi experienţa insuficientă, au dus, la rîndul lor, la faptul că divizia a ratat posibilităţi favorabile şi a trebuit inevitabil să poarte noi lupte, fiindcă nu este nimic mai greu decît să înveţi să profiţi de momentul în care forţele slăbite ale inamicului dau şansa atacatorului de a realiza un succes decisiv. În cursul luptelor a trebuit să dau tot timpul ajutor diviziei, dar nu am putut să preîntîmpin pierderile ei în creştere dramatică. După zece zile de lupte a trebuit să reduc cele trei regimente ale diviziei la două.
Oricît de vitejeşte ar fi luptat diviziile trupelor SS, oricîte succese admirabile ar fi obţinut ele, este incontestabil că înfiinţarea acestor formaţiuni militare speciale a fost o greşeală impardonabilă. Nu mă pot împăca nicidecum cu modul în care au fost scoase din luptă atît de repede. Sîngele vărsat nu este compensat în nici un caz de succesele obţinute. Desigur, nu putem reproşa nimic trupelor. Vina pentru aceste pierderi inutile o poartă cei care, din considerente politice, au format aceste unităţi speciale, în ciuda obiecţiilor tuturor instanţelor autorizate din armata terestră... Fără îndoială că cea mai mare parte a efectivului trupelor SS ar fi salutat ieşirea de sub subordonarea lui Himmler şi includerea în efectivul armatei terestre (Manstein, p. 197).
7
Orice comparaţie cu practica sovietică nu este în avantajul Germaniei. Noi aveam trupele NKVD, ei – trupele SS. Au multe lucruri în comun. Acestea erau forţe punitive. Sarcina lor: lichidarea manifestaţiilor cu caracter de masă, paza lagărelor de concentrare, escortarea prizonierilor, paza guvernului şi a obiectivelor de cea mai mare importanţă ale conducerii statului, paza spatelui frontului armatelor active. Diferenţa constă în faptul că, în timpul războiului, trupele NKVD au stat în spatele unităţilor Armatei Roşii şi nu au permis retragerea fără ordin sau „au îmbărbătat" unităţile în ofensivă cu salve de mitralieră în ceafă. Unităţile NKVD nu au participat practic la luptă. Există şi excepţii: de exemplu, cînd frontul Armatei Roşii a fost rupt şi unităţile NKVD care stăteau în spatele frontului au fost obligate să intre în luptă. Însă la prima ocazie, aceşti eroi din spatele frontului se retrăgeau de pe front şi executau sarcinile lor proprii: lupta cu duşmanii din interior. Însă trupele SS au luptat activ pe front. Acestea erau cele mai bune trupe ale Germaniei. Dar tocmai acest fapt a creat probleme. Luptau alături trei divizii de tancuri germane: una de la trupele terestre, alta de la Luftwaffe, a treia de la SS. Cele trei divizii nu primeau ordine şi instrucţiuni de la un centru unic, ci de la trei centre diferite. La noi erau trupele de tancuri – un singur fel de trupe. Tovarăşul Fedorenko şi ai lui stăteau la Moscova, analizau experienţa de luptă pentru a o aplica la trupele de tancuri, generalizau această experienţă, adunau informaţii despre cerinţele şi necesităţile lor, elaborau recomandări şi instrucţiuni, realizau structura şi sistemul pregătirii de luptă. Însă în Germania nu erau unităţi de tancuri unice, ci trei soiuri de unităţi de tancuri, ostile unele faţă de altele. Relaţia dintre ele era ca aceea dintre gărzile cardinalului şi muschetarii regelui. Fiecare din aceste triburi de tancuri analiza numai experienţa proprie, pregătea cadre numai pentru el, se aproviziona numai pe sine... Iar la război erau patru feluri de infanterie: infanteria trupelor terestre ale lui Hitler, infanteria de avio-campanie a lui Göring, infanteria SS a lui Himmler şi infanteria formată din marinari, aflată în subordinea lui Dönitz. Patru artilerii diferite. Două cavalerii diferite etc.
Situaţia era complicată. În primul rînd, forţele armate erau împărţite artificial în trei părţi componente, ceea ce împiedica utilizarea lor. În al doilea rînd, trupele terestre erau împărţite în patru părţi componente. Generalul-maior B. Müller-Hillebrand, cronicarul evoluţiei organizaţionale a Forţelor Armate germane, caracterizează în cercetarea lui această stare de lucruri cu un singur cuvînt: descompunere.
Pentru conducerea tuturor acestora s-au înfiinţat şi au rodit din belşug state-majore de dimensiuni incredibile. Numai două state-majore – unul sub conducerea lui Keitel, celălalt sub cea a lui Guderian – însemnau 54.000 de generali şi ofiţeri superiori, fără să mai luăm în calcul paza şi personalul de serviciu. Statele-majore se

înmulţeau şi se umflau ca nişte tumori canceroase. „Abia ce am putut stabili o legătură normală, că asupra noastră s-a abătut un torent de hîrtii” (Manstein, p. 206). Pe măsură ce ordinele, instrucţiunile şi dispoziţiile se transmiteau de la statele-majore, se extindea tot mai iute anarhia. Pe lîngă statele-majore, mai emiteau instrucţiuni cancelariile de partid, gauleiterii, miniştrii, împuterniciţii şi mulţi, mulţi alţii. Efectul era invers: „Tot mai frecvent, la ordinele şi directivele de la Berlin nu se acorda atenţie” (Speer, p. 558).
În vara anului 1944 Speer îi scria lui Hitler:

Americanii şi ruşii au obţinut aceste rezultate uimitoare tocmai datorită formelor simplificate la maximum de organizare a vieţii economice, în vreme ce noi rămînem serios în urmă din cauza sistemului extrem de complicat al reglementării în economie. Acest război este în acelaşi timp şi războiul dintre două sisteme. Dacă noi am introdus sistemul de organizare extremă, inamicul nostru a preferat arta improvizaţiei. Şi dacă nu vom găsi cu ce să înlocuim acest sistem al nostru, urmaşii noştri nu vor putea decît să constate: am pierdut războiul fiindcă sistemul nostru, încătuşat în tradiţii şi fără flexibilitate, a dat faliment.

Pe la sfîrşitul războiului, Goebbels a recunoscut superioritatea sistemului sovietic de conducere faţă de piramidele germane de dispoziţii, ordine şi instrucţiuni.

Pentru ocuparea României noi am avut nevoie de 240.000 de oameni, în vreme ce Sovietele, cum informează cu certitudine, se mulţumesc cu patru divizii NKVD. Este pe deplin suficient. Noi, germanii, facem întotdeauna o greşeală pe teritoriile ocupate: tindem să facem totul singuri. Pe de o parte, am cheltuit prea multe forţe pentru aceasta, pe de alta, nu am făcut decît să ne ridicăm împotriva noastră populaţia din raioanele ocupate (Ultimele însemnări, 15 martie 1945).

1. Oberkommando des Heeres (OKH) – Înaltul Comandament al Armatei; Oberkommando der Luftwaffe (OKL) – Înaltul Comandament al Forţelor Aeriene; Oberkommando der Marine (OKM) – Înaltul Comandament al Marinei (n. tr.).
transfer-11.html

Capitolul 11

Nebunia celor curajoşi?

Războiul cu Rusia este o tentativă absurdă care, după părerea mea, nu poate avea un final fericit. Dar dacă, din cauze politice, războiul este inevitabil, trebuie să cădem de acord că acesta nu poate fi cîştigat în decursul unei singure campanii de vară. Uitaţi-vă numai la aceste spaţii imense. Nu putem distruge inamicul şi ocupa toată partea de vest a Rusiei, de la Marea Baltică pînă la Marea Neagră, în doar cîteva luni.
General-feldmareşal K. von Rundstedt,

mai 1941, Decizii fatale, p. 76

1

Noi aşa am fost învăţaţi: tancurile lui Stalin erau puţine, erau în majoritate uşoare, învechite şi chiar uzate. Ni s-a conturat un tablou general al nepregătirii. Şi ni se recomanda să nu intrăm în detalii.
Dar nu i-am ascultat.
Să începem cu cel mai uşor tanc sovietic. Se numea T-37A. A intrat în dotarea Armatei Roşii la 11 august 1933. Cîntărea 3,2 tone. Echipajul – 2 oameni. Blindajul – antiglonţ. Dotarea – o mitralieră DT. Puterea motorului – 40 CP. Viteza maximă – 36-40 km/h pe sol şi 6 km/h pe apă.
Dincolo de hotarele Rusiei se rîde de aceste date tehnice. Şi la noi se rîde. Nu căutaţi în scrierile mareşalilor laude aduse acestor tancuri. Nu căutaţi nici date despre numărul lor. De ce să le mai socotim pe cele vechi? În toţi anii existenţei Uniunii Sovietice nu s-a spus nici un cuvînt bun despre aceste tancuri, iar numărul acestora nu a fost precizat. Răsfoiţi capodopera Mîntuitorului Patriei, a marelui geniu militar, tovarăşul Jukov. În carte sînt pomenite numai tancurile T-34 şi KV; toate celelalte tancuri sovietice sînt trecute în rîndul celor „uşoare şi învechite” şi nu sînt incluse în statistici.
Băieţii veseli care au scris „memoriile lui Jukov” au folosit un procedeu propagandistic învechit. Au băgat în

aceeaşi sintagmă binele şi răul: uşoare şi învechite. Prin acest procedeu poţi murdări tot ce ţi se ordonă. Poţi, de pildă, spune: cosmonauţii şi pederaştii. Nu spui nimic rău despre cosmonauţi. Dar o senzaţie neplăcută rămîne. La fel şi alcătuitorii „memoriilor lui Jukov" vorbesc de „uşoare şi învechite", iar un cititor neexperimentat îşi poate forma o părere negativă cu privire la tancurile uşoare. Uşor înseamnă că e rău. Uşor e ceva înrudit cu învechit. Uşor înseamnă înapoiere.
T-37A era uşor. Dar uşor nu înseamnă rău. Nu înseamnă înapoiat. T-37A este primul tanc amfibiu din lume intrat în dotarea trupelor. Uniunea Sovietică a creat, a experimentat, a dotat armata şi a introdus în producţia de serie tancurile plutitoare, atunci cînd în restul lumii nimeni nu se ocupa cu aceasta. Chiar dacă T-37A ar fi fost într-adevăr un tanc rău, dotarea armatei cu un asemenea tanc a fost o adevărată explozie tehnică de importanţă epocală, fiindcă pe atunci nu exista ceva asemănător în alte ţări. A rîde de T-37A este acelaşi lucru cu a denumi satelitul sovietic artificial al Pămîntului, primul din lume, ca fiind uşor şi neperfecţionat... în situaţia în care nici o ţară din lume nu avea astfel de sateliţi. Da, T-37A este uşor.
Tancurile grele şi medii sînt la fel de plutitoare ca un topor. La fel şi cele uşoare, dacă nu sînt realizate special ca tancuri amfibii.
Aşa că haideţi, tovarăşi mareşali şi academicieni, să nu ne legăm de tancul amfibiu pentru că era mai uşor. A considera greutatea mică un neajuns al tancului mic este acelaşi lucru cu a-i reproşa unei balerine că nu are un piept generos, şolduri masive şi un fund mare.
2
Dar T-37 are blindaj antiglonţ! Şi este dotat cu mitralieră!
Da. Cu regret, dar totul trebuie plătit. Şi pentru capacitatea de a pluti. Una din două: fie umblăm pe plajă cu haltere de trei puduri, fie înotăm în rîu... lăsînd halterele pe nisip. Iar a îmbina blindajul antiproiectil al tancului cu posibilitatea de a pluti nu a reuşit încă nimeni pînă acum, la fel ca şi înotul unui sportiv cu haltere de trei puduri în braţe.
Apropo, tancul T-I german a intrat în exploatare un an mai tîrziu, în 1934; avea aproape aceeaşi greutate – 3,5 tone, echipajul era la fel – de 2 persoane, acelaşi blindaj antiglonţ şi dotarea cu mitralieră.
Numai că nu ştia să plutească.
Iar cînd duşmanii (şi conaţionalii mei) îşi arată colţii la T-37A al meu, le propun să compare datele tehnice ale tancului nostru amfibiu, atît de vechi şi atît de uşor, cu datele tehnice ale tancului german amfibiu cel mai bun şi cel mai puternic. Rînjetul dispare. Rezultă că în Germania nu sînt tancuri amfibii şi că nu au fost niciodată. Nu au existat înainte de război şi nu au apărut în cursul războiului. Marea Germanie intră în secolul XXI fără tancuri amfibii. Şi nu se ştie cînd vor începe să le realizeze. Noi însă am avut tancuri amfibii încă de la începutul anilor '30 ai secolului XX. Am depăşit Germania în această chestiune cu aproape un secol.
Nici în Franţa nu erau tancuri amfibii. În Marea Britanie (iartă-mă, Britanie, nu te supăra de adevăr) nu s-au realizat tancuri amfibii nici înainte de război, nici în cursul lui. Iar ziua de naştere a trupelor de tancuri ale Statelor Unite este 10 iulie 1940. Cînd Wehrmachtul nimicea cu tancurile Polonia, Belgia, Olanda, Franţa şi trupele britanice de pe continentul european, cînd Armata Roşie a distrus cu tancurile Armata a VI-a japoneză la Halhin Gol şi „a eliberat" Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, Basarabia şi Bucovina, în America nici nu existau trupe de tancuri. Abia după înfrîngerea Franţei şi a trupelor britanice pe continent generalii americani au considerat că este timpul să descalece şi să se gîndească la înfiinţarea unor trupe de tancuri. După un an, în iunie 1941, în SUA erau mai puţin de 400 de tancuri (British and American Tanks of World War II, ARCO, New York, 1969, p. 11). Erau nişte pocitanii de modă veche, cu putere mică, nituite, cu o înălţime foarte mare, blindaj foarte subţire, cu o dispunere pe mai multe nivele a armamentului învechit. Tunul cel mai puternic al tancurilor americane din 1941 era cel de 37 mm. Dar el se afla în dotarea cîtorva tancuri. Majoritatea tancurilor americane aveau numai mitraliere. În America nu erau pe atunci tancuri amfibii. Pe la sfîrşitul războiului, în 1944, în SUA au apărut transportoare blindate amfibii de mari dimensiuni, unele avînd turele de tancuri uşoare. Erau maşini solide, cu o flotabilitate excelentă. Totuşi, acestea nu sînt tancuri, nimeni nu le-a numit tancuri. Aşadar, diferenţa: în America a apărut la sfîrşitul războiului ceva asemănător cu un tanc plutitor, iar la noi tancurile plutitoare au intrat în dotarea trupelor cu mult înainte de începerea războiului.
Şi, iată, americanii rîd de noi: în 1933 voi, ruşi prostănaci, aveaţi tancuri amfibii foarte proaste.
De tancurile noastre amfibii rîd nemţii, îşi arată colţii francezii şi britanicii: tancul vostru amfibiu din 1933 era prost dotat şi slab blindat. Şi toată lumea rîde în hohote de noi, neţesălaţii. Iar noi spunem în gura mare: nu eram pregătiţi de război! Tancurile noastre erau uşoare şi învechite!

Învechite? În comparaţie cu ce?
3
Cum se prezenta „uşorul şi învechitul” T-37A?
Iată cîteva date despre el şi despre comisarul poporului pentru Apărare, Voroşilov. Din ordinul lui Voroşilov, în august 1935, şapte tancuri T-37A au luat startul la Leningrad, au străbătut pe şenile cîteva zeci de kilometri, apoi au mers plutind pe rîul Luga, printre plantele acvatice de nepătruns, apoi pe rîul Şelon şi lacul Ilmen. Iar pe lac era furtună. Pe Ilmen au străbătut 55 de kilometri. Această distanţă a fost parcursă plutind prin valuri repezi, în 8 ore şi 15 minute. Mai departe pe rîul Volhov, pe canalul Noua Ladoga, pe furioasa şi înşelătoarea Neva. Toate cele şapte tancuri au ajuns la finiş la fortăreaţa Petropavlovsk. În 11 zile au străbătut 700 de kilometri, dintre care 600 pe apă. Fără nici o avarie şi chiar fără mici defecţiuni.
Ştiu ce înseamnă recordurile. Nu fiecare T-37A era capabil de aşa ceva, nu orice tanchist. Totuşi, acesta este un record pe care nu a reuşit să-l depăşească nimeni, începînd din 1935 şi pînă astăzi. Nu a reuşit nimeni nici măcar să se apropie de acest record. Dar cum puteau nemţii să se apropie de acest record, dacă nu au putut vedea tancuri amfibii decît la inamic?
Iar acum haideţi să ne considerăm proşti, să ne punem cenuşă în cap şi să strigăm în gura mare că nu am fost pregătiţi de război. Haideţi să spunem că T-37A era uşor şi învechit. Haideţi să strigăm să ne audă toată lumea că Voroşilov era un cavalerist prost, iar Guderienii şi Mansteinii, care nu au avut niciodată tancuri amfibii, care nu înţelegeau însemnătatea lor şi care nici măcar nu s-au învrednicit să proiecteze vreun tanc amfibiu, erau grozav de deştepţi, de progresişti şi înaintaţi.
Pînă în 1941, situaţia din întreaga lume în domeniul realizării de tancuri amfibii nu s-a schimbat. În 1941, Armata Roşie a rămas în continuare unica armată care avea în dotare tancuri amfibii. În toate ţările Europei şi în SUA nu existau nici măcar în fază de proiect. În 1941, pînă la stadiul de proiecte şi experimente a ajuns numai Japonia.
T-37A s-a produs din 1933 pînă în 1936.
Dacă nu este război, tancul serveşte zece, cincisprezece, douăzeci de ani. Teoretic, tancurile T-37A care au ieşit pe poarta uzinelor în 1933 trebuiau schimbate în 1943-1948. Chiar mai tîrziu. Iar ultimele, fabricate în 1936, trebuiau schimbate în 1951-1955. Cum puteau să se învechească în 1941? Şi cum s-a făcut că tancurile noastre unice, care în 1941 aveau între cinci şi opt ani, au fost şterse din istorie?
4
Dar de ce este nevoie de ele? Şi care este utilitatea tancurilor amfibii?
Dacă ne apărăm pămîntul nostru, dacă purtăm un război sfînt de apărare, atunci nu avem prea mare nevoie de tancuri amfibii. Ne putem lipsi de ele. Ca să opreşti inamicul, este de dorit să ai tancuri cu blindaj greu şi tunuri puternice. Cu cît e mai greu şi mai puternic, cu atît mai bine.
Dacă în războiul defensiv nu putem opri inamicul, trebuie să ne retragem. Ne retragem pe podurile noastre. Dacă sîntem ameninţaţi că vom fi cuceriţi, aruncăm podurile în aer. În războiul defensiv nu prea sînt de folos tancurile cu blindaj foarte subţire şi dotate cu mitralieră. În general, nu te foloseşti de capacitatea lor de a pluti pe apă: nu ai unde pluti în războiul defensiv.
Însă dacă purtăm un război „sfînt” pentru dominaţia mondială, ca să trimitem toată populaţia planetei în lagăre de concentrare, cazărmi şi armate muncitoare, cum ne-a învăţat „bunicul” Marx, atunci situaţia se schimbă.
Ca să rupem frontul inamicului, avem nevoie şi de tancuri grele: blindajul mai gros şi tunurile mai puternice. În cazul unei contraofensive, dacă se încleştează două avalanşe de tancuri, sînt necesare tancuri puternice.
Dar, iată, frontul este rupt, avalanşele de tancuri ale inamicului sînt nimicite şi înlăturate, iar sarcina noastră este să ne folosim de moment, să înaintăm energic în spatele inamicului, pe o adîncime cît mai mare, ca să-i tăiem apărarea, să ieşim la căile de comunicaţie, la liniile de aprovizionare, la aorte, ca să le retezăm, ca să îl rupem pe inamic de bazele de aprovizionare, ca să răzbatem spre capitala lui, spre raioanele industriale, spre zonele şi depozitele de petrol, spre porturi. Pentru un asemenea asalt, tancul greu este prea puţin potrivit. Cu greutatea lui strică drumurile şi podurile, împiedicîndu-i pe toţi cei care vin în urma lui. Tancul greu „mănîncă” mult combustibil. Încercaţi să aprovizionaţi cîteva mii de tancuri şi maşini de tracţiune pentru artilerie şi cîteva zeci de mii de automobile care au pătruns la sute de kilometri în adîncimea teritoriului inamic. În afară de aceasta, tancul greu are viteză redusă şi este puţin mobil. El încetineşte deplasarea coloanelor noastre. Totodată, se uzează repede şi se poticneşte, ca un halterofil la maraton. Pentru înaintarea în adîncime sînt bune tancurile medii şi uşoare. Acestea nu au un blindaj gros, au armament mai slab, însă au viteză mai mare, manevrabilitate

şi penetrabilitate mai bune, mai multă rezervă de parcurs, sînt mai economice.
Dar iată avalanşa noastră blindată înaintea unui curs de apă. Toate tancurile grele, medii şi uşoare, care nu pot pluti, îşi pierd capacităţile ofensive. Preţul lor este nul. Este nevoie de pod. Dar inamicul păzeşte podurile şi, dacă sînt ameninţate, le aruncă în aer. Podurile trebuie recucerite. Este mai bine ca nu noi să facem acest lucru, ci inamicul, acolo unde se aşteaptă mai puţin. În această situaţie, importanţa tancurilor amfibii creşte brusc. Dacă două, trei, cinci, zece astfel de tancuri traversează rîul noaptea evitînd podul şi îl cuceresc printr-un asalt surprinzător din spate, faptul poate hotărî destinul unei întregi operaţiuni, ba chiar al întregului război. Folosind podul cucerit, trimiteţi pe malul inamicului toate tancurile grele şi medii, maşinile autopropulsate, artileria, infanteria, statele-majore, spitalele, miile de tone de muniţie, combustibil şi piese de schimb. Pe podurile cucerite trimiteţi rezervele, direcţionaţi în spatele frontului răniţii, prizonierii, trofeele, tehnica avariată pentru a fi reparată.
Dacă nu s-a reuşit cucerirea podurilor, atunci tancurile amfibii devin cu adevărat de nepreţuit. Dacă nu sînt poduri cucerite, atunci trebuie făcute propriile pontoane şi treceri. Dar pentru aceasta sînt necesare capete de pod pe malul celălalt. Atunci intră în luptă infanteria. Pe bîrne şi scînduri, cu cămăşile leoarcă, infanteriştii înoată spre malul celălalt. Îi ţintesc aruncătoarele de mine, îi acoperă cu foc mitralierele, se trage asupra lor din puşti şi automate. Iar aici ar fi bine să ai cîteva zeci de tancuri, fie ele şi uşoare, printre infanteriştii care înoată fără apărare. Blindajul lor rezistă la gloanţe şi schije, iar mitralierele lor sînt foarte importante cînd nici unul dintre oamenii care înoată nu are posibilitatea de a trage.
S-a ieşit cu greu pe celălalt mal. Acum este important să te ţii cu dinţii de acest loc, în douăzeci de minute să te vîri în pămînt, moment din care nici un contraatac nu mai este atît de cumplit. Atunci nu mai este atît de ucigător focul de artilerie şi de aruncătoare de mine, atunci nu te mai supără atît de mult mitraliorii şi lunetiştii inamici. Infanteriştii noştri uzi, răniţi, mutilaţi nu au cu ei nici armament greu, nici muniţie suficientă. (Nu s-a încercat în octombrie să se treacă înot peste Vistula, cu echipamentul complet, cu automat, cu patru încărcătoare şi două grenade?) Aşadar, în aceste prime minute, cele mai îngrozitoare ale prezenţei infanteriei noastre pe malul inamic, ajutorul şi susţinerea chiar şi a unui singur tanc, oricît de uşor, cu doar o mitralieră, sînt mai importante decît zece KV-uri supraputernice rămase pe celălalt mal.
Iar lipsa tancurilor amfibii uşoare în timpul forţării cursului şi pe malul inamic se resimte în marea vărsare de sînge a infanteriei atît în apă, cît şi pe palma de pămînt cucerită. Dacă acest prim val de desant este nimicit de inamic în timpul traversării cursului, fără să-i permită să se întărească, atunci nu se va mai instala nici un cap de pod, nu se vor mai face treceri, iar tancurile supraputernice rămase pe celălalt mal nu vor putea să dezvolte ofensiva, sînt inutile.
Apoi, cînd toată puterea invincibilă se lansează în teritoriul inamic peste trecerile construite sau cucerite, tancul amfibiu uşor va ajunge iarăşi răţuşca cenuşie şi urîtă în comparaţie cu blindajul greu şi tunurile puternice.
De fapt, tancurile uşoare nu vor rămîne inactive. Ca să se spargă apărarea pe porţiunea cea mai favorabilă, ca să se dezvolte succesul pe direcţia cu perspectiva cea mai bună, trebuie să ştii unde se găseşte inamicul, unde este slab, unde este puternic. Iar pentru aceasta, pe lîngă toate celelalte tipuri de recunoaştere, inamicul trebuie sondat permanent cu recunoaşterea de forţă. Trebuie să avem permanent în spatele frontului grupele noastre de recunoaştere. Trebuie ca tancurile acestor grupe de recunoaştere să fie cît mai silenţioase. Să fie cît mai puţine huruituri. Pentru aceasta, cel mai bine este să ai tancuri mici şi uşoare. Este bine să fie dotate cu armament greu, dar te poţi descurca şi fără el: în spatele frontului inamicului nu întîlneşti des o rezistenţă puternică. Iar dacă o întîlneşti, o poţi ocoli, fără să intri în luptă. Printre toate caracteristicile tancului de recunoaştere, capacitatea de a pluti este una dintre cele mai importante. Inamicul păzeşte podurile din spatele frontului şi nu permite accesul spionilor. De aceea, tancurile de recunoaştere trebuie să aibă capacitatea de a traversa cursurile de apă. Altminteri nu face nici două parale. Se opresc în faţa primului rîuşor şi nu pot înainta. Dar treaba lor este să fie mult în faţa forţelor principale. Însă fără să fie observate. Şi, în măsura posibilităţilor, să forţeze independent cursurile de apă, dar şi să asigure trecerea forţelor principale.
Pentru un asemenea război eliberator pe teritoriul străin, pentru o asemenea treabă a realizat tovarăşul Stalin tancurile grele pentru breşe, tancurile medii de dezvoltare a succesului, iar cele uşoare amfibii pentru recunoaşterea de forţă şi forţarea cursurilor de apă. Şi haideţi să nu mai rîdem de-acum încolo de tancurile uşoare. Tancul este un instrument. Ceva în genul unui ciocan. Noi nu spunem că ciocanul greu este un instrument bun, iar cel uşor, unul rău. Vrei să fărîmi un bolovan, iei un baros. Vrei să baţi cuie, iei un ciocan. Iar în munca de bijutier te foloseşti de unul mic, un ciocănel aproape de jucărie. În atelierul Fabergé barosul nu prea

îşi găseşte de lucru.
Recunoaşterea, printre care şi cea de forţă, este o muncă de bijutier. Însă fără această muncă delicată tancul greu este orb, asemenea ciclopului cu ochiul scos. În războiul ofensiv de cucerire sînt destule situaţii în care tancurile amfibii uşoare sînt mai necesare şi mai de preţ decît cele medii şi grele. Într-un astfel de război sînt destule împrejurări în care, fără tancurile amfibii uşoare, tancurile grele şi medii sînt inutile.
5
Numărul tancurilor amfibii sovietice a fost trecut sub tăcere vreme de jumătate de veac. Apoi, încet-încet, a început să iasă la lumină...
Cîte erau?
Răspuns: s-au fabricat 2.627 de tancuri amfibii uşoare T-37A (A.V. Karpenko, Privire generală asupra tehnicii naţionale de tancuri blindate, 1935-1995, p. 194). T-37A a fost utilizat puţin în conflictele locale. Astfel, în 1941 toate erau practic în funcţiune.
În 1936 a început producerea unui tanc amfibiu perfecţionat – T-38. S-a produs în serie pînă în 1939. S-au fabricat în total 1.375 de tancuri de acest tip (ibidem, p. 200). Istoricii de la Kremlin consideră că şi acest tanc era „învechit”. Punem o întrebare: poate să se învechească un tanc fără egal în lume şi care avea o „vechime” între doi şi cinci ani?
19 decembrie 1939 este ziua cea mai luminoasă, strălucitoare din istoria mondială a construcţiei de tancuri. În această zi a intrat în dotarea Armatei Roşii un spectru întreg de armament blindat – trei tancuri de ultimul tip: T-40 amfibiu uşor, T-34 mediu şi KV greu pentru breşe.
KV a rămas cel mai puternic tanc din lume în prima jumătate a celui de-al Doilea Război Mondial, pînă în vremea cotiturii de la Stalingrad. În nici o ţară din lume nu exista altul din aceeaşi categorie de greutate. KV avea o rezervă de construcţie incredibilă, care a permis, trecînd prin cîteva etape de perfecţionare, de la KV-1 şi pînă la KV-13, să fie transformat în IS-1, apoi în IS-2 – cel mai puternic tanc din al Doilea Război Mondial.
T-34 este cel mai bun tanc al tuturor timpurilor şi popoarelor.
Dar nu rămîne în urmă nici T-40. În clasa lui, şi acesta era cel mai bun din lume şi nici el nu avea egal.
Este interesant că istoricii de la Kremlin pomenesc de T-34 şi de KV, dar uită de T-40. Cu toate acestea, T-40 avea o formă nouă, nemaivăzută pînă atunci; cîntărea 5,5 tone şi era dotat cu două mitraliere: un DŞK de mare calibru şi un DT obişnuit. Exista şi T-40C, o variantă a acestui tanc, care, în locul mitralierei DŞK, era dotat cu un tun automat de 20 mm.
S-a considerat oficial că pînă la 22 iunie 1941 s-au produs 222 de tancuri T-40 (Krasnaia zvezda, 22 iunie 1996). Acum, avînd în mîini Culegerea statistică nr. 1, putem preciza aceste cifre. 222 de tancuri T-40 se aflau deja la trupe în data de 31 mai. Dar uzinele lucrau şi au expediat un nou lot. Pînă la 21 iunie au fost trimise la trupe încă 27 de tancuri T-40. Minunatul îndreptar ne permite (p. 234) chiar să aflăm cînd şi unde au fost trimise aceste tancuri. La 31 mai au fost expediate 10 tancuri T-40 la staţia Novograd-Volînsk; la 12 iunie – 17 tancuri T-40 la staţia Brodî.
În afară de aceasta, au fost produse pînă la 21 iunie de către Uzina nr. 37, au primit recepţia militară, dar nu au fost trimise încă la trupe alte 28 de tancuri T-40. Se obiectează: aşadar, n-au fost trimise. Corect. Mai bine pentru ele – nu vor lupta, dar nici nu vor cădea la primul atac.
În total, la 21 iunie 1941 erau fabricate 277 de tancuri T-40.
Apropo, aceeaşi pagină a îndreptarului ne permite să stabilim şi numărul de tancuri T-34 şi KV. Am fost învăţaţi cu cifrele 508 KV şi 967 T-34. Mulţi istorici informaţi şi cinstiţi spun şi scriu că, la 21 iunie 1941, în Armata Roşie erau „doar” 508 de KV şi 967 de T-34. Nu este aşa. Atîtea tancuri T-34 şi KV erau în cele cinci regiuni militare vestice de frontieră. Dar tot aici au venit şi au debarcat trupele celui de-al doilea eşalon strategic. Şi în efectivul acestuia erau tancuri T-34 şi KV. În total, în Armata Roşie erau 1.225 T-34 şi 636 KV.
Dar nici asta nu este totul. Atîtea erau la trupe în data de 31 mai. Dar pînă la 21 iunie, uzinele au mai expediat 41 KV şi 138 T-34. În plus, au mai fost produse, recepţionate, dar nu expediate 34 de KV şi 37 de T-34.
În felul acesta, la 21 iunie 1941, Uniunea Sovietică avea 711 KV, 1.400 T-34 şi 277 T-40.
6
De parcă ar fi mare diferenţă: 222 de T-40 sau 277?
Este mare. La 22 iunie 1941, Hitler avea pe Frontul de Răsărit 180 de tancuri din categoria de pînă la 6 tone (I. Şmelev, Istoria tancului, p. 77). Nici unul dintre acestea nu era amfibiu şi nici unul dintre ele nu putea lupta cu tancurile uşoare sovietice.

Dar Stalin avea 4.279 de tancuri din această categorie de greutate. Toate amfibii. Între acestea – 277 de T-40, care nu erau numai amfibii, ci şi capabile să perforeze cu mitralierele DŞK de mare calibru (cu atît mai mult cu tunurile de 20 mm) blindajul tancurilor germane T-I.
În afară de aceasta, producerea tancurilor T-I a încetat în 1938, iar T-40 erau în producţie.
Experţii internaţionali, cei care ştiu cîte ceva despre tancuri, vorbesc cu răsuflarea tăiată de emoţie despre T-40, îl glorifică. Majoritatea covîrşitoare a tancurilor T-40 au mai puţin de un an. Unele au ieşit pe porţile uzinelor la 21 iunie, iar altele erau încă în curtea acestora.
Aşadar cînd s-au învechit acestea?
Cînd s-au uzat?
Însă Ministerul Apărării din Rusia are o părere deosebită în această chestiune. Krasnaia zvezda din 4 noiembrie 1994: „Noi am intrat în război cu maşinile uşoare vechişoare T-37, T-38, T-40...”. După cum se vede, acestea nu sînt vechi, ci „vechişoare”. Aşa numeşte Krasnaia zvezda tancurile noastre: înjositor, cu dispreţ satisfăcut. Însă dumneavoastră, tovarăşi oameni de ştiinţă de la Krasnaia zvezda, mai bine aţi fi comparat tancurile T-37, T-38 şi T-40, amfibii şi „vechişoare”, cu tancurile germane amfibii. Cu cele inexistente. La 22 iunie 1941, Hitler avea pe Frontul de Răsărit 3.350 de tancuri de toate tipurile, toate erau învechite, între ele nefiind nici unul amfibiu. Iar la sovietici acestea erau numai amfibii. Comparaţi, scumpi tovarăşi, şi poate că după această comparaţie opinia dumneavoastră asupra războiului se va schimba. Comparaţi şi cu „realizările” francezilor. Şi cu cele ale britanicilor. Comparaţi cu îndrăzneţele proiecte americane. În timpul Războiului Mondial Japonia a construit 3.648 de tancuri, dintre care 178 erau într-o anume măsură plutitoare. Problema este că după fiecare tanc japonez „amfibiu” mergeau două camioane care transportau pontoane gonflabile. Înaintea forţării cursului de apă, pontoanele erau montate pe tanc şi acesta traversa cursul, în timp ce camioanele rămîneau pe mal. Ieşind pe celălalt mal, tancul se elibera de pontoane şi devenea unul obişnuit. Nu putea să mai treacă peste următorul rîuşor, căci nu avea cine să-i care pontoanele.
Astfel, în cursul războiului nimeni nu a reuşit să facă ceea ce în Uniunea Sovietică s-a făcut înainte de începerea lui. Uniunea Sovietică a construit numai tancuri amfibii înainte de război, mai multe decît toate tancurile construite de Japonia în timpul războiului.
Articolul din Krasnaia zvezda despre tancurile amfibii „vechişoare” nu este semnat, dar este prezentat ca fiind o informaţie oficială a Ministerului Apărării. După părerea mea, în acest caz jurnaliştii de la Krasnaia zvezda nu sînt vinovaţi. Lor li s-a ordonat să se ocupe de „educaţia patriotică”: se ocupă. Strigă cît îi ţine gura: pa-tri-o-tism, pa-tri-o-tism... Şi în timpul acestor strigăte poarta istoriei noastre este mînjită cu păcură. Asta-i treaba lor. Li se plătesc pentru aceasta sume incredibile. Dar oare nu este timpul să lămurim cine le dă aceste ordine şi cine le comandă această muzică?
Nu este timpul să ne lămurim cine şi de ce publică „memoriile mareşalului Jukov”? „Mareşalui Victoriei” are o poziţie uimitoare. Nemţii aveau tancuri T-I, care nu puteau pluti şi care s-au fabricat între 1933 şi 1938. Acestea au participat la toate paradele militare şi la celelalte spoieli de ochii lumii, au străbătut toate drumurile de la Varşovia şi Paris pînă la Belgrad şi Atena. Acestea erau uzate la limită şi dincolo de limită, iar tancurile sovietice ieşeau direct din secţiile de montaj.
Aşadar Jukov, lăudătorii şi urmaşii lui au declarat că cele 180 de tancuri germane uşoare, învechite, total uzate sînt cele mai noi şi le-au inclus în statistică, cele sovietice nemeritînd, după ei, să fie puse la socoteală.
Propagandiştii roşii strigă în gura mare: inamicul era mai puternic!

7

Cînd au trecut lacul Ilmen pe timp de furtună, chiar şi cele mai vechi tancuri amfibii şi-au demonstrat capacitatea de a forţa Canalul Mînecii. Totuşi, aceste tancuri erau destinate utilizării pe rîuri şi lacuri. Iar pentru forţarea Bosforului şi a Canalului Mînecii Stalin avea un proiect pentru viitor – tancul amfibiu PT-1 şi variantele lui. Acesta cîntărea 14 tone şi avea un motor de 500 CP. Viteza pe apă – 6 km/h, pe sol – 62 km/h, iar cînd abandona şenilele ajungea la 90 km/h (A.V. Karpenko, Privire asupra tehnicii naţionale de tancuri, p. 189). Acesta era un hibrid de tanc de autostradă şi amfibiu, de tanc de recunoaştere şi de război-fulger. Era dotat cu un tun de 45 mm şi cu patru mitraliere. Echipajul – 4 persoane. PT-1 avea un volum mare al corpului şi o flotabilitate excelentă. Acest tanc a fost construit şi testat, dar nu a intrat în producţia de serie: deocamdată plutirea peste strîmtori nu se întrevedea la orizont. Cînd va fi nevoie, va intra în producţia de serie. Acesta este un mod de abordare tipic stalinist. Exact aşa a fost construit încă înainte de război în Uniunea Sovietică tunul antitanc de 57 mm, cel mai bun din lume, dar nu s-a produs în serie mare. În prima perioadă a războiului

Germania avea numai tancuri învechite cu un blindaj foarte slab, iar pentru un asemenea tun pur şi simplu nu existau inamici demni pe cîmpul de bătaie. Imediat ce serviciul de spionaj i-a raportat lui Stalin de apariţia în Germania a tancurilor „Tiger” şi „Panzer”, tunul de 57 mm a intrat neîntîrziat în producţie pe bandă rulantă. Dar PT-1 nu a intrat niciodată în producţia de serie: nu se cerea să se treacă peste strîmtori.
Într-un război defensiv nu se cere să treci plutind peste rîuri şi lacuri. De aceea, chiar în a doua săptămînă a războiului s-a dat ordin ca excelentul T-40 amfibiu să se producă fără flotoare, fără elice, fără cîrmă pentru apă etc. Tancul amfibiu s-a transformat în unul obişnuit. Cît timp constructorii făceau modificările, T-40 a fost produs cîteva săptămîni sub forma lui iniţială. S-au fabricat în total 668 de T-40, inclusiv 181 cu tun de 20 mm. Încă din septembrie 1941, în locul lui T-40 amfibiu a ieşit T-60, construit după modelul primului: incapabil să plutească, dar mai bine dotat şi blindat.
Este tristă şi soarta celorlalte tancuri amfibii sovietice: nu-şi găseau aplicare în războiul defensiv. Unde să plutească? Dar nici pe sol nu se puteau deplasa. Din ordinul mareşalului Uniunii Sovietice Timoşenko, comisarul poporului pentru Apărare, şi al generalului de armată Jukov, şeful Statului-Major General, zeci de mii de tone de piese de schimb pentru tancuri, sute de mii de tone de muniţii şi combustibil au fost transportate chiar la frontieră. În chiar primele ore ale războiului toate acestea au căzut sub focul sau în mîinile inamicului. Tancurile sovietice au rămas fără combustibil, fără muniţii şi piese de schimb. Cele 4.000 de tancuri amfibii uşoare necesitau o mare cantitate de combustibil; utilitatea lor într-un război defensiv era mică. De aceea, comandanţii s-au despărţit uşor de ele: s-a ordonat să fie lăsate fără combustibil, care să se fie repartizat tancurilor medii şi grele; tancurile uşoare să fie aruncate în aer, arse, distruse, să fie scufundate în apă sau abandonate pur şi simplu.
Fără combustibil, cel mai bun tanc din lume este mai rău decît cel mai slab cu combustibil. De faptul că toate tancurile sovietice, inclusiv cele amfibii, au rămas fără muniţii, piese de schimb şi combustibil se fac vinovaţi Timoşenko şi Jukov. Ştiind că este vinovat, după război, Semion Konstantinovici Timoşenko a tăcut şi nu a intrat niciodată într-o polemică privind perioada iniţială a războiului. Însă Gheorghi Konstantinovici Jukov s-a băgat în luptă: eu am prevăzut totul! Eu am avertizat! Dar ce puteam să fac dacă ţara era înapoiată, dacă tancurile nemţilor erau „de 5-6 mai mult de o dată”? Ce puteam să fac dacă aveam tancuri uşoare şi învechite?
În 1941, cele mai bune (unicele în lume) tancuri amfibii sovietice s-au dovedit inutile şi nu au jucat nici un rol în război. Dar de ce nimeni nu îşi pune întrebarea: atunci de ce au fost construite? Pentru ce erau pregătite? De ce avea Stalin 4.000 de tancuri amfibii care nu erau necesare în războiul defensiv? Încotro intenţiona tovarăşul Stalin să plutească?
8
M-am înflăcărat. Cartea aceasta nu este despre modul în care Stalin s-a pregătit de război. Această carte este despre modul în Hitler nu s-a pregătit de război.
Parcă e o anecdotă. Hitleriştii au hotărît să supună Uniunea Sovietică. Pentru aceasta trebuiau să forţeze rîuri. În Uniunea Sovietică sînt 150.000 de rîuri. Suma lungimii lor: 3.000.000 de kilometri. Lungimea rîurilor navigabile: 500.000 de kilometri. Aşadar, la Berlin strategii cei deştepţi stau şi planifică blitzkriegul. Pentru recunoaşterea de forţă au 180 de tancuri. Pe lîngă recunoaştere, aceste tancuri trebuie să se ocupe cu recunoaşterea terenului, deci şi a rîurilor. Cîte 833 de rîuri pentru fiecare tanc. Fiecărui tanc i se dă sarcină: uite care-i treaba, băieţi din echipajul de două persoane, faceţi recunoaştere şi cuceriţi podurile peste Volga şi încă peste 832 de rîuri.
Cu o astfel de „pregătire”, chiar dacă nu ar fi fost deloc contraacţiuni sovietice şi dacă tancurile germane ar fi fost amfibii, blitzkriegul tot s-ar fi prelungit pe cîteva zeci de ani.
Mi se aduce următorul argument: ei nu intenţionau să meargă mai departe de Volga. Ajungem la Volga şi după aceasta încetează orice rezistenţă. Bine zis! Dar dacă nu încetează, atunci cum?
Dar să admitem că hotărăsc să meargă numai pînă la Volga. Atunci au în faţă 41.000 de rîuri. Cîte 227 de rîuri pentru fiecare tanc, care nu poate pluti. Plus lacurile. Densitatea reţelei de rîuri în partea europeană a Uniunii Sovietice este de 0,25-0,35 km/km2, adică 250.000-300.000 de kilometri de rîuri la fiecare milion de kilometri pătraţi de teritoriu. Strategii ar trebui să calculeze cîte milioane de kilometri pătraţi intenţionează să ocupe şi cîte rîuri sînt în aceste regiuni. Şi cum să le forţeze fără nici un singur tanc amfibiu?
*
„Nebunia celor curajoşi”, zicem noi într-un cîntec.
Armata germană era înapoiată, total nepregătită de război. Hotărîrea lui Hitler de a ataca Uniunea Sovietică fără

pregătire dă la iveală curajul unui profan. Decizia de a forţa zeci de mii de rîuri fără tancuri amfibii nu înseamnă curaj, ci nebunie sinucigaşă.
transfer-12.html

Capitolul 12

Cum se numeau tancurile

amfibii germane?

Or, istoria noastră merge cumva în declin. Şi de fiecare dată sînt scoase la lumină, sînt curăţate de praf şi pînze de păianjen concepţii şi dogme ofensatoare, înjositoare pentru poporul nostru. De parcă am umblat mereu la marginea civilizaţiei în obiele neschimbate şi în opinci din coajă de tei clisoase, am băut votcă şi cvas şi am stat degeaba după soba care scoate fum. Şi n-am dat lumii nici revelaţii, nici „idei germinative".
Krasnaia zvezda, 24 ianuarie 1998

1

Dar cum a izbutit armata germană cu totul nepregătită pentru luptă să ajungă pînă la Moscova?
Această întrebare nu trebuie să mi-o puneţi mie. Această întrebare trebuie pusă lui Gheorghi Konstantinovici Jukov, care în ajunul războiului a ordonat să se demineze podurile. Această întrebare trebuie pusă celor care îl elogiază pe Jukov. Să răspundă ei de ce Jukov a deschis hitleriştilor calea spre Leningrad, Odessa, Zaporojie, Kiev, Sevastopol, Rostov şi Moscova.
Istoriografia noastră oficială nu numai că nu caută răspunsuri, dar nici nu-şi pune asemenea întrebări. Încercaţi să găsiţi printre miile de volume de memorii şi cercetări ştiinţifice unul în care să se spună clar şi precis că Germania nu era pregătită de război, că noi aveam ADD, aviaţie de cursă lungă, care în Germania nu exista, că aveam avioane de asalt, care în Germania nu existau, că aveam tancuri amfibii, pe care nemţii nu le aveau. Poate că veţi găsi. Eu nu am reuşit. Însă altceva găsim din belşug. Deschidem Rossiiskaia gazeta. Data: 10 iulie 1993. Articolul „Versiunea sau cai verzi pe pereţi". Rubrica: „Părere de istoric". Are cuvîntul academicianul V. Anfilov, care critică Spărgătorul de gheaţă. Să ascultăm părerea istoricului: „Am avut cîteva tancuri amfibii, dar acestea numai sub formă de prototip, în vreme ce nemţii aveau considerabil mai multe".
Iată, aceasta este părerea unui istoric. Dar de ce să ne dăm cu părerea? Aici este o polemică pe lucruri serioase. Există fapte, există cifre, iar acestea trebuie publicate. De ce să spunem că am avut cîteva tancuri amfibii, dacă putem să dăm o cifră concretă? Iar această cifră este 4.179.
De ce să spunem că nemţii aveau considerabil mai multe, dacă se poate preciza o cifră? Iar această cifră este 0.

2

Pentru fiecare dintre noi, academicianul este, înainte de toate, un om care are cunoştinţe. Dacă cuiva i se conferă titlul de academician pentru realizări în domeniul matematicii, înseamnă că el – în opinia noastră – ştie să numere pînă la o sută, adună, scade, ştie tabla înmulţirii, dacă nu toată, măcar o parte importantă a acesteia. Dacă unui om i se conferă titlul de academician pentru realizări în domeniul biologiei, atunci, în accepţiunea noastră, acesta ştie să deosebească o pisică de un cîine. Şi încă de la prima vedere. Ba chiar fără să se uite, auzind pur şi simplu sunetele emise de animale.
Dar iată că în faţa noastră stă Viktor Aleksandrovici Anfilov, care a absolvit trei academii militare, este doctor în ştiinţe militare şi doctor în ştiinţe istorice, profesor universitar, membru al Academiei de Ştiinţe Militare, autor a nenumărate lucrări ştiinţifice. Tema fundamentală şi unică a cercetărilor sale este perioada de început a războiului. În paginile revistei Krasnaia zvezda (26 august 1999) are cuvîntul redactorul-şef al revistei Voenno-istoriceskii jurnal, care îl copleşeşte pe Anfilov cu elogii: Nimeni nu a cercetat, pînă în prezent, „atît de profund ca Viktor Aleksandrovici perioada iniţială a Marelui Război al Patriei".
Războiul a fost unul de tancuri. De aceea, este de presupus că Viktor Aleksandrovici îşi va începe cercetarea cu tancurile. Aici nu sînt probleme. La 22 iunie 1941 nemţii aveau patru tipuri de tancuri. Sînt uşor de reţinut: Pz-I, Pz-II, Pz-III, Pz-IV. Din cauză că maşinile noastre de scris nu aveau literele folosite de germani, am fost obligaţi să numim aceste tancuri în felul nostru: T-I, T-II, T-III, T-IV. Aşa e mai simplu. Datele tehnice ale acestor tancuri sînt în orice manual, în orice îndrumar, în orice muzeu. Tovarăşe academician Viktor Aleksandrovici, în cincizeci de ani de eforturi perseverente pentru studierea tancurilor germane v-aţi găsit o clipă de răgaz să vizitaţi măcar o dată vreun muzeu? Vă imaginaţi cum arătau tancurile germane? Ştiţi că tancul amfibiu trebuie

să aibă un „nas” ridicat, trebuie să aibă nişte elice sau propulsoare prin jet de apă? La care tanc german aţi văzut aşa ceva? Care dintre cele patru este amfibiu?
O întrebare pentru redactorii-şefi de la Rossiiskaia gazeta, Krasnaia zvezda şi Voenno-istoriceskii jurnal: scumpi tovarăşi, aţi fost vreodată la muzeu? Aţi citit cărţi despre război? De ce elogiaţi un incult?
3
Specialiştii noştri de seamă în perioada iniţială a războiului, în frunte cu academicianul Anfilov, umblă cu sperietori de decenii întregi despre faptul că în 1941 Hitler avea tancuri grele. Exemplu: D.M. Proektov (Războiul în Europa, Voenizdat, Moscova, 1963, p. 404). Despre tancurile germane grele din 1941 au relatat şi Anfilov, Gareev, Volkogonov, Nekrici şi mulţi alţii. Însă în 1941 tancuri grele nu avea nici Hitler, nici altcineva în lume. Numai Stalin avea astfel de tancuri.
Sînt aceiaşi academicieni, în frunte cu Anfilov, care vorbeau de tancuri amfibii germane existente doar în imaginaţia lor. Tancurile grele germane din 1941 sînt o invenţie a elitei noastre academice. Însă tancurile germane amfibii nu le-au inventat. Au citit despre acestea în Jurnalul de război al generalului-colonel F. Halder, şeful Statului-Major General al trupelor terestre ale Germaniei. Dar Halder nu a scris nimic despre tancuri germane amfibii. Pe pagina de titlu a Jurnalului de război stă scris: „Traducere din germană sub redacţia şi cu prefaţa generalului-locotenent P.A. Jilin”. Pavel Andreevici Jilin era doctor în ştiinţe istorice, profesor universitar, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe a URSS, laureat al Premiului Stalin, adjunct al academicianului-secretar al Secţiei de istorie a Academiei de Ştiinţe a URSS, vicepreşedinte al Comitetului internaţional de isorie al celui de-al Doilea Război Mondial etc. Tovarăşul Jilin provenea, ca toţi istoricii noştri oficiali, din rîndul ideologilor marxist-leninişti, era prorector al Academiei de Ştiinţe Sociale de pe lîngă CC al PCUS şi preda la Academia Politico-Militară „V.I. Lenin”. Iată de unde a fost promovat în funcţia de şef al Institutului de Istorie Militară. Iar sarcina era una standard: slăveşte-l pe Hitler, insultă-ţi patria şi armata.
Sub conducerea membrului corespondent Jilin, jurnalul lui Halder a fost tradus cu anumite modificări. Iar generalul-locotenent P.A. Jilin, vicepreşedintele Comitetului internaţional... etc., şi-a vîndut conştiinţa ca pe seminţe şi a semnat tot felul de prostii, care nu se regăsesc în original.
Jurnalul a fost editat.
Şi lucrurile au luat-o razna. Din teză de doctorat în teză de doctorat, academicienii noştri scriu despre tancurile amfibii germane, bazîndu-se pe Halder. Şi chiar demonstrează în gazeta guvernamentală că Hitler avea considerabil mai multe decît Stalin.
De fapt, acestea erau nişte tancuri T-III obişnuite care pluteau la fel de bine ca o locomotivă. De 25 de ani jurnalul generalului-colonel Halder şade pe rafturile Academiei Militare. Odată ce stă scris că nemţii aveau tancuri amfibii, înseamnă că aşa este. Iar academicienii de la Kremlin şi Lubianka dau din gură în întrega lume: uitaţi-vă, citiţi, chiar Halder a scris că germanii aveau tancuri amfibii!
Dar Halder nu a încurcat lucrurile şi nu a scris despre tancurile amfibii. Pur şi simplu traducătorii au făcut-o. Şi academicienii.
4
S-o lăsăm baltă. Luceferii ştiinţei noastre nu ştiu nimic despre tancurile germane. Să zicem că este scuzabil. Dar despre ale noastre ar trebui să ştie! Ba nu. Despre cele sovietice habar n-au. Academicianul Anfilov a bolmojit că aveam numai tancuri amfibii experimentale şi prototipuri, dar nimeni nu protestează...
Iar aceste cunoştinţe nu cer deloc pregătire academică. Jurnalele cinematografice ale anilor 1930 sînt pline de tancurile noastre amfibii, care înaintează, trec peste rîuri şi lacuri, trec în rînduri strînse prin Piaţa Roşie, se îndreaptă către ghearele puternice ale bombardierelor Tupolev. Iar dacă te uiţi la jurnalul cinematografic german, cîmpurile de la frontieră sînt pline pînă la orizont de tancuri sovietice care ard. Printre ele sînt şi cele amfibii. Există un jurnal şi fotografii cu Hitler lîngă un T-38 distrus. Iar în fotografii se vede clar elicea tancului.
Pentru istoricii noştri oficiali studierea istoriei războiului trebuie să înceapă cu înţelegerea structurii organizaţionale a Armatei Roşii. Fiecare divizie de infanterie avea propriul batalion izolat de recunoaştere. Iar în efectivul acestuia, pe lîngă celelalte, era o companie de tancuri – 16 tancuri amfibii. În total, în Armata Roşie erau 198 de divizii de infanterie. Mai erau divizii de tancuri, motorizate şi de infanterie motorizată. Şi acestea aveau serviciu de recunoaştere şi propriile tancuri amfibii. Fiecare corp de desant aerian avea propriul batalion de tancuri – 50 de tancuri amfibii. Ce sînt prototipurile experimentale? 4.000 de prototipuri?
Academiciene Anfilov, ştiţi că în fiecare divizie de infanterie sovietică era un batalion de recunoaştere? Cunoaşteţi structura diviziei sovietice şi dotarea ei? Cunoaşteţi efectivul şi dotarea corpurilor noastre de desant?

V-aţi interesat?
Şi memoriile generalilor vorbesc de acelaşi lucru. De exemplu: generalul-maior A.A. Sviridov. Cartea lui se numeşte Batalioanele intră în luptă. Generalul era pe atunci căpitan. Comanda Batalionul 144 izolat de recunoaştere. Se pregătea să lupte în România. Grănicerii au îndreptat sîrma ghimpată şi au plecat, iar spionii de recunoaştere, printre care şi batalionul lui Sviridov, au ocupat graniţa. Pe lîngă altele, în batalionul de recunoaştere al lui Sviridov erau, aşa cum se prevedea, 16 tancuri amfibii.
Oare istoricii oficiali ai începutului de război au citit memoriile generalilor? Au studiat structura Armatei Roşii? Au fost în arhive şi muzee?
În cărţile mele scriu că noi nu sîntem cei mai proşti. Răspunsul este un uragan de indignare: cine te crezi, James Bond? Este destul să spun că nu sîntem mai proşti decît nemţii, că în apărarea lui Hitler şi a armatei lui bătute măr se ridică gloatele nervoase de marxist-leninişti. Cîte articole mînioase! Cîte vociferări, cît zgomot! Şi cine sînt cei mai zeloşi apărători ai lui Hitler? Iubita noastră Krasnaia zvezda, Statul-Major General, Academia de Ştiinţe Militare, Rossiiskaia gazeta, revista Rodina. Toţi aceştia sînt amorezaţi de Anfilov, toţi îi publică mizeriile despre superioritatea hitleristă. Iar „experţii” noştri în frunte cu Anfilov născocesc ceea ce nici propaganda lui Goebbels nu s-a gîndit să născocească. Goebbels nu s-a lăudat niciodată că în Germania erau tancuri amfibii. Căci nu erau. Acestea au fost născocite de membrul corespondent Jilin şi de membrul plin Anfilov.
5
La întrebarea dumneavoastră, academiciene Anfilov – versiune sau cai verzi pe pereţi –, răspund: versiunea dumneavoastră reprezintă cai verzi pe pereţi. Toată viaţa aţi crescut numai cai verzi pe pereţi, răspîndind în lume delirul propagandei hitleriste, adăugînd la acesta aportul dumneavoastră personal. Iar pentru aceasta v-aţi făcut un loc larg la hîrdăul nomenclaturii. Pentru meritele dumneavoastră în elogierea inteligenţei şi pregătirii de război hitleriste, principalul ideolog al ţării, tovarăşul Suslov, şi şeful Direcţiei politice generale, tovarăşul Epişev, v-au umplut de ordine, titluri şi diverse bunuri materiale. Pentru defăimarea poporului şi armatei lui, Epişev v-a ridicat conace boiereşti. Pentru elogierea puterii tehnicii germane (născocită de dumneavoastră), prin protecţia mareşalului Greciko şi a altor tovarăşi, aţi fost promovat la MGIMO1 să educaţi viitorii diplomaţi în spiritul îngenuncherii în faţa „geniilor” naziste. I-am întîlnit pe foştii dumneavoastră studenţi, tovarăşe academician. Se simte dresajul.
A lucra în diplomaţie înseamnă a apăra interesele şi onoarea ţării tale. Iar ei le apără aşa cum dumneavoastră, academiciene, i-aţi învăţat. Tancurile amfibii constituie doar un exemplu care luminează hăul cunoştinţelor dumneavoastră. La acest nivel i-aţi învăţat. Şi nici unul dintre studenţii dumneavoastră nu va îndrăzni să vă demaşte public şarlatania. Iată, ei ocupă acum înalte posturi diplomatice: viceconsuli şi consuli, trimişi, ambasadori, locţiitori de miniştri şi chiar un ministru al Afacerilor Externe. Relatează în lume ceea ce le-aţi relatat dumneavoastră. Iar lumea rîde de noi. Dacă noi rîdem de noi, dacă noi înşine ne tăvălim în noroi şi ne mînjim cu noroi, atunci, credeţi-mă, se vor găsi destui doritori să ne ajute în trebuşoara asta.
Este inexplicabil de ce caii verzi pe pereţi ai lui Anfilov nu tulbură pe nimeni. Iar ministrul Apărării al Rusiei tace, Statul-Major General tace, Direcţia generală de blindate tace, colegii academicieni dau din cap în semn de aprobare şi mii de experţi păstrează tăcerea. Nimeni nu protestează.
Însă toţi academicienii noştri oficiali pot fi puşi în cofă cu o singură întrebare. Nu se poate ca tancurile să nu aibă nume. Anfilov a afirmat că în 1941 preaputernicul Hitler avea tancuri grele. Întrebare: care? Cum se numeau ele? Şi academicianul a tăcut. Toţi colegii şi discipolii lui au amuţit. Unde s-a pitit toată trufia academică?
Acelaşi academician afirmă că Hitler avea tancuri de 38 de tone. Aceeaşi întrebare: cum se numeau? Nu pot să fie nişte tancuri fără nume! Academicianul tace din nou.
A afirmat în revista guvernamentală că Hitler avea tancuri amfibii. Repetăm întrebarea: cum se numeau? Trebuia ca redactorul-şef de la Rossiiskaia gazeta să manifeste mai multă vigilenţă, trebuia să-i pună această întrebare academicianului, iar astfel nu ar fi apărut în paginile revistei guvernamentale un articolaş mizerabil despre superioritatea tehnică a lui Hitler.
Iarăşi ne doare sufletul cînd aflăm declaraţia generalului-locotenent Pavlenko despre faptul că la mijlocul anilor 1960 mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov şi istoricii militari sovietici nu s-au interesat de război, nu cunoşteau nimic despre el, nu-şi reprezentau nici măcar cu aproximaţie cîte tancuri erau în Armata Roşie la 21 iunie 1941. Este o recunoaştere importantă. Păcat că la începutul noului mileniu generalii şi academicienii noştri

tot nu cunosc nimic. Nici despre tancurile hitleriste, nici despre cele staliniste.
În loc de cifre, folosesc aceeaşi terminologie care le convine: „cîteva”, „un anumit număr”, „o oarecare parte”. Iar tonul îl dă principalul cunoscător: academicianul Anfilov. Dacă acesta este nivelul celui mai important specialist al nostru pentru perioada de început a războiului, atunci care este nivelul specialistului numărul doi? Dacă cel mai mare dintre cei mari nu ştie nici de tancurile germane, nici de cele sovietice, dacă nu-şi poate reprezenta structura şi dotarea unei divizii de infanterie sovietice, atunci ce pot cunoaşte despre război alde Karpov, Stadniuk, Ceakovski sau Şolohov?
În cincizeci de ani de eforturi încăpăţînate, specialiştii noştri în perioada iniţială a războiului nu s-au învrednicit să ajungă nu numai în arhive, dar nici măcar într-o bibliotecă obişnuită, unde există din abundenţă cărţi, pe care le pot înţelege şi nişte şcolari, despre tancurile sovietice şi germane.
6
Istoria se face cu sînge şi se scrie cu cerneală. Nu este important ce a fost în război şi cum s-a sfîrşit acesta. Important este altceva: ce vor scrie după aceea istoricii despre război. Iată abordarea noastră: să fie puşi mii de mujici din Ural şi Siberia să-şi dea duhul ridicînd uzine, cheltuind pentru aceasta rezerva de aur a ţării acumulată vreme de veacuri, să fie băgaţi inginerii după gratii şi să fie forţaţi să realizeze mai mult decît posibil, să fie mînaţi sute de mii de oameni flămînzi în secţii reci, ca să facă cu adevărat cele mai bune tancuri din lume, iar acestea să fie produse şi experimentate, să fie depăşită întreaga lume cu zece, douăzeci, cincizeci de ani (măcar în această chestiune), să se ajungă pînă la Königsberg şi Berlin... iar apoi să fie ponegrite şi murdărite mările de amar şi iezerele de sînge ale poporului cu petele de cerneală ale lui Anfilov, Gorodeţki, Finkelstein. Noi nu sîntem capabili de nimic! Sîntem înapoiaţi! Sîntem impotenţi! Hitler a fost mai deştept! Nu am putut să facem armament de calitate! Numai hitleriştii, deştepţii, au fost capabili de aşa ceva. Noi sîntem proşti, laşi, ignoranţi, leneşi!
Ca să ascundă colţii de fiară ai marxism-leninismului, Anfilov şi alţii ca el conturează tabloul unui popor incapabil să facă ceea ce el a făcut cu adevărat: un armament care uimeşte lumea.
Nu, tovarăşe Anfilov. Nu noi, ci dumneavoastră sînteţi un laş, un poltron ignorant. Dumneavoastră sînteţi un impotent ştiinţific. Şi la fel sînt ocrotitorii, tovarăşii şi discipolii dumneavoastră. Cei care vă elogiază în Krasnaia zvezda, Rodina şi în alte gazete sînt la fel ca dumneavoastră, oameni cu raţiunea leneşă, care nu şi-au însuşit istoria noastră nici la nivelul literaturii de popularizare pentru tineret.
Dar în Occident se întîlnesc şi oameni inteligenţi. Aceştia se uită cu silă şi dispreţ la lucrările lui Anfilov, la discipolii lui, la grupul internaţional al admiratorilor lui Hitler. Popoarele Uniunii Sovietice au frînt spinarea lighioanei hitleriste, iar acum un escroc oarecare şi ucenicii lui spurcă aceste măreţe fapte. Iar poporul nu are destulă putere ca să astupe cloaca urît mirositoare.
*
Mi se spune: în Spărgătorul de gheaţă totul este corect, dar nu s-au găsit documentele care să confirme cele spuse. Mă tulbură modul în care se pune problema. Cine le va căuta? Oare academicianul Anfilov? În cincizeci de ani de studiu al perioadei iniţiale a războiului nu s-a învrednicit să meargă la arhivă sau măcar la muzeul din centrul Moscovei, unde tancurile noastre amfibii T-37A şi T-38 stau pe platforme deschise, accesibile şi copiilor.

1. Moskovskii Gosudabtvennîi Institut Mejdunarodnîh Otnoşenii (MGIMO) – Institutul de Stat al Relaţiilor Internaţionale din Moscova (n. tr.).
transfer-13.html

Capitolul 13

Despre cum au învăţat hitleriştii

geografia
Bolşevicii sînt mai buni decît noi într-un singur domeniu: spionajul.
Adolf Hitler, 17 mai 1942
1
Hitler nu avea diplomă de absolvire a şcolii medii. Generalii şi feldmareşalii hitlerişti aveau atestate şi diplome, dar după nivelul evoluţiei lor intelectuale erau pe acelaşi plan cu efreitorul posedat de himere. Deschidem

directiva nr. 21 de desfăşurare a operaţiunii „Barbarossa”, pe care Hitler a semnat-o la 18 decembrie 1940: „Scopul final al operaţiunii este crearea unei bariere de obstaculare a Rusiei asiatice pe linia generală Volga-Arhanghelsk. În acest fel, în caz de necesitate, ultimul raion industrial care le rămîne ruşilor în Ural va putea fi paralizat cu ajutorul aviaţiei”.
Iată o mică piedică: din 22 iunie şi pînă în vremea ploilor de toamnă, pînă la începerea perioadei în care drumurile sînt desfundate, era imposibil să se ajungă pe linia Volgăi. Cauza: tancurile germane aveau resurse puţine. De aceea, în drumul spre Moscova era nevoie inevitabil ca toate trupele germane să se oprească vreme de două-trei săptămîni pentru reparaţia capitală a tancurilor: schimbarea motoarelor, a cutiei de transmisie, a ambreiajelor etc. În cazul în care cucereau Moscova era nevoie de încă o oprire pentru reparaţia capitală a tancurilor şi refacerea capacităţii de luptă a trupelor.
Astfel, nu se putea ajunge la Volga pînă în septembrie. În octombrie sînt ploi şi drumuri desfundate. Iar după ploi şi drumuri desfundate se ştie ce se întîmplă.
Dacă s-ar fi reuşit totuşi să se ajungă în septembrie pe linia Volgăi, ar fi fost imposibil să se bombardeze Uralul de pe această linie: practic, pe malul drept al Volgăi nu erau aerodromuri. Trebuiau mai întîi construite. Iar acest lucru nu este atît de simplu: atît în octombrie, în stepa goală şi îmbibată cu apă, cît şi în noiembrie, în stepa goală şi îngheţată.
Chiar dacă aerodromurile s-ar fi construit, ar fi fost imposibil de bombardat obiectivele industriale ale Uralului. Bombardierele germane Do-17, Iu-88 şi He-111 au fost realizate pentru o cu totul altă misiune. Sarcina lor era distrugerea ţintelor de mici dimensiuni, în principal mobile, din zona acţiunilor de luptă şi din imediata apropiere a spatelui frontului inamicului. Aceste bombardiere erau construite pentru zboruri pe distanţe scurte cu rezervă mică de bombe, pentru acţiuni de mică şi medie înălţime. Ca să zboare pînă în Ural şi să se întoarcă, bombardierele pe care le avea Hitler în 1941 trebuiau să-şi ia mult combustibil, dar să renunţe cu totul la bombe. Sau trebuiau să ia bombe, să zboare pînă la ţintă, să o bombardeze, dar să nu se mai întoarcă.
Dar chiar dacă bombardierele ar fi avut suficientă rază de acţiune, tot nu ar fi putut bombarda Uralul. Hitler avea probleme cu benzina. Încă din august 1941 benzina era atît de puţină, încît a trebuit oprită desfăşurarea unor operaţiuni de mare anvergură.
Chiar dacă benzina ar fi fost suficientă, în octombrie, noiembrie şi mai tîrziu ar fi fost cu neputinţă să fie adusă pe aerodromurile de pe Volga, care abia atunci se construiau. Transportul a 100 de tone de benzină pe drumuri impracticabile pe o distanţă de 1.000 de kilometri necesită un consum de 810 tone de combustibili şi lubrifianţi. Transportoarele de benzină trebuie alimentate şi ele. Şi trase cu tractorul prin stepă.
Chiar dacă s-ar fi adus benzină pe aerodromurile inexistente, trebuiau aduse şi bombe. Iar pentru această treabă nu te descurci cu sute de mii de tone. Apropo, chiar şi un milion de tone de bombe este insuficient. Însă transportul a o sută de mii de tone de bombe pe aerodromurile inexistente de pe Volga ar fi necesitat un consum uriaş de combustibil pentru maşinile de transport. Maşinile de transport nu ar fi ajuns pentru a aproviziona diviziile de tancuri.
Chiar dacă ar fi fost destule maşini, nu ar fi fost cauciuc pentru producerea de pneuri.
Chiar dacă ar fi ajuns (pe cămile, pe bivoli, pe măgari) milioanele de tone de combustibil, de bombe, de piese de schimb, de uleiuri şi de multe, multe alte lucruri, chiar şi atunci ar fi fost imposibilă bombardarea Uralului. Sarcina de bombe a bombardierelor germane era prea mică. Iar nişte înţepături de bold nu speriau Uralul.
2
În momentul semnării directivei nr. 21, în decembrie 1940, era absolut clar că bombardierele uşoare cu un motor şi cu două motoare au o rază prea mică de acţiune şi o sarcină de bombe nesemnificativă, motiv pentru care nu erau potrivite pentru distrugerea obiectivelor industriale. Pe atunci, bombardierele germane zburau de pe aerodromurile excelente din nordul Franţei peste Canal şi bombardau obiectivele industriale şi militare de la Londra, Bristol, Coventry, Plymouth. Nu era o problemă trimiterea de combustibil şi muniţii din Germania folosind aerodromurile din nordul Franţei. Ţinta era aproape: doar trebuia traversat Canalul. De aceea, se puteau lua mai puţină benzină şi mai multe bombe. Densitatea populaţiei în Marea Britanie era mare. Chiar foarte mare. Ţara avea numeroase obiective industriale. Nu aveai cum să dai greş. Oriunde ar fi căzut bombele, aduceau distrugere şi moarte.
Totuşi, chiar şi în această situaţie favorabilă, după nouă luni de bombardamente intense (din 12 august 1940 şi pînă la 12 mai 1941), aviaţia germană nu a reuşit să distrugă industria britanică.
În toiul acestei operaţiuni aeriene de lungă durată, care iniţial nu anunţa nimic bun, Hitler a planificat să trimită

o parte a acestei aviaţii pentru a distruge îndepărtatul şi inaccesibilul Ural. Îşi face acest plan ştiind că acolo, pe Volga, nu sînt aerodromuri, că transportul fie şi a unui singur milion de tone de rezerve absolut necesare este exclus. Speră să bombardeze îndepărtatul Ural, unde obiectivele industriale sînt risipite pe spaţii uriaşe şi ocupă suprafeţe mari.
Chiar dacă ar reuşi în trei luni să ajungă la Volga, chiar dacă ar reuşi să construiască aerodromuri pe malurile Volgăi şi să ducă pe acestea cantitatea necesară din tot ce trebuie pentru bombardarea Uralului, oricum operaţiunea aeriană ar ieşi din planurile blitzkriegului. Această operaţiune nu poate intra deloc în cadrul unui război-fulger. În orice caz, războiul aerian împotriva Uralului trebuia să aibă loc după septembrie 1941.
Hitler planifică distrugerea industriei din Ural în timpul toamnei şi al iernii, evident, fără să înţeleagă ce înseamnă toamna şi iarna în Ural. Dacă întreaga aviaţie germană nu a reuşit să distrugă industria britanică din apropiere în timp de nouă luni, atunci în cîte luni planifica Hitler să distrugă intangibilul Ural?
Pentru distrugerea raioanelor industriale, situate mult în spatele frontului, e nevoie de bombardiere de mare distanţă, cu o rază de acţiune de cîteva mii de kilometri şi cu o sarcină de bombe de cinci tone sau chiar mai mult. Bombardierul de mare distanţă trebuie să fie şi de mare înălţime. Altminteri, va fi vulnerabil în faţa artileriei antiaeriene şi a acţiunilor avioanelor de vînătoare ale inamicului. Iar aceste bombardiere trebuie să fie în număr de cel puţin o mie.
Dar Hitler nu le avea.
Chiar dacă Hitler ar fi avut bombardiere de mare distanţă, ar fi fost imposibil să le folosească. Bombardierul cu patru motoare, care poate transporta cinci tone de bombe la o înălţime de cîţiva kilometri şi la cîteva mii de kilometri distanţă, este un „devorator” uimitor. Are nevoie de mult combustibil. Dar de unde să iei combustibil dacă nu ajunge nici pentru avioanele de vînătoare şi pentru bombardierele uşoare?
Însă în toată această poveste există un aspect şi mai uimitor.
3
Ce vrea să spună întrebarea: Uralul, „în caz de necesitate, va putea fi paralizat”? Hitler porneşte de la faptul că, în general, industria Uralului nu trebuie paralizată, că Uralul nu reprezintă o ameninţare, că Uralul va înceta de la sine producţia de armament. Iar dacă, în ciuda aşteptărilor, va mai produce cîte ceva, atunci „va putea fi” paralizat...
De unde acest optimism?
Şi de unde vine ideea că Uralul este „ultimul raion industrial” al Uniunii Sovietice? Care ignorant a notat aceste cuvinte în directiva hitleristă?
În cursul primelor cincinale, Stalin a desfăşurat construcţia cu adevărat gigantică a unor obiective industriale dincolo de Ural: în Siberia, în Kazahstan, în Altai, în Extremul Orient. Este de ajuns să amintim numai Bazinul Kuzneţk: Kemerovo, Stalinsk, Leninsk-Kuzneţk, Prokopievsk, Temirtau... Nimeni nu a ascuns aceşti giganţi industriali. Erau ridicaţi în slăvi. Amintiţi-vă de Maiakovski: „Eu ştiu, va fi un oraş!”.
În afară de Kuzbass (Bazinul Kuzneţk) mai erau: Omsk, Novosibirsk, Krasnoiarsk, Irkutsk, Habarovsk, Komsomolsk... Şi iarăşi: nimeni nu făcea un secret din aceasta. Despre Komsomolsk se făceau cîntece, i se închinau ode: „s-a ridicat un oraş minunat în taigaua pustie!”. Despre Komsomolsk se scriau articole şi cărţi, se făceau jurnale de actualităţi şi filme de lung metraj. Oraşul Komsomolsk era în manualul şcolar german de geografie, iar spionii şi strategii gemani nu ştiau nimic despre el; nici despre Irkutsk, nici despre Krasnoiarsk, nici despre Stalinsk, nici despre Barnaul. Şi, fără să ştie nimic despre Rusia şi despre economia ei, strategii germani plănuiesc înfrîngerea „ultimului raion industrial din Ural” cu zboruri ale unor unităţi puternice de bombardiere strategice de mare distanţă, bombardiere pe care... nu le aveau.
Toată directiva nr. 21 de desfăşurare a acţiunii „Barbarossa” se poate explica uşor în felul următor: s-a adunat un grup de analfabeţi care, fiindcă nu făcuseră serviciul militar, nu aveau nici o idee despre război sau armată, s-au îmbătat criţă şi s-au apucat să scrie la beţie tot felul de prostii. Aceasta ar fi o explicaţie clară şi rezonabilă, dar iată care este problema. Hitler nu bea deloc. Nici feldmareşalii din anturajul lui nu erau nişte beţivi notorii. De aceea, nu mai am nici o explicaţie în privinţa emiterii acestei directive. Un om cufundat, oricît de prost, nu poate alcătui şi semna acest document dacă nu e atins de schizofrenie.
4
Nu degeaba Sherlock Holmes acorda întotdeauna atenţie la fire de păr, mici zgîrieturi şi pete insesizabile: cheiţele mici deschid marile seifuri.
Afirmaţia că Uralul este ultimul raion industrial al Uniunii Sovietice îl demască pe Hitler, îi demască pe

generalii şi feldmareşalii săi, dă în vileag serviciile lui de spionaj de o totală ignoranţă.
Serviciul de spionaj sînt ochii şi urechile armatei şi statului. Ca să apreciem spionajul german, să acordăm atenţie fleacurilor şi firelor de praf în care se oglindeşte lumea uimitoare a serviciilor speciale germane...
Locotenentul-major Iakov Djugaşvili, fiul lui Stalin, a fost luat prizonier. La 18 iulie 1941 a fost interogat. Pe cei care nu ştiu, îi informez: interogarea prizonierilor este una dintre cele mai importante surse de informaţii. În toate timpurile, de această treabă nu s-a ocupat oricine, ci numai organele de informaţii. Fiul lui Stalin nu este un simplu locotenent-major. De aceea a fost anchetat de persoane sus-puse din serviciul de spionaj. Iată o întrebare pentru fiul lui Stalin: „Cunoaşteţi că a doua soţie a tatălui dumneavoastră este evreică?".
Iakov Djugaşvili neagă: Stalin este văduv, nu are nici o soţie, nici evreică, nici rusoaică, nici georgiană. Atunci urmează o întrebare încuietoare veninoasă: „Dar oare Kaganovici nu-i evreu?".
Locotenentul-major Djugaşvili a ripostat, dar nu a convins pe nimeni. Fiecare a rămas cu părerea lui.
Locotenentul-major nu s-a apucat să polemizeze: te pomeneşti că se vede mai bine de la Berlin!
Se bîrfeau multe despre Stalin. Printre acestea şi faptul că era evreu: dacă se spunea că Uniunea Sovietică era condusă de evrei, cine trebuia să fie în vîrful ierarhiei? Familia Djugaşvili a fost tradusă ca „fiul evreului". Dar, ca să nu rămînă îndoieli, i-au născocit lui Stalin şi două soţii evreice. Cine este evreul acela important de la Berlin? Kaganovici? Clar, pe soţia lui Stalin o cheamă Roza Kaganovici. Iar pe seama miticei Roza s-au pus o grămadă de fapte uluitoare, iar ea a prins viaţă în conştiinţele palavragiilor.
Bîrfitorul este periculos din cauza faptului că, prin minciunile lui, îi molipseşte pe cei din jur, dar mai ales se molipseşte pe sine. Cine repetă bîrfele începe să creadă el însuşi în ele.
Acesta era nivelul spionajului hitlerist. Spionajul german trăia în lumea bîrfelor, care erau uşor de verificat şi de respins. Dar nimeni nu a verificat şi nu a respins nimic.
Hitleriştii credeau în ceea ce voiau să creadă, credeau în ceea ce flecăreau cei cu limba lungă... Amănuntele picante fac bîrfa mai vie. Dar bîrfele omoară spionajul. S-a stabilit demult o legătură indisolubilă între stat, spionaj şi bîrfe. O regulă fundamentală: imediat ce serviciul de spionaj începe să creadă în bîrfe, statul piere. Regula nu are excepţii.
Cazul „Rozei Kaganovici" este unul de nimic, un fleac. Însă sub fleacuri se ascund circumstanţe foarte triste pentru Germania. Legea spionajului este strictă şi fermă: nu ştii – nu flecări, pentru fiecare cuvînt răspunzi cu capul. În spionaj, verificarea informaţiilor dobîndite este mai importantă decît dobîndirea lor. Repet: spionul are dreptul să opereze numai cu acele informaţii pentru care a fost stabilită exact provenienţa lor. Dacă spionul, chiar şi cel mai de jos, repetă nişte bîrfe, înseamnă că respectiva organizaţie de informaţii este bolnavă de moarte.
5
Apropo de acest interogatoriu. Soldaţii şi ofiţerii sovietici se pregăteau de o campanie victorioasă asupra Berlinului, Parisului şi Madridului. Pentru aceasta se instruiau. Însă nu se pregăteau de respingerea invaziei germane printr-o apărare îndîrjită. „Regulamentul de serviciu interior" şi alte regulamente nu reglementau activitatea militarilor sovietici în caz de luare în prizonierat şi în prizonierat. Se considera că posibilitatea de a cădea prizonieri era aproape nulă. Într-adevăr, aşa este, dacă noi atacăm. În 1945 Armata Roşie a atacat pe neaşteptate cu o forţă uriaşă trupele japoneze din China. Aşa se plănuia şi în 1941, numai că împotriva Germaniei. Dar războiul nu a ieşit aşa cum a fost proiectat. Rezultatul: în momentul luării lor ca prizonieri, în portharturile comandanţilor sovietici s-au găsit hărţi foarte interesante, ordine demne de luat în seamă şi uimitoare dispoziţii scrise. Multe mii de soldaţi aveau la tureatca cizmei ghiduri de conversaţie ruso-germane şi ruso-române, iar în buzunare aveau scrisori personale care mai bine n-ar fi căzut în mîinile inamicului.
Nu a făcut excepţie nici Iakov Djugaşvili. A căzut prizonier, dar la început nu a fost recunoscut. În aceste minute, ore şi zile preţioase, el trebuia „să se percheziţioneze pe sine" şi să distrugă lucrurile compromiţătoare. Nu a făcut acest lucru. Pe Iakov l-au trădat subordonaţii lui. Toţi „oamenii sovietici" erau educaţi în spiritul denunţului şi al trădării. Pentru toţi, Pavlik Morozov era un exemplu. Denunţul este coloana vertebrală a socialismului. Fără denunţ socialismul nu este posibil în nici o ţară şi în nici un fel. Socialismul este construit pe teamă; teama – pe denunţători. În 1991, poporul rus trebuia să lichideze „clasa ciripitorilor". Nu a făcut-o. De aceea Rusia derapează.
„Ciripitorii" sînt armata secretă a statului socialist. Forţa lui principală. Însă în războiul de apărare oastea de „ciripitori" a ajuns deodată de cealaltă parte a frontului, în prizonierat. Şi-au continuat activitatea efervescentă. Însă acum nu de partea lui Stalin, ci de partea lui Hitler. Întregul potenţial, îndelung şi cu grijă format, al

„ciripitorilor” sovietici s-a întors împotriva Uniunii Sovietice.
Pe fiul lui Stalin l-au trădat subordonaţii lui. A fost recunoscut, percheziţionat şi interogat. În buzunarele lui s-a găsit o scrisoare de la un sublocotenent în rezervă pe nume Viktor: „Mă aflu în concentrare, aş fi vrut să ajung în toamnă acasă, dar poate că o să mă împiedice plimbarea la Berlin, care se prevede”. Scrisoarea datată: 11 iunie 1941. Despre această scrisoare i s-a raportat personal lui Hitler – el aminteşte de aceasta la 18 mai 1942 (Vezi Conversaţii la masă). Iar atunci, în iulie 1941, spionii germani care-l interogau i-au prezentat lui Iakov Djugaşvili scrisoarea şi i-au cerut să explice fraza despre „plimbarea la Berlin, care se prevede”. Procesul-verbal al interogatoriului fixează reacţia fiului lui Stalin. A citit scrisoarea găsită la el şi a bolmojit încet: „Fir-ar al dracului!”.
În lumina acestei scrisori, îndeosebi a datei de pe ea, 11 iunie 1941, devine mai clar conţinutul Informării TASS din 13 iunie 1941. Întreaga ţară, întreaga armată, începînd cu sublocotenenţii rezervişti, flecăreau deschis despre viitoarea plimbare la Berlin. De aceea Stalin, ascunzîndu-se după paravanul TASS, urla în toată ţara şi în întreaga lume: „URSS, după cum rezultă din politica ei iubitoare de pace, a respectat şi intenţionează să respecte condiţiile pactului sovieto-german de neagresiune, avînd în vedere zvonurile potrivit cărora URSS se pregăteşte de război. Aceste zvonuri sînt mincinoase şi provocatoare...”.
Dar ne-am depărtat. Vorbim acum de altceva: despre serviciul de spionaj german care se hrănea cu mituri şi cu bîrfe. Era un serviciu bolnav. Bolnav de moarte.
6
Iată încă un fir de păr.
Marele spion german Walter Schellenberg, care s-a lăudat că el, vezi Doamne, l-a înşelat pe însuşi Stalin şi „a decapitat” cu mîna acestuia Armata Roşie, dă o informaţie uimitoare în Memoriile sale: „Canaris a afirmat că are date fără cusur conform cărora Moscova, care este un mare centru industrial, este legată de Uralul bogat în materii prime doar printr-o cale ferată cu o singură linie” (Rodiola-plius, Minsk, 1998, p. 204).
Asta-i tot. Nu mai trebuie să spunem nimic despre serviciul de spionaj german. Principalul spion german a exprimat totul într-o singură frază. Căile ferate ale Rusiei au fost construite în majoritatea lor pe timpul lui Alexandru al III-lea şi Nicolae al II-lea. La construcţia acestor căi ferate au luat parte ingineri străini. În primul rînd germani. În 1941, mulţi dintre aceştia erau în viaţă, ocupau funcţii înalte, locuiau la Berlin. De aceea, spionajul german nu trebuia să desfăşoare operaţiuni secrete, nu trebuia să înroleze agenţi, nu trebuiau conspiraţii. Găsiţi-l pe bătrînul inginer care a construit podul Aleksandrovsk peste Volga şi întrebaţi-l.
După căderea monarhiei, intelectualitatea tehnică rusă a plecat în exil în torente de multe milioane de oameni. Capitala diasporei ruseşti nu a fost Parisul, ci Berlinul. De aceea, serviciul de spionaj trebuia să găsească bătrînelul cu şapcă de feroviar cu bordură de catifea neagră şi cu ciocănele de argint. Acesta ar fi povestit cu mîndrie despre căile ferate ale Rusiei.
În primăvara anului 1941 toată Europa continentală era în mîinile lui Hitler. Intelectualii ruşi cu profesii tehnice care au fugit de comunişti trăiau la Paris, Varna, Praga, Sofia, Belgrad... Găsiţi-i. Vorbiţi cu ei. Nimic nu e secret. Nimeni nu se va împotrivi. Oricine va povesti despre căile ferate...
În timpul ultimilor doi ţari ruşi, în funcţia de ministru al Căilor de Comunicaţii nemţii au fost de trei ori. Iar funcţia de inspector al Ministerului Căilor de Comunicaţii ale Rusiei a fost ocupată de un favorit al lui Nicolae al II-lea: colonelul A.A. Wendrich. Prin urmare, spionajul kaizerului nu a avut nici un fel de probleme în a obţine informaţii despre căile ferate ale Rusiei. Nici nu a ascuns aceste informaţii faţă de nimeni. Aşadar, marii spioni ai lui Hitler nici măcar nu au răsfoit mormanele de informaţii care au rămas la Berlin de la predecesorii lor, spionii kaizerului.
Înainte de război s-a construit Turksib, magistrala dintre Asia Centrală şi Siberia. Însă nu s-a făcut un secret nici din aceasta. Dimpotrivă, propagandiştii şi-au tot făcut datoria. Construcţia Turksibului a fost descrisă şi de Ilf şi Petrov. Ţineţi minte ghidul de conversaţie a constructorilor cu populaţia locală? Şeitan – „dracul”. Arba – „căruţă”. Şeitan-arba – „Magistrala de cale ferată Turkestansko-Sibirsk”.
Toţi giganţii industriali din primele cincinale s-au ridicat cu participarea străinilor, printre aceştia fiind şi inginerii germani. Au lucrat vreme de mai mulţi ani la Magnitka, la uzina de tractoare Celeabinsk, la Uralmaş, la Nijni-Taghil ş.a. Nu numai că au mers prin ţară inclusiv pînă la Komsomolska, dar au şi participat la lucrările de realizare a capacităţilor de trafic ale magistralelor, care duceau la noii giganţi ai industriei. Ei ştiau care sînt căile, unde duc şi care este capacitatea lor de trafic. În afară de aceasta, marile firme nemţeşti livrau direct din Germania hitleristă utilaj greu pentru uzinele militare sovietice. Iar ca să trimită maşinile uriaşe, inginerii

germani aveau nevoie de documentaţie tehnică în care să se prezinte capacitatea podurilor, lăţimea şi înălţimea tunelurilor şi multe altele. Toate aceste documente sînt depuse undeva la Berlin. Domnii spioni hitlerişti trebuiau să le găsească.
În afară de toate acestea, oraşele Kazan, Saratov, Volsk de pe Volga erau centre secrete de pregătire a ofiţerilor germani, pe care Stalin îi pregătea pentru distrugerea Europei, încălcînd astfel înţelegerile internaţionale. Era suficient ca Schellenberg sau Canaris să vorbească cu ofiţerii germani pe care Stalin i-a pregătit pentru Hitler dincolo de Volga şi care se întorseseră acum în Germania şi erau în rîndurile forţelor armate germane. Aceşti ofiţeri germani au văzut podurile peste Volga în raioanele Iaroslav, Gorki, Kazan, Sîzrani şi Saratov, ştiau că peste poduri trec magistrale de cale ferată care duc undeva spre răsărit. Unde duceau, dacă nu în Ural? Oare spionilor germani nu le-a trecut prin cap să-i întrebe pe propriii ofiţeri şi să afle: o singură magistrală merge de la Moscova în Ural sau mai multe? Cu o singură linie sau două?
În afară de acestea, înainte de război diplomaţii germani, oamenii de afaceri, spionii şi tot felul de gură-cască mergeau în Japonia, China, Coreea, Manciuria şi Mongolia prin teritoriul sovietic. Iar diplomaţii japonezi au mers din Germania prin Uniunea Sovietică în Japonia şi în timpul războiului, pînă în primăvara anului 1945. Marii spioni Canaris şi Schellenberg trebuiau să-i întrebe pe subordonaţii lor ce au văzut pe drum.

7

Am căutat într-o bibliotecă britanică muzeu manuale şcolare de istorie. În fiecare ţară istoria se predă elevilor într-un mod cu totul unic. În două ţări vecine aceleaşi evenimente sînt descrise absolut diferit. Însă toate manualele sînt scrise cu o singură metodă ştiinţifică şi sub o singură lozincă: „Mama noastră este mai bună decît a celorlalţi!”.
Am „săpat” prin manualele de istorie şi deodată mi-a venit o idee: dacă manualele de istorie sînt atît de diferite în ţări diferite, atunci manualele de geografie trebuie să fie la fel. Fireşte, am greşit. Manualele de geografie din diverse ţări se scriu sub aceeaşi lozincă. Geografia este supusă ideologiei la fel ca şi istoria. Aşadar, răsfoiesc manuale de geografie: britanice, ruseşti, franţuzeşti. Iată şi germane: 1893, 1909 şi 1938. Îmi tresaltă inima. Iată Europa pînă la Ural. Pe hartă se văd firişoarele roşii ale căilor ferate. De la Moscova la Iaroslav şi mai departe la Vologda, Viatka şi Perm. De la Moscova la Kazan şi Samara. De la Moscova la Saratov şi Ţariţîn. Iar de la oraşele de pe Volga la Nijni Taghil, Ekaterinburg, Celeabinsk, Orenburg, la Ufa şi Zlatoust. Cu cît manualul este mai aproape de timpul nostru, cu atît mai deasă este reţeaua de căi ferate. Nemţii nu au recunoscut noile denumiri comuniste, aşa că au continuat să scrie: Orenburg, Samara... Dar iată că pe harta şcolară apar noile oraşe – Magnitogorsk, Karaganda, Akmolinsk, iar spre ele se întind noi firişoare roşii. În manualul şcolar german din 1938 sînt indicate cele mai noi căi ferate, de la Kazan la Pervouralsk, de la Uralsk la Orsk şi mai departe la Celeabinsk...
Dacă marii spioni Canaris şi Schellenberg nu s-au gîndit să îi întrebe pe bătrînii ingineri ruşi şi germani care au construit căile ferate din Rusia, dacă nu le-a trecut prin cap să îi întrebe pe ofiţerii germani care fuseseră instruiţi în zona Volgăi, atunci trebuiau să ia un manual şcolar german de geografie, editat în 1938, şi să îl citească.

*

În fruntea serviciului de planificare strategic german şi a celui de spionaj se aflau nişte oameni impotenţi intelectual, care nu studiaseră nicăieri, niciodată. Iar Walter Schellenberg să-şi ţină gura. El, cică, ştia că merg mai multe căi ferate spre Ural, dar numai prostul de Canaris a replicat. Dacă liderii spionajului german intră în dispută pe astfel de fleacuri, atunci serviciul de spionaj german nu valorează nici cît o ceapă degerată. Germania, de asemenea. Dacă în ţară există un astfel de spionaj, înseamnă că ţara nu valorează nimic, nu este capabilă de nimic.
transfer-14.html

Capitolul 14

Ce ştiau ei despre Armata Roşie?

Dacă aş fi ştiut că ruşii au într-adevăr un asemenea număr de tancuri..., probabil că nu aş fi început acest război.
Adolf Hitler, 4 august 1941, în

H. Guderian, Amintirile unui soldat, p. 256

1
În primăvara anului 1941, spionajul german a desfăşurat o operaţiune vicleană. A fost invitat în Germania un grup de specialişti sovietici în tancuri. Hitler a promis personal să le arate toate realizările germane în domeniul tehnicii de blindate, fără să le ascundă nimic. S-a ţinut de promisiune: au fost prezentate cele mai bune tancuri germane.
Cu puţin timp înainte de delegaţia sovietică, la uzinele germane de tancuri a venit o delegaţie americană. Americanii au fost şocaţi de realizările germane. Dar iată că apare şi delegaţia sovietică. Inginerii ruşi îşi plimbă fără interes privirile peste maşinile de luptă şi cer să se ia de acolo tehnica de dinainte de potop, iar în locul acesteia să li se arate ceea ce li s-a făgăduit – tancurile moderne. Nemţii i-au încredinţat că le arată ceea ce au mai bun. Inginerii sovietici refuzau să creadă acest lucru. Dar nemţii nu glumeau. Prezentau într-adevăr ceea ce aveau mai bun. Desigur, experţii sovietici ştiau că Germania nu era foarte pregătită de război, că Germania era înapoiată în privinţa calităţii şi cantităţii armamentului; totuşi, nu le venea să creadă într-o asemenea înapoiere.
Mulţi memorialişti germani au descris această prezentare a tancurilor, căci istoria are şi o altă latură. Această prezentare a fost o capcană perfidă. Operaţiunea s-a desfăşurat din iniţiativa spionajului german. Planul: le arătăm ruşilor ce avem mai bun şi vom vedea cum reacţionează. Nemţii au desfăcut toate proiectele, iar constructorii sovietici şi conducătorii industriei de tancuri erau priviţi atent în acest moment de către spionii profesionişti. Aşteptau aceeaşi reacţie ca şi în cazul americanilor, dar reacţia a fost contrară. Pe această bază, unul dintre cei mai inteligenţi spioni germani, Walter Schellenberg, a tras concluzia corectă: ruşii au ceva mult mai bun decît nemţii.
2
Această întîmplare este un model de viclenie şi perfidie germane. Să fim de acord: bine gîndit. Dar...
Faptul relatat are şi o altă latură, căreia nu i se acordă atenţie.
De fapt, în cazul dat spionajul german nu a dovedit viclenie. Şi-a manifestat prostia fără margini.
În 1933, cînd în Germania nu existau nici un fel de tancuri, Uniunea Sovietică a început producţia de masă a tancurilor amfibii. Nu e un secret pentru nimeni. Acum ştie toată lumea şi se ştia şi atunci. Tancurile amfibii erau prezente la toate instrucţiile şi manevrele, ele „demonstrau” în rînduri strînse la parade, fotografii cu ele se aflau în ziare şi reviste, apăreau în jurnalele de actualităţi. În 1941, în Germania nu erau tancuri amfibii nici măcar în fază de proiectare. De ce atunci această operaţiune a prezentării tancurilor germane? Nu era clar şi fără ea că Germania nu era pregătită de război? Şi prin ce a vrut să-i uimească spionajul german pe experţii sovietici de tancuri? Pe ce reacţie conta marele spion Walter Schellenberg? Cu ce intenţiona să stupefieze minţile neisprăviţilor de ruşi? Pesemne că s-a gîndit: declar că în Germania nu sînt tancuri amfibii şi o să crape de ciudă.
În 1932, în dotarea Armatei Roşii a intrat tancul BT-2. Puterea specifică: 36,4 CP pe tona de greutate („Efectivul de luptă şi numeric al Forţelor Armate ale URSS”, Culegerea statistică nr. 1, p. 235). Nici un tanc străin din acel timp nu atinsese un asemenea parametru; nu l-a atins nici în anul 2000. Peste nouă ani, în aprilie 1941, Germania a implementat în producţia de serie tancul T-III J. Acesta avea cea mai înaltă putere specifică din toată armata germană: 13,9 CP pe tona de greutate.
Nimeni nu a ascuns datele tehnice ale tancului BT-2. Aceste caracteristici erau cunoscute de toţi, în primul rînd de generalii germani, de exemplu de Guderian, care a fost chiar invitat la experimente, în uzinele sovietice de tancuri. Cînd s-a întors din Uniunea Sovietică, impresionat, Guderian a scris o carte în care descria tancurile sovietice în toate amănuntele, arăta puterea uzinei de la Harkov, unde se produceau acestea. Guderian ştia că tancurile se produc şi la uzina „Kirov” din Leningrad. Presupunea că şi la uzina de tractoare din Stalingrad se poate pune la punct fără probleme producţia de tancuri; la fel şi la o serie de alte uzine care, după părerea lui, erau construite undeva în Ural şi dincolo de Ural. Cartea lui Guderian a devenit bestseller şi a fost tradusă în cîteva limbi.
Aşadar, gloriosul serviciu de spionaj german nu trebuia nici măcar să recruteze agenţi. Trebuia pur şi simplu să-l invite pe Guderian la un şnaps şi să-l descoase despre ceea ce a văzut în URSS. Dacă spionilor germani le era lene să-l invite pe Guderian şi le părea rău de banii cheltuiţi pe şnaps, atunci puteau să ia din orice bibliotecă şcolară cartea lui Guderian şi să o răsfoiască. Cartea a fost tipărită în limba germană, accesibilă spionilor germani. Şi trebuiau să compare: cea mai mare putere specifică a unui tanc german, în 1941, nu ajunge la 14 CP pe tona de greutate, iar în Uniunea Sovietică, cu nouă ani înainte, exista un tanc care avea o putere specifică de două ori şi jumătate mai mare. După ea, Hitler şi marii lui spioni nu aveau să se facă de ruşine invitînd o

delegaţie sovietică la o prezentare a tehnicii germane înapoiate. De ce să-i alarmeze pe constructorii sovietici, dacă Germania nu avea ce arăta? Dacă nu avea cu ce se mîndri? Iar dacă totuşi i-au invitat, nu trebuiau să se aştepte la entuziasm din partea inginerilor tanchişti sovietici.
Una din două: sau Schellenberg, Canaris şi toate structurile lor informative nu au putut să compare 13,9 cu 36,4 şi să determine care valoare este mai mare, sau, în general, nu ştiau nimic despre Armata Roşie, nici măcar ceea ce Uniunea Sovietică nu ascundea şi ceea ce era publicat chiar şi în Germania.
3
În 1933 a intrat în dotarea Armatei Roşii tancul mediu T-28. Nu avea egal nicăieri în lume. În 1937 s-a realizat varianta acestui tanc T-28 PH (care se deplasa pe sub apă). Experimentele au arătat că, în caz de necesitate, toate T-28 de serie se puteau reutila pentru forţarea pe fundul cursurilor de apă cu o adîncime de 4,5 metri. De două ori pe an, tancurile T-28 participau la parade, nu numai la Moscova, ci şi la Leningrad, Minsk şi Harkov. Demonstrau în grupuri mari de cîteva zeci, ca să umple toată piaţa. T-28 a luat parte la multe manevre, chiar şi cînd la acestea participau experţi militari străini. Doar văzîndu-le, orice militar ar fi putut intui datele lor tehnice aproximative.
Nici un tanc german nu se putea compara cu T-28 nici prin dotare, nici prin blindaj, nici în privinţa puterii motoarelor. În întreaga lume nu exista nimic asemănător cu T-28. La sfîrşitul anului 1937, nemţii au început fabricarea tancului T-IV A. Era cel mai puternic tanc german.
Avea un blindaj de 15 mm (Encyclopedia of German Tanks of World War Two, AAP, Londra, 1978, p. 89). Pe tancul T-28 exista un blindaj de mare calitate şi de două ori mai gros – 30 mm.
Cel mai puternic tanc german avea un motor de 250 CP. T-28 avea un motor de 500 CP.
Tancul german avea două mitraliere; T-28 – cinci.
Însă tunul de pe acest tanc german era aproximativ egal cu cel sovietic. Pe T-28 era un tun KT-28 de 76 mm. Lungimea ţevii – 16,5 calibre. Viteza iniţială a proiectilului – 381 m/s. Nemţii aveau pe T-IV un tun de calibru ceva mai mic – 75 mm, motiv pentru care obuzul era puţin mai uşor. Dar lungimea ţevii era puţin mai mare, ca şi viteza proiectilului – 385 m/s. Energia la gura ţevii în cazul ambelor tunuri este la fel.
Inventatorii sovietici nu se puteau împăca cu faptul de a fi concuraţi de germani chiar şi la un singur parametru. Ca răspuns, inventatorii ruşi fac un salt: din 1938 tancul T-28 a început să se producă cu noul tun L-10. Lungimea ţevii – 26 de calibre. Viteza iniţială a proiectilului – 555 m/s. Pînă în 1941, nemţii nu au făcut acest salt. Tunul sovietic L-10 nu avea egal în 1941 nici în Germania, nici în altă parte lumii.

Armamentul lui T-28 depăşea în mod absolut toate tancurile germane. Tunul L-10 (ca, de pildă, şi KT-28) putea să lovească eficace „panzerele” Wehrmachtului la distanţe care depăşeau limita tunurilor lor (M. Bariatinski, M. Pavlov, Tancul mediu T-28, Ascold, Moscova, 1993).

Pe următoarele modele ale celui mai puternic tanc T-IV nemţii au pus un motor HL-120 TR de 300 CP. Dar la cei 500 CP sovietici tot nu au ajuns. Nemţii au întărit blindajul pînă la 30 mm. Răspunsul sovietic – T-28 E, cu grosimea maximă a blindajului de 80 mm.
T-28 avea suficientă rezervă de construcţie ca să se instaleze pe el tunul F-39 de 85 mm cu o lungime a ţevii de 52 de calibre. Tancul a fost experimentat cu succes cu acest tun. În acest timp, construcţia de tancuri sovietică a făcut încă un salt înainte, aproape incredibil. Au fost realizate tancurile T-34 şi KV, pentru că a fost recunoscută ca utilă modernizarea în continuare a lui T-28.
Şi iată întrebarea: de ce în primăvara anului 1941 spionajul german a invitat în Germania experţi sovietici în tancuri ca să le prezinte nişte tancuri antediluviene? Să admitem că nu ştiau nimic de T-34, KV, KV-2, T-40 şi T-50. Dar spionajul german trebuia să înţeleagă că cel mai bun tanc german din 1940 nu concura, prin datele lui tehnice, nici măcar primele T-28, care au intrat în dotare în 1933. Numai acest lucru este suficient pentru a arăta că Germania rămăsese în urmă fără speranţă.
Toată pierderea de timp cu etalarea „realizărilor” germane dovedeşte că spionajul german nu avea nici o idee, oricît de vagă, despre tancurile sovietice. Iar războiul care se pregătea era unul de tancuri.
4
După standardele sovietice, T-28 era învechit: ultimele au ieşit din uzine în 1940. Dacă tancul a ieşit pe poarta uzinelor cu un an mai devreme, istoricii noştri comunişti nici nu-l mai consideră tanc şi nu îl includ în statistică. Însă T-28 este învechit numai după standardele noastre, numai în comparaţie cu cele mai noi tancuri.

Dacă în vara anului 1941 vreun tanc străin ar fi avut tun de 76 mm cu viteza iniţială a proiectilului de 555 m/s şi cinci mitraliere, ar fi fost o mîndrie naţională şi ar fi intrat în Cartea recordurilor. Dar nimeni nu avea aşa ceva. Dacă vreun tanc străin ar fi avut blindajul frontal de 80 mm, ar fi intrat iarăşi în Cartea recordurilor. Dar nimeni nu avea un asemenea tanc. O nuanţă: pe atunci, în Marea Britanie a apărut tancul „Matilda". Blindajul – 78 mm. Dar armamentul era extrem de slab: tunul – 40 mm şi o mitralieră. Două motoare de cîte 95 CP. De aceea, acest tanc, mîndria constructorilor de tancuri britanici, putea rula numai pe teren drept şi în pante descendente. Fiecare coloană de tancuri „Matilda" era însoţită de un grup de maşini grele. Sarcina lor era să remorcheze „Matildele" şi să le tracteze pe pantele ascendente. „Matilda" nu putea ataca inamicul decît pe teren drept sau se năpustea asupra lui de pe deluşoare. Celor interesaţi de subiect le recomand insistent extraordinara carte a lui D. Fletcher Marele scandal al tancului. Din această carte veţi extrage şi alte amănunte despre „pregătirea" Marii Britanii şi a aliaţilor ei de război.
Dacă în 1941 cineva ar fi avut un motor de 500 CP, faptul ar fi fost considerat o realizare de nivel mondial. Tancul sovietic T-28 „învechit" este o îmbinare de trei caracteristici-record pentru restul lumii. Fiecare caracteristică luată separat ar fi fost obiect de mîndrie în orice ţară.
După război, propaganda roşie a exclus toate tancurile T-28 (şi multe altele) din statistică şi le-a trecut în rîndul celor învechite şi uzate. Însă „învechitele" T-28, capturate de finlandezi între 1939 şi 1941, au intrat în dotarea Finlandei, au servit pînă la sfîrşitul războiului şi s-au folosit cu succes împotriva Armatei Roşii. Dar Finlanda nu avea piese de schimb pentru aceste tancuri. Însă T-28 era fabricat în aşa fel încît a putut servi cîţiva ani chiar şi fără piese de schimb, într-o climă îngrozitoare, pe un teren îngrozitor, împotriva unui inamic extraordinar de puternic – tancurile sovietice KV şi T-34. După război a mai servit şase ani. Aceasta în privinţa tancurilor sovietice „învechite".
Apropo, am spus că T-28 era dotat cu un tun puternic. Ca răspuns am primit un val de scrisori mînioase: tunul KT-28 avea o lungime a ţevii de doar 16,5 calibre! M-au luat în rîs revistele ruseşti, m-a înfierat internetul. Iar eu nu încetez să mă mir: despre faptul că iniţial pe T-28 se afla tunul cu ţeavă scurtă KT-28 pomenesc sute de critici ai mei. Dar despre faptul că tancul a fost modernizat şi, din 1937, s-a produs cu tunul L-10 nu pomeneşte nici unul dintre demasacatorii mei. Pe toţi criticii care crapă de ciudă i-a derutat Muzeul Forţelor Armate ale Rusiei. Dar, dragi tovarăşi, trebuie să înţelegeţi că acest muzeu este o instituţie ideologică de tip comunist. Principala grijă a acestui muzeu, ca şi pentru memorialiştii şi istoricii noştri oficiali, este să urmeze linia criminalului Congres XX al PCUS, linia Hruşciov-Jukov, de a ne prezenta prăpădiţi şi neputincioşi: duşmanul a fost mai puternic. De aceea, comuniştii au păstrat şi au expus primul model de T-28 cu ţeavă scurtă: admiraţi-ne înapoierea! Dar dacă un curios merge în Finlanda, la Parola, va vedea un T-28 adevărat cu blindaj de 80 mm şi cu tun L-10.
Iată de ce povestesc toate acestea. În războiul de iarnă din 1939-1940, armata Finlandei a capturat cîteva tancuri T-28, inclusiv dintre cele mai noi modele – T-28 E. Finlanda este aliatul Germaniei. Capetele deştepte ale spionajului german trebuiau să trimită în Finlanda un efreitor, pentru ca acesta să se uite la un tanc sovietic. Sau, dacă le era lene să trimită un efreitor, să scrie o scrisoare în Finlanda şi să primească un răspuns telegrafic: tunul – 76, viteza iniţială – 555, cinci mitraliere, motor – 500, blindaj – 80. Atît. Să compare cu ruşinoasele lor „realizări" şi să nu îi mai cheme pe tovarăşii sovietici în Germania ca să-i abată de la treburi. Comparaţi datele tehnice ale „învechitului" T-28 sovietic cu cele mai bune „recorduri" ale voastre şi poate că nu veţi mai intra în Rusia ca să vă pierdeţi vremea de pomană.
5
În acelaşi an 1933, concomitent cu tancul T-28 mediu, în dotarea Armatei Roşii a intrat tancul greu T-35. Era unicul tanc din lume cu cinci turele intrat în dotarea armatei. Avea trei tunuri şi 6-7 mitraliere. Nimeni nu a făcut un secret din aceasta. De două ori pe an aceste tancuri traversau Piaţa Roşie în timpul paradelor.
În 1941 nici un tanc german, în general nici un tanc din lume, nu egala tancul mediu T-28 sovietic. Cu atît mai puţin nu se putea compara, măcar aproximativ, cu greul T-35.
Să apreciem încă o dată inteligenţa lui Schellenberg şi a spionajului german. Dacă spionii nemţi nu ar fi citit Pravda şi Krasnaia zvezda, ci pur şi simplu s-ar fi uitat la pozele din aceste ziare, ar fi trebuit să ştie: în Armata Roşie există tancuri grele. Şi încă de mult, din 1933. În primăvara anului 1941, în Germania nu exista tanc greu nici măcar în schiţele de proiect. Spionajul german nu avea ce să arate. Dar iată că perspicacele Schellenberg decide să invite o delegaţie sovietică şi să-i prezinte platforma goală a tancului greu german, iar în acest timp psihologii îi privesc cu atenţie, în secret. Dacă untermensch-ii ruşi vor exalta în faţa locului gol, înseamnă că din

comportamentul lor putem trage anumite concluzii. Iar dacă nu vor exalta, atunci vom trage alte concluzii...

6

În 1941, constructorii germani nu au reuşit să se apropie nici pe departe de acei parametri care au fost atinşi de Uniunea Sovietică în prima jumătate a anilor 1930. Dacă spionii germani ar fi presupus că în Uniunea Sovietică nu s-a făcut nimic începînd cu 1932-1933, tot nu ar fi trebuit să invite delegaţia sovietică.

Dar Uniunea Sovietică nu a stat pe loc. În decembrie 1939 Armata Roşie a încercat în Finlanda, în condiţii de război, ultimele tipuri de tancuri grele SMK, T-100, KV. Puţin mai tîrziu şi KV-2. Spionajul militar finlandez avea fotografii cu toate aceste tancuri. S-au stabilit caracteristicile lor aproximative. S-a stabilit că au tunuri puternice, şenile late şi blindaj inatacabil. Nici un tun antitanc al lor nu l-a perforat. Dar spionajul finlandez a avut noroc. Pe o porţiune unde nu erau acţiuni de luptă active, un SMK experimental a dat peste o fugasă puternică. Explozia a distrus şenila şi tancul a patinat. Tancul greu a rămas într-o groapă. Toate încercările mecanicilor sovietici de a-l scoate pînă la încheierea acţiunilor de luptă nu au avut succes. SMK-ul a stat toată iarna în zona neutră. Grupuri de recunoaştere finlandeze au mers de mai multe ori la el. Din fericire, nopţile de iarnă sînt lungi şi întunecoase. Tancul a fost studiat cu atenţie (pe cît era posibil). I s-au luat aparatura optică şi capacul oblonului. Toate acestea au oferit o imagine completă despre acest tanc şi despre starea construcţiei de tancuri sovietice în întregime.

Iarăşi spun: Finlanda este aliatul Germaniei. Trebuia să se trimită în Finlanda un sublocotenent, să se intereseze de noutăţile tehnicii sovietice. Şi i s-ar fi relatat că au apărut în număr mic patru tipuri diferite de tancuri sovietice, foarte grele, neperforabile, cu bune calităţi de deplasare şi cu o uriaşă putere de foc. Dacă asemenea monştri luptau deja la sfîrşitul anului 1939, spionajul german trebuia să tragă concluziile. Şi nu puteau să fie liniştiţi: toată artileria antitanc germană era neputincioasă împotriva acestor tancuri. Dar nimeni din Germania nu s-a interesat de Armata Roşie şi nu a tras concluzii.

În decembrie 1939, T-40, T-34 şi KV au intrat în dotarea Armatei Roşii şi au ajuns la trupe. Puţin mai tîrziu a intrat şi KV-2. În vara anului 1941 erau mai mult de 2.000 de tancuri dintre cele mai noi tipuri T-40, T-34, KV şi KV-2. Industria sovietică trecuse la regim de război şi putea să producă pentru restul lumii un număr impresionant de tancuri. Unde se uita spionajul german?

La 1 mai 1941, tancurile T-34 şi KV au fost arătate întregii lumi la paradă (Paradele militare în Piaţa Roşie, Voenizdat, Moscova, 1980, p. 108). Conducerea sovietică nu mai făcea nici un secret din aceasta. Nemţii nu aveau nevoie de agenturi, microfilme, ascunzători şi adrese conspirative. La 1 mai 1941, ataşatul militar german trebuia doar să se şteargă la ochi şi să privească ceea ce trecea duduind prin Piaţa Roşie...

Să privească şi să vadă. Spionajul german nu a văzut aceste tancuri nici măcar la paradă.

La începutul lui iunie 1941, în Germania au fost editate cărţulii pentru soldaţi cu profilul şi caracteristicile tehnicii sovietice de luptă. Despre T-34 şi KV nu se spune nici un cuvînt, nu se face nici o remarcă. Poftim, acesta era nivelul lor. Nu au văzut nici ceea ce nu era secret, ceea ce era la vedere...

La 24 iunie 1941, lui Halder i se transmit informaţii potrivit cărora au fost întîlnite cele mai noi tancuri sovietice. Reacţia lui Halder: „A apărut un tanc sovietic greu de tip nou care, după cîte se pare, are un tun de 80 mm calibru (conform raportării statului-major al grupării de armate «Nord» – chiar 150 mm, ceea ce, în fapt, este prea puţin posibil)”.

Trupele germane au întîlnit deja pe cîmpul de luptă tancurile KV (calibrul tunului: 76 mm) şi KV-2 (cu calibrul de 152 mm) şi raportează; Halder crede prima noutate, dar nu o crede pe a doua. Acesta este un indicator al faptului că pînă la 24 iunie 1941 conducerea strategică superioară germană şi spionajul militar nu are nici o informaţie despre tancul sovietic KV-2. Nici măcar aproximativă.

Însă acest tanc se afla de un an şi jumătate în dotarea trupelor sovietice. Pînă atunci trecuse prin experimentări şi primise şi botezul focului. Îl aprobase o comisie de stat. Acest tanc a fost proiectat şi mai devreme, i s-a organizat producţia de serie, a fost construit... Dar în Germania nimeni nu ştia nimic despre el, pînă ce nu a început cu şenilele lui late să zdrobească infanteria germană şi tunurile antitanc. Cu ce se ocupa atotprezentul spionaj german?

Despre numărul tancurilor sovietice spionajul german nu avea nici cea mai mică idee. La 4 august 1941, Hitler îi spune lui Guderian: „Ah, dacă aş fi ştiut că au atîtea tancuri!”. Această declaraţie nu a fost auzită numai de Guderian. În mai 1945 locotenent-colonelul german Georg Soldan, aflat prizonier, le-a împărtăşit ofiţerilor de la secţia specială SMERŞ1 a Armatei I Tancuri impresiile sale despre război:

În timpul deplasării rapide a grupării militare centrale a feldmareşalului von Bock, cînd aceasta a pătruns adînc în Rusia, Hitler a vizitat statul-major şi, luînd cuvîntul în faţa ofiţerilor de stat-major, a rostit următoarele cuvinte, care i-au pus pe toţi pe gînduri: „Dacă aş fi ştiut că Rusia este atît de puternic înarmată, mi-ar fi fost mai greu să mă hotărăsc la această campanie”. Altfel spus, a recunoscut că speranţele lui s-au dovedit iluzorii... Rusia şi-a desfăşurat potenţialul cu atîta energie, încît merită tot entuziasmul. Şi totuşi, presa militară germană, trăgîndu-şi informaţiile din surse americane aflate la curent, a continuat să nu aprecieze forţa Rusiei (Krasnaia zvezda, 9 mai 1991).

În momentul în care locotenent-colonelul afirma aceste lucruri, memoriile lui Guderian nu erau încă scrise. Nu-i ardea atunci lui Guderian de memorii. În acel moment el putea să mediteze la ştreangul de la Nürnberg. La rîndul său, Guderian nu putea să ştie ce îi informează un locotenent-colonel oarecare pe ofiţerii contraspionajului stalinist. Dar cuvintele celor doi martori coincid în totalitate în privinţa sensului: Hitler nu ştia nimic despre puterea Armatei Roşii.

7

Cunoaşterea (sau necunoaşterea) inamicului este un indicator foarte important al pregătirii de război. Iată, generalul-colonel F. Halder, şeful Statului-Major General al trupelor terestre ale Germaniei apreciază starea artileriei sovietice. Şeful Statului-Major General primeşte informaţii despre inamic de la spionaj. Ceea ce spionii germani îi raportau şefului de Stat-Major despre Armata Roşie, acesta notează în jurnalul său şi pune la baza analizei sale şi a planificării strategice. Aşadar, jurnalul de campanie al lui Halder, însemnarea din 2 februarie 1941 despre artileria sovietică: „Partea materială este învechită. După experienţa luptelor din Finlanda, artileria este în stare proastă, incapabilă să desfăşoare un foc eficace”.

Cîtă aroganţă şi neobrăzare în această fanfaronadă soldăţească de prusac obtuz şi analfabet! Să se uite la el! Artileria de campanie germană nu se putea compara cu cea sovietică. Să luăm aminte la indicatorii tunurilor germane, care formau baza artileriei de campanie: FH-13, FH-18. FH este obuzier de campanie; cifrele 13 şi 18 înseamnă anii în care au intrat în dotare: 1913 şi 1918. În armata germană erau şi sisteme de artilerie mai vechi, chiar din secolul al XIX-lea. Artileria de campanie a Germaniei era adunată din ţările cotropite: Austria, Cehoslovacia, Polonia, Belgia, Olanda, Danemarca, Norvegia, Franţa, Iugoslavia şi Grecia. Aceste ţări nu aveau numai armament naţional, ci şi căpătat din alte părţi. De aceea, în dotarea armatei germane erau tunuri suedeze, britanice, americane, japoneze şi chiar ruseşti – de exemplu, tunul rusesc de campanie de 76 mm din 1902 şi obuzierul de campanie de 122 mm din 1910. În total, în dotarea armatei hitleriste erau tunuri de 28 de calibre diferite. Tunurile de la începutul secolului nu erau o raritate. Se întîlneau şi bătrîne cu vîrste foarte respectabile, 50 de ani şi chiar mai mult. Aceasta însemna că veneau din secolul precedent.

Luate împreună, toate acestea nu se pot compara numeric cu artileria sovietică. Toate armele de artilerie, „pescuite” din întreaga lume, trebuiau aprovizionate cu piese de schimb şi cu proiectile. Dar pentru tunul german de 75 mm model 1918 se cer anumite proiectile, iar pentru tunul francez model 1922, luat ca trofeu, de acelaşi calibru se cer alte proiectile.

Mai adăugăm şi problema tracţiunii. Baza tracţiunii de artilerie germane era calul. Dar tunul nu-l poţi lega de coada calului. Între tun şi cal trebuie să se afle un antetren – o căruţă cu două roţi la care să fie înhămaţi caii şi de care să se remorcheze afetul tunului. Problema constă în faptul... dar să dăm cuvîntul generalului-colonel F. Halder (Jurnal de război, însemnarea din 26 noiembrie 1940): „Atelaje pentru tunurile antitanc... Nu avem antetrenuri”.

Şi nu e totul. Nemţii au intrat pe teritoriul sovietic şi deodată şi-au dat seama că... „situaţia cu efectivul de cai este proastă. Artileria are de suferit din cauza lipsei cailor” (Halder, Jurnal de război, însemnarea din 19 august 1941).

Înainte de al Doilea Război Mondial, în Germania s-a produs artilerie specială: de cale ferată, antiaeriană, antitanc, dar în domeniul artileriei de campanie, care decide totul pe cîmpul de luptă, începînd cu 1918 nu s-a realizat nici un tun nou, nici un obuzier nou. Şi, iată, amărîtul de strateg Halder scrie că în Armata Roşie partea materială a artileriei s-a învechit.

În acest timp, în Uniunea Sovietică s-au realizat cele mai bune sisteme de artilerie din lume, la sfîrşitul anilor 1930 a început producţia lor în masă şi dotarea Armatei Roşie pînă la refuz. Spionajul german nu ştia nimic despre aceasta. De aceea, armatei germane nu i-au lipsit surprizele. Acelaşi general-colonel Halder s-a trezit după 22 iunie 1941 şi şi-a schimbat opinia despre artileria sovietică. Însemnările din jurnalul de serviciu sună cu

totul altfel:
12 iulie 1941: „Eficacitatea proiectilelor este bună, influenţa morală puternică. Multe sisteme de artilerie foarte noi, necunoscute nouă pînă acum”.
3 august: „Focul de artilerie al inamicului este insuportabil, întrucît, din cauza insuficienţei muniţiilor, artileria noastră nu răspunde cu contralovituri”.
4 august: „Artileria inamicului acţionează bine”.
11 august: „Artileria rusă dispune de o mare mobilitate datorită folosirii tractoarelor”.
28 august: „Tunurile ruseşti de 76,2 mm cu maşini de tracţiune de cinci tone. Se pot folosi foarte bine în Africa. Proiectilele acestor tunuri perforează un blindaj de tanc cu grosimea de 60 mm chiar şi la o distanţă a tragerii de peste 1.000 de metri. Este posibil ca acestea să poată fi folosite ca tunuri grele antitanc”.
Artileria de campanie sovietică era cea mai bună din lume în privinţa calităţii tunurilor şi proiectilelor, iar ca număr de ţevi şi proiectile depăşea toate armatele lumii din acel timp luate laolaltă. În afară de aceasta, în privinţa manevrabilităţii era superioară artileriei germane. Tractorul în rolul de maşină de tracţiune este mai bun decît un cal. Şi mai bun era transportorul de artilerie cu şenile, de cinci tone, pe care Halder nu putea să nu-l admire. Şi iată întrebarea: înainte de război, practic toată Armata Roşie s-a aflat dincolo de limitele vechilor graniţe de stat, în teritorii duşmane: Basarabia, Bucovina de Nord, Ucraina de Vest, Bielorusia de Vest, statele ocupate ale Pribalticii. Pentru spionajul german era o nimica toată: recrutează pe oricine, acesta îţi va povesti ce tunuri şi obuziere sînt în dotarea Armatei Roşii, îţi va face fotografii, va discuta cu artileriştii sovietici beţi... Dar spionajul german nu a făcut nimic şi nu a ştiut nimic, nu a văzut zecile de mii de tunuri de cel mai nou tip. Şi erau atît de multe, că nici nu puteau fi ascunse.
8
Spionajul german nu ştia nimic depre aviaţia sovietică. Înainte de război, serviciul de spionaj hitlerist a raportat că în Uniunea Sovietică sînt 5.000 de avioane de luptă. Lui Hitler nu-i venea să creadă: prea multe. Nu a crezut, dar, cum aminteşte generalul Halder, a fost impresionat de cifră. Se întreba tot timpul dacă nu cumva greşiseră spionii?
Fireşte că greşeau. La 1 iulie 1941, Halder scrie în jurnal: „Comandamentul nostru al Forţelor Militare Aeriene nu a apreciat cum trebuie forţele aviaţiei inamicului în privinţa numărului. Se vede clar că ruşii au la dispoziţie mult mai mult decît 8.000 de avioane”. Da, aşa era. Stalin avea 23.000 de avioane de luptă.
Hitleriştii au crezut că avioanele din Uniunea Sovietică sînt de proastă calitate. Pur şi simplu nu puteau să creadă că MiG-3, cu tot complexul datelor sale de zbor şi tactice, depăşea Messerschmittul Bf-109. Vizibilă era în special superioritatea în viteză. Spionajul german considera că cele mai noi avioane din Armata Roşie erau puţine. Însă numai în Regiunea Militară specială de Vest doar avioanele MiG-3 erau mai multe decît toate avioanele Messerschmitt Bf-109 de pe tot frontul sovieto-german. Spionajul german nu ştia nimic de Iak-1 şi LaGG-3. Şi nu vom repeta, pe urmele mareşalului Jukov, că acestea erau puţine. Citiţi încă o dată toate ediţiile aşa-numitelor „memorii ale lui Jukov”. Oamenii care au scris această carte bizară declară numărul total (luat de pe pereţi) al avioanelor germane, dar nu informează cîte dintre acestea erau avioane noi şi cîte erau învechite.
Apariţia avionului Il-2 a fost o surpriză pentru spionii germani. Din nou, nu vom repeta că erau puţine: în Germania nu exista nici un avion de acest fel, iar constructorii germani nu au reuşit să realizeze ceva similar pînă la sfîrşitul războiului.
Şi bombardierul Pe-2 s-a dovedit a fi o surpriză pentru spionajul german. Acesta depăşea orice bombardier german, în primul rînd la viteză.
În Germania nu exista nimic comparabil cu DB-3f şi TB-7 sovietice. Dar şi cu Er-2 sovietic. Spionajul german nu ştia nimic despre avioanele sovietice foarte noi Ar-2, Iak-2 şi Iak-4. Apropo, din cine ştie ce motiv, memorialiştii şi istoricii noştri oficiali nu amintesc nici ei despre aceste avioane şi nu le includ în statistică. Sau poate că Jukov, aflîndu-se în înaltul post de şef al Statului-Major General, nu avea habar că în Uniunea Sovietică existau avioane Er-2!
9
Spionajul german nu ştia nimic despre trupele de desant aerian sovietice. Luînd seama la preaînţelepţii lui spioni, Halder notează în jurnalul său de serviciu din 22 februarie 1941 o concluzie despre desantiştii sovietici: „Paraşutiştii sînt în număr nesemnificativ”.
În Uniunea Sovietică paraşutiştii sînt în număr nesemnificativ?!
Din aprilie 1934 şi pînă în februarie 1936, doar în Ucraina au fost pregătiţi 427.000 de paraşutişti (Regiunea

Militară Kiev, Voenizdat, Moscova, 1974, p. 122) În prezent, toată lumea recunoaşte că Uniunea Sovietică a pregătit înainte de al Doilea Război Mondial de 250 de ori mai mulţi paraşutişti decît toate celelalte ţări ale lumii luate la un loc (vezi, de exemplu, B. Gregory, D. Batchelon, Airborne Warfare 1918-1941, Phoebus, Leeds, 1978, pp. 21-22). Uniunea Sovietică a intrat în război cu cinci corpuri de armată de desant aerian complete şi încă cinci în stadiul de formare. Dar excedentul de paraşutişti pregătiţi era atît de mare, încît, în cursul războiului, cu acesta s-au completat Armatele I, a IV-a, a V-a şi a IX-a de Gardă, apoi Corpurile de infanterie 10, 11 şi 33 de Gardă şi cîteva divizii de infanterie de gardă izolate. Nimeni nu a ascuns înainte de război pregătirea acestei mase de milioane de paraşutişti. Dimpotrivă, era arătată întregii lumi. Spionul german de dinainte de război trebuia să treacă prin orice parc orăşenesc, fie şi a celui mai retras centru raional, şi să vadă cu ce intensitate se făcea instrucţie la turnul de paraşutare. Acesta era indispensabil în parcul fiecărui oraş. Spionul neamţ trebuia să meargă la dansul acompaniat de armonică din orice club de uzină şi să se uite la insignele paraşutiştilor de pe hainele ponosite. Fetele nu voiau să danseze foxtrot cu tineri care nu aveau asemenea insigne. Cum a putut spionajul german să nu observe toate acestea? Prin capul cărui spion a trecut ideea că în Uniunea Sovietică sînt puţini paraşutişti?
Ca să risipim şi ultimele îndoieli privind puterea desantului sovietic, să spunem că Armata Roşie a desfăşurat manevre grandioase. Şi a lansat sub ochii uimiţi ai ataşaţilor militari ai ţărilor occidentale desanturi aeriene nemaivăzute nicăieri în lume. De exemplu, la manevrele de la Kiev din 1935 sau la cele din Bielorusia din 1936. Cînd nimeni în lume nu avea nici un fel de trupe de desant aerian, Armata Roşie a uimit reprezentanţii militari ai tuturor ţărilor cu lansări de multe mii de paraşutişti, cu desantări de armament greu, inclusiv artilerie, aruncătoare de mine, maşini blindate şi chiar tancuri amfibii. Ataşaţii militari ai SUA, Marii Britanii, Franţei au scris rapoarte entuziaste în capitalele lor. La aceste manevre a fost şi ataşatul militar al Germaniei. Oare nu a văzut nimic? Te pomeneşti c-o fi dormit, sărmanul, beat prin vreun tufiş!
Pentru cei care nu au putut vedea personal această frumuseţe şi putere, propaganda sovietică a turnat un film, „Lupta pentru Kiev”. Toată presa mondială – de la londonezul Times pînă la New York Times, de la Le Figaro pînă la Chicago Tribune – a scris despre aceste manevre şi despre acest film... Iar spionajul german scrie rapoarte la repezeală: sînt puţini paraşutişti în Uniunea Sovietică.
Dar, iată, timpul manevrelor a trecut, iar la sfîrşitul lui iunie 1940 Jukov realizează „campania eliberatoare” din Basarabia. Cucerirea aerodromurilor româneşti este înfăptuită aşa cum s-a prelucrat la manevre – cu o lansare prin surprindere a două brigăzi de desant aerian. Iar acest lucru este filmat şi arătat nu numai în Uniunea Sovietică, ci şi în întreaga lume.
Dar spionajul german nu citea ziare; spionii germani nu mergeau la film şi nu se uitau la jurnale de actualităţi. Conducătorii spionajului german picoteau în birouri şi raportau Statului-Major General, printre genele căzute de somn, că nu s-a descoperit nimic deosebit şi că există paraşutişti, dar în număr nesemnificativ...
Iar înţelepţii generali germani (care nici ei nu citeau ziarele şi nu ascultau ştirile) notau în jurnalele lor informaţii uluitoare potrivit cărora erau puţini paraşutişti în Armata Roşie.
Dar ce treabă au aici paraşutiştii?! Generalii germani au declarat că nu i-a învins Armata Roşie, ci spaţiile nemărginite şi clima îngrozitoare. Aşa este. Dar din acest fapt tragem o concluzie tristă: cînd au proiectat campania, străluciţii strategi germani nu ştiau nimic despre dimensiunile teritoriului Uniunii Sovietice şi despre clima acesteia. Iar spionajul german a fost completat de nişte analişti de seamă, dar care n-au ştiut să strîngă informaţii despre faptul că Rusia este o ţară întinsă şi că aici, uneori, iernile vin cu ger şi ninsoare.

1. De la Smert' şpionam! (Moarte spionilor!) – numele departamentelor sovietice de contraspionaj formate în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n. tr.).
transfer-15.html

Capitolul 15

De ce lui Stalin nu i-a venit

să-şi creadă ochilor

Cînd Anglia a rămas unu la unu cu Hitler, ţin minte că la Institutul Tehnic din Leningrad se spunea că situaţia lui Hitler este strălucită şi... deznădăjduită.

Viktor Kogan, veteran de război,

Vesti, 8 iunie 1998

1

Stalin avea trei servicii de spionaj independente: Direcţia întîi NKGB, GRU a Statului-Major General şi spionajul personal al lui Stalin ascuns sub două titulaturi – „Secretariatul tovarăşului Stalin" şi „Sectorul special al CC al VKP(b)"1. Între aceste structuri era o concurenţă acută.
Care era puterea însumată a acestor structuri? O putere colosală. Nu voi mai repeta exemplul cu bomba atomică. Fiecare ştie: mai mult de jumătate dintre savanţii americani care au făcut bomba pentru Roosevelt lucrau pentru Stalin. Iată un alt exemplu: sprijinindu-se pe puterea spionajului său, Stalin îl ţinea pe Roosevelt de gît sau de altceva. Îl ţinea strîns. Roosevelt (deşi era paralizat) juca cum îi cînta Stăpînul de la Kremlin. Roosevelt era împresurat cu spioni stalinişti şi ştia acest lucru. Înainte de război şi în cursul acestuia, Roosevelt a uimit lumea prin capacitatea lui de a ghici, intui şi satisface dorinţele staliniste. Şi acum rămîi uimit, ca să vorbim blînd, de spiritul conciliant, de maleabilitatea şi de tendinţa preşedintelui Statelor Unite de a fi pe plac secretarului general al CC al VKP(b).
Stalin nu avea nici pîrghii militare (nu putea atinge America), nici economice (America era mai puternică şi mai bogată) pentru a exercita o anumită influenţă asupra lui Roosevelt. Dar avea spionajul...

2

Despre pătrunderea spionajului stalinist în secretele de stat ale Marii Britanii s-au scris biblioteci întregi. Însă această penetrare a fost mai profundă şi mai extinsă decît se consideră.
Despre pătrunderea în organele de conducere militare şi politice ale Germaniei hitleriste se ştiu destul de multe. La Înaltul Comandament al Wehrmachtului (OKW) lucra grupul „Viking" – şapte ofiţeri superiori şi generali germani transmiteau unei agenturi staliniste informaţii care proveneau direct din cabinetul lui Hitler.
În afară de aceasta, cineva dintre conducătorii de prim rang ai celui de-al Treilea Reich lucra pentru GRU. Despre acesta amintesc uneori în treacăt generoşii cavaleri sovietici cu capă şi spadă: în Germania, „serviciul de spionaj militar sovietic a reuşit să aibă acces la cele mai secrete informaţii din chiar vîrfurile eşaloanelor puterii" (Krasnaia zvezda, 23 decembrie 1989). Subliniez: nu este vorba despre Bormann, ci despre altcineva. Despre Bormann am vorbit deja, iar celor pe care îi interesează în mod deosebit păţaniile acestui informator stalinist, le recomand cartea lui Hugo Beer Moskaus As im Kampf der Geheimdienste, Hohe Warte, München, 1983.
Pentru Stalin lucrau concomitent reţele de agentură total independente una de alta. Informaţiile greşite ale uneia erau date în vileag imediat pe fondul celorlalte informaţii.
La ambasada germană de la Moscova lucra grupul „Alta": Gerhard Kegel şi Ilse Stöbe cu tovarăşii. Toată ambasada era prinsă în pînza de păianjen a spionajului stalinist. Acest grup „era completat cu un om care avea acces nelimitat la secretele de stat ale Germaniei" (Krasnaia zvezda, 1 octombrie 1987). De la ambasada germană din Moscova se întindeau fire la statul-major al lui Göring, la Institutul de Cercetare Ştiinţifică al celui de-al Treilea Reich şi, fireşte, la Ministerul Afacerilor Externe. „Printre aceşti spioni era chiar şi un apropiat al ministrului de Externe Ribbentrop. A fost recrutat în Polonia ca să lucreze pentru englezi, iar prin convingerile sale era un duşman neîmpăcat al Uniunii Sovietice" (VIJ, 1992, nr. 4, p. 30). El credea că lucrează împotriva lui Stalin, dar de fapt lucra pentru Stalin...
Trebuie amintită şi prietena soţiei lui Göring, o stea de primă mărime a cinematografiei naziste, Olga Cehova. Această femeie a strălucit pe firmamentul Berlinului cu frumuseţea ei orbitoare şi cu o cruzime ieşită din comun, nemaiîntîlnită chiar şi în acest mediu. Din dispoziţia lui Hitler, în 1936 Olgăi Cehova i s-a decernat titlul de actriţă a poporului (la ei totul era ca la noi). În 1945, actriţa poporului a celui de-al Treilea Reich a fost răsfăţată, nu se ştie de ce, chiar de tovarăşul Stalin şi i s-au conferit înalte distincţii sovietice.
Ca şi Roosevelt, Hitler a înţeles că spionajul sovietic este o foarte mare putere.

Cînd specialiştii ruşi au venit la noi ca să cumpere un strung, iar la uzină li s-a arătat practic totul, ei au afirmat că în cutare şi cutare ungher al cutărei secţii se află nişte prototipuri de strunguri pe care ar dori să le vadă, şi le-au descris foarte precis. Cu ajutorul organizaţiilor comuniste ei au realizat din timp un sistem de spionaj care lucrează excelent şi astăzi" (Conversaţii la masă, însemnarea din 5 aprilie 1942).

3

Spionajul stalinist depăşea cu mult limitele marilor puteri. Ţarul bulgar Boris avea un consilier, generalul Konstantin Lukaş. Înainte de fiecare întîlnire cu ţarul, generalul se pregătea să răspundă la orice întrebări i-ar fi pus ţarul. În cursul pregătirii, Luben Lukaş, fratele generalului, juca rolul ţarului şi îi punea consilierului cele mai insidioase întrebări. Generalul trebuia să răspundă exact şi repede. Rezulta că nivelul de informare al fratelui mai tînăr era la fel ca şi cel al ţarului. Diferenţa constă în faptul că fratele mai tînăr lucra pentru GRU şi îi punea fratelui său, consilierul ţarului, toate acele întrebări care îl interesau pe tovarăşul Stalin.
Pînă la aplicarea socialismului sovietic în ţară, Cehoslovacia a fost printre primele zece ţări ale lumii în privinţa bogăţiei şi dezvoltării. Uzinele „Škoda" produceau armament la nivelul celor mai ridicate standarde mondiale, în primul rînd de artilerie. Blanka Karlikova, fiica directorului uzinei, a reuşit să scoată desenele tunului de 210 mm şi să le predea cui trebuie. Ea lucra în acelaşi grup care îl avea în grijă şi pe ţarul bulgar (Krasnaia zvezda, 21 august 1986).
Sînt multe alte mărturii despre puterea spionajului stalinist. Generalul-maior de aviaţie P.M. Stefanovski informează într-o frază, ca şi cum ar fi ceva cu totul neesenţial, că în iulie 1941 a fost chemat de Stalin care i-a spus: „Peste trei zile nemţii vor bombarda Moscova" (Trei sute de necunoscuţi, p. 206). Fără să insiste asupra acestui episod, Stefanovski povesteşte despre măsurile luate şi despre faptul că după trei zile a fost respins primul atac aerian masiv asupra Moscovei. Dar să ne oprim la acest episod, care pare nesemnificativ. Cum putea Stalin să ştie că după exact trei zile nemţii vor bombarda Moscova? Aviatorii de la aerodromuri nu ştiau nici ce urmau să facă a doua zi. Dar tovarăşul Stalin nu ştie numai ce urmau să facă a doua zi piloţii germani, ci şi ce urmau să facă după trei zile zile.
Iată şi mărturia lui Anastas Mikoian: „La 27 martie 1943, la ora două noaptea am fost chemat la vila lui Stalin din Volînsk. Stalin a declarat că, după datele serviciului de spionaj..." (VIJ, 1976, nr. 6, p. 62). Abia amuţiseră tunurile bătăliei de la Stalingrad. Armata Roşie a înaintat rapid, dar în raioanele Harkov, Oriol şi Belgorod a fost oprită. S-a ajuns la o echilibrare a forţelor. Nici una dintre părţi nu era capabilă să continue atacul. Ambele părţi au trecut la apărare şi a început o pregătire intensă pentru bătălia din vară, care se va desfăşura în aceste raioane mai bine de patru luni. Va fi una dintre cele mai mari vărsări de sînge din istoria omenirii – va intra în istorie ca bătălia de la Kursk. Lupta a început la 5 iulie 1943. Dar generalii germani au început să contureze în amănunt planul operaţiunii încă din 13 martie 1943, iar la 27 martie Stalin îi comunica deja lui Mikoian despre acesta şi îi ordona să se pregătească în secret pentru lupta defensivă şi pentru operaţiunile ofensive ulterioare ale rezervei strategice – Regiunea Militară de Stepă, cu un efectiv de opt armate, inclusiv una aeriană şi una de tancuri de gardă. Regiunea Militară de Stepă s-a desfăşurat în spatele grupării principale a trupelor sovietice şi s-a transformat, în momentul critic al luptei, în Frontul de Stepă...
La fiecare acţiune, Stalin se uita mereu în cărţile lui Hitler. Pe măsura evoluţiei planului operaţiunii germane din raionul Kursk, toate detaliile, toate modificările din plan erau raportate imediat lui Stalin. Înaintea începerii operaţiunii, generalii germani, care erau executanţii direcţi, au primit directive corespunzătoare şi varianta finală a planului. Stalin a primit această variantă cu şase zile mai devreme.
Vorbind de pregătirea de război, nu putem să nu comparăm şi această sferă: spionajul hitlerist orb nu cunoştea Uniunea Sovietică nici la nivelul unui manual şcolar german, iar supraputernicul spionaj stalinist a pătruns în cele mai ascunse taine ale inamicilor şi aliaţilor lui Stalin. Se pot aduce o mulţime de alte exemple, dar să nu uităm un lucru: acestea sînt numai ceea ce s-a desecretizat, ceea ce nu a părut important. Adevăratele secrete ale spionajului stalinist nu vor fi descoperite niciodată.
4
Dar ciudat lucru: spionajul îi raportează lui Stalin că Hitler intenţionează să atace, iar Stalin nu crede în spionajul său. Nu-i vine să-şi creadă urechilor. Să nu fi înţeles Stalin puterea spionajului său?
Mă plictisesc (sper că nu numai pe mine) nenumăratele cercetări pe tema cine şi cînd l-a prevenit pe Stalin: „Corsicanul" a informat... „Ramzai" a informat... „Adjutantul" a informat... ambasadorul britanic a informat... cel american... Şi iarăşi: „Ramzai", „Sofocle"...
Dar Stalin tot nu crede.
Ni se propun la alegere una din două explicaţii sau amîndouă deodată:
Stalin era atît de prost, încît nu înţelegea pericolul care-l ameninţa;
Stalin era atît de laş, încît se temea şi nu voia să privească adevărul în faţă.
Din acestea se trage concluzia: Hitler este puternic, inteligent şi îndrăzneţ, Stalin este tîmpit şi sperios.
Şi încă o concluzie mai generală: acolo este o rasă măreaţă, gata de război, iar aici nişte prostănaci înapoiaţi şi

laşi îşi ascund capetele în nisip.
5
Iar acum haideţi să privim situaţia de sub stelele de la Kremlin, din biroul lui Stalin.
Încheiaţi-vă la toţi nasturii; dacă nu aveţi pipă, luaţi un creion în gură şi imaginaţi-vă că sînteţi Stalin.
Iată că în cabinetul dumneavoastră intră tovarăşul Golikov Filipp Ivanovici. General-locotenent. Şeful GRU. Acesta aşterne hărţile pe postavul verde al mesei imense, expune cifrurile şi copiile documentelor obţinute: iată, tovarăşe Stalin, cică vor să atace.
Iar tovarăşul Stalin, tăcînd şi gîndindu-se puţin, întreabă încet: „De ce?”.
Bine face tovarăşul Stalin că pune asemenea întrebări. Dar ce va răspunde Golikov? Într-adevăr, de ce să atace Hitler?
Se spune că Hitler avea nevoie de teritorii. Stalin nu credea acest lucru. Nici noi nu credem. La începutul anului 1941 Hitler avea un teritoriu atît de vast, încît nu ştia ce să facă cu el. Erau supuse: Austria, Cehoslovacia, o mare parte din Polonia, Danemarca, Norvegia, Belgia, Olanda, Luxemburg, jumătate din Franţa, Insulele Normande ale Marii Britanii, Iugoslavia şi Grecia. Sub influenţa Germaniei erau Finlanda, Ungaria, România şi Bulgaria. În afară de aceasta, trupele germane desfăşurau acţiuni de luptă în nordul Africii. Avea puţin teritoriu?
La 12 noiembrie 1940 Hitler i-a declarat la Berlin lui Molotov: „Din cauza extinderii extraordinare a teatrului de operaţiuni militare, Germania a fost obligată, cu scopul de a contracara Anglia, să se amestece în teritorii depărtate de Germania, de care ea, în general, nu este interesată nici politic, nici economic” (URSS – Germania, 1939-1941, ediţie îngrijită de I. Felştinski, p. 104).
Dacă ne uităm pe hartă, va trebui să fim de acord: ce avantaj avea Germania că trupele ei se aflau în nordul Norvegiei, în Iugoslavia sau în Insulele Normande?
Hitler a continuat: „Necesitatea spaţiului vital. În timpul războiului Germania a căpătat spaţii atît de uriaşe, încît are nevoie de o sută de ani ca să le folosească în totalitate” (ibidem, p. 105).
Şi aici trebuie să fim de acord cu dezaxatul. Punînd mîna pe atîtea teritorii într-un an şi jumătate, nu trebuia să se mai gîndească la noi regiuni, ci la menţinerea celor cucerite. Dacă totuşi lui Hitler îi trebuiau noi pămînturi, i se aşternea în faţă minunata Franţă. Hitler a zdrobit Franţa în război, dar a cotropit numai jumătate din teritoriu. Sudul Franţei este neapărat. Ia-l! Doar e cea mai frumoasă parte a Franţei: Coasta de Azur, palmieri, staţiuni, vii, coniac şi vinuri, brînzeturi în subsoluri şi lămîi în pomi! Iar pentru toate acestea nu trebuie să lupţi. Franţa a capitulat, deci ia-o pe toată!
În afară de aceasta, Franţa este în acest moment o mare putere colonială. Franţa este zdrobită, iar coloniile ei nu au reacţionat în vreun fel. Zeci de milioane de oameni din coloniile franceze se subordonează în continuare autorităţilor coloniale franceze, deşi în spatele acestor autorităţi nu este nimeni – doar o beşică goală şi zornăitoare. Trebuie doar să declari coloniile franceze ca fiind ale germanilor şi vor fi atîtea teritorii încît le vor ajunge tuturor nemţilor în veacul vecilor. Iar dacă şi acestea sînt puţine, atunci şi Belgia este o mare putere colonială. Şi Olanda, de asemenea. Ia pe degeaba Congoul Belgian şi Indonezia, care atunci se numea India Olandeză. Nici pentru acestea nu trebuie să lupţi.
Haideţi să ne imaginăm că sîntem spionii analişti sovietici. Mîine mergem la raport la tovarăşul Stalin, iar Stalin ne va pune aceeaşi întrebare: De ce să atace Hitler Uniunea Sovietică? Ce îi vom răspunde lui Stalin? Că Hitler nu are nevoie pe degeaba de Marseille, Toulon, Nice şi Cannes, dar pentru Alatîr, Kuvakino şi Koluevo este gata să joace ultima carte a destinului ţării sale şi propriei vieţi?
Oricine ştie: Germania nu poate lupta pe două fronturi. Chiar Hitler a scris despre aceasta în Mein Kampf. Cauza – insuficienţa resurselor. Dar nu numai acest lucru îl frămînta pe Hitler. Cînd ţara este înconjurată din toate părţile de duşmani, poporul începe să se îndoiască de dreptatea cauzei sale: oare se poate să avem noi dreptate, iar toţi cei din jur greşesc şi luptă împotriva noastră? Hitler a scris: „În toate timpurile, arta unui conducător popular cu adevărat mare a constat în primul rînd în a nu fărîmiţa atenţia poporului, ci în a-l concentra întotdeauna împotriva unui inamic unic... Cînd poporul se vede înconjurat de diferiţi duşmani, acest lucru oferă caracterelor slabe şi lipsite de rezistenţă prilejul unor şovăieli şi îndoieli în dreptatea propriei cauze” (Mein Kampf, partea I, capitolul III).
Prin conducător popular cu adevărat mare Hitler, se înţelege, se avea în vedere pe sine şi exprima în cazul dat o idee sănătoasă: dacă sînt mai mulţi duşmani, poporul percepe negativ acest lucru. Stalin a citit Mein Kampf şi era vădit de acord cu Hitler în această chestiune: Germania nu poate lupta pe două fronturi. Ce l-a împins pe Hitler pe această cale totală, împotriva căreia el însuşi s-a pronunţat tranşant?

Uneori se pune întrebarea: dar oare în 1941 Hitler lupta pe două fronturi? Doar războiul împotriva Marii Britanii se potolise...
Nu este aşa. La începutul lui iunie 1941 Hitler avea deja trei fronturi. Prin atacarea Uniunii Sovietice el nu a deschis al doilea front împotriva lui, ci al patrulea.
Primul dintre acestea este războiul împotriva Marii Britanii. Dacă privim din punctul nostru de vedere şi calculăm diviziile implicate în acţiunile de luptă, atunci războiul dintre Marea Britanie şi Germania hitleristă se prezintă într-adevăr cu un parcurs moleşit. Dar în acel moment Marea Britanie era cel mai mare imperiu colonial şi o mare putere oceanică. În 1940 Hitler a lovit Marea Britanie de pe continent, dar războiul a continuat pe mări şi în aer. Acest război a cuprins un spaţiu uriaş. Se purta cu tot mai mare furie şi intensitate. Zona acţiunilor de luptă ale flotelor britanice şi germane se întindea din nordul Norvegiei pînă în Uruguay, din Groenlanda şi Islanda pînă în Madagascar. Încă din prima zi, acest război a dat la iveală totala nepregătire a Germaniei de a se opune Marii Britanii pe mări şi oceane.
În septembrie 1939 Marea Britanie avea 15 nave de linie în funcţie şi nouă în construcţie. Germania avea două (foarte slab dotate) în funcţie şi opt în construcţie. Dintre acestea opt au intrat în funcţie numai două. Una, „Bismarck", a intrat în efectivul flotei în aprilie 1941, iar în mai a fost scufundată de flota britanică. A doua dintre ele, „Tirpitz", s-a ascuns practic tot războiul în fiordurile norvegiene. Apărea doar uneori, ca şoarecele din gaură, şi se ascundea repede din nou.
În septembrie 1939 Marea Britanie avea şase portavioane în funcţie şi şase în construcţie. Germania – nici unul în funcţie, unul în construcţie. Acesta nu a fost finalizat niciodată.
La celelalte clase de nave corelaţia era aproximativ la fel. Aceasta însemna că debarcarea trupelor germane în Marea Britanie nu era decît un vis de sinucigaş. La încercarea de a forţa Canalul Mînecii, trupele germane sau ar fi fost scufundate, sau ar fi avut posibilitatea să debarce pe plajele Marii Britanii, însă flota britanică le-ar fi tăiat imediat legătura cu forţele lor principale şi cu bazele de aprovizionare de pe continent.
În 1941, construirea flotei germane era abia la început. Programul german „Z" de construcţii de nave prevedea construirea a şase nave de linie pînă în 1944, patru crucişătoare grele în 1943 şi încă patru în 1945, două portavioane către 1947 şi 13 crucişătoare uşoare în 1948.
Aud adesea: nu toate corpurile de armată ale lui Stalin erau bine pregătite în 1941. O parte dintre ele trebuiau să fie dotate complet în anul următor. De aceea, mi se spune, Stalin nu putea să-l atace pe Hitler în 1941, trebuia să aştepte pînă în 1942.
Sînt de acord cu aceasta. Numai că haideţi să extindem acelaşi argument şi asupra lui Hitler: flota lui nu era gata de război. Într-un război împotriva unei puteri oceanice acest lucru a avut o însemnătate de prim rang. În momentul declanşării celui de-al Doilea Război Mondial, programul de construcţii de nave nu era încheiat; acesta trebuia să se termine abia în 1948. De aceea, Hitler nu trebuia să înceapă al Doilea Război Mondial în septembrie 1939. Trebuia să se pregătească serios de război, să aştepte nouă ani şi să semneze Pactul Molotov-Ribbentrop abia în 1948.
Dacă Hitler ar fi aşteptat încă nouă ani, atunci războiul cu Marea Britanie ar fi fost sinucigaş: Marea Britanie îşi dezvolta flota mai repede şi investea mult mai multe resurse în acest sector. În 1948 Hitler tot nu ar fi putut egala Marea Britanie în privinţa puterii navale.
Războiul pe mare a jertfit puţine vieţi (luat la scara noastră). Iată, la 27 mai 1941 flota britanică a scufundat cea mai puternică navă de linie germană, „Bismarck". Aceasta avea un echipaj de doar 1.600 de oameni, dintre care 110 au căzut prizonieri, iar restul au murit. Puţini oameni. Dar nava de linie avea 50.000 de tone din cel mai bun oţel. Din acest oţel s-ar fi putut construi 2.500 de tancuri germane dintre cele mai puternice – Pz-IVD, cu greutatea de 20 de tone. Dar dacă nu luăm în seamă consumul de oţel şi de celelalte materiale, ci pierderea de energie, timp şi muncă, atunci construcţia unei singure nave de linie era mai costisitoare decît construirea a 5.000 de tancuri. Astfel, judecînd după numărul de morţi, pierderea navei de linie înseamnă pierderea unui regiment. Dar dacă judecăm după valoare, această pierdere înseamnă cîteva armate de tancuri active. Numai „Bismarck" costa mai mult decît toate tancurile pe care Hitler le avea în 1941. De aceea, haideţi să nu mai spunem că războiul dintre Marea Britanie şi Germania s-a stins în 1941, că, declanşînd războiul împotriva lui Stalin, Hitler a deschis numai un singur front, iar pe al doilea l-ar fi făcut inactiv.
La interogatoriul din 17 iunie 1945, grossamiralul K. Dönitz a arătat: „Dispariţia lui «Bismarck» a pus capăt activităţii ofensive a navelor germane grele în Atlantic". La 27 mai 1941, pentru toţi era clar: nu există nici o speranţă ca Hitler să supună Marea Britanie.

Şi acum imaginaţi-vă că sînteţi tovarăşul Stalin. Aveţi în mîini toate informaţiile, toate rapoartele. Situaţia: Hitler este într-o situaţie fără ieşire, nu poate înfrînge Marea Britanie, nu are posibilităţile necesare, războiul cu Marea Britanie nu se poate încheia cu bine pentru Hitler. Spionajul raportează: ca să-şi uşureze situaţia, Hitler a decis să mai atace şi Uniunea Sovietică... Pe un singur front nu se poate descurca, motiv pentru care a hotărît să lupte simultan pe două fronturi. Cică aşa o să-i fie mai uşor...
Stalin nu a crezut o asemenea prostie.
Dumneavoastră aţi fi crezut? Hitler nu putea s-o scoată la capăt cu Leul britanic şi de aceea a hotărît să se lupte în acelaşi timp şi cu Ursul rus?
6
Şi după 22 iunie 1941 războiul pe mare împotriva Marii Britanii i-a devorat celui de-al Treilea Reich resurse cu adevărat incredibile. Hitler nu a putut bloca Marea Britanie cu nave de suprafaţă, de aceea a desfăşurat cel mai mare program din istoria tuturor flotelor de construire de submarine. În 1940, în efectivul flotei germane au intrat 54 de submarine noi. În 1941 – 202. În 1942 – 238. Mai departe s-a mers în direcţie crescătoare. Realizarea unui asemenea program necesita cheltuieli uriaşe de muncă, energie şi materiale. Submarinele au acţionat în principal în Atlantic împotriva flotei britanice şi a celei americane. Construcţia fiecărui submarin însemna că nu se vor mai produce 10, 20 sau chiar 50 de tancuri.
Pe lîngă războiul pe mare, între Germania şi Marea Britanie se desfăşura un crunt război aerian. Şi aici nepregătirea de război a Germaniei a fost mai mult decît evidentă. În 1940, aviaţia germană a aruncat asupra oraşelor britanice 36.844 de tone de bombe. Acestea au fost insuficiente pentru ca Marea Britanie să capituleze. Dar au fost suficiente ca să trezească furia rece britanică. În acelaşi an, Marea Britanie a răspuns cu 14.631 de tone de bombe asupra oraşelor germane. Forţele aviaţiei germane au fost insuficiente pentru a opri atacul aerian britanic. În 1941, Germania a aruncat asupra Marii Britanii 21.858 de tone de bombe, iar aceasta a răspuns cu 35.509 de tone (P. Briekhill, The Dam Busters, Londra, 1951, pp. 47, 117, 166, 249).
Războiul aerian impunea Germaniei cheltuieli uriaşe.
Prima consecinţă a bombardamentelor de noapte britanice a fost faptul că milioane de germani îşi petreceau nopţile în adăposturi antiaeriene, iar a doua zi dimineaţa plecau la lucru nedormiţi şi înrăiţi. A doua consecinţă a fost distrugerea locuinţelor şi obiectivelor industriale cu efectele colaterale corespunzătoare. A treia – în lupta cu avioanele britanice trebuiau angrenate forţe considerabile. Speer exprimă acest lucru în felul următor: „Zece mii de tunuri, în loc să lupte în Răsărit, se uită la cer”. Aceste tunuri consumau o mare cantitate de muniţie. În afară de aceasta, jumătate din aviaţia germană era repartizată pentru continuarea războiului aerian cu Marea Britanie.
Înainte de a începe războiul împotriva Uniunii Sovietice, strategii hitlerişti trebuiau să se gîndească la faptul că industria aviatică britanică era mai puternică decît cea germană. În 1941, industria britanică a produs 20.100 de avioane. 2.400 au fost primite din SUA. Iar industria germană a produs 11.030. Dar una este să construieşti un avion mic cu o singură persoană şi cu un singur motor, iar alta este să construieşti un bombardier strategic cu patru motoare. Marea Britanie a construit multe bombardiere strategice. Germania, nu.
În perspectivă, războiul aerian nu prevestea nimic bun pentru Germania.
În noiembrie 1940 tovarăşul Molotov a mers la Berlin, s-a întîlnit cu Hitler şi cu Ribbentrop. În aceste nopţi, aviaţia britanică a bombardat cu o deosebită violenţă capitala celui de-al Treilea Reich.
Şi acum imaginaţi-vă că Molotov se întoarce la Moscova şi îi raportează situaţia tovarăşului Stalin: Hitler nu este capabil să apere cerul Germaniei, nici măcar Berlinul. Oare mai avea nevoie la momentul respectiv de teritorii în Răsărit?
7
Dar războiul dintre Germania şi Marea Britanie se desfăşura nu numai în aer, pe mări şi oceane. În 1940 trupele germane au cucerit Insulele Normande: Jersey, Guernsey şi altele mai mici. Sînt insule britanice, dar se află chiar lîngă coasta Franţei. Chiar şi de pe Guernsey, cea mai îndepărtată dintre ele, se vede, cînd cerul e senin, ţărmul francez. O dunguliţă. Din punct de vedere militar, insulele trebuiau cucerite, dar din punct de vedere politic – nu. Cucerirea acestor insule însemna că pentru prima dată într-o mie de ani pe insulele britanice calcă picior de duşman. La acest gînd, mîndrii britanici pufneau de mînie. Nobila furie a britanicilor s-a aprins atît de tare, încît ar fi fost mai bine pentru Hitler să nu se lege de ei. Cucerirea acestor insule însemna că nu putea să existe pace cu Marea Britanie. Marea Britanie nu l-ar fi iertat pe nici un lider al ei dacă ar fi încercat să ajungă la o înţelegere cu Hitler, atît timp cît soldaţii germani se aflau pe pămîntul Marii Britanii. Iar Hitler nu putea să-şi retragă trupele din aceste insule fără să-şi afecteze prestigiul.

S-a ajuns la impas în cazul ambelor părţi. Iar atît timp cît trupele germane se aflau în Insulele Normande, Stalin era liniştit: războiul dintre Marea Britanie şi Germania nu putea înceta, iar a lupta pe două fronturi însemna pentru Germania sinucidere.
În afară de aceasta, un corp de armată german lupta în Africa împotriva diviziilor britanice. Acest lucru nu se putea încheia bine pentru hitlerişti: aprovizionarea trupelor germane se făcea numai pe Marea Mediterană, iar acolo domina flota britanică.
8
Aşa că frontul împotriva Marii Britanii exista, iar Hitler nu avea nici un fel de perspective să cîştige pe acest front. Aici războiul era deja pierdut.
Dar Hitler mai avea un front.
Hitler a fost tîrît în luptele din Iugoslavia. Iar acolo este ca în Rusia: intrarea – o rublă, ieşirea – două. Este uşor de intrat, dar greu de ieşit. Aici mai era şi Grecia.

Atacul Italiei asupra Greciei nu a fost numai nechibzuit, dar şi, în general, de prisos... Ca urmare a acţiunilor arbitrare ale italienilor şi a greşelilor din Balcani, puternice forţe germane au fost încătuşate în Africa, apoi şi în Bulgaria, Grecia şi Iugoslavia (Guderian, Amintirile unui soldat, pp. 190-191).

Era imposibil să cîştigi în Iugoslavia: munţi şi păduri, multe cursuri de apă şi o climă minunată. Pentru acţiunile de partizani este cel mai bun loc de pe pămînt. Iar poporul este necruţător. Vărsarea de sînge a trupelor germane ducea la o situaţie şi mai rea.
Aducerea trupelor în Iugoslavia şi războiul lipsit de noimă din munţi nu oferea nimic Germaniei, în afară de pierderea de timp, de forţe şi de mijloace. Intrînd în Iugoslavia, Hitler a deschis un nou front de luptă, iar aici nu se putea baza pe victorie, cu atît mai mult pe una fulgerătoare. Vreme de patru ani, Statul-Major General german a fost silit să ţină în această ţară divizii de elită care duceau un război fără să aibă speranţa victoriei. Nici un analist nu ar fi putut prevedea un asemenea demers prostesc al comandamentului german. Dar nu numai Iugoslavia opunea rezistenţă. În Polonia, Hitler avea probleme la fel de mari. Mai erau Bulgaria, Grecia, Franţa, Norvegia... Ocuparea unui teritoriu uriaş necesita cheltuieli incomensurabile de forţe. Aşterneţi pur şi simplu o hartă mare a Europei, una foarte mare, pe podea şi închipuiţi-vă cîţi soldaţi trebuie să aveţi ca să organizaţi patrularea prin toate oraşele Europei, măcar pe timp de noapte. Gîndiţi-vă de cîţi soldaţi este nevoie ca să organizaţi paza tuturor podurilor, tunelurilor, instalaţiilor de pompare a apei, digurilor, uzinelor, minelor, porturilor, depourilor feroviare şi gărilor, şoselelor şi căilor ferate, depozitelor, staţiilor electrice, lagărelor de concentrare, statelor-majore, spaţiilor de încartiruire a trupelor de ocupaţie etc. Cîţi soldaţi trebuie pentru organizarea apărării liniei litoralului şi a insulelor de tot felul. Cîţi pentru răscolirea munţilor, pădurilor, dealurilor, tufărişurilor, a carierelor abandonate, a exploatărilor miniere de suprafaţă etc., ca să puneţi mîna pe toţi nemulţumiţii.
Chiar dacă Europa nu ar fi opus rezistenţă, Hitler tot nu ar fi avut forţe ca să controleze totul. Cine ar fi crezut că se va întinde şi în Rusia?
Însă ei nu controlau pur şi simplu, ci au luat asupra lor întreaga administraţie în toate ţările ocupate. Iar birocraţia s-a plodit cu o viteză nemaipomenită. Sub masca ordinii germane se ascundea o anarhie incredibilă. Generalul-maior B. Müller-Hillebrand relatează numai despre cele mai importante instanţe de conducere, care se aflau doar la Paris.
În primul rînd, statul-major al comandantului trupelor din Occident. Acesta i se subordona lui Hitler.
În al doilea rînd, statul-major al şefului administraţiei militare germane a Franţei. Acesta era organul politic şi administrativ superior. În acelaşi timp, şeful administraţiei militare era şeful tuturor trupelor de ocupaţie din Franţa. Pe lîngă el se afla şeful trupelor SS şi de poliţie din Franţa.

Ca urmare a faptului că ultimul primea indicaţii de serviciu direct de la reichsführerul SS, a început să aibă de suferit serios coordonarea în conducerea militară a Franţei, întrucît reichsführerul SS folosea organismul său pentru amestecul abuziv în măsurile luate de administraţia militară.

În al treilea şi în patrulea rînd, „Forţele Militare Maritime şi Forţele Militare Aeriene erau prezente în Franţa cu propriile state-majore, care însă nu se subordonau comandantului trupelor din Occident”.

În al cincilea rînd, ambasada Germaniei la Paris: aceasta i se subordona lui Ribbentrop şi urma linia lui.
În al şaselea rînd, statul-major economic şi industrial militar din Franţa, care era organul reprezentativ al Direcţiei economice şi industriale militare a forţelor armate.
În al şaptelea rînd, „Apăreau mereu numeroşi reprezentanţi speciali de la diverse instanţe – de exemplu, de la mandatatul guvernamental al planului cvadrianual, de la ministrul Armelor şi Muniţiilor, de la mandatatul special pentru forţa de muncă, de la Ministerul Transporturilor, de la organizaţia Todt etc.” (Armata terestră a Germaniei, 1933-1945, vol. 2, pp. 78-79).
Generalul german numeşte toate acestea „un haos care exista în relaţia dintre organele superioare de stat”. Şi cu cît birocraţia devenea mai stufoasă, cu atît mai mult se scriau indicaţii şi cu atît mai prost funcţiona economia. Cu o asemenea organizare Europa cucerită nu putea s-o ducă mult.
Mai adăugăm şi faptul că aceste teritorii uriaşe erau lipsite de materiile prime strategice necesare pentru viaţa societăţii şi continuarea războiului. Războiul a rupt legăturile economice ale Europei cu restul lumii. Dacă la o uzină gigantică nu se livrează un singur ansamblu necesar, toată producţia se opreşte. De aceea, dacă roţile uriaşe se învîrteau, o făceau în gol. Europa sărăcea văzînd cu ochii. Foametea deja prinsese Europa cu mîna ei costelivă şi tenace. Totul era pe punctul de a sări în aer şi de a se ruina. În viitorul cel mai apropiat.
Chiar dacă hitleriştii nu ar fi comis fărădelegile lor monstuoase, Europa cucerită era oricum ca un butoi cu pulbere, iar fitilul scurt se aprinsese.
Europa cucerită a devenit al doilea front al lui Hitler.

9

Dar Hitler avea şi al treilea front.
Statele Unite ale Americii.
Aici se potrivesc perfect cuvintele lui Göring: „Războiul deja se desfăşoară, deşi tunurile încă nu trag”.
Roosevelt a acordat un considerabil ajutor militar atît lui Churchill, cît şi „neutrului” Stalin. Dar lucrurile nu se limitau la aceasta. Încă din vara anului 1940 Statele Unite ale Americii s-au considerat „aliatul neluptător” al Marii Britanii. În orice moment prefixul „ne-” putea să nu mai fie necesar. În septembrie, Marea Britanie a primit de la SUA 50 de torpiloare de escadră. Despre aceste nave s-a spus că erau „învechite”. Or fi fost. Dar Germania nu a primit de la nimeni un asemenea cadou. Nu avea aliaţi care să-i ofere cadouri, fie ele şi „învechite”.
La 11 martie 1941, Congresul SUA a adoptat Legea de împrumut-închiriere (Lend and Lease Act). Nemţii au considerat acest pas al Americii ca o declaraţie de război.
La 24 martie 1941, guvernul SUA i-a oferit flotei britanice dreptul de a folosi capacităţile de reparaţii navale ale flotei americane.
La 30 martie, toate vasele germane şi italiene din porturile americane au fost confiscate. Acesta era deja un act de război. Problema este că, în conformitate cu dreptul internaţional, nava sub steagul unui anumit stat este parte a teritoriului acelui stat. Dacă se capturează o navă sub steag german, înseamnă că se capturează o parte a teritoriului german. Ceea ce guvernul american a făcut.
La 10 aprilie 1941, guvernul SUA a declarat Marea Roşie „zonă nemilitară” şi a informat despre hotărîrea sa de a nu accepta aici nave străine (adică germane şi italiene). Marea Roşie a devenit un fel de „ape teritoriale ale Statelor Unite”. S-a făcut acest lucru ca să se poată aproviziona fără piedici armata britanică din Africa şi din Orientul Apropiat şi flota britanică din Marea Mediterană.
Hitler a cucerit Danemarca, dar nu a cucerit Groenlanda, care aparţinea Danemarcei. La 13 aprilie 1941, trupele americane debarcă în Groenlanda. Din acest moment războiul dintre SUA şi Germania, deşi nu a fost declarat, a intrat într-o fază critică.
La 24 aprilie, „zona de securitate” a Statelor Unite a fost extinsă pînă la 30 de grade longitudine vestică. America a declarat jumătate din Oceanul Atlantic marea sa interioară, rezervîndu-şi dreptul de a scufunda orice navă germană care îndrăznea să se aventureze aici.
La 27 mai, Roosevelt declară stare excepţională în SUA.
La 14 iunie 1941, au fost „îngheţate” toate proprietăţile germane şi italiene din SUA.
La 16 iunie, au fost închise toate consulatele germane din SUA.
Acesta era război. Hitler a înţeles acest lucru mai bine decît alţii. La 21 iunie i-a scris lui Mussolini: „Este indiferent dacă America intră sau nu în război, întrucît deja îi susţine pe duşmanii noştri cu toate forţele pe care este capabilă să le mobilizeze”.

Haideţi să acceptăm un lucru: explicaţia că Hitler a atacat Uniunea Sovietică pentru cucerirea de spaţiu vital este, în termeni decenţi, bizară. În acel moment, Hitler pierduse deja controlul asupra Atlanticului, flota britanică bloca comunicaţiile maritime ale Germaniei, fapt ce ducea Germania spre catastrofă, iar America începuse să se mişte deja în toată anvergura ei devastatoare. Oare în această situaţie Hitler nu avea altceva de făcut decît să cucerească Gusi-Hrustalnîi?

1. Vsesoiuznaia Kommunisticeskaia Partiia (bolşevikov) (VKP[b]) – Partidul Comunist al Întregii Uniuni (bolşevicii) (n. tr.).
transfer-16.html

Capitolul 16

Pe cine să spînzurăm?
Trupele germane erau insuficient pregătite şi echipate; de asemenea, nu aveau conducere de valoare.
E. Middeldorf,

Tactica în campania rusă, p. 25

1
La nivelele superioare ale puterii Germaniei hitleriste nu erau cei mai inteligenţi oameni. Dar cu o treaptă mai jos ce nume avem: generalul-feldmareşal Erich von Manstein, generalul-colonel Heinz Guderian, generalul-feldmareşal Erwin Rommel! În jurul căpeteniilor de oşti hitleriste s-au ridicat adevărate ştiinţe. Savanţi-rommelişti editează culegeri de conferinţe şi îşi decernează unii altora premii, iar guderianiştii fac simpozioane. Ne-au băgat de mult în cap că Stalin avea nişte cavalerişti grei de cap, iar Hitler avea nişte comandanţi strălucitori, gînditori, teoreticieni şi practicieni. Faptele generalilor hitlerişti sînt elogiate precum muncile lui Hercule. Această modă s-a instaurat şi în ţara noastră. Iată cum cîntă „privighetoarea Wehrmachtului” Ivan Stadniuk, unul dintre cei mai de seamă elogiatori ai înţelepciunii şi puterii hitleriste: „Generalii nemţi aveau pregătire academică. Erau educaţi în vechiul sistem militar prusac, cunoşteau bine strategia, legile artei războiului şi erau maeştri ai ştiinţei militare” (VIJ, 1989, nr. 6, p. 6). Acest Stadniuk este cel care şi-a făcut de ruşine numele cu o lucrare în trei volume: generalii hitlerişti erau înţelepţi, educaţi, cu spirit de iniţiativă... În urma lui Stadniuk, o hoardă întreagă de imitatori a pornit să ticluiască romane despre înţelepţii conducători de oşti germani. Pe toţi aceşti ticluitori de romane conducătorii noştri i-au încununat cu lauri. Celor însetaţi de succese triumfale le recomand reţeta unui succes imediat şi sonor: scrieţi un roman despre înţeleptul şi puţin ostenitul Guderian, iar comuniştii vă vor da imediat premiile la modă.
Iar în Occident este şi mai rău. Intraţi într-o librărie din Londra, Washington sau Paris şi veţi descoperi nu un raft cu cărţi despre marii strategi hitlerişti, ci un raion întreg. Vi se vor arăta cataloage groase cît o carte de telefon cu titluri de cărţi despre fiecare dintre ei. Dacă deschizi o carte nu despre Rommel personal, Manstein sau Guderian, ci pur şi simplu despre război, chiar şi acolo partea leului este a lor, a strategilor germani plini de har... şi a celor care i-au înfrînt: generalii americani şi britanici.
Iată un manual din învăţămîntul britanic. Publicaţie a Universităţii Oxford: Istoria secolului XX. Dintre cele 380 de pagini ale manualului 78 sînt despre modul în care armata britanică l-a fugărit pe Rommel prin pustiul african şi l-a zdrobit, ce-i drept, fără să-l captureze. Iar despre faptul că armata germană a luptat şi în Răsărit găsim în acelaşi manual o singură pagină. Dar ce fel de pagină! Metoda intuitivă este un principiu de bază al învăţării. Mai bine să vezi o dată decît să auzi de o sută de ori. De aceea, întreaga pagină este ocupată cu un desen executat cu măiestrie: Stalin lîngă globul pămîntesc. Datorită faptului că desenul are calităţi aproape fotografice, se creează impresia deplinei realităţi. Cînd am văzut aceasta, îmi venea să fac ţăndări librăria de pe Charing Cross. Dar mi-am revenit la timp. Nu este vinovată librăria, nici Universitatea Oxford că a pus în circulaţie istoria despre globul lui Stalin. Această istorie a pornit pe picioarele ei lungi de la raportul istoric cu care scumpul nostru Nikita Sergheevici ne-a desfătat la Congresul XX al PCUS. Hruşciov a povestit despre orbirea şi laşitatea lui Stalin, iar congresul a reacţionat cu entuziasm la dezvăluirile hruşcioviste. Cei mai de seamă oameni ai ţării şi-au exprimat în cor emoţia, aflînd de prostia lui Stalin. Din timpurile acestui congres istoria despre glob a prins viaţă şi s-a înrădăcinat. Omul gîndeşte în imagini. Iată, omenire, o imagine clară şi nepieritoare: prostănacul de Stalin nu cunoştea situaţia, nu percepea detaliile, ci conducea războiul folosind

globul!
Apropo, există destul de multe fotografii atît din biroul lui Stalin, cît şi din biroul lui Hitler de la cancelaria Reichului. Aşadar Hitler avea în birou un glob imens, iar în biroul lui Stalin nu era. În afară de aceasta, globuri erau şi la alte reşedinţe ale lui Hitler. Există suficiente mărturii că tocmai Hitler conducea războiul folosind globul. Iată una dintre ele: „În salonul de la «Berghof» era un glob mare... Unul dintre aghiotanţii militari mi-a arătat cu tîlc o linie obişnuită trasă cu creionul – de la nord la sud, pe Urali. Aşa a însemnat Hitler unde se va termina zona intereselor Germaniei şi va începe sfera intereselor Japoniei” (A. Speer, Amintiri, p. 257). Dar nimeni nu-l prezintă pe Hitler trasînd viitoarele graniţe pe glob. Iar Hruşciov şi nenumăraţii lui linguşitori, începînd cu Nekrici, au atribuit şi continuă să îi atribuie lui Stalin prostia lui Hitler.
Pe acea unică pagină din manualul britanic, sub desen sînt şapte rînduri (şapte) despre războiul sovieto-german. În cele şapte rînduri, deştepţii de la Oxford au îngrămădit toată versiunea hruşciovo-jukovistă: lipsa de pregătire a Uniunii Sovietice, incapacitatea, obtuzitatea, armata decapitată, o puşcă la trei persoane şi Stalin – vai de capul lui, conducător! – lîngă glob.
Rezultă (nu numai din manualul de la Oxford) că sovieticii aveau nişte bieţi comandanţi, iar generalii britanici l-au înfrînt pe însuşi Rommel.
Prin ce este vestit acest Rommel? Prin ce sînt vestiţi Guderian şi Manstein?
Înainte de a aborda meritele strategilor hitlerişti, să punem o întrebare: De ce nu au fost spînzuraţi după război?
2
Dacă nu se putea să fie spînzuraţi toţi, trebuiau să fie spînzuraţi măcar cei mai importanţi. Cu Rommel e clar – a ales sinuciderea ori a fost ajutat cu vorba şi cu fapta să se sinucidă. Dar Guderian şi Manstein s-au ales cu o uşoară sperietură. Să fi fost oiţe inocente?
Nu prea seamănă aceştia cu oiţele bîrsane. Războiul agresiv a devenit posibil numai pentru că a fost purtat cu un instrument al agresiunii – trupele de tancuri germane. Părintele şi creatorul trupelor de tancuri germane este Guderian. Fără el nu ar fi fost posibile nici un fel de cuceriri. Dacă nu ar fi fost trupele germane de tancuri, nu ar fi fost nici teritoriile cotropite, nu ar fi fost nici Auschwitz, nici alte lagăre ale morţii, nici nenumăratele crime pe care hitleriştii le-au comis în ţările străine.
Guderian nu este vinovat numai în general, ca să spunem aşa, ci este vinovat şi de crime de război concrete.
La 19 septembrie 1941 a căzut Kievul. Cauza a fost că Grupul 2 Tancuri al lui Guderian a ocolit Kievul ca un cîrlig uriaş. După zece zile, la 29 septembrie 1941, a urmat masacrul de la Babii Iar. Aceasta la Kiev. În 1945 Guderian a fost făcut prizonier. Pe acuzatorii sovietici nu-i costa nimic să-l lege cu o singură funie pe Guderian de Babii Iar, şi de această funie să-l spînzure pe Guderian. Dar acuzatorii sovietici, pe care îi conducea Andrei „Jaguarevici” Vîşinski, nu se ştie de ce, nu l-au tras la răspundere pe Guderian.
Apărătorii nazismului spun: vinovaţi de toate sînt Hitler şi SS, dar strălucitoarea armată germană nu a comis nici un fel de crime. Babii Iar este opera SS-ului, militarul cinsit Guderian nu are nimic de-a face aici. Bine. Să admitem că Guderian nu poartă răspunderea pentru ce s-a întîmplat la Babii Iar. Însă în încercuirea de la Kiev au căzut în mîinile lui Guderian sute de mii de soldaţi şi ofiţeri ai Armatei Roşii. Mii de ofiţeri şi comisari au fost ucişi chiar din primele zile, cînd încă se aflau sub escorta soldaţilor lui Guderian, adică atunci cînd erau prizonierii lui. Poftim, acum să-i facă un rechizitoriu! Dar nu.
Din iulie 1944 Guderian a fost şeful Statului-Major General al trupelor terestre. Era răspunzător pentru tot ce se întîmpla pe front şi în spatele frontului. I se putea atîrna de gît tot ce se voia, iar gîtul îi putea atîrna în ştreang. Putea fi judecat măcar pentru „pămînturile pîrjolite” în timpul retragerii, pentru distrugerea şi incendierea Varşoviei, pentru nimicirea locuitorilor acesteia, pentru pregătirea distrugerii totale a Cracoviei. Guderian putea fi învinuit pentru oraşele distruse şi podurile aruncate în aer, uzinele demolate şi satele arse, pentru ostaticii împuşcaţi şi pentru nenumăratele fiinţe ucise fără vină.
Dar la Procesul de la Nürnberg Guderian a fost... martor. Victimele nazismului erau martore, iar printre acestea se afla şi nefericitul Guderian. Tot martor.
3
Iată-l pe Manstein. Zdrobirea Belgiei, Olandei, Franţei şi a armatei britanice de pe continent – toate sînt opera lui. El a propus planul. El a insistat personal în faţa lui Hitler ca toate celelalte variante să fie respinse, iar planul lui să fie pus în aplicare. Franţa a căzut, iar armata britanică şi-a abandonat tot armamentul la Dunkerque, luîndu-şi tălpăşiţa de pe continent numai printr-un concurs fericit de împrejurări. Iar Manstein nu a stat în birou, ci a transpus planul său în viaţă (mai corect, în moarte) împreună cu Guderian şi cu alţii, făcînd mari fărădelegi.

Să fie spînzurat! Dar tovarăşii sovietici au judecat altfel: distrugerea Franţei?! Asta nu e crimă. Şi judecătorii francezi au aprobat supus.
Din 22 iunie 1941, Manstein a luptat în ţările baltice. Nu voi mai aminti lucrurile făcute acolo. Voi spune doar că s-au petrecut lucruri sinistre. În subordonarea directă şi nemijlocită a lui Manstein se afla cea mai sălbatică dintre toate diviziile SS – „Cap de mort". Pentru aventurile acestei divizii Manstein ar fi trebuit adus în lanţuri la judecată: el era capul „Capului de mort". Acuzatorii sovietici puteau (şi trebuiau!) să-i ceară cont lui Manstein pentru ţările baltice. Dar nu au făcut-o.
În 1942 Manstein lupta în Crimeea. Acolo a comis un măcel sîngeros, comparabil cu acela pe care Piatakov, Béla Kun şi Zemliacika l-au organizat tot în Crimeea la sfîrşitul Războiului Civil. Şi pentru Crimeea Manstein putea să dea socoteală. Au fost şi alte fapte condamnabile. Dar acuzatorii sovietici au manifestat un umanism uluitor. Pentru acest măcel Stalin i-a scos din Crimeea pe tătarii de acolo, împreună cu bătrînele betege, care n-au măcelărit pe nimeni, şi cu pruncii de ţîţă, care au apărut pe lume după aceste evenimente. Însă Manstein, care a condus măcelul sau cel puţin l-a tolerat, nu a fost dus în Kazahstan.
Manstein este criminal de război. A fost judecat de tribunalul britanic... pentru crime săvîrşite în 1940 în Franţa: nu pentru pregătirea şi planificarea unui război agresiv, ci pentru împuşcarea prizonierilor de război (ce-i drept, a fost iertat şi eliberat repede). Dar Uniunea Sovietică nu a avut pretenţii faţă de Manstein.

4

La Procesul de la Nürnberg, partea sovietică a convocat martori care au stîrnit uimirea. De exemplu, pe generalul-feldmareşal Friedrich Paulus. Acesta a planificat războiul împotriva Uniunii Sovietice. Varianta lui de atac a fost adoptată şi pusă în aplicare. Mai adăugăm şi faptul că a luptat pe teritoriul sovietic. Şi i-a mers foarte bine. Într-un an a sărit gradele militare de la general-locotenent la general-feldmareşal. Paulus a pătruns cel mai adînc spre est, pînă la Stalingrad. Acolo a fost primul general-feldmareşal german din istorie care a căzut prizonier. Paulus a comandat Armata a VI-a din ianuarie 1942 şi pînă în ianuarie 1943. Toate crimele soldaţilor şi ofiţerilor Armatei a VI-a i se pot imputa lui Paulus.
Iată cine era de pus în ştreang!
Dar organele noastre competente au decis: Paulus nu este criminal. El este martorul crimelor...
Oare judecătorii englezi şi americani să fi fost de neînduplecat, să nu fi fost de acord ca Paulus să fie spînzurat? În primul rînd, aceştia au fost concilianţi. Dar chiar dacă ar fi fost ireconcilianţi, Paulus putea fi spînzurat şi fără procesul de la Nürnberg. Stalin avea de ales: fie să-l tortureze pe Paulus, declarîndu-i apoi moartea naturală, fie să-l judece un tribunal deschis ori închis în Uniunea Sovietică. Dar putea fi dus într-o cuşcă de fier la Nürnberg nu ca martor, ci ca acuzat de crime monstruoase: iată-l! Principalul planificator şi unul dintre principalii executanţi. Nu vreţi să-l spînzuraţi pe Paulus la Nürnberg? Dracu' să vă ia! Este prizonierul nostru, îl ducem înapoi la Lefortovo şi îi sucim capul ca unui pui de găină.
Dar nu i-au sucit capul lui Paulus. Nici măcar nu l-au judecat.
Sau poate că după război n-a fost judecat nici unul dintre strategii germani?
Nu, au fost judecaţi. Şi condamnaţi la moarte. La Nürnberg au fost judecaţi şi spînzuraţi generalul-feldmareşal Keitel şi generalul-colonel A. Jodl.
Vina lor: au planificat războiul.
Uimire!

5

Ne amintim că în Germania hitleristă statele-majore se suprapuneau. Ar părea că cele mai sus-puse state-majore trebuiau să se ocupe cu planificarea războiului împotriva Uniunii Sovietice. Însă nu. Întrucît războiul împotriva Uniunii Sovietice se prezenta în ochii lor simplu, scurt şi uşor, marile state-majore şi măreţii strategi – Keitel şi Jodl – nu-şi dădeau osteneala cu aceste planuri. Nu se băgau în asemenea fleacuri. Zborul lor era mai înalt. De aceea, planul de război împotriva URSS nu a fost elaborat la nivelul Înaltului Comandament al Wehrmachtului, ci mai jos, la Statul-Major General al trupelor terestre. „Barbarossa" nu s-a „copt" la OKW, ci mai jos, la OKH.
Indicaţiile de elaborare a directivei nr. 21 pentru desfăşurarea operaţiunii „Barbarossa" au mers pe următoarea linie:
– comandantul suprem Hitler:
– comandantul trupelor terestre, generalul-feldmareşal von Brauchitsch;
– şeful Statului-Major General al trupelor terestre, generalul-colonel Halder.
Din ordinul lui Halder, calculele preliminare au fost făcute de colonelul von Greifenberg. Primele schiţări –

generalul-maior Marx. Marx a fost schimbat cu generalul-maior Friedrich Paulus. Din septembrie 1940 şi pînă în ianuarie 1942, Paulus a fost prim oberkvartirmeister al Statului-Major General al trupelor terestre. În traducere, şef al direcţiei operative, adică realizator al tuturor planurilor. Săgeţile pe harta planului „Barbarossa" au fost făcute cu mîna lui. La 5 decembrie 1940, consideraţiile i-au fost raportate lui Hitler. Raportor – Halder. Raportul s-a dat în prezenţa lui von Brauchitsch şi a generalului-maior Brandt.

Aceştia trebuiau spînzuraţi pentru pregătirea războiului: von Brauchitsch, Halder, Marx, Paulus. Dar şi Greifenberg şi Brandt, ca trupa să fie completă.

Pe măsura elaborării planului, cercul iniţiaţilor se extindea: la început au fost atraşi pentru pregătire comandanţii grupărilor de armate, apoi comandanţii de corpuri şi divizii... Toţi aceştia au fost incluşi în procesul muncii şi au desenat şi ei săgeţi pe hărţi. Iată, în februarie 1941, la statul-major al Grupării 2 Tancuri a lui Guderian, Paulus analizează pe hărţi variantele acţiunilor. La 28 februarie Paulus îi raportează lui Halder că Guderian a înţeles sarcina; jocul de război de pe hărţi a arătat că planul lui Paulus, după părerea lui Guderian, era realizabil.

De aceea, şi Guderian trebuia să fie spînzurat, fiind printre autorii planului, asemenea tuturor comandanţilor grupărilor de armate. N-ar fi stricat nici comandanţii de corpuri de armată şi comandanţii de divizii...

De ce acuzatorii sovietici au cerut să fie condamnaţi la moarte Keitel şi Jodl, dacă ştiau că „Barbarossa" nu a fost întocmit de ei?

6

Cu ce se ocupau Keitel şi Jodl?

Keitel şi Jodl erau şobolani de stat-major... N-au luptat pe teritoriul sovietic. Nici pe alte teritorii n-au luptat. Ei au stat în birouri şi în buncăre la Berlin... S-au ocupat de probleme cu adevărat strategice... Keitel şi Jodl priveau mai larg, mai departe. Pentru ei, înfrîngerea Uniunii Sovietice era o chestiune soluţionată încă înainte de fi trasate primele săgeţi pe hărţi. Ei ignorau cu bună ştiinţă războiul împotriva Uniunii Sovietice, considerîndu-l o problemă deja rezolvată, şi priveau departe înainte, în perspectivă strategică. Cu planificarea cotidiană, cu fleacurile, cu rutina, cum era înfrîngerea Armatei Roşii, să se preocupe executanţii mai mici în rang. Keitel şi Jodl conduceau războiul la scară universală. Presupun că pe glob. La 17 februarie 1941 Hitler i-a ordonat generalului-colonel A. Jodl să elaboreze un plan de invazie prin Afghanistan în India (VIJ, 1961, nr. 6, p. 88). El plănuia să cucerească Afghanistanul printr-o incursiune surprinzătoare şi, fără să se mai oprească, să traverseze în triumf India. Ardea de nerăbdare să-şi spele cizmele în Oceanul Indian.

La 11 iunie 1941, Jodl, sub conducerea lui Keitel, a finalizat elaborarea celebrei directive nr. 32. Ce se va face după distrugerea Armatei Roşii: în toamna anului 1941 se va ataca prin Libia şi Egipt Iranul şi mai departe în India; din Bulgaria, prin Turcia, se va trece în Orientul Apropiat.

Dar iată că acuzatorii sovietici cer moartea lui Keitel şi Jodl pentru faptul că au vrut să-şi spele cizmele în ocean. Asta da crimă! Iar judecătorii americani, britanici şi francezi au dat din cap în semn de aprobare: e monstruos! Să fie spînzuraţi Keitel şi Jodl pentru intenţie! Şi tribunalul i-a condamnat la moarte.

Keitel şi Jodl, autorii unor planuri fantastice, niciodată realizabile, de supunere a Afghanistanului, Iranului, Turciei, Indiei şi Egiptului, au fost spînzuraţi.

Aşadar unii sînt judecaţi şi spînzuraţi. Alţii nu sînt judecaţi şi nu sînt spînzuraţi. După ce criterii s-a făcut alegerea?

Să nu credeţi că sînt adversarul acestei sentinţe. Absolut deloc. Sînt chiar un mare entuziast al acesteia. Dar am o întrebare: de ce alcătuirea unor proiecte fantastice este crimă, iar elaborarea şi înfăptuirea planurilor de distrugere a tuturor armatelor Europei şi de cucerire a tuturor statelor europene nu este crimă? Să lăsăm la o parte Franţa, Belgia, Olanda şi Grecia, dar de ce acuzatorii noştri nu trag la răspundere pe nimeni pentru elaborarea şi realizarea planului „Barbarossa"?

Apropo, Armata Roşie şi armata britanică au ocupat în august 1941 Iranul, iar organele noastre competente prezente pretutindeni au şi organizat acolo o lovitură de stat. Dacă ocuparea Iranului este o crimă, trebuia ca la Nürnberg să fie spînzuraţi generalii britanici şi sovietici: ei au cucerit Iranul, iar Keitel şi Jodl doar au pus la cale operaţiunea.

Iar dacă elaborarea planului de cucerire a Afghanistanului este crimă, atunci ce ordonaţi să facem cu aceşti cuceritori biruitori ai Afghanistanului? Sovieticii au o experienţă afgană mai extinsă şi mai profundă decît a lui Keitel şi Jodl. Iar la sovietici nu numai doi oameni s-au ocupat de această problemă. Şi nu numai teoretic. O întreagă ciurdă de căpetenii de oşti au sfîşiat Afghanistanul. Iată numele lor: generalul-colonel Tuharinov, mareşalul Uniunii Sovietice Ahromeev, generalul-colonel Krivoşeev, mareşalul Uniunii Sovietice Ustinov,

generalul de armată Gracev, generalul-colonel Gromov, generalul-locotenent Lebed, generalul de armată Gareev, generalul-maior Ruţkoi. Ordonaţi să-i spînzurăm şi pe aceştia? Ce spuneţi, ei sînt mai buni decît Keitel şi Jodl? Keitel şi Jodl n-au păşit niciodată pe pămîntul Afghanistanului, iar generalii şi mareşalii noştri au vărsat vreme de zece ani sînge străin fără nici un motiv, degeaba şi fără folos.
7
La Nürnberg nu au fost spînzuraţi numai Keitel şi Jodl. Acolo a fost judecat şi spînzurat ministrul Afacerilor Externe al Germaniei Joachim von Ribbentrop.
Însă faptul e ciudat.
Din 1934 Ribbentrop a fost împuternicit special în problemele dezarmării. Din 1936 a fost ambasador în Marea Britanie. A iubit Marea Britanie, era un anglofil convins, a făcut totul ca între Germania şi Marea Britanie să nu fie război. Din 1938 Ribbentrop a fost ministru de Externe. Acordul de la München? Dar acesta nu a fost semnat de ministru, ci de şefii de guvern, printre care cei din Marea Britanie şi Franţa. Pentru Acordul de la München trebuiau spînzuraţi Daladier şi Chamberlain. Ei şi-au pus semnătura pe acord; semnătura lui Ribbentrop nu există. Mai departe, Ribbentrop s-a făcut celebru printr-un singur lucru: semnarea în prezenţa lui Stalin a Pactului Molotov-Ribbentrop. Acest pact a fost cheia declanşării celui de-al Doilea Război Mondial. Pentru această crimă Ribbentrop trebuia spînzurat. Însă şi Veaceslav Mihailovici Molotov ar fi trebuit atîrnat de grindă. Pentru echilibru măcar. N-ar fi fost rău ca şi tovarăşul Stalin să stea agăţat între ei.
Ce judecată este asta: Ribbentrop a semnat pactul de declanşare a celui de-al Doilea Război Mondial şi a ajuns pe podiumul de scînduri cu trapă, care se prăbuşeşte brusc sub picioare, deschizînd calea spre împărăţia morţilor; Molotov a semnat aceeaşi hîrtie şi iată că dirijează din culise, împreună cu tovarăşul Stalin, Procesul de la Nürnberg.
Al Doilea Război Mondial a început cu separarea Poloniei. Harta separării a fost semnată de însuşi Stalin. Dimensiunea semnăturii lui Stalin – 5,8 centimetri. Era tare bucuros marele nostru conducător că îi deschide lui Hitler calea spre capcană.
De ce Molotov şi Stalin nu au fost spînzuraţi pentru aceleaşi fapte ca şi Ribbentrop?
După ce a semnat pactul de la Moscova de declanşare a celui de-al Doilea Război Mondial, maşina diplomatică germană a fost deconectată. Mai departe au vorbit tunurile, nu diplomaţii germani.
Pe Ribbentrop l-au spînzurat. Dar oare nu erau candidaţi mai merituoşi? Ribbentrop nu a avut legătură directă nici cu Babii Iar, nici cu blocada Leningradului, nici cu lagărele prizonierilor de război şi nu a avut în subordine divizia SS „Cap de mort".
Dacă este cineva vinovat, să-l lovim pe vinovat, nu pe primul care ne cade în mînă. Oare Stalin spînzura la Nürnberg aşa, simplu, fără o cercetare? Orice acţiune de neînţeles a lui Stalin este explicată de istoricii occidentali oficiali simplu: a făcut totul din prostie; ce, te pui cu prostul?
S-a stabilit această explicaţie: de Paulus, care a planificat războiul împotriva URSS şi a luptat în Rusia, prostul de Stalin nu s-a atins, iar pe Keitel şi Jodl, care au stat tot războiul în birourile de la Berlin, i-a spînzurat pentru întocmirea planului unei campanii fantastice în India. Ce prost era Stalin!
Dar cele întîmplate nu se pot explica prin prostia lui Stalin. Judecătorii sovietici de la Nürnberg făceau ce voiau, deşi erau în minoritate. Acuzatorul sovietic era unul singur, iar cei occidentali erau trei: din partea SUA, a Marii Britanii şi Franţei. Cum s-a făcut, domnilor mari jurişti ai Occidentului democratic, că i-aţi spînzurat nu pe cei care meritau mai mult? Unde v-aţi uitat?
*
Fiecare sovietic a auzit că la Nürnberg a fost un proces, a auzit despre acuzaţiile noastre şi îşi aminteşte rezultatul: au fost spînzuraţi cei care trebuiau spînzuraţi.
Aşa este oare?
În acest moment sînt pus la zid: aşadar, tu îi aperi pe nemţi!
Nu, domnilor, eu acuz regimul stalinist pentru faptul că a spînzurat puţini hitlerişti. Iar dacă i-a spînzurat, de ce nu i-a spînzurat pe cei care trebuiau spînzuraţi.
Interesant, de ce?
transfer-17.html

Capitolul 17

De ce avea nevoie Stalin

de Basarabia?

Intrat în impas şi plin de teamă, Hitler s-a hotărît în iunie 1941 să se întoarcă spre răsărit şi să atace Uniunea Sovietică.

B.H. Liddell Hart,Strategia operaţiunilor indirecte, IL, Moscova, 1957, p. 336

1

Între Marea Baltică şi Marea Neagră sînt mlaştinile inaccesibile ale Polesiei. Aceste mlaştini taie întregul teatru de operaţiuni militare în două albii, în două direcţii strategice. Inamicul care vine în Rusia dinspre Occident trebuie să aleagă direcţia loviturii principale: mai la nord de Polesia sau mai la sud. În mod tradiţional, cuceritorii veniţi dinspre Occident au trecut pe la nord de Polesia: Varşovia-Brest-Minsk-Smolensk, apoi linie dreaptă spre Moscova. Strategii lui Hitler au avut aceeaşi problemă: atacul principal mai la nord de mlaştini sau mai la sud?

Strategii lui Hitler au hotărît: atacul principal – mai la nord, cel auxiliar – mai la sud. În 1941, Hitler avea patru grupări de tancuri. Dintre acestea, pentru operaţiunile de la nord de Polesia s-au repartizat trei, la sud – una.

Spionajul sovietic ştia despre concentrarea trupelor germane, ştia că împotriva ţărilor baltice şi a Bielorusiei vor acţiona trei grupări de tancuri, iar împotriva Ucrainei doar una. Ce trebuia să facă comandamentul sovietic? Odată ce nemţii pregătesc principala lovitură la nord de mlaştini, înseamnă că principalele forţe ale Armatei Roşii trebuie să fie tot acolo – pe direcţia vest.

Chiar dacă spionajul sovietic nu ar fi ştiut nimic despre planurile lui Hitler, forţele principale trebuiau menţinute tot pe direcţia vest. Pînă şi pentru un efreitor mai puţin inteligent este clar: prin Bielorusia şi Smolensk este drum liber spre Moscova.

Gruparea trupelor este, plastic vorbind, la fel ca poziţionarea pieselor de şah pe tablă. Statul-Major General este creierul armatei. Şeful de Stat-Major General este generalul cel mai inteligent şi mai cu judecată din întreaga armată. El aşază figurile în aşa fel încît partida să nu fie pierdută. Din februarie 1941 Jukov era şeful Statului-Major General. Şi iată următoarea situaţie: la 22 iunie nemţii au dat lovitura principală la nord de Polesia şi au distrus armatele sovietice din intrîndul Belostok; acum, grupările de tancuri germane puteau avansa spre Smolensk şi Moscova... dar Jukov nu avea principalele forţe aici, ci la sud de Polesia. Întrebare: unde este genialitatea ridicată în slăvi a lui Jukov? Direcţia cea mai înaintată este la nord de mlaştini, cuceritorii din Occident au trecut întotdeauna pe la nord, dar Jukov a desfăşurat principala grupare la sud.

Consecinţele poziţionării trupelor au fost catastrofale. Pentru respingerea atacului asupra Moscovei au trebuit să se îmbarce urgent în garnituri de tren, sub bombardament, divizii, corpuri şi armate de pe direcţia sud-vest pe direcţia vest. Acolo, tot sub bombardament, trupele au fost debarcate şi trimise direct în luptă. Se întîmpla în felul următor: Statul-Major al Armatei a XVI-a a venit de la Şepetovka la Smolensk şi a debarcat, dar nu se ştia unde era batalionul de transmisiuni. Fără transmisiuni nu poate fi vorba de coordonarea trupelor. O întreagă armată este fără conducere. Este ceea ce se poate numi o armată decapitată. Iar vinovat de aceasta nu este Stalin, care a curăţat armata de alde Sediakin şi Alksnisov, ci Jukov, care în mai şi la începutul lui iunie a deplasat o mare parte a armatelor din al doilea eşalon strategic nu în Bielorusia, ci în Ucraina.

Acesta este doar un exemplu. Dar sînt o sumedenie de astfel de exemple. În Armata a XIX-a, care a fost trimisă din raionul Cerkass la acelaşi Smolensk, s-a întîmplat la fel: artileria se descarcă aici, dar proiectilele n-au venit încă în garnituri. Tanchiştii au venit, dar mecanicii pentru reparaţii sînt pe drum. Statul-major al diviziei este aici, dar regimentele au rămas mult în urmă...

Întrebare: la ce se gîndea genialul Jukov înainte de invazia germană? De ce cea mai puternică regiune militară a Uniunii Sovietice a fost şi a rămas înainte de război nu Regiunea de Vest, care se afla pe direcţia cea mai primejdioasă, ci Regiunea Militară Kiev?

2

Chestiunea stă în felul următor. Dacă Jukov s-ar fi gîndit la apărare, se înţelege că ar fi desfăşurat cea mai puternică grupare a trupelor sovietice pe direcţia cea mai primejduită – la nord de Polesia. Dar Jukov nu se gîndea la defensivă şi nu o planifica.

Direcţia de concentrare a principalelor forţe ale comandamentului sovietic nu respecta interesele unei operaţiuni strategice defensive (o astfel de operaţiune nu s-a prevăzut şi nu s-a planificat...), ci cu totul alte metode de

acţiune.

Acest lucru a fost afirmat de locţiitorul şefului Statului-Major General al Forţelor Armate ale URSS, generalul de armată M.A. Gareev, în organul central al Ministerului Apărării al URSS (Krasnaia zvezda, 27 iulie 1991). Arta militară sovietică şi arta militară a tuturor timpurilor şi popoarelor nu cunoaşte decît două feluri fundamentale de acţiuni de luptă: atacul şi apărarea. Toate celelalte metode de acţiuni de luptă sînt doar derivate de la cele două principale. După scopurile lor, operaţiunile pot fi ori ofensive, ori defensive (Enciclopedia militară sovietică, vol. 6, p. 64). Se pot inventa încă multe alte denumiri ale operaţiunilor, dar ele nu vor fi decît variaţiuni ale acţiunilor ofensive sau defensive. Aşadar, comandamentul sovietic a elaborat înainte de invazia germană anumite operaţiuni. Există multe mărturii că Jukov, Vatunin, Vasilevski şi toţi generalii şi ofiţerii Statului-Major General lucrau în ajunul războiului cîte 16-17 ore din 24, fără zile libere şi de sărbătoare. Plănuiau ceva. Dar acest ceva, după afirmaţia generalului de armată Gareev, nu era defensiva. Jukov nu a prevăzut şi nu a planificat o operaţiune defensivă.
Iată un exerciţiu de agerime a minţii pentru dumneavoastră. Ceva se pregătea. Acest ceva putea să fie defensivă sau ofensivă. Defensiva cade.
Ce rămîne atunci?
3
Dacă pregătim o lovitură atotdistrugătoare prin surprindere asupra Germaniei şi aliaţilor ei, atunci şi noi trebuie să alegem direcţia principală de atac: la nord de Polesia sau la sud.
Dacă vom lovi la nord, vom nimeri în Prusia Orientală, dar aceasta este puternic fortificată şi populată de germani, care vor opune rezistenţă. Pe această direcţie înaintăm de-a lungul ţărmului Mării Baltice, motiv pentru care vom fi obligaţi să forţăm toate rîurile şi pîrîurile pe cursul lor inferior, aproape de vărsare. Printre acestea sînt două mari cursuri de apă: Vistula şi Oder. Pe cursul lor mijlociu şi îndeosebi pe cel inferior, acestea sînt fluvii extrem de greu de forţat.
Dacă atacăm pe la sud de Polesia, tabloul se schimbă. Ajungem în zona Cracoviei. Aici locuiesc polonezi, care după doi ani de ocupaţie germană ne vor întîmpina cu flori şi ne vor ajuta în misiunea noastră nobilă. Aici, pe şesurile Poloniei, nu există raioane fortificate foarte puternice şi moderne. Nu trebuie să facem mari eforturi ca să forţăm rîurile. În cursul lor superior ele nu constituie obstacole serioase. Atacăm la sud de Polesia, mergem înainte, iar flancul nostru drept este apărat de munţii Cehoslovaciei. Trupele în ofensivă îşi vor asigura numai un singur flanc, celălalt va fi apărat. Atacul din raionul Lvovului asupra Cracoviei divizează coaliţia hitleristă, rupe Germania de toţi aliaţii ei estici: Slovacia, Ungaria, România şi Bulgaria.
Un atac mai la sud de Polesia – iar acesta este principalul – separă Germania de unica ei sursă de petrol din România. Această singură lovitură ar fi dus la victoria Uniunii Sovietice în al Doilea Război Mondial. Mai departe, cel mai bine este ca din zona Cracoviei trupele să fie orientate spre nord. În acest caz se va merge spre Marea Baltică, separînd toată armata germană de Berlin şi de raioanele interioare ale Germaniei. Vom merge pe un coridor în care nu ne ameninţă nimeni: la dreapta trupele noastre sînt acoperite pînă la mare de Oder, la stînga de Vistula. Contraloviturile inamicului sînt aici cu neputinţă. Planul acestei operaţiuni este un tablou de o demonică frumuseţe strategică.
Dar să nu credeţi că eu am inventat această operaţiune atît de frumoasă. Absolut deloc. Încă din 1920 Armata Roşie a mers în Europa Occidentală. După expresia lui Buharin, „direct spre zidurile Berlinului şi Paris". Şi încă de atunci Stalin a înţeles că la Berlin trebuie să ajungă nu prin Varşovia, ci prin Lvov. Dar nu i-a putut demonstra acest lucru nici lui Troţki, nici lui Tuhacevski, care au decis să lovească cu degetele răşchirate – şi la nord de Polesia, şi la sud. În aceste condiţii, Tuhacevski, care a acţionat la nord de mlaştini, a eşuat în mod lamentabil, zădărnicind astfel operaţiunea Frontului de Sud-Vest, care acţiona mai la sud.
În 1941, ca şi cu 21 de ani înainte, Stalin a înţeles foarte clar avantajul unui atac desfăşurat la sud de Polesia. De aceea, cea mai puternică regiune militară a Uniunii Sovietice nu era cea de vest, care se găsea pe direcţia cea mai primejdioasă, ci Regiunea Kiev, de pe teritoriul căreia era mai prielnic să se atace mortal Germania. Planul acestei operaţiuni a fost găsit şi a fost publicat pentru prima dată de un colonel curajos al Statului-Major General sovietic, Valeri Dmitrievici Danilov. Desfăşurarea unei asemenea operaţiuni permitea atît atacul din intrîndul Belostok, cît şi, concomitent, atacul cu două armate de munte sovietice prin Alpii Transilvăneni şi cu puternica Armată a IX-a asupra Ploieştiului prin trecerea de la Galaţi. Luat în sine, fiecare dintre aceste atacuri putea să fie mortal pentru Germania.

Statul-Major General sovietic şi cei mai de seamă istorici militari sînt pe deplin de acord cu acest lucru.

Atacarea în principal pe direcţia Cracoviei în flancul grupării de bază a inamicului permitea chiar la începutul războiului ruperea Germania de ţările balcanice, privarea de petrolul românesc şi izolarea de aliaţi.
Iar lovitura principală pe flancurile învecinate ale Fronturilor de Vest şi de Nord-Vest ducea către un atac frontal, în condiţii de teren complicate, împotriva unor poziţii defensive puternic fortificate în Prusia Orientală, unde armata germană putea să opună o rezistenţă mult mai mare.
Cu totul altele erau condiţiile şi, prin urmare, raţionamentele ce puteau apărea dacă planul strategic ar fi prevăzut desfăşurarea la începutul războiului a unor operaţiuni defensive de respingere a unei agresiuni. În acest caz, era incontestabil mai avantajos ca forţele principale să se afle în zona Frontului de Vest. Însă nu s-a prevăzut atunci un asemenea mod de desfăşurare a operaţiunilor strategice (generalul de armată Gareev, în culegerea Curajul, 1991, p. 253).

S-a auzit? Desfăşurarea operaţiunilor defensive de respingere a unei agresiuni la începutul războiului nu s-a prevăzut. Dar s-a prevăzut o operaţiune cu scopul de a separa Germania de sursele principale de petrol.
4
În septembrie 1939, ca rezultat al „campaniei eliberatoare” a Armatei Roşii din Polonia, noua graniţă de vest a Uniunii Sovietice se întindea în aşa fel încît în Bielorusia s-a format aşa-numitul intrînd Belostok – o spărtură mare care, ca nasul „Titanicului”, se împlînta în teritoriul ocupat de Germania. Acelaşi lucru s-a petrecut şi în raionul Lvovului – un intrînd mare al teritoriului sovietic. Intrîndurile Belostok şi Lvov erau ca două peninsule sovietice într-o mare germană.
În mai-iunie 1940 Hitler a zdrobit armatele Marii Britanii, Belgiei, Olandei şi Franţei. Practic, toată armata germană lupta în Occident. Acolo erau cei mai buni generali germani, toate tancurile germane pînă la ultimul, practic toată aviaţia şi artileria. La graniţa cu Uniunea Sovietică au rămas numai zece divizii de infanterie germane, extrem de slabe, fără nici un tanc şi practic fără acoperire aviatică.
În acest timp, din ordinul lui Stalin, Jukov realizează o nouă „campanie eliberatoare”, alipeşte Basarabia şi Bucovina de Nord. Pe seama Bucovinei de Nord se extindea intrîndul Lvovului. S-a acceptat să se numească „intrîndul Lvov”, dar după alipirea Bucovinei de Nord ar fi fost mai corect să se numească intrîndul Lvov-Cernăuţi.
Tocmai acest pas al lui Stalin l-a speriat pe Hitler. Exact din acest moment a început elaborarea unui plan de distrugere a Uniunii Sovietice. Ştiinţa istorică a stabilit şi nimeni nu obiectează: înainte de „eliberarea” Basarabiei şi Bucovinei de Nord Hitler nu avea planuri de război împotriva Uniunii Sovietice.
De ce Stalin şi Jukov aveau nevoie de Basarabia şi Bucovina de Nord? Iar dacă nu puteam trăi fără ele, nu se putea găsi un moment mai potrivit pentru „eliberare”? Hitler luptă împotriva Franţei şi Marii Britanii, spatele frontului său nu este apărat de nimic, iar Stalin şi Jukov au ridicat în acest moment cuţitul din oţel de Damasc asupra unicei surse de petrol a lui Hitler, asupra inimii petroliere a Germaniei. Hitler avea de ce să se teamă.
5
Iată răspunsul sovietic oficial la întrebarea de ce aveam nevoie de Basarabia şi Bucovina.

De pe teritoriul Basarabiei, aviaţia sovietică putea să ţină sub ameninţare exploatările petroliere ale României, care era principala furnizoare de petrol a Germaniei. Era nevoie de Bucovina de Nord, pentru că pe teritoriul ei trecea o linie paralelă cu linia frontului, de importanţă strategică, de la Odessa prin Chişinău, Cernăuţi la Lvov, care avea ecartament european şi care permitea folosirea materialului rulant de pe căile ferate ale Europei.
Aceste lucruri au fost scrise de colonelul A.S. Orlov, unul dintre cei mai de seamă istorici ai noştri, cunoscător strălucit al perioadei de început a războiului, în Voenno-istoriceskii jurnal (1991, nr. 10, p. 17).
Dar iată ce spunea în această privinţă Hitler, cu o jumătate de veac înainte de colonelul Orlov:

Este absolut evident că Sovietele intenţionau să direcţioneze evoluţia evenimentelor în Balcani, în direcţia de care au nevoie, şi în acest fel să transforme Balcanii în cap de pod, pe deplin favorabil pentru atacarea noastră şi a celorlalte ţări ale Europei. Făcînd totul pentru realizarea acestui scop, au declarat în acelaşi timp că sînt gata să încheie acorduri comerciale în condiţii, pare-se, dintre cele mai favorabile pentru noi, pentru ca, imediat ce pregătirile de atac decisiv vor fi încheiate, să ne separe de sursele petroliere. În vara anului 1941 ei intenţionau

să zdrobească România, căci aceasta era singura ţară, în afară de Rusia, care ne livra petrol (Conversaţii la masă, însemnarea din 27 iulie 1942).

Să confruntăm spusele lui Orlov şi ale lui Hitler: la fel. Să stabilim cronologia: Hitler luptă în Occident, nu urzeşte planuri de atacare a Uniunii Sovietice. În acest timp, Armata Roşie cotropeşte Basarabia, „ca să ţină sub ameninţare exploatările petroliere ale României". Lui Hitler acest lucru nu-i place şi ordonă să se înceapă elaborarea unor planuri de înfrîngere a Uniunii Sovietice, ca să nu cadă sub lovitura sovietică.
Hitler şi Orlov aduc aceleaşi argumente şi chiar vorbesc cu aceleaşi cuvinte. Cuvintele lui Hitler şi Orlov nu au fost respinse niciodată de nimeni. Ministerul Apărării al Rusiei şi Statul-Major General nu l-au demascat pe Hitler, nici pe Orlov, pentru denaturarea faptelor.
Una din două.
– sau în Ministerul Apărării al Rusiei şi în Statul-Major General au pătruns nişte hitlerişti;
– sau, în cazul dat, Hitler şi Orlov au spus adevărul, care nu poate fi respins.
Colonelul Orlov a mers mai departe decît Hitler. El vorbeşte nu numai de ameninţarea sovietică reală asupra singurei surse reale de petrol pentru Germania, ci şi despre materialul rulant pentru căile ferate europene. În Uniunea Sovietică ecartamentul este larg. În Europa Centrală şi Occidentală este îngust. În septembrie 1939, la împărţirea Poloniei, Armata Roşie a capturat jumătate dintre locomotivele şi vagoanele poloneze. Pe teritoriul Uniunii Sovietice ele nu sînt necesare, căci ecartamentul pe teritoriile „eliberate" este repede modificat potrivit standardului sovietic. Dar Stalin pregătea „eliberarea" Germaniei şi a restului Europei. În cursul primelor operaţiuni, pînă cînd ecartamentul german nu era modificat după standardul sovietic, se cereau multe locomotive şi vagoane cu ecartament îngust pentru aprovizionarea trupelor sovietice în marş rapid spre vest. Locomotivele şi vagoanele capturate în Polonia erau insuficiente pentru trimiterea milioanelor de tone de armament, de muniţie, de combustibil, de piese de schimb etc. Iată pentru ce Stalin a cotropit Basarabia şi Bucovina: ca să mărească parcul de locomotive şi vagoane pentru căile ferate cu ecartament îngust.
În războiul defensiv, locomotivele şi vagoanele capturate în Polonia, Basarabia şi nordul Bucovinei nu erau deloc necesare.
Aşadar Stalin nu avea nevoie nicidecum de Basarabia şi Bucovina de Nord pentru apărare, pentru „a aduce fericirea popoarelor". Planul lui Stalin este mai larg şi mai profund: să-i strîngă lui Adolf gîtiţa (petrolieră) şi să fericească apoi întreaga Europă.
6
O elementară logică militară spunea: dacă intenţionam să ne apărăm, atunci trebuia să nu ţinem trupe în intrîndurile Belostok şi Lvov. Încă din timp de pace trupele noastre din intrînduri sînt încercuite din trei părţi de către inamic. Flancurile sînt descoperite şi vulnerabile. Un atac german impetuos şi prin surprindere pe flancurile acestor intrînduri separă cele mai bune unităţi ale Armatei Roşii de forţele principale şi de bazele de aprovizionare. O asemenea grupare a trupelor sovietice duce inevitabil şi imediat, în caz de atac al inamicului, la catastrofă. Exact acest lucru s-a întîmplat în 1941. Înainte de invazia germană, pe teritoriul Regiunii Militare Kiev a fost desfăşurat în secret cel mai puternic front sovietic – Frontul de Sud-Vest. În efectivul lui erau patru armate. Trei dintre ele erau în intrîndul Lvov. Încă din timp de pace aceste armate erau aproape încercuite. Hitleriştilor nu le rămînea decît să închidă – tranc! – capcana.
La 22 iunie, foarte slaba Grupare 1 Tancuri germană, printr-o lovitură pe linia Luţk, Rovno şi Berdicev, a tăiat imediat drumul spre cele trei armate sovietice din intrîndul Lvov: Armatele a XII-a (de munte), a VI-a şi a XXVI-a. Gruparea 1 Tancuri a ieşit în spaţiul larg operativ şi s-a îndreptat spre spatele frontului sovietic, dînd peste cap şi zdrobind aerodromurile, statele-majore şi spitalele. Aici, în spatele frontului, erau rezerve nemaipomenite de armament sovietic, benzină, muniţie, alimente, medicamente etc. Celor interesaţi le recomand să citească jurnalul lui Halder, Trofeele capturate de germani au fost cu adevărat nemaivăzute.
Iar în faţa celor trei armate sovietice din intrîndul Lvov se ridica o problemă cu două soluţii, ambele catastrofale: să rămînă în capcană şi să aştepte pînă cînd Gruparea 1 Tancuri va închide definitiv inelul încercuirii sau să o ia la fugă, abandonînd tot ce nu se putea transporta. Şi au luat-o la fugă. În curînd au rămas fără benzină şi fără muniţie...
Aşadar, în urma unui atac foarte slab, tot Frontul de Sud-Vest s-a năruit.
Dar nu era totul. Acelaşi atac ameninţa şi întregul Front de Sud. Ieşind în spaţiul larg, Gruparea 1 Tancuri putea să aleagă orice direcţie: toate căile erau deschise. Se putea lovi în spatele Frontului de Sud. Se putea lovi spre

Kiev. Dacă Kievul se apăra, lupta putea fi evitată şi se putea ataca baza metalurgică a Ucrainei: Dnepropetrovsk, Dneprodzerjinsk şi Zaporojie. Sau Crimeea. Se putea ieşi la bazele Flotei Mării Negre capturîndu-le. Se putea cuceri Dneprogas. Se putea trece peste Nipru şi cuceri Donbasul.
Dar Hitler nu era pregătit de război. Oricîte direcţii i-ar fi fost deschise, el avea o singură grupare de tancuri împotriva întregii Ucraine, a Moldovei, a Crimeii, a Donbasului, a Donului şi Caucazului de Nord. Iar această grupare avea doar o mie de tancuri învechite şi uzate...
7
În Bielorusia a fost şi mai rău pentru Armata Roşie. Frontul de Vest avea tot patru armate. Forţele principale ale frontului se aflau în intrîndul Belostok. Două grupări de tancuri germane au atacat pe flancurile neapărate şi s-au unit la est de Minsk. În încercuire au ajuns Armatele a III-a, a X-a şi a XIII-a. Frontul de Vest s-a năruit la fel de repede ca şi cel de Sud-Vest şi de Sud...
Şahul este modelul cel mai primitiv de război. Iubitorii de şah ştiu foarte bine: forţa oricărei piese se modifică mult în funcţie de poziţia ocupată. Pe un pătrăţel calul este puternic şi ameninţător, iar pe pătrăţelul învecinat este vulnerabil şi neputincios. Se întîmplă ca regina să ajungă într-o poziţie stupidă. Se întîmplă ca pionul să se afle într-o asemenea poziţie încît o mutare a lui decide întreaga partidă. Sarcina şefului de Stat-Major General constă în a-şi dispune armata pentru a obţine profit maxim. Şi iată întrebarea: oare înainte de război nu-i era clar marelui Jukov că nu era voie să trimită un uriaş număr de trupe în intrîndurile-capcane de şoareci? De ce genialul Jukov a aşezat acolo şi a pierdut atîtea trupe dintre cele mai bune?
Răspunsul la aceste întrebări l-a dat generalul-locotenent Andrei Andreevici Vlasov, unul dintre cei mai străluciţi comandanţi sovietici, locţiitor al comandantului Frontului Volhovski, comandantul Armatei a II-a de şoc. La 22 iunie 1941 el era general-maior, comandant al Corpului 4 Mecanizat. Se afla în intrîndul Lvov. În 1942 a trădat şi, ca rezultat al trădării, a căzut prizonier. În procesul-verbal al interogatoriului din 8 august 1942 se scrie:

La întrebarea despre intenţia lui Stalin de a ataca Germania, Vlasov a declarat că astfel de intenţii au existat, fără îndoială. Concentrarea trupelor din raionul Lvov indică faptul că atacarea României se pregătea în direcţia surselor petroliere... Armata Roşie nu era pregătită pentru o ofensivă germană. În pofida tuturor zvonurilor despre măsurile respective promovate de Germania, în Uniunea Sovietică nimeni nu credea în această posibilitate. Pregătirea ruşilor avea în vedere doar propria ofensivă (Krasnaia zvezda, 27 octombrie 1992).
Aici se cade să scoatem un strigăt de mînie! Ticălosul de trădător Vlasov defăimează Armata Roşie şi iubitoarea de pace Uniune Sovietică. Să fie blestemat în vecii vecilor!
Dar haideţi să stăm strîmb şi să judecăm drept: nu există altă explicaţie a concentrării trupelor sovietice în intrîndurile Lvov şi Belostok. Deocamdată nimeni nu a putut inventa altă explicaţie. Iar ceea ce a spus Vlasov la interogatoriul din prizonieratul german a repetat, după 50 de ani, colonelul Orlov şi generalul de armată Gareev. Şi nu numai ei. Ce reiese de aici? Că Orlov şi Gareev sînt vlasoveţi? Sau hitlerişti?
*
În acest capitol nu am vorbit despre petrolul românesc, ci despre gruparea trupelor sovietice, care a fost aproape o sinucidere pentru Armata Roşie în condiţiile apărării ţării. Această grupare a permis Germaniei să obţină victorii în cursul unei operaţiuni ofensive de scurtă durată. Lămurind acest lucru, să ne întoarcem în 1946, la Procesul de la Nürnberg.
transfer-18.html

Capitolul 18

Alegerea de la Nürnberg

Să nu se mai prefacă a nu înţelege că fascismul şi comunismul sînt în multe privinţe din aceeaşi categorie, cu diferenţa esenţială că primul este zdrobit şi blestemat, în vreme ce comunismul este oarecum mai viclean şi de aceea în viaţă.
Eduard Kuzneţov, Cuvîntare la Palatul Congreselor din Paris, 2 octombrie 1985
1
Studierea materialelor Procesului de la Nürnberg a fost curmată hotărît şi drastic în Uniunea Sovietică. În limba engleză, materialele procesului sînt publicate în 116 volume. La noi însă, în timpul lui Stalin, materialele

procesului nu au fost publicate deloc. În timpul lui Hruşciov s-au editat... şapte volume. Apoi totul s-a oprit. S-ar zice că Uniunea Sovietică a dus un război sacru şi eliberator, noi sîntem partea care a avut cel mai mult de suferit. Noi ar fi trebuit să trîmbiţăm cel mai mult. De ce comuniştii nu au recomandat poporului nostru să intre în detalii? Cei curioşi erau liniştiţi duios că, „atunci cînd va veni vremea”, peste o sută sau două sute de ani, materialele Procesului de la Nürnberg vor fi parţial desecretizate. Însă acum, ni se spunea, nu a venit încă vremea...
Cu toate acestea, la o privire fie şi superficială asupra cursului procesului ies la iveală fapte uimitoare... Celor interesaţi le recomand insistent să caute şi să citească de trei ori articolul strălucit al lui A. Plutnik „Secretele Procesului de la Nürnberg nu sînt descoperite nici după 50 de ani” (Izvestia, 13 octombrie 1995).
Dar noi ajungem iarăşi la aceeaşi problemă. Ne lovim iarăşi de un paradox uluitor: istoria este secretă la noi, studierea istoriei se interzice şi se persecută. Şi rămîne aceeaşi problemă pe ordinea de zi: dacă războiul a fost sfînt şi eliberator, dacă judecarea hitleriştilor a fost dreaptă, de ce materialele procesului sînt ascunse? Ce ascundeţi acolo faţă de noi, tovarăşi comunişti?
2
Procesul de la Nürnberg a fost condus din partea sovietică de Andrei Ianuarievici Vîşinski. Dar în spatele lui Vîşinski stătea cineva. Şi o făcea pe păpuşarul... Iar acesta era tovarăşul Stalin. El a venit cu ideea şi a insistat pentru desfăşurarea procesului. Stalin a fost regizorul principal la Nürnberg, deşi pe atunci nu toţi au înţeles acest lucru. Procesul de la Nürnberg a fost pregătit de Stalin cu aceeaşi minuţiozitate ca şi operaţiunea strategică ofensivă din Manciuria. Interesele Uniunii Sovietice au fost apărate cu furie, ca ruinele Stalingradului. Tot ce făcea Stalin, în special în cazul dat, avea sens şi logică de fier. Această logică a devenit comprehensibilă cînd a fost spînzurat Rosenberg. El a înfăptuit regimul de ocupaţie. Înţelegem că aşa a fost. Dar a existat o logică de fier stalinistă şi în sentinţele date în cazurile lui Ribbentrop, Keitel şi Jodl...
Aici e buba!
Ministrul de Externe Ribbentrop a afirmat la proces că s-a declarat război împotriva Uniunii Sovietice. Acuzatorii sovietici au negat categoric acest lucru. Argumentul acuzatorilor sovietici era standard: dar unde este documentul?
Ribbentrop: ambasadorul nostru la Moscova, von der Schulenburg, în dimineaţa zilei de 22 iunie 1941 i-a prezentat lui Molotov documentele corespunzătoare!
Sovieticii: nu este adevărat!
Ribbentrop: în afară de aceasta, în acelaşi moment, la Berlin, eu personal am prezentat aceleaşi documente ambasadorului vostru Dekanozov.
Sovieticii o ţin pe-a lor: nu este adevărat! Nu putem găsi nici un document, iar dacă este aşa, înseamnă că nu ne-a fost prezentat; iar dacă nu ne-a fost prezentat, înseamnă că războiul nu a fost declarat.
Judecătorii din SUA, Marea Britanie şi Franţa au aprobat supus dînd din cap: dacă partea sovietică nu poate găsi documentele de declarare a războiului, înseamnă că partea germană nu le-a remis. Iar în sentinţă se notează: „La 22 iunie 1941, Germania, fără să declare război...” (Procesul de la Nürnberg al principalilor criminali de război germani, culegere de materiale, vol. 7, Moscova, 1960, p. 569).
Şi... gata cu Ribbentrop.
3
Iar pe noi ne bat în cap de decenii întregi: fără declaraţie de război!
Apoi s-au publicat memoriile mareşalului Uniunii Sovietice Jukov.

În birou a dat năvală V.M. Molotov: „Guvernul german ne-a declarat război”. I.V. Stalin s-a lăsat pe scaun şi a căzut adînc pe gînduri (Amintiri şi cugetări, APN, Moscova, 1969, p. 248).

În acel depărtat an 1969, pe mine, un foarte tînăr locotenent, aceste rînduri m-au derutat. Atunci m-a răscolit pentru prima dată o bănuială: ceva nu era cum trebuie cu acest Jukov şi cu memoriile lui. În orice carte despre război se spunea: fără declaraţie... Şi în orice ziar sovietic se spunea o dată pe an, la 22 iunie: fără declaraţie... Una din două: sau Jukov nu citea ziarele şi cărţile despre război, sau nu şi-a citit propriile memorii.
Dar iată ce este interesant. Toată propaganda comunistă, toţi specialiştii, iar după ei sute de milioane de oameni din întreaga lume continuă să repete: război fără declaraţie. Deodată, aceste milioane de oameni îl citesc pe Jukov: „Guvernul german ne-a declarat război”. Dezvăluirile lui Jukov sînt traduse în toate limbile. Oare nu este

clar pentru toţi cititorii că nici cele mai simple lucruri nu se potrivesc la agitatorii comunişti? Oare nu se înţelege că istoricii noştri prokaghebişti, ideologii şi memorialiştii nu sînt capabili să lege momentele fundamentale?
Cine are dreptate: Ribbentrop şi Jukov, care au afirmat că războiul a fost declarat, sau acuzatorii şi judecătorii Tribunalului internaţional de la Nürnberg, care au notat în condamnarea la moarte a lui Ribbentrop că războiul nu a fost declarat?
Ribbentrop a avut dreptate. Şi Jukov. Războiul a fost declarat. Acest lucru este recunoscut acum chiar şi de istoriografia sovietică oficială.

În acelaşi spirit s-a alcătuit un memorandum, prezentat de I. Ribbentrop la 22 iunie ambasadorului sovietic de la Berlin. În acesta se afirma că guvernul sovietic dorea să distrugă Germania din interior şi se pregătea să o agreseze în orice moment. Această „situaţie periculoasă" ar fi obligat guvernul nazist să declanşeze războiul (Istoria celui de-al Doilea Război Mondial, vol. 4, p. 31).

De ce acuzatorii sovietici au negat la Nürnberg faptul declarării războiului? De ce acuzatorii noştri au minţit că la 22 iunie 1941 Ribbentrop nu a prezentat nici un document ambasadorului sovietic de la Berlin? De ce i-au „croit" lui Ribbentrop o acuzaţie vădit inventată?
Iată în ce constă chestiunea. Pe lîngă „Nota Ministerului Afacerilor Externe al Germaniei către Guvernul sovietic", lui Molotov la Moscova şi lui Dekanozov la Berlin le-au fost înmînate şi trei anexe la această notă:
– „Raportul ministrului de Interne al Germaniei, al Reichsführerului SS şi al şefului Poliţiei germane către Guvernul german privind acţiunea diversionistă a URSS îndreptată împotriva Germaniei şi a naţional-socialismului";
– „Raportul Ministerului Afacerilor Externe al Germaniei privind propaganda şi agitaţia politică ale Guvernului sovietic";
– „Raportul Comandamentului Suprem al armatei germane către Guvernul german privind concentrarea trupelor sovietice împotriva Germaniei".

În aceeaşi zi, la 22 iunie 1941, la cîteva ore după primirea acestor documente, V.M. Molotov, locţiitor al preşedintelui SNK şi comisar al poporului pentru Afaceri Externe al URSS, s-a adresat la radio poporului sovietic. Cuvîntul nu e vrabie să zboare. Molotov a comunicat în întreaga lume că guvernul Germaniei a prezentat pretenţii, iar aceste pretenţii au fost primite de către Molotov. Mai mult, Molotov informa cu privire la pretenţiile prezentate: „Guvernul german a hotărît să intre în război împotriva Uniunii Sovietice, ţinînd seama de concentrarea unităţilor Armatei Roşii la graniţa germană de est" (Izvestia, 24 iunie 1941).
Molotov ar fi trebuit să spună: minciună, nu este nici o concentrare! Dar nu a spus acest lucru. Nota Ministerului german al Afacerilor Externe către Guvernul URSS şi cele trei anexe la aceasta nu au fost respinse atunci de Molotov şi, în general, de nimeni, niciodată.
Şi nici nu aveau cu ce să respingă pretenţiile germane.
Într-adevăr, spionajul sovietic a dus o muncă activă de spionare şi subminare împotriva Germaniei şi a aliaţilor ei. Acum nu ascundem acest lucru, ne mîndrim cu el.
Într-adevăr, guvernul sovietic a desfăşurat o campanie secretă extrem de intensă de pregătire a populaţiei şi armatei sovietice pentru o lovitură zdrobitoare împotriva Germaniei şi României, lovitură inevitabilă şi rapidă programată pentru săptămînile următoare. Celor interesaţi de amănunte le recomand cu insistenţă cartea lui V.A. Nevejin Sindromul războiului ofensiv. Propaganda sovietică în pragul „bătăliilor sacre" 1939-1941 (AIRO-XX, Moscova, 1997).
Într-adevăr, comandamentul sovietic a concentrat un număr de trupe nemaivăzut în istoria lumii la graniţele cu Germania şi România. Luaţi colecţia de Voenno-istoriceskii jurnal şi răsfoiţi. Cînd vine vorba de începutul războiului, căutaţi numerele diviziilor, corpurilor de armată şi armatelor. Cînd întîlniţi numărul unei divizii sovietice, de exemplu Divizia a 86-a Infanterie, luaţi o fişă şi notaţi ceea ce se spune important despre ea: comandant – colonel M.A. Zaşibalov, „Erou al Uniunii Sovietice". Efectivul diviziei la 1 iunie 1941: 10.258 de oameni. La 13 iunie 1941, în momentul transmisiei la radio a cunoscutului Comunicat TASS, divizia a primit suplimentar în efectiv 4.000 de rezervişti. Conducerea şi statul-major al diviziei se aflau pe moşia conţilor Stajevski, în oraşul Ţehanoveţ. Graniţa era alături...

Dacă nu vă este greu, notaţi în fişă numerele celor trei regimente de infanterie şi ale celor două regimente de artilerie din efectivul acestei divizii. Şi nu uitaţi lucrul principal: divizia nu se pregătea de apărare, nu săpa şanţuri şi tranşee, nu ridica blindaje şi nu îşi făcea cuiburi de foc. Primele proiectile ale războiului au căzut pe statul-major, unde au ars toate documentele şi drapelul de luptă al diviziei. Cu o regularitate uimitoare, astfel de amănunte vă vor apărea şi mai departe. În ţările baltice, la Statul-Major al Diviziei a 125-a Infanterie, s-a petrecut acelaşi eveniment. Şi la Brest, de asemenea. La Statul-Major al Diviziei a 22-a Tancuri.
Divizia a 86-a Infanterie intra în componenţa Corpului 5 Infanterie al Armatei a X-a. Faceţi o fişă cu Corpul 5 Infanterie, pe care îl comanda generalul-maior A.V. Garnov, şi încă o fişă pentru Armata a X-a. Scrieţi pe un steguleţ „di 86" şi plasaţi-l pe hartă. Plasaţi încă două steguleţe alături: „ci 5" şi „A X". Ocupaţia este uimitor de pasionantă. Nu trebuie să-ţi pui mintea la contribuţie. Îţi trebuie interes. Tabloul apare ca la developare: la început neclar şi confuz, apoi limpede şi contrastant. Foarte repede veţi obţine un şirag de steguleţe la graniţele sovietice vestice. Curînd, veţi remarca cu uimire că nu aveţi unde să mai plasaţi steguleţe. Iar dacă vreţi să marcaţi şi aerodromurile, spitalele şi depozitele, punctele de comandă ale fronturilor şi nodurile de transmisiuni, foarte curînd va trebui să lipiţi o hartă enormă pe întreg peretele. Pe una obişnuită nu puteţi să localizaţi toate aceste divizii. Iar fişele pentru divizii, corpuri de armată şi armate se vor aduna multe, multe. Informaţiile acestea nu sînt din nota hitleristului Ribbentrop, ci din organul central al Ministerului Apărării al URSS (acum Federaţia Rusă). Aşa că Ribbentrop nu a minţit cînd a remis nota privind concentrarea nemaipomenită a trupelor sovietice.
Atunci se poate spune că toate aceste divizii, corpuri şi armate s-au deplasat la graniţă pentru apărare? Iarăşi nu. Agitatorii comunişti tot repetă că această concentrare a trupelor sovietice de la graniţe s-a făcut în scopuri defensive, pentru prevenirea agresiunii germane. Le dau un răspuns simplu: să precizeze numărul cel puţin al unei singure divizii sovietice care înainte de invazia germană a săpat tranşee şi s-a instalat în apărare, cum s-a făcut în vara anului 1943 la Arcul de la Kursk. Aşadar, nici o divizie sovietică dintre cele două sute de la graniţa vestică nu se pregătea de apărare.
La 22 iunie 1941, în primul moment al războiului, lui Molotov nu i-a trecut prin cap să nege uriaşa concentrare de trupe sovietice la frontierele Germaniei şi României. Dar la 3 iulie 1941 Stalin a vorbit la radio. El nu a mai amintit despre faptul că toată masa Armatei Roşii este concentrată, nu se ştie de ce, la frontieră. Stalin nu a vorbit despre pretenţiile germane şi despre cauzele războiului. El a exprimat totul simplu: fraţi şi surori, duşmanii au atacat, trebuie să ne apărăm.
Curînd după aceea a fost pusă pe tapet formula: perfid, fără declaraţie de război. De ce a fost necesară această formulă? Pentru faptul că pretenţiile germane erau fundamentate şi nu puteau fi negate. De aceea, la Kremlin s-a decis: dacă nu avem ce să replicăm la pretenţiile germane, vom spune că nu ne-au fost prezentate pretenţii, nu au existat motive pentru atacul german şi nu ne-a declarat nimeni război.
La Nürnberg, anchetatorii sovietici i-au cerut lui Ribbentrop un singur lucru: spune că Uniunea Sovietică nu intenţiona să atace; spune că Uniunea Sovietică nu era pregătită de război şi nu reprezenta o ameninţare; spune că războiul nu a fost declarat şi nu ne-ai prezentat nici un fel de documente.
Dacă la ancheta preliminară Ribbentrop ar fi acceptat propunerea sovietică, ar fi fost trecut neîntîrziat din rîndul acuzaţilor în cel al martorilor acuzării. Dar Ribbentrop a ţinut-o pe a lui. În celulă, Ribbentrop a făcut unele însemnări, care acum sînt publicate:
Concentrarea foarte mare a trupelor sovietice în Basarabia i-a provocat lui Adolf Hitler îngrijorări serioase în privinţa purtării pe mai departe a războiului împotriva Angliei: nu puteam să renunţăm în nici un fel de circumstanţe la petrolul românesc, de importanţă vitală pentru noi. Dacă Rusia se deplasa mai departe, noi am fi depins de bunăvoinţa lui Stalin în privinţa purtării ulterioare a războiului. Natural, aceste perspective trebuie să fi trezit neîncrederea lui Hitler în politica rusă. S-a exprimat faţă de mine că, din partea lui, se gîndeşte la nişte măsuri militare, dacă nu vrea să fie surprins fără veste de către Răsărit.

Minte afurisitul de fascist?
Poate că minte. Dar dacă pe Ribbentrop l-au spînzurat pentru aceste cuvinte, atunci haideţi să-l spînzurăm şi pe generalul de armată Gareev, şi pe colonelul Orlov. Nu am citat degeaba spusele lor în capitolul precedent. Gareev şi Orlov au spus acelaşi lucru pe care l-a spus şi Hitler într-un cerc restrîns, dar şi Ribbentrop la proces. Şi nimeni, nici în Uniunea Sovietică, nici în Rusia, nu i-a obiectat lui Gareev şi Orlov şi nu i-a condamnat la moarte. Şi dacă spînzurătoarea este pedeapsa pentru asemenea cuvinte, atunci de ce să nu fie spînzurat ministrul

Apărării al Rusiei şi şeful Statului-Major General, care sînt perfect de acord cu opinia lui Hitler, Gareev, Ribbentrop şi Orlov?

4

Despre acelaşi lucru a vorbit la ancheta preliminară şi generalul-feldmareşal Wilhelm Keitel. El a ţinut-o una şi bună: „Atacarea Uniunii Sovietice s-a realizat cu scopul de a preveni atacul Rusiei asupra Germaniei". Şi mai departe:

Afirm că toate măsurile pregătitoare desfăşurate de noi pînă în primăvara anului 1941 au avut caracterul unor pregătiri defensive în cazul unui posibil atac al Armatei Roşii. Astfel, tot războiul din Răsărit se poate numi, într-o anumită măsură, preventiv. Fireşte, pentru pregătirea acestor măsuri am hotărît să alegem o metodă mai eficace: să prevenim atacul Uniunii Sovietice şi să-i zdrobim forţele armate printr-o lovitură surprinzătoare. În primăvara anului 1941 mi-am format opinia bine articulată că această concentrare puternică a trupelor sovietice şi atacul ulterior al acestora asupra Germaniei poate să ne pună într-o situaţie critică din punct de vedere strategic şi economic. Erau în mod special ameninţate cele două baze de flanc deplasate spre răsărit – Prusia Orientală şi Silezia Superioară. În primele săptămîni ale atacului Rusiei Germania ar fi fost pusă în condiţii extrem de nefavorabile. Atacul nostru a fost o consecinţă nemijlocită a acestei ameninţări (Procesul-verbal al interogatoriului din 17 iunie 1945, VIJ, 1961, nr. 9, pp. 77-87).

Despre acelaşi lucru vorbeşte şi generalul-colonel A. Jodl:

Exista opinia politică potrivit căreia situaţia se va complica în cazul în care Rusia ne va ataca prima" (Procesul-verbal al interogatoriului din 18 iulie 1945, VIJ, 1961, nr. 4, pp. 84-91).

Pentru aceste cuvinte au fost spînzuraţi. Nici măcar pentru aceste cuvinte, ci pentru că nu au voit să renunţe la ele.

5

Ideea unei dezbateri judiciare a fost avansată de Uniunea Sovietică. Anglia şi SUA aveau de gînd să execute căpeteniile naziste fără anchetă şi proces (N. Lebedev, „Stalin la Procesul de la Nürnberg", Moskovskie novosti, nr. 19, 1995).

Ne-am deprins să ne mîndrim cu faptul că tocmai Uniunea Sovietică a fost iniţiatoarea desfăşurării Procesului de la Nürnberg. Însă Uniunea Sovietică e ţară mare. Are multe cîmpii, păduri şi rîuri. Şi nu-mi vine să cred că ciobanii de pe păşunile din vîrf de munte au avansat ideea desfăşurării Procesului de la Nürnberg. După cum nu-mi vine să cred că locuitorii de la Vîşnii Volociok sau Usmani au fost iniţiatorii. Dar, nu ştiu de ce, îmi vine să cred că iniţiativa a pornit de la tovarăşul Stalin. În orice caz, dacă ideea nu i-ar fi plăcut lui Stalin, atunci Uniunea Sovietică nu ar devenit iniţiatoarea acestui proces.

Haideţi să ne gîndim: de ce avea nevoie Stalin de acest proces, dacă Marea Britanie şi SUA propuneau ca hitleriştii să fie executaţi fără anchetă şi proces? Poate că, educat în spiritul legilor, tovarăşul Stalin nu-şi putea permite o răfuială fără judecată, cum îşi puteau permite liderii Statelor Unite şi ai Marii Britanii, care nu erau obişnuiţi să ţină cont de legi şi de jurişti?

La 6 martie 1946, Tribunalul internaţional de la Nürnberg a luat decizia de publicare oficială a tuturor documentelor procesului, inclusiv a stenogramelor şedinţelor de judecată în cele patru limbi de lucru. S-a aprobat în unanimitate. Au fost publicate în trei limbi de lucru, dar nu şi în limba rusă. Însă nu era vorba de libera voinţă: dacă vreau – public, dacă nu vreau – nu public. A fost o decizie oficială a tribunalului, pe care a votat-o şi reprezentantul Uniunii Sovietice.

O altă enigmă: la început cerem desfăşurarea procesului, iar apoi nu publicăm materialele acestuia... De ce a avut nevoie tovarăşul Stalin de acest proces?

6

Decenii la rînd ni s-a povestit că Stalin a organizat Procesul de la Nürnberg ca să-i pedepsească în spiritul legii pe răufăcătorii care au ucis milioane de oameni nevinovaţi. Cu alte cuvinte, motivul lui Stalin era năzuinţa nobilă către libertate. Sună frumos. Dar din această explicaţie atît de... netedă iese afară un colţ ascuţit, care zgîrie: de ce să-i pedepsească Stalin pe răufăcători, dacă el însuşi era unul dintre ei? Stalin era ucenicul

credincios al lui Lenin, care a omorît milioane de oameni. Iar tovarăşul Stalin nu a fost mai prejos decît Lenin în această trebuşoară. Tovarăşul Stalin a omorît atît de mulţi, încît Hitler ar fi putut să-l invidieze – însă Stalin a nimicit milioane de oameni cu mult înainte de venirea lui Hitler la putere. Uimitor: Stalin a hotărît să-i pedepsească pe hitlerişti, dar Stalin însuşi i-a deschis lui Hitler calea spre putere şi crimă. Iar dacă Stalin avea motive nobile pentru a-i pedepsi pe ucigaşi, atunci trebuia să vină el însuşi la Nürnberg şi să se spînzure.
Ni se mai povesteşte că Stalin a organizat Procesul de la Nürnberg ca să-i judece pe nazişti pentru lagărele de concentrare. Această poveste este şi mai caraghioasă decît prima. În chestiunea organizării lagărelor de concentrare Hitler era doar un leninist devotat, ucenic al lui Antonov-Ovseenko, Buharin, Troţki şi Stalin. Cînd naziştii erau judecaţi şi spînzuraţi la Nürnberg, lagărele de concentrare naziste de pe teritoriile cucerite de Armata Roşie nu erau nicidecum goale şi încă nu fuseseră transformate în muzee. Acestea au fost incluse în sistemul Gulagului şi funcţionau la toţi parametrii, numai că nu sub steagul roşu al naţional-socialismului, ci sub steagul roşu al internaţionalism-socialismului.
Haideţi să nu credem că Stalin a organizat Procesul de la Nürnberg de dragul de a-i pedepsi pe instigatorii războiului. El însuşi a premeditat acest război. El a fost singurul lider de stat care a participat la semnarea pactului de la Moscova privitor la declanşarea celui de-al Doilea Război Mondial. Dacă erau spînzuraţi instigatorii războiului, trebuia să se înceapă cu Stalin.
Este uimitor comportamentul Statelor Unite, al Marii Britanii şi al Franţei. Reprezentanţii acestor ţări s-au aşezat la masa de judecată cu canibalii stalinişti ca să-i judece pe canibalii hitlerişti pentru canibalism. Se poate ca liderii lumii occidentale să nu fi ştiut cu cine s-au aşezat la masa de judecată? Dacă nu ştiau, înseamnă că erau idioţi. Dacă ştiau – criminali. Occidentul a trădat democraţia nu numai la Ialta, ci şi la Nürnberg. Şezînd la aceeaşi masă cu aceşti călăi comunişti, Occidentul a cosemnat toate crimele comunismului şi i-a oferit Europa Centrală lui Stalin, ca să o siluiască, motivînd aceasta prin faptul că el a salvat-o şi că acum are dreptul deplin să se folosească de ea după cum crede de cuviinţă.
Ah, vor exclama comuniştii, tu vrei să revizuieşti hotărîrile Tribunalului internaţional de la Nürnberg? Tovarăşi comunişti, nu trebuie să mă acuzaţi pe mine de păcatele voastre. Uniunea Sovietică a ignorat hotărîrile Tribunalului internaţional încă din timpul procesului. Mai tîrziu a făcut-o şi mai mult. La Nürnberg s-a decis că al Doilea Război Mondial a fost început de Germania hitleristă, iar reprezentanţii sovietici au fost de acord. Iar după aceea s-a declarat: „Vinovaţii războiului nu au fost numai imperialiştii Germaniei, ci şi imperialiştii întregii lumi” (Krasnaia zvezda, 24 septembrie 1985). Iată o revizuire radicală a deciziilor de la Nürnberg. Liderii occidentali au stat la masă cu canibalii stalinişti ca să facă o judecată dreaptă şi s-au pomenit ei înşişi în rîndul canibalilor. Însă tovarăşii sovietici s-au ferit să fie acuzaţi astfel, simulînd că sînt inapţi fizic şi mental...
7
Ideea era bună: să fie lichidaţi principalii criminali hitlerişti fără cercetări şi fără proces. Dar pe Stalin nu-l interesau criminalii şi nici crimele lor. Stalin voia să-i lichideze pe cei care acuzau Uniunea Sovietică de pregătirea unei agresiuni împotriva Europei. Dar nu-i poţi lichida pe toţi. Mulţi dintre ei erau pe teritorii necontrolate de Stalin. Cum să le închidă gurile? Răspuns: prin teamă.
Pentru aceasta, Stalin a pus la cale Procesul de la Nürnberg. Stalin le-a arătat tuturor foştilor generali, amirali, ofiţeri şi diplomaţi hitlerişti: iată, Ribbentrop nu este vinovat cu nimic în faţa mea. Dimpotrivă, el a adus la Moscova hîrtia aceea pe care cu bucurie am pus o semnătură de 5,8 centimetri. Dar îl spînzur pe Ribbentrop pentru faptul că a flecărit în plus.
Iată-i pe Keitel şi Jodl: ei nu au luptat pe teritoriul meu, nu au întocmit planuri împotriva ţării mele, ci inventau proiecte fantastice de campanie în India. Şi pe ei i-am spînzurat. Din aceeaşi cauză: că au flecărit.
Dar iată, pe nişte criminali ca Manstein, Guderian, Paulus, Halder şi alţii ca ei, cu miile, îi iert. Dacă pot să-i spînzur uşor pe cei care nu au luptat pe teritoriul meu, oricui a fost pe teritoriul sovietic îi ticluiesc dosar. Flecăriţi în plus, iar atunci sute de martori de-ai mei vă vor demasca, pentru a fi condamnaţi la moarte. Iar memoriile să le scrieţi în felul următor: proştii de ruşi nu erau pregătiţi să cucerească Europa şi, din pricina debilităţii mintale, nu erau capabili să plănuiască aşa ceva.
Generalii germani au înţeles regula jocului şi au acceptat-o. Iată un model de comportament inteligent de general-feldmareşal: „La 9 ianuarie 1946, F. Paulus s-a adresat Guvernului sovietic cu o declaraţie scrisă, în care îi demasca pe vinovaţii concreţi ai declanşării celui de-al Doilea Război Mondial, relatînd despre bestialităţile şi nelegiuirile permise de aceştia în teritoriile ocupate” (VIJ, 1990, nr. 3, pp. 52-53). Iată de ce avea nevoie tovarăşul Stalin. Şi iată că martorul Paulus apare la Nürnberg: „Toţi cei prezenţi se aşteptau să intre în

sală un general-feldmareşal cu uniforma militară jerpelită şi cu epoleţii rupţi. Dar Paulus a apărut într-un costum negru, cu cămaşă albă cu papion, în pantofi de lac” (ibidem, p. 53).
În această intrare de efect este o dublă mişelie. Tu eşti general-feldmareşal prizonier german. Eşti luat prizonier în decursul luptei. Atunci fii demn. Apari în uniforma ta, fie şi ruptă sau jerpelită. Nu accepta ghetre lăcuite din mîna unui oarecare. Gîndeşte-te pentru ce servicii ţi se oferă costumul străin din depozitele NKVD-ului. Tu ai fost în serviciul lui Hitler. Aşa ai ajuns general-feldmareşal. Nu te-ai sfiit să porţi bastonul de mareşal. Vipuştile late pe pantaloni le-ai purtat şi nu ai roşit pentru asta. Dar acum de ce te ruşinezi? De la Nürnberg te vor duce înapoi în lagărul sovietic de prizonieri, ca să-ţi faci termenul. Te vei făli cu papionul tău şi în lagăr, printre ceilalţi generali prizonieri?
Iar aici este şi mişelia noastră sovietică. Pentru care merite îl dichisim pe fascist? Ce fapte eroice pentru slava Patriei sovietice a săvîrşit prizonierul de război Paulus, încît să-i oferim o pereche de pantaloni noi? Iată, pe banca acuzaţilor şade Wilhelm Keitel, care şi el este general-feldmareşal. El este în uniforma veche, cu epoleţii rupţi, fără însemne de grad şi funcţie. De ce tovarăşii sovietici nu l-au încălţat cu ghetre de lac? Şi Göring este în uniforma lui. Şi Jodl. De ce să nu-i dichisească şi pe ei cu pantaloni noi? Pentru că ei vorbesc ceea ce nu-i convine tovarăşului Stalin.
Pe următoarea pagină, Voenno-istoriceskii jurnal descrie fără să se ruşineze cum tovarăşul Rudenko Roman Andreevici, principalul acuzator sovietic la Procesul de la Nürnberg, fost procuror general al Uniunii Sovietice, după şedinţa de judecată, în cabinetul lui de lucru, îl pune la masă pe Paulus: ia şi înfulecă, javră, că meriţi! Iar la masă, ştiţi şi dumneavoastră, se bea. În articol, scris de un martor ocular, se spune că nu a fost uitată nici votculiţa. Ce-i drept, se spune că Paulus îşi turna singur şi bea cu paharul, dar despre tovarăşul Rudenko şi despre ceilalţi tovarăşi nu se spune nimic. Te pomeneşti că nu trăgeau la măsea...
Un tablou mai frumos nici că se poate! Tovarăşul Rudenko, principalul acuzator sovietic la Procesul de la Nürnberg, şi tovarăşul Paulus, cel care a născocit planul „Barbarossa”, stau amîndoi în cabinetul de lucru şi beau votcă: dacă o să ţii linia dreaptă, peste cinci ani îţi mai repartizăm o pereche de ghetre.
Chiar dacă nu am şti această mîrşăvie de culise, apariţia generalului-feldmareşal Paulus la proces şi vorbele lui exprimau acelaşi lucru: tovarăşul s-a reeducat bine. Sau, mai exact, în limbaj popular – „a sucit-o”.
Şi ceilalţi generali şi feldmareşali hitlerişti au „sucit-o”. Cu toţii aveau un principiu: mai bine s-o „sucim” decît să ne chinuim. Ei au scris memorii, simţind răceala tăişului toporului ridicat. Ştiau foarte bine: oricui i se poate face dosar, iar dacă este nevoie tovarăşii sovietici pot aduce sute de martori. Iar martorii vor confirma ceea ce li se ordonă. De aceea, generalii germani scriau memorii în aşa fel încît să nu-i supere pe ideologii sovietici (şi nici pe anchetatorii de la MGB1 sau pe călăi).
Curînd, hitleriştii au dat ei singuri de gust şi au început să aprecieze desfătările „sucitului”. Ei înşişi au înţeles că jocul este la mîna lor: să scrie despre aptitudinile lor geniale şi despre inferioritatea rusească. Astfel, vei fi glorificat imediat în întreaga lume, vei fi publicat la Moscova, istoricii comunişti se vor baza pe tine ca pe o autoritate de prim ordin. E rău?
Şi, iată, ne recomandă aceste autorităţi: Guderian, cică, nu a scris nimic despre pregătirea de atac a Armatei Roşii... Iar Manstein a declarat că Armata Roşie nu era pregătită să atace...
Dar eu nu mă voi baza în problema dată pe aceşti domni. Eu merg pe altă cale. Voi spune aşa: mînjit de sînge şi speriat de moarte, ticălosul Guderian a scris una şi alta în folosul sovieticilor; salvîndu-şi pielea şi fundul, sadicul fricos şi călăul Manstein a tăcut chitic în unele privinţe, aşa cum i-au suflat comuniştii, iar în altele a denaturat...
*
Credeţi că în acest capitol dovedesc că Stalin s-a pregătit de ofensivă? Nu. Acest capitol este despre altceva.
La 22 iunie 1941 Hitler s-a adresat poporului german şi a declarat că războiul împotriva Uniunii Sovietice este, preventiv, necesar pentru salvarea Germaniei de o inevitabilă agresiune sovietică.
Nimeni nu a obiectat.
După înfrîngerea Germaniei, Stalin a declarat că Uniunea Sovietică a fost o victimă nevinovată, că nu s-a plănuit nici un fel de agresiune împotriva Germaniei. Trei persoane şi-au ridicat glasul împotrivă: un ministru german, un feldmareşal şi un general. Au fost spînzuraţi.
Ceilalţi hitlerişti nu au mai ridicat glasul. Nu au protestat.
Concluzia: comandanţii hitlerişti au fost, în covîrşitoare majoritate, nişte conformişti laşi, lipsiţi de caracter şi fără principii.

Cu astfel de comandanţi Germania nu putea învinge.

1. Ministerstvo Gosudarstvennoi Bezopasnosti (MGB) – Ministerul Securităţii Statului (n. tr.).
transfer-19.html

Capitolul 19

Ce ştiau ei despre blitzkrieg?
Cea mai mare parte a armatei germane se deplasa pedestru, în convoaie cu tracţiune cabalină.
General-locotenent G. Blumentritt,
Decizii fatale, p. 91
1
Cunoscutul publicist israelian Yaron London scrie în articolul „Ce nu voia să ştie Stalin”:

Neîncrederea, ideologia şi zvonurile neverificate au acţionat asupra lui Stalin mai puternic decît sutele de divizii de tancuri gata să-i atace ţara (Yediot ahronot, traducerea rusă în revista 22, 1995, nr. 96, p. 122).

Aşadar, la graniţa Uniunii Sovietice sînt concentrate sute de divizii de tancuri hitleriste, iar prostul de Stalin nu vrea să ştie despre aceasta. Stalin crede în zvonurile şi bîrfele neverificate, dar nu vede ameninţarea reală şi nici nu vrea să o vadă. El, sîntem încredinţaţi, se temea să privească adevărul în ochi...
Însă noi nu avem de ce ne teme. De aceea, haideţi să privim acest adevăr în ochi.
Germania nu era pregătită absolut deloc pentru un război de durată. Nimeni nu contestă acest lucru. Rămînea doar o singură variantă: blitzkriegul. Dar pentru orice lucrare e nevoie de instrumente potrivite. Dacă am hotărît să facem oţel, avem nevoie de cuptoare Martin. Dacă decidem să lansăm un satelit, este nevoie de rachetă. Iar dacă am decis să cucerim lumea printr-un război fulgerător, avem nevoie de tancuri şi avioane.
Şi aici vedem principala discordanţă în opiniile privind modul de a purta războiul: comandanţii sovietici considerau că tancurile trebuie să fie bune şi numeroase, iar generalii germani Guderian, Manstein, Rommel, Kleist şi Hoeppner considerau că tancurile germane trebuie să fie de proastă calitate şi puţine. Mi se obiectează: într-o anume măsură şi ei înţelegeau că tancurile trebuie să fie multe şi bune. Uimitoare obiecţie. Ea ne duce în impas. Dacă generalii hitlerişti înţelegeau într-adevăr însemnătatea şi rolul tancurilor, atunci cum s-a făcut că au intrat în al Doilea Război Mondial fără să aibă nici măcar trei mii de tancuri? La 1 septembrie 1939 în Germania erau numai 2.980 de tancuri. Cum s-a făcut că din acest număr aproape jumătate (1.445 de tancuri Pz-I) nu aveau deloc tunuri? Cum s-a făcut că cealaltă jumătate (1.226 de tancuri Pz-II) aveau doar nişte tunuri jalnice de 20 mm. Cum s-a făcut că tancurile Pz-III cu tunuri de 37 mm, inutilizabile, erau în total 98, iar tancurile Pz-IV cu tunuri de 75 mm cu ţeavă scurtă, care nu erau utile pentru lupta cu tancurile şi nu erau destinate pentru aceasta, erau doar 211?
Printre tancurile cu care Hitler a intrat în Polonia (adică în al Doilea Război Mondial) nu era nici un tanc greu, după cum nu era nici unul mediu. Toate erau din categoria de greutate de 20 de tone.
Dacă strategii germani au înţeles că trebuie să aibă multe tancuri, cum s-a făcut că la momentul începerii celui de-al Doilea Război Mondial greutatea de luptă a tuturor tancurilor germane era de doar 27.000 de tone? Pentru comparaţie: Franţa, care nu manifesta dorinţa de dominaţie mondială, numai la construcţia navei de linie „Richelieu” a alocat o dată şi jumătate mai mult oţel de blindaj decît strategii hitlerişti pentru realizarea tuturor tancurilor lor, pe care au reuşit să le construiască pînă la începerea celui de-al Doilea Război Mondial. În aceeaşi perioadă în Germania s-au construit navele de linie „Bismarck” şi „Tirpitz”. Pentru construirea lor au fost necesare peste 80.000 de tone de petrol. Pe lîngă acestea, s-au construit crucişătoare, torpiloare de escadră şi submarine.
În momentul începerii celui de-al Doilea Război Mondial, flota Germaniei era inferioară ca putere de luptă flotelor Statelor Unite, Marii Britanii, Japoniei, Franţei, Italiei sau Uniunii Sovietice. Iar pentru realizarea de tancuri strategii germani au cheltuit o cotă neînsemnată de resurse materiale, de muncă şi intelectuale în comparaţie cu ceea ce s-a alocat pentru dezvoltarea flotei.
Cum s-a făcut că ţara care a declarat blitzkriegul ca strategie de bază a cheltuit pentru realizarea tancurilor cu mult mai puţine resurse decît pentru realizarea flotei sale, care nu era nici pe departe cea mai puternică?

Cum s-a făcut că armata germană a intrat la 22 iunie 1941 pe teritoriul sovietic avînd doar 3410 tancuri? (Istoria Marelui Război Naţional al Uniunii Sovietice, vol. 1, p. 384). După informaţiile germane, erau şi mai puţine tancuri – 3.200 (H. Guderian, Amintirile unui soldat, p. 193). Nu este nici o contradicţie aici. Guderian consideră ca fiind tancuri numai acele maşini care aveau cel puţin un tip de tun, fie şi de 20 mm. Însă istoricii sovietici enumeră printre tancurile germane şi acele maşini care nu aveau tunuri deloc.

Iar dacă generalii germani au înţeles că este nevoie de tancuri bune, cum s-a făcut că au intrat pe teritoriul sovietic fără să aibă nici un tanc cu motor Diesel? Cum s-a întîmplat că au intrat în război fără să aibă vreun tanc cu blindaj antiproiectil? Cum s-a făcut că au început războiul fără să aibă tanc greu cel puţin în fază de proiect? Cum s-a făcut că nu aveau tancuri amfibii nici măcar în desenele tehnice? Cum s-a făcut că nu aveau nici un tanc cu motor puternic? Cum s-a întîmplat că cel mai puternic tun de tancuri german nu era capabil să perforeze tancul sovietic KV, în vreme ce KV-ul perfora orice tanc german? Şi dacă generalii germani înţelegeau din punct de vedere teoretic că sînt necesare tancuri bune, cum s-a întîmplat că toate tancurile germane din 1941 erau nu doar învechite, ci şi destul de uzate?

Uimitor: dacă teoretic înţelegeau rolul tancurilor, de ce nu au întreprins nimic ca să facă tancuri mai bune? Iar dacă nu sînt tancuri bune, de ce nu se dotează armata măcar cu o cantitate suficientă de tancuri proaste? De ce tancurile proaste şi învechite erau atît de puţine?

Renumitul teoretician al strategiei B.H. Liddell Hart apreciază în felul următor atitudinea generalilor germani faţă de tancuri: „Germanii au trebuit să plătească pentru faptul că în practică s-au aflat cu douăzeci de ani în urma teoriei, pe care ei înşişi o considerau cheia succesului” (Al Doilea Război Mondial, 1976, p. 153).

2

Nu este suficient numai să ai tancuri. Trebuie să realizezi puternice formaţiuni de tancuri. În Germania s-au realizat divizii de tancuri. Dar acestea, ca să vorbim delicat, erau incomplete. În 1939 Hitler avea şase divizii de tancuri. Haideţi să lăsăm la o parte cartea, să închidem ochii şi să apreciem acest fapt: Germania intră în al Doilea Război Mondial cu şase divizii de tancuri! Şi acum nişte nemernici de hitlerişti nebătuţi cum trebuie afirmă că generalii germani au înţeles ce înseamnă blitzkrieg! Şi, avînd şase divizii de tancuri, ei intenţionau să-şi extindă spaţiul vital!

În 1940 diviziile de tancuri ale lui Hitler s-au făcut zece. Iar în anul următor, 1941, erau 21. Te poţi gîndi: poftim, acum au început să înţeleagă puţin rolul tancului în război. Dar este o iluzie. Creşterea numărului diviziilor de tancuri s-a obţinut nu pe seama producerii de tancuri, ci pe seama re-repartizării, ca să spunem aşa. Practic, unul şi acelaşi număr de tancuri s-a împărţit la început în şase divizii, apoi în zece, apoi în 21. Un litru de votcă îl poţi pune în două sticle de jumătate de litru, dar îl poţi pune şi în zece. Şi să adaugi apă. Astfel şi-a subţiat Hitler diviziile de tancuri cu infanterie.

Plastic vorbind, nu cel mai bun jucător s-a apucat să joace în speranţa de a birui întreaga lume. Evident, nu înţelege că poate fie să cîştige, fie să piardă. Iar miza este standard: viaţa lui ticăloasă. Are şase teancuri subţiri de bani. Iar din aceste şase teancuri, face mai întîi zece, apoi încă unsprezece. Procedeul este simplu: între hîrtiile foşnitoare adevărate, el pune hîrtie simplă. Prin aceasta nu păcăleşte pe nimeni. Dar el însuşi se simte mai bogat.

Liddell Hart comentează:

Această dublare a trupelor de tancuri a fost pur iluzorie, întrucît a fost obţinută în principal pe seama micşorării numărului de tancuri din divizii... Un expert calificat în tancuri ar fi putut obiecta împotriva unei astfel de decizii, fiindcă rezultatul real al unei astfel de măsuri era creşterea numărului de state-majore şi de trupe auxiliare la aşa-numitele trupe de tancuri... Din 17.000 de oameni din efectivul diviziei numai circa 2.600 erau în acest caz tanchişti. Dar Hitler era încăpăţînat. Văzîndu-se în faţa spaţiilor vaste ale Rusiei, el voia să simtă că are multe divizii capabile să dea lovituri în adîncime şi a considerat că superioritatea asupra trupelor ruseşti va servi ca o compensaţie suficientă pentru „diluarea” trupelor de tancuri... Însă reducerea numărului de tancuri în divizii a mărit principalul neajuns al „diviziei de tancuri germane”. Unităţile şi subunităţile ei erau în principal de infanterie şi nu puteau să se deplaseze pe teritoriu accidentat... (ibidem, pp. 152-153).

Liddell Hart pune între paranteze formula „divizia germană de tancuri”. Şi lămureşte punctul său de vedere: „Tancurile ar fi putut continua ofensiva, dar acestea, ca şi alte maşini cu şenile, formau doar o mică parte din fiecare aşa-zisă divizie de tancuri” (ibidem, p. 158).

3

Blitzkrieg înseamnă o concentrare secretă de putere de tancuri pe porţiuni înguste de front şi un atac-surpriză ucigător în adîncime. Unitatea organizaţională superioară de trupe de tancuri germane era, în iunie 1941, gruparea de tancuri. În întreaga armată germană erau patru astfel de grupări.
Fiecare grupare de tancuri era formată din corpuri, iar corpurile din divizii. Dar am stabilit deja că diviziile de tancuri ale lui Hitler erau incomplete. În afară de diviziile de tancuri, în efectivul grupărilor de tancuri intrau divizii motorizate. Acestea pot fi caracterizate printr-o singură particularitate: luate la un loc, în toate diviziile motorizate germane, numărul de tancuri era nul.
Ca să se adauge forţă de şoc grupărilor de tancuri, în efectivul lor, pe lîngă aşa-numitele divizii de tancuri şi motorizate, care şi aşa erau suprasaturate de infanterie, s-au inclus şi... divizii de infanterie. În votca şi aşa amestecată cu apă peste măsură mai adăugăm o găleată de apă. Pentru tărie.
În Gruparea 1 Tancuri erau 14 divizii, dintre care 7 de infanterie.
În Gruparea 2 Tancuri erau 13 divizii, dintre care una de cavalerie şi patru de infanterie.
În Gruparea 3 Tancuri erau 11 divizii, dintre care 4 de infanterie.
În Gruparea 4 Tancuri erau 8 divizii, dintre care 2 de infanterie.
Fiecare divizie de infanterie germană avea 16.859 de oameni şi 6.358 de cai înhămaţi la căruţe. Diviziile de infanterie se uneau în corpuri, iar fiecare corp avea propriile atelaje hipo, pe lîngă cele aflate în efectivul diviziilor.
S-a ajuns ca instrumentul blitzkriegului să fie grupările de tancuri, iar acestea să fie nişte formaţiuni masive, care să aibă în principal un efectiv de infanterie. Gruparea de tancuri era formată din 150-250.000 de oameni, 15-45.000 de cai la căruţe, 10-20.000 de automobile cu autonomie în mers foarte redusă... şi 600-1.000 de tancuri învechite.
Trebuie să fii plin de fantezie ca să numeşti aceste hoarde grupări de tancuri. Şi să nu mai clevetească hitleriştii vînduţi că Armata Roşie a copiat această organizare. Nu avea ce să copieze de aici. În Armata Roşie nu a fost niciodată o asemenea ruşine.
Iată deosebirea: generalii sovietici au înţeles ce înseamnă războiul de manevră, motiv pentru care corpurile sovietice mecanizate din 1941, iar mai tîrziu armatele de tancuri erau formaţiuni omogene. Acestea erau formate numai din trupe mobile: de tancuri, de infanterie motorizată, de artilerie cu tracţiune mecanizată. Printre ele erau completate şi necompletate (ca, de fapt, şi la nemţi), dar nimeni nu s-a gîndit să amestece corpurile sovietice mecanizate şi de tancuri cu divizii de infanterie.
4
Formaţiunile de infanterie ale grupărilor de tancuri germane se deplasau la fel ca infanteria egipteană cu patru mii de ani în urmă – pe jos. Se ştie că viteza escadrei este limitată de viteza celei mai încete nave din componenţa ei. Viteza unei grupări mobile este limitată de viteza celei mai greoaie subunităţi a ei. Viteza globală a aşa-numitelor grupări de tancuri germane nu poate fi mai mare decît viteza diviziilor de infanterie care intrau în efectivul ei. Cu ce se distingea în plan strategic acest aşa-numit blitzkrieg de activitatea infanteriei asiriene, cartagineze, romane, spartane sau macedonene?
Despre ce fel de blitzkrieg este vorba, dacă comandantul grupării de tancuri deplasează tancurile înainte, în adîncimea operativă, iar în urmă infanteria stîrneşte praful şi osiile carelor din convoaie scîrţîie? Dacă comandantul grupării de tancuri, acelaşi Hoth sau Kleist, este obligat să dirijeze în acelaşi timp şi formaţiunile „mobile”, şi infanteria, incapabilă pur şi simplu să alerge tot timpul după tancuri. Unde vor să ajungă cu un asemenea blitzkrieg?
5
Am vorbit despre cele patru grupări de tancuri „mobile”. Restul armatei era şi mai puţin mobilă.
Întreaga armată germană nu avea nici o divizie motorizată. Toate aşa-zisele divizii motorizate erau incluse în efectivul grupărilor de tancuri.
Întreaga armată germană nu avea nici o divizie de cavalerie. Unica divizie de cavalerie era inclusă în Gruparea 2 Tancuri a lui Guderian.
În restul armatei germane, care acţiona împotriva Uniunii Sovietice, nu exista nici un tanc. Toate cele 3410 tancuri erau împărţite între cele patru grupări de tancuri.
Restul armatei germane de pe Frontul de Răsărit era infanterie, infanterie, infanterie şi 750.000 cai la convoaie.
Iată, generalul-colonel Lothar Rendulic descrie Armata a XX-a Vînători de Munte: „Cu excepţia unităţilor de transport din spatele frontului, armata era formată în întregime din trupe terestre: 200.000 de soldaţi şi 70.000

de cai” (Conducerea trupelor, p. 60).
Revista Der Spiegel (1996, nr. 6) a publicat un articol în care, ca să vorbim delicat, nu a apreciat cartea mea Ziua M. Ca să fie mai convingător, articolul este însoţit de fotografii ale lui Hitler cugetînd profund, aplecat deasupra unei hărţi, de fotografii de schiori finlandezi care au arătat întregii lumi „cît de slabă este Armata Roşie”. La începutul articolului, pe două pagini alăturate, este o fotografie imensă a unor soldaţi germani care rîd. Această fotografie spunea despre adevărul războiului mai mult decît întregul articol şi o mulţime de alte articole similare şi biblioteci întregi de cărţi. Pe fotografie: 1941, blitzkrieg, soldaţi germani merg pe teritoriul sovietic. Sînt mulţi. Toţi, pe jos. Nu au nici un singur automat. Armamentul: puşti model 1898 şi cîteva mitraliere. Iar în al doilea plan se văd căruţe, căruţe, căruţe. Iată, acesta este blitzkriegul. Aveţi de ce rîde, căutaţi această revistă, fotografiile sînt la pp. 100-101.
Despre Stalin se spune că „credea în bîrfe şi zvonuri neverificate”, că se temea să privească adevărul în faţă, că refuza să vadă „sutele de divizii de tancuri”; dar, iată, nu pentru că se temea de ele, ci pentru că acestea pur şi simplu nu existau. „Sutele de divizii de tancuri” le-a născocit Yaron London. Cu toată fanfaronada lor, nici Hitler, nici Goebbels nu s-au lăudat că au „sute de divizii de tancuri”. Este foarte simplu să dăm în vileag năzărelile lui Yaron London. Hitler a avut împotriva Uniunii Sovietice 3410 tancuri. Dacă ne imaginăm că Hitler avea numai o sută de divizii de tancuri, reiese că fiecare divizie avea cîte 34 de tancuri. Acestea nu sînt divizii, nu sînt brigăzi şi nici măcar regimente. Acestea sînt batalioane. Iar dacă ne imaginăm că nu erau o sută, ci cîteva sute de divizii, atunci aceste „divizii” se transformau în companii şi plutoane.
Este trist că închipuirile despre puterea hitleristă şi despre slăbiciunea stalinistă s-au înrădăcinat atît de tare, încît afirmaţia că Hitler avea „sute de divizii de tancuri” nu mai miră şi nu mai tulbură pe nimeni. Nimeni nu-i opreşte pe aceşti flecari lipsiţi de răspundere şi nu se interesează de motivele atitudinii lor. Nimeni nu le pune întrebarea: de unde aveţi această simpatie pentru Hitler?
6
Numai mobilitatea aduce victoria. Aşa a spus Guderian. Cu două mii de ani înainte acest lucru l-a rostit un înţelept chinez. Blitzkriegul este un război de manevră. Baza manevrabilităţii germane în al Doilea Război Mondial era perechea de cai înhămată la căruţă. Şi aici trebuie să spunem adevărul. Dacă situaţia stătea aşa, blitzkriegul era imposibil. Să admitem: aşa-numitele divizii de tancuri germane au avansat, însă fără infanterie şi artilerie ele sînt lipsite de apărare şi nefolositoare. De aceea, sînt nevoite să se oprească şi să aştepte pînă cînd va veni infanteria şi artileria. Însă acesta nu mai este blitzkrieg.
Iar dacă ai făcut din cal figura-cheie a blitzkriegului, atunci trebuie să ai cai îndeajuns.
Halder, la 17 septembrie 1941: „Situaţia cu efectivul de cai. Reichsmareşalul nu ne-a permis să aducem nici un cal din Germania”.
Reichsmareşalul este Göring. El comanda aviaţia. Dar şi toţi caii. A ordonat: nu se scot din Germania şi s-a sfîrşit blitzkriegul. Dar nu putem să-l învinuim aici pe grăsan. Fără cai se stingea toată viaţa economică a Germaniei. A pune la dispoziţie cai pentru desfăşurarea blitzkriegului înseamnă sinucidere, dar numai la un capăt – se va ajunge la crahul economiei. În Germania este puţină benzină. Practic toată este dată armatei, aviaţiei şi flotei. Dacă pui la dispoziţia armatei şi caii, nu mai scapi de foamete, iar industria stagnează.
Generalul-maior Müller-Hillebrand: „Întrucît necesarul de cai nu putea fi satisfăcut, nu se putea asigura mobilitatea trupelor pe seama folosirii tracţiunii cabaline” (vol. 3, p. 67).
7
După Primul Război Mondial în multe ţări s-a desfăşurat construcţia unor bariere defensive de lungă durată, la care s-au folosit oţel de blindaj şi fier-beton de fortificaţii. Astfel de baraje au construit pe frontierele lor Germania, Franţa, Finlanda, Cehoslovacia, Belgia, Manciuria, Olanda... Comandamentul Armatei Roşii a înţeles absolut clar: a ataca în adîncimea vastă este o chestiune necesară, importantă şi eficace. Dar pentru aceasta trebuie mai întîi să rupi frontul inamicului. Problema stătea în felul următor. Apărarea în Primul Război Mondial consta în tranşee în noroi, sîrmă ghimpată, mitraliere şi blindaje cu trei podine. Aceasta era practic impenetrabilă, invincibilă. În noul război apărarea s-a întărit cu cazemate din beton armat, cu şanţuri antitanc, cu adăposturi acoperite cu beton, cu arici de oţel, cu tetraedre sudate din şine şi betonate, cu escarpe şi contraescarpe, cu obstacole anticar din granit, beton şi oţel, cu artilerie antitanc, cu cîmpuri de mine. Frumoasă treabă este blitzkriegul! Numai că trebuie să ieşi în spaţiul întins prin această apărare. Cum?
Iată şi altă deosebire: teoria şi practica operaţiunii în adîncime sovietice consta în două părţi – ruperea şi acţiunea în adîncime. Blitzkriegul german înseamnă acţiunea în adîncime. În Germania nu s-a elaborat o teorie a

ruperii frontului, iar problema ruperii nu s-a pus. S-a considerat că ruperea poate fi efectuată datorită factorului surpriză.
Abordarea germană are sens în perioada de început a războiului, dacă inamicul nu se închide într-o apărare densă, dacă reuşeşti să-l iei prin surprindere. Dar dacă inamicul se instalează serios în apărare, atunci maşina de război germană începe să derapeze. Tancurile singure nu pot sparge apărarea. Tancul este dotat cu tun. Tunul trage la orizontală, proiectilul zboară peste şanţuri şi tranşee, iar noi aplecăm capetele. Asta-i tot. La spargerea unei apărări adînc eşalonate tancurile sînt vulnerabile. Această lucrare nu este pentru ele. Atacurile masive ale aviaţiei susţineau tancurile cînd apărarea inamicului era slabă sau inexistentă. Dar cînd în faţa tancurilor sînt cîmpuri de mine pe kilometri întregi şi baraje de zeci de tranşee unul după altul, cînd în tranşee aşteaptă artileria antitanc, atunci ruperea cu ajutorul masei de tancuri este imposibilă. Nemţii nu au conştientizat acest lucru nici după război.
Neînţelegerea importanţei spargerii frontului a atras după sine anumite consecinţe.
Principalul instrument al spargerii apărării în Armata Roşie a fost artileria de campanie, în primul rînd cea obuzieră. Obuzierul, în comparaţie cu tunul, are la aceeaşi greutate o viteză iniţială a proiectilului şi o bătaie mai mici. Însă proiectilele lui sînt mai puternice, iar traiectoria este boltită, ceea ce se şi cere pentru tragerea asupra inamicului ascuns în pămînt. Artileria Armatei Roşii a fost condusă mulţi ani de mareşalul Uniunii Sovietice Grigori Ivanovici Kulik. Conducerea lui s-au realizat cele mai bune sisteme de artilerie, în primul rînd obuziere. Acestea au fost produse în cantităţi care depăşeau toată artileria de campanie a restului lumii. Pentru aprovizionarea lor au fost construite uzine de muniţii foarte puternice.
Am fost învăţaţi să-l considerăm pe Grigori Ivanovici Kulik un idiot. Fie!
Dar la Hitler nu s-au găsit astfel de idioţi. Acolo sînt numai genii. De aceea în domeniul artileriei de campanie nu s-a făcut nimic. Dar cum să spargi apărarea fără obuziere? Răspunsul este standard: poate că se sparge singură.
Alături de artileria obuzieră, în Armata Roşie s-a elaborat o armă principial nouă – dispozitivele reactive de foc în salve. Dacă vom tot sparge apărarea inamicului zile întregi, săptămîni şi luni, atunci inamicul îşi va trage pe porţiunea spargerii noi forţe, iar în spatele porţiunii de spargere va realiza o nouă barieră defensivă. De aceea, era foarte important un asemenea sistem de armă care să permită într-un răstimp scurt, în minute, să înfrîngă inamicul cu un foc puternic de artilerie. O astfel de armă a devenit BM-13 „Katiuşa”. Ordinul de elaborare a acestor BM-13 a fost dat de mareşalul Uniunii Sovietice Kliment Efremovici Voroşilov. Am fost învăţaţi să-l considerăm pe Voroşilov idiot. Dar la nemţi nu s-a găsit un idiot pe măsura lui. De aceea, geniile germane nu au inventat nici o „Katiuşă”.
În opinia comandamentului Armatei Roşii, după pregătirea de artilerie de mare putere apărarea inamicului se sparge cu infanteria. Pentru aceasta s-a hotărît să se realizeze şi să se dea infanteriei propriile tancuri. Fiecare divizie sovietică de infanterie avea propriul batalion de tancuri T-26. Am tot fost deprinşi să rîdem de aceste tancuri. Dar infanteria germană nu avea propriul tanc. La sovietici erau proaste, la nemţi – de nici un fel.
Şi iată că această „oaste” s-a hotărît să realizeze un blitzkrieg, fără să aibă instrumentul corespunzător. Stalin ştia că Germania are prea puţine tancuri, că toate tancurile germane sînt învechite şi uzate. De aici a tras o concluzie corectă: cu o asemenea „pregătire”, armata nu poate începe războiul.
Apărătorii lui Hitler spun că acesta avea într-adevăr puţine tancuri şi că toate erau învechite. Însă, obiectează ei, strategii hitlerişti nu mizau pe tancuri în războiul-fulger, ci pe căruţe. Căruţa germană, afirmă ei, era cea mai bună din lume. Se poate oare obiecta? Eu nu obiectez. Am altceva de spus: chiar dacă aceste căruţe germane erau cele mai bune din lume, ele erau insuficiente pentru un război-fulger. De aceea, armata germană a fost obligată să folosească pentru blitzkrieg nu numai căruţele germane, ci să mobilizeze căruţe din întreaga Europă ocupată. Jurnalul lui Halder, însemnarea din 2 mai 1941: „Repartizarea căruţelor ţărăneşti sosite de la general-guvernorat. Aproximativ cîte 200 de căruţe de divizie”. General-guvernoratul era Polonia ocupată de nemţi. Au luat căruţe de toate felurile de la ţăranii polonezi, de toate dimensiunile, vechimile şi culorile. Căruţele lor (cele mai bune din lume) erau insuficiente; de aceea, 107 divizii de infanterie germane, înainte de declanşarea blitzkriegului în Uniunea Sovietică, au fost completate cu căruţe confiscate din Polonia, Slovacia, Belgia, Olanda, Serbia şi Franţa.
Stalin nu a ţinut cont de un singur lucru: acţiunile nebunului sînt imprevizibile.
Nebunul este imprevizibil.
*

Unora nu le place istoria aşa cum este ea. A trecut moda rescrierii istoriei. În folosul lui Hitler. Exemplul cu „sutele de divizii de tancuri" este numai unul dintre atîtea. Dacă se va crede în această invenţie, Stalin va părea un idiot. Dar dacă se va aminti situaţia reală a lucrurilor, comportamentul lui Stalin va fi de înţeles: în faţa lui erau hoarde de infanterie cu căruţe şi cai, iar printre acestea se vedeau ici-colo tancuri învechite, incredibil de puţine. Dacă este să privim adevărul în faţă, idioţi trebuie consideraţi Hitler şi glorioşii lui strategi. Ei visau la blitzkrieg ca nişte impotenţi la viol. Dar pentru orice acţiune îţi trebuie instrumentul corespunzător.
transfer-20.html

Capitolul 20

Despre experienţa de luptă

Führerul a prezentat o serie de idei, dar mă îndoiesc de seriozitatea şi consecvenţa lor.
General-colonel F. Halder, Jurnal de război, însemnarea din 30 august 1941

1

Nu este suficient să ai instrumentul. Trebuie să ştii şi să-l foloseşti. Ai nevoie de experienţă. În 1941, experienţa de luptă a Armatei Roşii în purtarea unui război modern depăşea cu mult experienţa armatei germane. La aceasta apărătorii lui Hitler răspund dispreţuitor: experienţa de luptă! Nu are nici un rol!
Iar cei buni de gură merg mai departe: afirmă că în 1941 armata lui Hitler era, judecînd după experienţa de luptă, aproape egală cu Armata Roşie. Jukov a ajuns pînă la a spune că armata germană avea, cică, la 22 iunie 1941, aproape doi ani de experienţă în purtarea unui război modern.
Nimeni nu face caz de astfel de afirmaţii.
Haideţi să vedem. 1939. Războiul împotriva Poloniei. Polonia este practic înconjurată de trupele germane din trei părţi. În a patra parte este Armata Roşie şi NKVD-ul, gata să împlînte toporul în spatele Poloniei şi să-i lichideze nemilos pe locuitorii acesteia. Polonia este ruptă de întreaga lume şi nu are de unde primi ajutor. Promisiunile Marii Britanii şi Franţei sînt flecăreli. Imaginaţi-vă: ne aflăm într-o arenă de circ bine luminată şi sîntem puţini. În jurul nostru sînt inamicii. Sînt puternici şi mulţi. Este imposibil să organizezi apărarea de jur-împrejur, plus că acest lucru contrazice cele mai elementare principii de strategie, căci cel care apără totul nu apără nimic. Şi oricum şi-ar fi dispus diviziile comandamentul polonez, exista întotdeauna posibilitatea de a fi lovit din spate. Stalin şi Hitler nu aveau nevoie de blitzkrieg în Polonia. Trebuiau tăiate pur şi simplu toate canalele de aprovizionare, trebuia presată economia poloneză şi împărţită ţara în zone de ocupaţie.
Dar Hitler trebuia să-şi demonstreze puterea. Iar Stalin avea nevoie ca Hitler să se amestece într-o treabă murdară. În septembrie 1939 s-au creat condiţii absolut admirabile pentru desfăşurarea războiului fulgerător al Germaniei. Era imposibilă o apărare poloneză masată în perimetrul ţării.

Spre nefericirea ei, Polonia era locul ideal pentru demonstrarea unor asemenea acţiuni. Frontiera ei cu Germania se întindea pe două mii de kilometri; după ocuparea de către nemţi a Cehoslovaciei, graniţa germano-polonă s-a mărit cu încă 800 de kilometri. Ca rezultat al acestui lucru, flancul de sud al Poloniei, ca şi cel de nord, care se mărginea cu Prusia Orientală, erau neacoperite. În acest fel, Polonia vestică reprezenta un intrînd larg, cuprins din trei părţi de teritoriul german (Liddell Hart, Strategia operaţiunilor indirecte, p. 314).

Armata germană nu trebuia să spargă apărarea. Înainte era teren drept, ideal pentru ofensivă şi absolut nepotrivit pentru apărare. Prin Polonia trece Vistula. Dar aceasta nu trebuia forţată. Trupele lui Hitler se aflau pe ambele laturi ale Vistulei şi se putea ajunge la ea din diferite părţi. Alte cursuri de apă serioase nu existau. Varşovia putea fi atacată din orice parte. De la graniţa teritoriului de bază al Germaniei şi pînă la Varşovia erau 230 de kilometri. De la graniţa Prusiei Orientale şi pînă la Varşovia erau 110 kilometri. Aceasta înseamnă că nu trebuiau aduse baze de aprovizionare. Trupele se puteau aproviziona din depozitele staţionare de pe timp de pace. Sutele de tone de muniţie, de combustibili şi de alte materiale de aprovizionare nu trebuiau mutate nicăieri. În principiu, asaltul asupra Varşoviei se putea face fără realimentarea tancurilor. Pleci din Germania şi... înainte! Înainte nu există apărare. Aceasta nu poate fi organizată. Şi nu trebuie să desfăşori spitale de campanie: răniţii pot fi duşi în spitalele staţionare. La fel, aviaţia nu trebuie rebazată. Aceasta porneşte acţiunile de luptă de pe aerodromurile permanente. Şi punctele de comandă cu nodurile de transmisiuni rămîn pe loc în buncărele subterane. Înainte se pot deplasa numai mici grupuri operative de comandă.

Războiul a început la 1 septembrie 1939. Întregul blitzkrieg a durat o săptămînă. După o săptămînă a început lupta pentru Varşovia. Aceasta nu mai era blitzkrieg. Era asaltul asupra unui oraş, cu durata de trei săptămîni. Iar această represiune banditească a fost ridicată de agitatorii hitlerişti la rangul de mare operaţiune strategică: Germania, vezi Doamne, şi-a însuşit principiile ducerii războiului modern!
Însă nu totul a mers aşa cum trebuie, cum se prezintă aici. Despre aceasta nu se prea vorbeşte, dar blitzkriegul german din Polonia a eşuat. La 15 septembrie 1939, la două săptămîni după începerea celui de-al Doilea Război Mondial, a scăzut brusc activitatea aviaţiei germane şi a început staţionarea masivă a coloanelor de tancuri şi automobile germane. Am avut plăcerea să discut cu istorici militari polonezi care mi-au prezentat documente extraordinare: în armata germană se epuizase benzina. Nu intru în amănunte, pentru că în Polonia se lucrează de mult la această chestiune. Consider că elaborarea acestei teme ne va deschide o cu totul altă perspectivă asupra celui de-al Doilea Război Mondial: invazia Armatei Roşii în Polonia la 17 septembrie 1939 a însemnat o mînă stalinistă de ajutor dată prietenului turbat. Fără acest ajutor, blitzkriegul ar fi eşuat încă din a doua săptămînă a războiului.
Înainte ca benzina să se epuizeze, Forţele Aeriene Militare germane şi-au mai trecut în cont o ruşine: „După primele 14 zile de război cu Polonia, aviaţia de bombardament germană a consumat întreaga rezervă de bombe" (G. Kerl, în culegerea Bilanţul celui de-al Doilea Război Mondial, p. 364). Se pregăteau să subjuge Europa şi lumea, dar li s-au terminat bombele încă din Polonia. Acesta este nivelul planificării lor strategice, pregătirea lor pentru Războiul Mondial. Acesta era nivelul de înţelegere a războiului modern.
Şi să nu-mi spună emeriţii noştri memorialişti că Armata Roşie a intrat în Polonia de teamă ca armata germană să întreprindă imediat o campanie împotriva Moscovei. Hitler nu avea asemenea forţe. Dacă ar fi pornit asupra Moscovei în octombrie 1939, cu glorioasa lui armată s-ar fi întîmplat exact ceea ce s-a întîmplat în octombrie 1941: ar fi intrat în noroi pînă la gît. Armata Roşie a mers în Polonia din altă cauză: pentru ca blitzkriegul hitlerist să nu stopeze. Deja încetinise. Imaginaţi-vă situaţia: stau pe loc toate tancurile şi maşinile germane, avioanele nu mai zboară. Sînt mulţi cai în armata germană, ce-i drept. Aceştia sînt însă cai de tracţiune, nu de cavalerie. În această situaţie cavaleria poloneză putea să arate ce înseamnă superioritatea în mobilitatea strategică... Dar Hitler a fost salvat din nou de tovarăşul Stalin.
2
Din punctul de vedere al marii strategii, operaţiunea din Polonia a însemnat un eşec total al lui Hitler şi al generalilor săi. Este primul act de sinucidere al Germaniei hitleriste: a intrat în război avînd un singur inamic, Polonia, iar după o lună a terminat strălucit războiul, avînd ca duşmani Marea Britanie, Franţa, India, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, Canada şi, potenţial, SUA. Să cîştige războiul împotriva tuturor acestor ţări nu putea, iar Hitler nu avea alte variante...
Ca rezultat al blitzkriegului din Polonia, Hitler avea graniţă comună cu Uniunea Sovietică „neutră". Să ne înţelegem: în cazul unui război împotriva tuturor, lui Hitler i-ar fi fost mai bine să aibă graniţă cu Polonia decît cu Uniunea Sovietică. De la tovarăşul Stalin te puteai aştepta la orice.
Şi încă ceva: Polonia nu a fost zdrobită nici pe departe de blitzkrieg. Imediat după căderea guvernului de la Varşovia, s-a înfiinţat guvernul polonez de la Londra, care a fost recunoscut de majoritatea ţărilor lumii şi de Liga Naţiunilor. În vechea tradiţie poloneză, pe teritoriul ocupat al Poloniei a apărut un stat în ilegalitate şi o autoconducere locală în ilegalitate. Şi s-au înfiinţat forţe armate. După cele mai precaute aprecieri, Armia Krajowa (Armata Teritorială) număra 350.000 de soldaţi şi ofiţeri uniţi printr-o disciplină de fier, bine pregătiţi, organizaţi şi înarmaţi. În afară de aceasta, polonezii au luptat împotriva lui Hitler pe toate fronturile: în Marea Britanie, Franţa, Italia, Africa, Olanda şi Uniunea Sovietică. Începînd cu 1939, cei care luptau în formaţiunile poloneze au fost permanent în jur de un milion de oameni. În Polonia, blitzkriegul a început în 1939 şi s-a terminat în 1945 cu asaltul Berlinului, la care au luat parte Armatele poloneze I şi a II-a.
3
În octombrie 1939 diviziile germane şi sovietice au încetat acţiunile de luptă în Polonia. Pe teritoriul ocupat al Poloniei lucrau acum călăii hitlerişti şi stalinişti, se desfăşurau epurări în masă, lichidîndu-se mii de oameni. Dar aceasta nu ţine de domeniul experienţei de luptă. Aceste acţiuni nu puteau să-i ofere Wehrmachtului o experienţă suplimentară în desfăşurarea unui război modern. Iar în Occident era „războiul ciudat", adică nici un fel de război. Întreaga toamnă şi iarnă armata germană şi armatele aliaţilor occidentali au stat una în faţa celorlalte, fără să ia vreo decizie.
În aprilie 1940 armata germană a cucerit Danemarca şi Norvegia. Le-a cucerit repede. Însă acest fapt nu poate fi

considerat un blitzkrieg. Aici nu s-a folosit un număr considerabil de tancuri, de artilerie şi aviaţie. Aceste operaţiuni nu au adus nimic nou în evoluţia artei militare.
La 10 mai 1940 începe adevăratul război împotriva Franţei. Trupele germane au atacat masiv prin munţii Ardeni, ocolind „Linia Maginot". La 20 mai, coloanele de tancuri germane au ieşit la Pas-de-Calais. Ca plan şi execuţie, operaţia este strălucită. Generalii germani au găsit locul slab în apărarea inamicului şi au deplasat înainte diviziile de tancuri, care au avansat impetuos spre mare. „Fluxul de tancuri german a ocolit în viteză concentrarea masivă a Aliaţilor" (Liddell Hart, Strategia operaţiunilor indirecte, p. 307).
Totul este admirabil. Dar aici sînt numai 300 de kilometri de drum şi zece zile de acţiuni de luptă. Din astfel de acţiuni nu se cîştigă cine ştie ce experienţă de luptă. Trupele merg în coloane. Fiecare echipaj de tanc vede în faţa lui numai spatele tancului din faţă. Nimeni, inclusiv comandanţii de batalioane şi de regimente, nu trebuie să se gîndească la nimic, nu trebuie să ia nici un fel de decizii: păstrează viteza şi distanţa. Ieşirea la mare a însemnat înfrîngerea aliaţilor occidentali. După aceasta, diviziile de tancuri germane au fost întoarse spre sud şi au făcut un marş forţat, unele 400, altele 500 de kilometri. Nimeni nu le-a deranjat.
Generalii hitlerişti au acţionat lăudabil.

Şi, totuşi, comandamentul superior francez a favorizat în cea mai mare măsură succesul lui Hitler... Comandanţii francezi, obişnuiţi cu metodele încete din timpurile Primului Război Mondial, s-au dovedit a fi moralmente incapabili să o scoată la capăt cu o spargere de tancuri (Liddell Hart, Al Doilea Război Mondial, pp. 78-81).

Din punctul de vedere al marii strategii, zdrobirea fulgerătoare a Franţei a fost încă un eşec ruşinos al lui Hitler şi al generalilor lui. Şi un elev din primul an de şcoală militară ştie cuvintele lui Clausewitz: „Orice atac care nu duce la pace se încheie cu apărarea".
Lui Hitler i se opunea coaliţia dintre Maria Britanie şi Franţa. Franţa a fost zdrobită, iar Marea Britanie este situată pe nişte insule bine întărite. „În momentul căderii Franţei, armata germană nu era pregătită pentru invadarea Angliei" (Liddell Hart, Al Doilea Război Mondial, p. 95). Franţa a fost zdrobită printr-o lovitură fulgerătoare, dar războiul a rămas tot de lungă durată. De aceea, nu este corect să folosim sintagma „război fulgerător". Chiar de la început, de la 3 septembrie 1939, războiul a fost îndelungat; nici nu putea fi altfel. Nu trebuie să vorbim de blitzkrieg, ci despre operaţiuni izolate fulgerătoare.
Afirm că zdrobirea Franţei nu a fost blitzkrieg. Acesta este doar un episod. Este o operaţiune scurtă şi frumoasă din cursul unui război lung şi epuizant.
4
După înfrîngerea Franţei, războiul pe continent s-a liniştit din nou. A continuat războiul pe mare împotriva Marii Britanii. Dar nu era nimic nou în acţiunile flotelor. Oceanul era traversat de convoaie, submarinele scufundau navele de transport, navele de luptă vînau submarine, iar navele de linie vînau nave de linie... Toate acestea nu puteau să adauge ceva la experienţa de luptă a tanchiştilor germani, a infateriştilor, artileriştilor, motocicliştilor, bicicliştilor, geniştilor, spionilor sau conducătorilor de atelaje.
De asemenea, continua războiul aerian împotriva Marii Britanii: bombardierele bombardau oraşe, uzine, porturi şi aerodromuri, iar avioanele de vînătoare se angajau în luptă cu ele. Nu era nimic nou şi revoluţionar în aceste operaţiuni. Aceste acţiuni contribuiau la experienţa aviatorilor, dar nu aduceau ceva nou la teoria blitzkriegului, căci aviaţia acţiona independent, în timp ce restul trupelor terestre tăia frunză la cîini. Iar dacă aceste zboruri şi lupte aeriene continuau lună de lună, aceasta nu înseamnă nicidecum blitzkrieg. Exact aceeaşi experienţă au avut şi sutele de aviatori sovietici care au luptat în Spania şi China: luni întregi de lupte aeriene, bombardări ale oraşelor, căilor de comunicaţie, aerodromurilor...
Aşadar, cine a inventat prostia că armata germană a intrat pe teritoriul sovietic cu o experienţă de doi ani în desfăşurarea războiului modern? Eu am numărat 17 zile: şapte în Polonia şi zece în Franţa.
În aprilie 1941 a urmat invazia în Iugoslavia şi Grecia. Aici totul s-a desfăşurat repede şi bine. La fel ca intrarea trupelor sovietice în Afghanistan: au traversat toată ţara fără să întîmpine rezistenţă şi s-au instalat în garnizoane. Pe urmă, încet-încet, a început... Victoria din Balcani a fost mai rea decît o înfrîngere. Blitzkriegul s-a transformat într-o luptă de lungă durată. În acest război, posibilitatea ca Germania să obţină victoria (ca şi pe alte fronturi) era nulă.
5

Despre faptul că, în 1941, armata germană avea deja doi ani de experienţă în desfăşurarea unui război modern eu am aflat în 1961. În acele vremuri trecute, parcă de poveste, s-a publicat primul volum din Istoria Marelui Război Naţional. Aveam 14 ani. Mă uit, văd în bibliotecă un volum masiv de 530 de pagini mari. Nimeni nu-l citeşte. Dar eu m-am hotărît.
De fapt, voiam să mă uit numai la poze. Am deschis volumul undeva pe la mijloc. Pagina 200. Iar aici o hartă colorată: „Războiul Germaniei împotriva Poloniei. 1 septembrie – 5 octombrie 1939". Frumoasă hartă. Colorată. Mă uit la hartă şi nu înţeleg nimic: afurisiţii de nemţi au cotropit numai o jumătate a Poloniei, iar cealaltă jumătate a rămas neatinsă: Vilno, Grodno, Baranovici, Pinsk, Luţk, Rovno, Lvov, Ternopol, Stanislav... De ce nemţii nu s-au atins de a doua jumătate? Şi de ce polonezii din această a doua jumătate nu i-au atacat pe nemţi? Îmi amintesc: în această parte răsăriteană a Poloniei Armata Roşie a intrat la 17 septembrie 1939. De ce nu s-au arătat pe hartă acţiunile Armatei Roşii? Cum să se arate? Uite, de la nord, de la vest şi de la sud sînt săgeţi albastre, germane. Iar de la est – roşii, sovietice? Dar nu, pe hartă nu e trecută armata eliberatoare. Reiese că în partea de vest a Poloniei a acţionat armata germană de la 1 septembrie pînă la 5 octombrie, iar în acest timp în partea estică a Poloniei nu s-a întîmplat nimic...
Ehei, m-am gîndit, trebuie să citesc cartea asta. Şi încă foarte atent. Citesc: „În înfrîngerea Poloniei din septembrie 1939 un rol important l-a avut atitudinea trădătoare a cercurilor de conducere ale Angliei şi Franţei relativă la poporul polonez... Un rol determinant în înfrîngerea Poloniei l-a jucat şi SUA, care nu au făcut nimic pentru înfrînarea agresorilor fascişti" (p. 211).
Armata Roşie a sfîşiat Polonia împreună cu hitleriştii, i-a aprovizionat pe aceştia cu combustibil, bombardierele noastre au folosit radiofarurile sovietice de la Minsk, apoi învingătorii au desfăşurat o paradă comună sovieto-fascistă la Brest... Iar vinovată de toate acestea este America, fiindcă nu l-a înfrînat pe agresor.
La pagina următoare începe capitolul despre „războiul ciudat" din Europa Occidentală. În loc să ajute Polonia şi să zdrobească Germania, diviziile franceze trîndăveau; în Occident nu era nici un fel de război. Şi se aduc dovezi pe cîteva pagini: „S-a declarat război, dar nu se duceau operaţiuni active...". Şi se dădeau exemple strigătoare la cer despre modul în care ofiţerii francezi primeau mustrări pentru schimburi de focuri, care uneori porneau dintr-o neînţelegere. Pentru exemplificare erau date fotografii: un general francez oferind soldaţilor mingi de fotbal...
Citesc mai departe. Iată, hitleriştii au început în secret pregătirile pentru atacarea Uniunii Sovietice: „Armata germano-fascistă, mobilizată din timp şi echipată din toate punctele de vedere cu tehnică de luptă, deţinea o experienţă de aproape doi ani în desfăşurarea marilor operaţiuni de luptă" (p. 387).
Iată istoria noastră! La început ni se povesteşte că armata franceză se juca cu mingea şi nu exista nici un fel de război în Occident, apoi că armata franceză, din prostia comandamentului militar şi trădarea conducerii politice, a fost zdrobită în zece zile. Iar după 176 de pagini din aceeaşi carte ni se povesteşte că armata germană avea aproape doi ani de experienţă în desfăşurarea unor operaţiuni de luptă moderne. Împotriva cui? Împotriva francezilor care nu desfăşurau acţiuni de luptă?
Putea oare armata germană să capete experienţă de luptă în timpul „războiului ciudat", cînd francezii se jucau cu mingea?
6
Iar acum să amintim despre experienţa pe care nu o avea armata germană.
Comandamentul Armatei Roşii a acordat o atenţie deosebită problemelor spargerii apărării. În Armata Roşie acestea au fost elaborate teoretic şi verificate de multe ori la lecţii practice. Armata Roşie avea tipuri speciale de armament pentru acest gen de acţiuni de luptă: aruncătoare de mine de 120 mm, obuziere de 203 mm B-4 cu fugase şi cu proiectile de spart betonul, cu greutatea de 100 kg fiecare. Armata Roşie, unica în lume, avea tancuri speciale de tragere: T-28, T-35, KV şi KV-2.
În afară de aceasta, în 1939 Armata Roşie a căpătat unica şi nepreţuita experienţă de spargere a puternicei apărări de campanie a armatei japoneze în Mongolia şi a barierei defensive din Finlanda. În acest timp, nici o armată din lume nu avea o asemenea experienţă. Din experienţa astfel obţinută s-au tras concluziile corecte: problemelor spargerii le trebuie acordată o importanţă şi mai mare şi trebuie realizate prototipuri şi mai performante de arme speciale pentru spargerea apărării. Experienţa de la Halhin-Gol a arătat că, dacă inamicul s-a băgat temeinic în pămînt, atunci aviaţia nu este capabilă să distrugă această apărare nici la o densitate a aruncării bombelor de 80 de tone pe kilometru pătrat. Este nevoie de artilerie. Astfel încît, deşi artileria sovietică era cea mai puternică din lume, din septembrie 1939 s-a trecut la desfăşurarea unor noi regimente de artilerie şi,

de asemenea, la construcţia unor noi uzine de muniţie.
Armata germană nu a acordat nici o atenţie problemelor spargerii. S-a considerat (greşit) că apărarea poate fi distrusă de aviaţie şi de atacul masiv al tancurilor uşoare. Iar armata germană nu avea experienţa spargerii apărării: în Polonia, apărarea nu a trebuit spartă – era pur şi simplu imposibil să se apere o graniţă de 2.800 de kilometri. În Franţa, armata germană a ocolit apărarea franceză...
Consecinţele: armata germană a putut efectua operaţiuni ofensive numai atunci cînd Armata Roşie nu s-a apărat, numai atunci cînd Armata Roşie a atacat sau se pregătea de atac. Exemple: în vara anului 1941, pe întreg frontul sovieto-german; în septembrie, la Kiev, fiindcă acolo nu era front compact; în primăvara anului 1942, împotriva trupelor frontului din Crimeea, care se pregăteau pentru trecerea la ofensivă; în acelaşi moment, la Harkov, împotriva trupelor sovietice în ofensivă; împotriva Armatei a II-a de şoc a lui Vlasov, care ataca cu succes, în vreme ce vecinii ei şi trupele care veneau în întîmpinare au fost oprite şi nu şi-au executat misiunile.
Dar imediat ce Armata Roşie s-a aşezat în apărare, armata germană nu a putut-o sparge. Exemple: la Tula, Moscova şi Leningrad, în 1941, la Stalingrad, în 1942, la Kursk, în 1943. Armata germană nu avea o teorie, nu avea experienţă, nu avea armament special de spargere.
La ce vă trebuie experienţa blitzkriegului, dacă tancurile voastre nu pot sparge frontul inamicului?
7
Armata Roşie nu s-a pregătit să lupte pe timp de iarnă. Dar în Finlanda a cîştigat o experienţă nepreţuită în efectuarea operaţiunilor ofensive cu cîteva armate concomitent, împotriva unei apărări supraputernice a inamicului, în condiţii de ger şi de strat gros de zăpadă. Experienţa a fost excepţional de importantă şi unică. Nici o altă armată a lumii nu a trecut printr-o asemenea experienţă nici înainte, nici după aceea. Conducerea Uniunii Sovietice şi comandamentul Armatei Roşii au tras concluziile corecte, au eliminat repede neajunsurile şi au hotărît. Luînd în calcul clima noastră şi obişnuinţa poporului cu aceste condiţii naturale, a fost uşor să se implementeze această experienţă şi să fie folosită corect. Armata germană nu avea deloc experienţa unui război purtat pe timp de iarnă şi nici nu voia să aibă.
Nu mă opresc la consecinţele insuficientei experienţe.
Napoleon dădea învăţătură: înainte de a lupta, trebuie să ştim să aprovizionăm armata. El însuşi n-a respectat acest precept, de aceea, pe drumul de la Moscova, cavaleriştii lui şi-au mîncat propriii cai. Problemele de aprovizionare au început pentru Hitler nu la retragere, ci pe drumul spre Moscova. Nici în condiţiile unui număr mic de tancuri comandamentul german nu putea să le acorde asistenţa necesară pentru executarea operaţiunilor de luptă. Uimitor: în Polonia s-au terminat benzina şi bombele, atunci data viitoare faceţi rezerve suficiente. Mai ales că în faţa voastră este Uniunea Sovietică, o ţară nu dintre cele mici. Dar nu. În Uniunea Sovietică au avut aceleaşi probleme: lipsa benzinei, bombelor şi proiectilelor.
Comandamentul Armatei Roşii a acordat o importanţă de prim rang problemelor aprovizionării trupelor. Teoria operaţiunii în adîncime a fost enunţată pentru prima dată în cărţile lui Vladimir Triandafillov Anvergura operaţiunilor armatelor moderne şi Caracterul operaţiunilor armatelor moderne, publicate în 1926 şi 1929. Căutaţi aceste cărţi şi citiţi-le. Calculele lui Triandafillov sînt simple, logice, laconice şi admirabile, ca teoremele de geometrie. Accentul se pune pe aprovizionarea trupelor.
Triandafillov calculează operaţiunile pornind în primul rînd de la posibilitatea de a aduce la trupele în ofensivă cantitatea necesară de muniţie, de combustibil, de alimente, de piese de schimb, de alte bunuri inginereşti, medicale şi de altă natură. El ia în calcul gradul de dificultate al transmiterii sutelor de mii de tone de materiale în situaţii în care armate de milioane de oameni înaintează în condiţiile distrugerii podurilor, drumurilor şi localităţilor de către inamic.
Apropo, iniţierea teoriei operaţiunii în adîncime este pusă de comunişti pe seama lui Tuhacevski. Dar lucrările lui Tuhacevski nu conţin astfel de teorii. Iar Triandafillov şi-a scris cărţile fără să se sprijine pe experienţa şi cunoştinţele lui Tuhacevski, ci respingîndu-le. Fără să-l numească pe Tuhacevski, Triandafillov a rîs caustic de „strategia de berbec” şi a arătat că înfrîngerea de la Varşovia nu a fost întîmplătoare. Folosirea metodelor lui Tuhacevski a dus automat la catastrofă, iar dacă nu s-ar fi renunţat la ele, războiul împotriva Germaniei ar fi fost pierdut, la fel ca şi războiul împotriva Poloniei din 1920.
După asemenea dezvăluiri, Triandafillov nu putea rămîne mult în viaţă. A pierit într-o ciudată catastrofă aviatică, iar urechile lui Tuhacevski au fost văzute de către toţi contemporanii chiar printre resturile fumegînde ale avionului.
Dar nu aceasta este tema noastră.

Vorbim de aprovizionare. Comandamentul Armatei Roşii nu numai că a înţeles importanţa de primă mărime a acestei probleme, dar avea şi experienţa unică a asistenţei din spatele frontului a trupelor în condiţii extreme. 1939. Halhin-Gol. Gruparea trupelor sovietice este formată din 57.000 de oameni, 500 de tancuri, 500 de tunuri, aproape 400 de maşini blindate. De asemenea, tractoare de tracţiune pentru artilerie, maşini etc. Dacă se aduc toate cele necesare de la depozitele din Regiunea Militară Zabaikalie, aceasta înseamnă 1.500 de kilometri. Dar în Zabaikalie nu există tot ce trebuie. Dacă se aduc din uzinele şi depozitele centrale, atunci distanţa va fi de 7.000-8.000 de kilometri. Ultima porţiune de cale ferată are o capacitate de trafic foarte mică şi se termină în pustiu. Mai departe se fac 650-700 de kilometri cu maşinile. Maşina de bază de pe atunci era cea de o tonă şi jumătate. O cursă dus-întors înseamnă 1.300-1.400 de kilometri printr-o regiune fără drumuri. Dacă totul merge bine, maşina străbate această distanţă şi se întoarce în cinci zile. Arşiţă. Praf. Nu este apă. Oamenii se descurcă, dar trebuie apă şi în radiatoare. Trupelor trebuie să le cari tot, chiar şi lemne pentru bucătăriile de campanie. Uzura tehnicii este colosală. Consumul de combustibil, de asemenea. Pe drum, maşina trebuie alimentată de cîteva ori. Îşi duce încărcătura pînă la Halhin-Gol, dar trebuie să se şi întoarcă. Trebuie alimentată din nou. Se întîmpla ca, întorcîndu-se, maşinile să care ceea ce chiar ele au adus.
Şi au trebuit aduse aici 25.000 de tone de muniţie, 15.000 de tone de combustibil, 4.000 de tone de alimente şi multe altele.
Toate acestea au fost transportate în aşa fel încît inamicul să nu suspecteze pregătirea unui atac ucigător prin surprindere. După o asemenea operaţiune, comandamentul sovietic şi-a reprezentat absolut clar importanţa aprovizionării în război.
Dar aceasta nu era totul. După trei luni, comandamentul sovietic a căpătat o experienţă mai aspră şi mai necesară: aprovizionarea a şase armate concomitent şi a două fronturi, în condiţii extreme de iarnă polară. Toate bazele de aprovizionare erau pe o singură cale ferată. De la staţia de aprovizionare şi pînă la trupe erau uneori 200-300 de kilometri de tundră stîncoasă. La sfîrşitul lui februarie 1940, efectivul celor şase armate sovietice care duceau acţiuni de luptă împotriva Finlandei era de 760.578 de soldaţi şi ofiţeri.
Toţi aceştia trebuiau încălţaţi, îmbrăcaţi, hrăniţi, aprovizionaţi cu proiectile, cartuşe şi toate celelalte. În acest efectiv nu intră cele două flotile aeriene, trupele NKVD, de asemenea, toţi cei care erau deja morţi, răniţi sau luaţi prizonieri. Aşadar, chiar în ajunul războiului, organele din spatele frontului au cîştigat experienţa aprovizionării unei armate de un milion de oameni în stare de război şi în condiţii de iarnă polară.
Armata germană nu avea experienţe de acest gen. Nimeni nu a cugetat la asistenţa unei armate de milioane de oameni, care va intra în Uniunea Sovietică. Problemele au apărut imediat. Aprovizionarea trupelor germane se făcea la nivel tactic cu automobile şi vehicule cu tracţiune animală. Însă numai pe calea ferată se pot transporta sute de mii şi milioane de tone de materiale, fie şi numai la o mie de kilometri. Locomotivele germane nu făceau faţă condiţiilor din Rusia: din cauza termoizolaţiei precare a cazanului, apa din el îngheţa, iar din cauza fragilităţii mari la frig, acesta crăpa.
În orice caz, chiar dacă Armata Roşie ar fi fost zdrobită în trei luni, trupele de ocupaţie din Rusia ar fi trebuit aprovizionate. Cu materialul rulant de care Hitler dispunea în 1941 acest lucru nu era posibil.
Dar şi înaintea începerii iernii au apărut probleme insurmontabile cu transportul. Rezerva de apă şi cărbuni de la locomotivele germane era calculată pentru distanţe (europene) scurte între staţii, însă în spaţiile ruseşti locomotivele lor nu ajungeau de la o staţie la alta. În afară de asta, ele nu puteau folosi cărbunele rusesc: erau făcute pentru cărbune cu o capacitate calorică mare, motiv pentru care dimensiunile focarelor erau normale, dar aici era nevoie de focare de dimensiuni uriaşe. Mai erau o mulţime de alte probleme care nu permiteau ca trupele în ofensivă să fie asigurate cu toate cele necesare. Aceasta chiar în condiţii de vreme bună şi cînd materialele trebuiau transportate pe distanţe foarte scurte. Citim în jurnalul lui Halder, însemnarea din 25 iulie 1941:

Numărul garniturilor de cale ferată nu corespunde cerinţelor unei mari operaţiuni ofensive... Chiar dacă funcţionarea căilor ferate se va îmbunătăţi, problema aprovizionării ne va aduce serioase neplăceri. Şi aceasta în special în privinţa viitoarei ofensive a Grupării 3 Tancuri pe direcţia nord-est în Podişul Valdai. Organizarea aprovizionării în acest caz va fi o problemă aproape irezolvabilă.
Este uşor să desenezi săgeţi pe hartă dacă nu te gîndeşti cum să asiguri asistenţă pentru toate trupele. Însă trebuie să ştii să desenezi şi săgeţile. Nu a fost nimic mai absurd în istoria omenirii decît directiva hitleristă de desfăşurare a operaţiunii „Barbarossa”. Strategii hitlerişti au împărţit forţele în trei unităţi aproximativ egale şi

le-au lăsat în diferite părţi, fără să stabilească sarcini concrete. O grupare de armate în nord, a doua la est, a treia la sud.
Imaginaţi-vă un comandant de companie care trimite cele trei plutoane ale sale în trei direcţii diferite fără sarcini clar formulate... Cînd spionii sovietici au privit acest plan, nu puteau să creadă că există atîta idioţenie. Nici Stalin nu putea să creadă în acest plan. Spionii sovietici considerau că generalii germani sînt oameni inteligenţi şi presupuneau că vor săvîrşi numai fapte chibzuite.
Dar analfabeţii generali germani au luat decizii absurde care l-au pus în dificultate pe Stalin. Hitleriştii recunosc ei înşişi acest lucru:

Separarea forţelor în trei grupări de armate aproximativ egale, care trebuiau să se deplaseze pe direcţii diferite în adîncul teritoriului Rusiei fără un scop operativ clar, nu putea să pară corectă din punctul de vedere al unui specialist militar.

Acest lucru l-a scris generalul-colonel H. Guderian (Amintirile unui soldat, p. 192).
Chiar el consideră că această decizie este incorectă. Atunci apare o întrebare: dar de ce a tăcut cînd i s-a ordonat să execute acest ordin stupid care nu putea să ducă la victorie? De ce nu a manifestat principialitate şi nu le-a spus şefilor săi că planul „Barbarossa” este idiot? Iar dacă Guderian a considerat incorect planul războiului împotriva Uniunii Sovietice, cum puteau specialiştii militari sovietici să ia în serios ceea ce strategii militari germani nu luau în serios?
*
Apărătorii deşteptăciunii hitleriste afirmă că generalii germani ştiau cum trebuie să lupte.
Eu am părerea mea: dacă ei ştiau cum trebuie să lupte, atunci trebuiau să cîştige războiul. Ei înşişi au ales timpul, locul şi tipul acţiunilor de luptă, dar blitzkriegul lor s-a tărăgănat şase ani. Ca rezultat al modului lor de înţelegere a războiului Germania a terminat conflictul în ruine fumegînde, iar măreţii ei strategi au semnat un act de capitulare fără condiţii.
Ei au copiat ideea lui Triandafillov, dar nu au înţeles esenţialul.
Iar esenţialul constă în faptul că blitzkriegul împotriva Uniunii Sovietice era cu neputinţă.
transfer-21.html

Capitolul 21

Dacă n-ar fi fost iarna!
Viitorul istoric va ajunge la concluzia că, dacă se ia în consideraţie situaţia militară, atacarea Rusiei a fost o greşeală politică, aşa încît toate eforturile militare au fost sortite chiar de la început eşecului.
General-colonel Hermann Hoth, Operaţiunile de tancuri, p. 163
1
Născocirile hruşciovo-jukovo-hitleriste despre „lipsa de pregătire” a Uniunii Sovietice pentru război nici măcar nu trebuie respinse. Dacă Uniunea Sovietică nu a fost pregătită de război, atunci Hitler urma să-l prindă pe Stalin şi să-l spînzure de turnul Sfînta Treime de la Kremlin. Iar laolaltă cu el trebuia să spînzure de crenelurile zidurilor Kremlinului toată nomenclatura stalinistă, aşa cum Petru cel Mare i-a spînzurat pe streleţi: un crenel, un streleţ. Dacă, aşa cum ne încredinţează marxiştii şi hitleriştii, ţara nu era pregătită de război, atunci trebuia să mîne populaţia Uniunii Sovietice în armate de muncă şi să o oblige să lucreze pentru Germania.
De ce hitleriştii nu l-au prins pe Stalin şi nu l-au spînzurat? De ce hitleriştii nu au străbătut Moscova în pas de paradă? Care a fost problema? Dacă ţara nu era pregătită de război, atunci cuceriţi-o! Hăcuiţi-o!
Ca răspuns la aceasta hitleriştii tac un pic, dar găsesc repede o portiţă de scăpare: de toate este vinovată iarna! De toate sînt vinovate spaţiile vaste, resursele umane inepuizabile ale Uniunii Sovietice, cumplitele drumuri înfundate şi la fel de cumplita climă. Dacă n-ar fi fost noroiul, gerul, zăpezile, atunci... ai-ai-ai! Dacă n-ar fi fost iarna, atunci Hitler v-ar fi... v-ar fi... oho-ho!
Încă din timpul războiului, ministerul lui Goebbels a împînzit paginile revistelor şi ziarelor cu mii de fotografii: maşini germane patinează în mocirla rusă, căruţaşul îşi biciuieşte sărmanul cal care nu trage căruţa din glod, viscolul acoperă tancurile cu un strat gros de zăpadă, viforul smulge boneta de vară de pe capul bietului soldat neamţ.

Un principiu de bază al propagandei este concreteţea. De aceea, subordonaţii lui Goebbels îi arătau burgerului buimăcit din spatele frontului, în kilometri de peliculă: glod, glod, glod, cîmpii nesfîrşite, şesuri nemărginite, zăpadă, zăpadă spulberată de vîntul care-l ia pe sus pe soldat. (Filmări la aeroport: avionul IU-52 contribuie la stihie, adăugînd zbîrnîitul elicelor şi dramatism situaţiei.)
După înfrîngerea şi căderea Germaniei hitleriste, hitleriştii nebătuţi bine au decis: s-a prăpădit Goebbels al nostru, dar muzica lui nu va muri. Şi au început să urle ca lupii: ah, dacă nu ar fi fost iarna... La scamatoriile propagandei goebbelsiene s-au adăugat după război documentele statelor-majore germane şi memoriile generalilor, în care se descriu ororile iernii ruseşti, noroaiele inaccesibile şi drumurile desfundate.
S-ar părea că sarcina istoricilor marxişti consta în a riposta acestor născociri, ca palavragiilor hitlerişti să le treacă pofta de a repeta asemenea argumente. Propaganda roşie trebuia să dea în vileag o dată pentru totdeauna născocirile hitleriştilor. Dar nu. Istoricii marxişti nu numai că nu au respins, dar au şi intrat în corul nazist. Propagandiştii marxişti au declarat că Ivanuşka-prostovan este debil mintal, nepregătit pentru război, şi că nu el l-a biruit pe Hitler, ci spaţiile imense, noroiul şi iarna.
Se pune întrebarea: de ce comuniştii aveau nevoie să repete născocirile naziste? Răspunsul este simplu: aveau nevoie să demonstreze că Uniunea Sovietică nu putea să invadeze Europa. Ei trebuiau să-şi demonstreze slăbiciunea. De aceea repetă bîrfele despre nepregătirea şi înapoierea sovietică: cică armata lui Stalin era slabă, comandanţii proşti, iarna şi gerul constituind singura apărare rusă. Iată o arie din această operă:

Tunurile, motocicletele, camioanele şi chiar tancurile erau împotmolite în noroi, roţile avioanelor patinau pe solul aerodromurilor de campanie; s-a micşorat inadmisibil transportul spre front al muniţiei, combustibilului şi alimentelor. În locul unei toamne neobişnuit de ploioase a venit o iarnă neaşteptat de timpurie. Cînd, în noiembrie, pămîntul a îngheţat, multe tunuri şi mijloace de transport au rămas acolo unde fuseseră prinse în noroaie cu cîteva săptămîni în urmă.

Astfel descrie cauzele înfrîngerii Germaniei un apărător al lui Hitler, Iosif Kosinski, în publicaţia Novoe russkoe slovo (1990, 20 mai).
Lui Kosinski îi bat în strună M. Steinberg, I. Finkelstein, L. Kvalvasser, L. Rosenberg şi mulţi alţii.
Melodia e veche. Dar nu Kosinski şi Steinberg au cîntat-o primii, nu ei au născocit cuvintele despre spaţiile nemărginite şi vremea rea. Şi nici măcar Goebbels. Autorul cîntecului este nătărăul cel zărghit. Sursa primară: Conversaţiile la masă ale lui Hitler. Însemnare din 29 aprilie 1942: „În iarna cînd Napoleon a plecat din Rusia, cea mai joasă temperatură era de minus 25 de grade; în această iarnă ea a atins minus 52 de grade Celsius".
Aşa că, tovarăşi Kosinski şi Steinberg, nu vă daţi drept autori: ia te uită, noi am avansat o nouă teorie. Dumneavoastră nu sînteţi nici măcar coautori ai cîntecului hitlerist. Dumneavoastră nu sînteţi decît executanţi ai lui, nişte slugoi hitlerişti care ţineţi isonul. Dumneavoastră povestiţi basme pe care le-a povestit şi zărghitul.
Păcat că s-au găsit mulţi care să-i cînte în strună lui Hitler. Avîntul comun al propagandei marxiste şi hitleriste a fost atît de puternic, încît în urma marxiştilor şi hitleriştilor legendele despre ger şi iarnă, despre drumurile desfundate şi spaţiile vaste au început să fie repetate de oameni absolut inteligenţi, departe de propaganda lui Goebbels. Nu este de mirare că la întrebarea despre cauzele înfrîngerii lui Hitler elevii germani de astăzi răspund în unanimitate: iarna, gerul şi spaţiul nemărginit.
2
Ce să vorbim de elevi. Ţin cursuri pentru ofiţerii britanici şi mi se invocă argumentul lui Hitler: dacă nu ar fi fost aceste spaţii, atunci Hitler v-ar fi... Aşa să fie? Într-adevăr, în Rusia sînt spaţii nemărginite, drumuri desfundate, iarnă, zăpadă şi ger. Atunci, sunteţi de acord?
Şi eu sînt obligat să fiu de acord. Corect, domnilor, zic. Aşa şi este. Dacă nu ar fi fost iarna, dacă nu ar fi fost gerul, dacă nu ar fi fost asemenea spaţii, Hitler ar fi zdrobit Armata Roşie şi ar fi cucerit Uniunea Sovietică.
La aceste cuvinte sala răspunde cu un murmur de aprobare. Dar continuu: dacă este aşa, haideţi să admitem şi următorul lucru. Dacă Marea Britanie nu s-ar fi aflat pe insule, dacă nu ar fi fost apărată de şanţul antitanc numit Canalul Mînecii, Hitler ar fi zdrobit şi Marea Britanie.
Mîndrii britanici primesc această afirmaţie ca pe o jignire naţională. Dar nici mie nu-mi trece ciuda: dacă în pustiul african nu erau nisipul şi arşiţa, dacă ar fi fost un tunel pe sub Marea Mediterană pentru aprovizionarea trupelor germane cu combustibil şi muniţie, Hitler ar fi scos armata britanică din Libia şi Egipt şi ar fi cucerit Africa. Iar dacă America nu ar fi fost peste Ocean, ci în Europa, în coasta lui Hitler, şi dacă America ar fi fost un

stat mic de dimensiunile Belgiei, atunci Hitler ar fi zdrobit şi America. Fără probleme. Iar dacă în Antarctica clima ar fi fost ca în Franţa, Hitler ar fi construit acolo staţiuni cu palmieri pentru generalii săi geniali.
În acest mod pot cîştiga orice război. Dacă, de pildă, în Vietnam nu ar fi fost junglă, cîmpuri de orez şi mlaştini, dacă Uniunea Sovietică nu i-ar fi aprovizionat pe comunişti cu automate AK-47 şi cartuşe, dacă nu le-ar fi dat tancuri T-54, avioane de vînătoare MiG-21 şi rachete antiaeriene C-75, atunci America ar fi ieşit învingătoare. Iar dacă în Afghanistan nu ar fi fost munţi şi ar fi fost un popor mai blînd, atunci...
Folosind această metodă, pot flexa istoria în orice direcţie îmi place şi pot realiza tot ce-mi trece prin cap. Este uşor să cucereşti lumea dacă toate ar fi cum am dori. Dar în aceasta stă problema, că în Afghanistan sînt munţi, în Vietnam este junglă, în Finlanda zăpadă, în Rusia noroaie...
Cu două mii de ani în urmă, înţeleptul chinez Sun-Tzu spunea că pregătirea războiului începe cu studierea teritoriului pe care trebuie să operăm; trebuie să ştii totul despre terenul pe care intenţionezi să lupţi, trebuie să ştii despre vînt şi ploaie, despre sursele de apă, despre poduri şi drumuri, rîuri şi insule, oraşe şi sate, despre ora răsăritului şi ora apusului, despre fluxuri şi refluxuri, despre munţi, pustiuri şi trecători. Cînd hitleriştii se plîng de ger şi zăpadă, ei înşişi spun lumii că nu au ştiut nimic despre acestea. Strigă cît pot vorbind despre întinderile îngrozitoare, recunoscînd că nu au avut nici o idee despre dimensiunile Uniunii Sovietice. Aici trebuie să ţinem cont şi de spionajul german. Trebuia ca înainte de război să fie trimis un spion în Rusia pentru a vedea dacă Rusia este mare sau dacă este o ţară de dimensiunile Luxemburgului. Trebuia să se vadă dacă în Rusia este sau nu este ger. S-a făcut acest lucru? Unde căsca gura, iertaţi-mă, spionajul german şi ce anume raporta? Şi-a executat misiunile? De acord, strategii germani erau nişte cretini, nivelul de troglodiţi al generalilor germani este cunoscut, aceştia nu au făcut studii niciodată şi nicăieri, nu ştiau nimic despre clima şi drumurile noastre, însă spionajul trebuia să-i avertizeze de toate acestea. Nu cumva este timpul să-i luăm peste picior pe marii spioni germani?
Cîteva întrebări pentru Steinberg, Kosinski, Gorodeţki şi alţi tenori ai deşteptăciunii germane: ştiau oare Hitler, genialii lui generali şi spionajul german prezent peste tot că Rusia este o ţară mare? Dacă ştiau, ce măsuri au luat ca să biruie întinderile nemărginite, drumurile desfundate, noroiul, zăpada şi gerul? Nimeni nu a luat nici o măsură.
Să spunem că eu, Vanka, comandant de pluton, am pornit înainte fără să mă uit şi am împotmolit tancurile în mlaştină. Cine este vinovat: eu sau mlaştina? Cine trebuie împuşcat: eu sau mlaştina? Să zicem că Petka, comandant de companie, trebuie să facă o ascensiune în munţi, dar a uitat frînghiile. Pe cine îl trimitem la tribunal pentru compromiterea operaţiunii: pe prostul de Petka sau masivul muntos? Dacă eu şi dumneavoastră, Iosif Kosinski şi Mark Steinberg, mergem în Sahara fără să ne aprovizionăm cu apă, pe cine învinuim: pe noi, proştii, sau pe biata Sahara? Dacă zărghitul intenţiona să treacă Canalul Mînecii, dar nu a făcut-o din neputinţă, este vinovat de aceasta Canalul Mînecii? Dacă Führerul se caţără pe Everest fără frînghii şi piolet, este vinovat Everestul fiindcă este înalt şi greu accesibil? Dacă Hitler intenţiona să supună Rusia nemărginită, în care clima este sălbatică, trebuia să-şi realizeze tehnică de luptă pe măsura condiţiilor existente, să construiască tancuri care să poată acţiona în asemenea condiţii... Sau să nu intre deloc în această ţară... Iar dacă toamna şi iarna din Rusia sînt vinovate cu adevărat, atunci trebuia să împuşte toamna şi să spînzure iarna.
Tancurile germane au fost fabricate special pentru parade, aşa că trebuiau folosite la parade. Dacă sînt bune în clima de vilegiatură a Franţei şi numai vara, atunci trebuiau folosite împotriva Franţei. Dacă nu erau făcute pentru drumurile ruseşti, atunci să fi trăit în pace cu Rusia. Dacă Germania nu era pregătită de război, trebuia să nu semneze pactul de la Moscova cu Molotov şi să nu intre în război. De ce şi-a băgat Hitler coada în Rusia? El singur şi-a ales locul, timpul şi modul de acţiune. Zărghitul a intrat în Rusia fără să-şi ia izmene groase, aşa că cine-i vinovat: nătîngul şi genialii lui conducători de oşti sau Rusia?
Ni se spune: ei, dacă Rusia ar fi fost mai mică... De ce nici un istoric hitlerist nu foloseşte acest procedeu pentru Statele Unite şi Marea Britanie: dacă ar fi fost America mai mică, el v-ar fi... Cînd Kosinski vociferează cu privire la tancurile care patinau în noroi, îl sfătuiesc să-şi aducă aminte care era puterea specifică la tancurile germane şi care era presiunea specifică la sol. T-IIIA, cel mai bun tanc german din 1941, avea 0,94 kg pe fiecare centimetru pătrat de suprafaţă de sprijin. Aproape un kilogram! Pe un centimetru pătrat! Fireşte că se împotmolea în noroi. Iar puterea specifică a acestuia era de doar 13,9 CP pe tona de greutate. Aceasta nu e putere specifică, ci „neputere” specifică. Aceste tancuri au fost făcute doar ca să fie arătate. E un lucru de mîntuială. Cu asemenea tancuri poţi lupta numai într-un război de operetă împotriva tancurilor franceze, britanice şi americane. Pentru un război adevărat nu sînt bune. Aceste tancuri nu corespundeau nici nivelului

construcţiei de tancuri sovietice, nici condiţiilor naturale în care zărghitul le-a folosit. Dar nouă ni se explică faptul că vinovat de toate este noroiul. Hitleriştii au conştiinţa unui agronom beat: curge prin acoperiş – toamna e de vină; cartofii au îngheţat pe cîmp – iarna e de vină.
Cel mai „înţelept" dintre feldmareşalii germani, Erich von Manstein, se plînge mereu în memoriile lui (Victoriile pierdute, ACT, Moscova, 1999) de „terenul neadaptat pentru acţiunile trupelor de tancuri". Am crezut că traducătorii noştri nu au tradus cum trebuie, dar în traducerea engleză şi în originalul german sintagma este aceeaşi: teren neadaptat...
O parte de adevăr este totuşi aici. Pe bună dreptate, terenul nu este dintre cele mai bune, dar cine trebuie să se adapteze: cercetătorul polar la Antarctica sau Antarctica la cercetătorul polar? Alpinistul la Everest sau Everestul la alpinist? Terenul prost rus nu s-a adaptat la preaînţeleptul Manstein şi, de aceea, sărmanul a pierdut toate victoriile. Dar dacă terenul s-ar fi adaptat, atunci el ar fi dovedit un model de genialitate în conducere. Mii de guri îl glorifică pe genialul Manstein: o, marele, o, înţeleptul!
Totuşi, tancurile au fost folosite prima dată la 15 septembrie 1916. Chiar prima bătălie a arătat că tancurile se pot folosi numai pe teren accesibil pentru ele. Însă aceasta se întîmpla în Franţa şi, repet, în septembrie. După această primă luptă, la statele-majore au început să se traseze pe hărţi porţiunile de teren pe care este mai bine ca tancurile să nu meargă. Acest lucru trebuia făcut înainte de atacarea Uniunii Sovietice. Spionajul german trebuia să alcătuiască hărţi şi să traseze pe hărţi cu mari haşuri roşii „terenurile neadaptate pentru trupele de tancuri". Preaînţelepţii Mansteini trebuiau să se uite pe aceste hărţi şi să fluiere a pagubă: cum dracu' am să lupt acolo?
3
În Germania, la graniţa cu Franţa, aproximativ în aceleaşi zone în care în 1916 au fost folosite pentru prima dată tancurile, Manstein a pregătit în toamna anului 1939 noua invazie. În amintirile lui descrie noroaiele de netrecut, gerul şi căderile de zăpadă. Hitler le cerea generalilor săi să fie pregătiţi pentru zdrobirea Franţei, iar aceştia răspundeau: vremea nu e aşa cum trebuie. „Generalul Sperrle a declarat că aceste formaţiuni nu pot porni de pe aerodromurile desfundate de ploi" (Manstein, p. 90).
Iată pregătirea germană de război. Nu este vorba despre aerodromurile de pe nu ştiu ce teritorii barbare ale Rusiei. Este vorba despre aerodromurile staţionare din Germania, în apropierea graniţei franceze. Hitler a declarat de multe ori că principalul inamic al Germaniei este Franţa. În toată cartea lui, Mein Kampf, despre asta vorbeşte. Hitler nu a uitat aceasta nici înaintea morţii. În testamentul său politic scrie: „Franţa continuă să fie duşmanul de moarte al poporului german".
Şi iată ce se întîmplă. Hitler vine la putere sub steagul luptei împotriva Tratatului de la Versailles, adică împotriva Franţei care, după cuvintele lui Hitler, este unicul duşman al Germaniei şi privează Germania de dreptul la existenţă. Dacă este aşa, fii gata de război cu această afurisită Franţă. Însă pe teritoriul german, în zonele de frontieră cu Franţa aerodromurile sînt de pămînt: vine o ploiţă şi nu mai poţi decola. Hitler a lichidat şomajul prin faptul că pe cei fără loc de muncă i-a folosit la construcţia de şosele asfaltate. De ce nu i-a trimis pe şomeri la betonarea pistelor de zbor? În loc de sute de kilometri de şosea betonează cîteva zeci de piste de zbor şi gradul de pregătire pentru un război cu Franţa va creşte brusc. Dar nimeni din Germania nu a avut grijă de acest lucru. Şi iată, în septembrie 1939, Marea Britanie şi Franţa declară război Germaniei, dar deocamdată nu au loc acţiuni de luptă. S-ar părea că Hitler trebuie să betoneze pistele de zbor! Forţa de muncă este gratis – e lume destulă în lagărele de concentrare. În Germania s-a introdus şi prestaţia în muncă – pune-i pe nătăfleţi să toarne beton. Dar nu, nu se face nimic. Dacă va fi vreme bună, vom zdrobi Franţa. Nu va fi vreme bună, vom sta pe aerodromurile înmuiate de ploi. Ne întrebăm: dacă Franţa şi Marea Britanie ar fi atacat Germania în toamna anului 1939, ce ar fi făcut armata germană fără sprijinul forţelor aeriene?
Manstein îşi continuă meditaţiile despre imposibilitatea unui atac german asupra Franţei în toamna anului 1939:

Cauza principală a fost anotimpul. Toamna şi iarna, armata germană putea doar la scară foarte limitată să folosească două dintre atuurile sale principale: formaţiunile mobile de tancuri şi aviaţia. În afară de aceasta, ziua scurtă din acest anotimp nu admite, de regulă, realizarea în decursul unei singure zile a succesului tactic şi împiedică în acest fel desfăşurarea rapidă a operaţiunilor (Manstein, p. 100).

După cum se ştie, Hitler intenţiona să întreprindă atacul toamna tîrziu. Ploile torenţiale au făcut terenul impracticabil, iar gerul şi căderea zăpezii au pus sub semnul întrebării posibilitatea unor acţiuni de succes ale

tancurilor şi aviaţiei. Cînd statul-major al grupării de armate a trimis raportul obişnuit despre faptul că ploile îndelungate fac imposibilă începerea ofensivei, Hitler l-a trimis la noi pe adjutantul său Schmundt cu sarcina de a verifica starea terenului. Aici Henning von Tresckow a fost la post. L-a tîrît fără cruţare întreaga zi pe fostul său tovarăş de regiment, Schmundt, pe drumurile aproape impracticabile, pe cîmpurile desfundate înmuiate de apă, prin luncile umede şi pe pantele alunecoase ale munţilor, pînă ce acesta, sleit cu totul, nu a mai apărut seara pe la statul nostru major. De atunci Hitler a renunţat la asemenea controale nelalocul lor (Manstein, p. 75).

Este vorba aici despre pregătirea de invazie a Franţei: iarnă, ger, căderi de zăpadă, noroaie, drumuri aproape impracticabile, ploaie, aerodromuri desfundate de pe care nu pot decola avioanele... Manstein spune drept: în Franţa este, într-adevăr, o toamnă groaznică şi o iarnă incredibil de aspră. Oricine ştie ce noroaie, ce ger, ninsori şi cît de groaznice sînt drumurile franceze. Nu se putea lupta cu tancurile pe care le avea Hitler nici iarna, nici primăvara, nici toamna. Numai vara.
Dar atunci genialii strategi hitlerişti au crezut că în Rusia va fi mai bine?
4
Acum să luăm aminte la locul şi timpul acţiunii. Noiembrie 1939. Manstein pregăteşte invadarea Franţei. Dar deocamdată se află în Germania. Un ofiţer de la statul-major îl duce întreaga zi pe aghiotantul lui Hitler pe drunurile desfundate germane, prin noroaiele germane. Făcea acest lucru ca să-l convingă pe aghiotant, trimisul lui Hitler, de o idee simplă a lui Manstein: „Toamna şi iarna, armata germană putea doar la scară foarte limitată să folosească două dintre atuurile sale principale: formaţiunile mobile de tancuri şi aviaţia".
Nu este vorba despre Rusia! În noiembrie 1939 nimeni nu avea vreo idee privind elaborarea unui plan împotriva Uniunii Sovietice. Manstein încerca să-l convingă pe Hitler (şi l-a convins) că trupele de tancuri germane şi aviaţia nu sînt capabile să acţioneze iarna şi toamna pe drumurile impracticabile germane, în noroiul şi în zăpada din Germania.
Aşadar, trebuie să învinuim noroiul şi zăpada din Rusia de înfrîngerea lui Hitler, dacă delicatele trupe de tancuri germane nu erau capabile să depăşească nici măcar drumurile impracticabile germane, dacă ploiţa germană le făcea incapabile de luptă, dacă nu puteau suporta nici măcar gerurile germane? Trupele germane nu erau pregătite să lupte în clima groaznică a Germaniei şi Franţei. Iată ce ar trebui să compare marii strategi: în timp ce noi stăm la graniţa cu Franţa şi nu putem lupta, Armata Roşie sparge fortificaţiile impenetrabile din Finlanda. În acea climă. Iar noi batem pasul pe loc în faţa graniţei franceze, pentru că ne împiedică noroiul şi zăpada. Deci, care dintre noi este pregătit de război şi care nu? Dar nimeni nu cugetă la aceasta şi nimeni nu rîde de hitlerişti...
Iar luptele Armatei Roşii din Finlanda nu l-au învăţat nimic pe Hitler. Nu a tras nici o lecţie din acest război. De aceea la Moscova s-a împotmolit în noroi şi zăpadă.
Hitler a intrat în Rusia, şi-a frînt gîtul şi s-a terminat cu el. Dar nimeni nu a pus la îndoială capacităţile sale mentale şi ale generalilor săi, nimeni nu a rîs de ei.
Din luptele din Finlanda agitatorii hitlerişti au tras concluzia că Armata Roşie nu era pregătită de război, au accentuat prostia sovietică şi faptul că armata era decapitată. Nici Hitler, nici Kosinski, nici Steinberg, nici cei care li s-au alăturat, Palant şi Finkelstein, nu amintesc condiţiile naturale în care a luptat Armata Roşie în Finlanda. Nimeni nu face rabat sovieticilor la condiţiile naturale – acestea nu au jucat nici un rol.
Dar iată, Hitler s-a împotmolit în zăpezile Rusiei. Concluzia lui Kosinski şi Steinberg: Hitler este cel mai înţelept comandant, numai că, ştiţi, l-au stingherit condiţiile naturale. Ah, dacă nu ar fi fost condiţiile naturale!
Iar eu am să amintesc despre condiţiile naturale din Finlanda.

Copacii din zona stîncos-păduroasă cresc în îngrămădirile neorînduite ale unor rupturi de stîncă ce ating adesea înălţimea unui om sau sînt mai înalte. În timpul primelor recunoaşteri, încercam uneori să cobor de pe drum şi să pătrund în pădure, dar reuşeam acest lucru foarte rar. Cel mai adesea poţi să faci asta numai în patru labe... Deplasarea peste stînci şi printre ele este extrem de istovitoare. Doar în foarte rare cazuri le poţi ocoli. Nici nu poate fi vorba de deplasarea maşinilor, chiar şi după tăierea copacilor. Nu trec pe acolo nici animalele de povară... Deplasarea şi purtarea unor acţiuni de luptă în formaţie, obişnuite în condiţii normale de teren, sînt aici excluse. Zona pădurilor mlăştinoase este şi ea acoperită de copaci. Aici este şi mai greu să te deplasezi decît pe terenul stîncos şi împădurit.

Am redat aici special impresiile despre Finlanda nu ale unui general sovietic, ci ale unui general german.

Generalul-colonel Lothar Rendulic a luptat în 1944 în aceste ţinuturi împotriva Armatei Roşii şi şi-a împărtăşit impresiile (Conducerea trupelor, Voenizdat, Moscova, 1974, p. 189). În aceste condiţii a atacat Armata Roşie şi a rupt „Linia Mannerheim”. La aceste condiţii naturale adăugaţi covorul de zăpadă, lunetiştii, minele şi toate celelalte. La acestea adăugaţi gerul. Ce-i drept, în Finlanda nu s-a ajuns pînă la minus 52 de grade...

În februarie 1940 Armata Roşie a rupt „Linia Mannerheim”, care era, cel puţin teoretic, impenetrabilă. Însă nouă marxiştii-hitlerişti ne spun: iată lipsa de pregătire a Armatei Roşii de război, iată prostia lui Stalin.

Chiar în acel timp armata germană refuza pur şi simplu să lupte în Franţa. Generalii germani au sabotat făţiş ordinele comandamentului superior privind ofensiva din cauza vremii urîte din Franţa. „Aici, din fericire, s-a amestecat Dumnezeul vremii şi a silit să se treacă peste acest termen, care numai pînă la sfîrşitul lui ianuarie 1940 s-a schimbat de cincisprezece ori” (Manstein, Victoriile pierdute, p. 95). Ordinul de ofensivă s-a schimbat de nenumărate ori şi după ianuarie 1940. Generalii germani nu erau gata să lupte în Franţa nici măcar în aprilie, pentru că în aprilie în Franţa sînt friguri cumplite.

Şi, poftim, se găsesc ipochimeni care îi reproşează Armatei Roşii neştiinţa de a lupta iarna...

Dar în 1941 Hitler lupta la Moscova. Aici nu erau nici geruri polare, nici zăpadă pînă la gît, nici mlaştini, iar pădurile de la Moscova nu sînt desişurile din Karelia, solul nu e smîrc, bolovanii nu îţi stăvilesc calea. Nu sînt o mie de lacuri, relieful de la Moscova e un vis pentru atacator: nu sînt rîuri cu bolovănişuri, nu sînt pante abrupte ale malurilor. Iar apărarea sovietică de la Moscova nu este „Linia Mannerheim”. Dar Hitler s-a împotmolit.

Aici să se spună: poftim, iată atît de lăudata „pregătire” a lui Hitler de război, iată „inteligenţa” hitleristă. Dar istoricii comunişti nu au spus aceasta. Logica: dacă Armatei Roşii îi este greu să lupte în gerul polar din Finlanda, înseamnă că nu este pregătită de război, dar dacă armatelor hitleriste le este greu să lupte pe un geruleţ slab, înseamnă că ele sînt pregătite pentru război, numai că gerul le împiedică să cîştige.

În secolul al XIII-lea în Rusia au venit mongolii: vremea nu i-a stingherit; iar întinderile nu au fost o piedică pentru ei; clima era minunată, drumurile erau bune; nici gerul, nici noroiul, nici zăpada, nici vîntul nu au fost obstacole pentru ei, iar iarna nu i-a oprit. Pentru mongoli terenul s-a dovedit a fi adaptat, numai sub preaînţeleptul Manstein nu era adaptat.

Dar Hitler şi comandanţii săi aveau o soluţie. Dacă toată chestiunea era terenul şi vremea, atunci nu trebuiau să-şi pună soldaţii pe tancuri, pe maşini şi motociclete, ci pe căluţi mongoli.

Mai era o soluţie. „ZIS”-urile şi „GAZ”-urile sovietice, „Studebaker”-urile, „Dodge”-urile, „Willis”-urile americane s-au dovedit potrivite pentru drumurile sovietice. Dacă problema o constituiau numai drumurile, atunci trebuiau să aibă grijă să nu se certe cu americanii, ci să primească un ajutor de 400.000 de camioane. Şi atunci nu ar fi avut nici un fel de probleme.

Sau să producă maşini aproximativ la fel din punct de vedere calitativ cu sovieticul „ZIS-5”.

5

Acum să deschidem jurnalul de front al generalului-colonel Halder. Acesta se lăuda că distruge Uniunea Sovietică în 14 zile. Însă, treptat, autorul jurnalului începe să-şi piardă înflăcărarea. Apoi încep să apară însemnări despre insuficienţa rezervelor, a proiectilelor, a combustibilului pentru tancuri şi maşini, a pieselor de schimb etc. Nu mai cîntă fanfarele şi clopotele nu mai sună victorios. Apar însemnări despre rezistenţa încăpăţînată a Armatei Roşii, despre contraofensive prin surprindere, despre inteligenţa şi fermitatea conducerii militare sovietice, despre pierderile ireparabile ale trupelor germane...

Însemnarea din jurnalul lui Halder din 10 august 1941: „La aceste acţiuni ale inamicului infanteria germană istovită nu va putea contrapune nişte operaţiuni ofensive hotărîte... La momentul actual trupele noastre sînt extenuate şi au pierderi mari”.

11 august 1941: „Trupele sînt extenuate. Ceea ce întreprindem în momentul de faţă este o ultimă şi, în acelaşi timp, îndoielnică încercare de a preveni trecerea la un război poziţional. Comandamentul deţine mijloace extrem de limitate... În luptă sînt aruncate ultimele noastre forţe”.

Blitzkriegul s-a poticnit deja din august! Nu sînt forţe. Iată cauza staţionării. Erau siliţi să treacă la apărare, adică la un război poziţional. Iar obraznicii agitatori hitlerişti afirmă că vinovat de toate este noroiul din octombrie. Nu, herr Kosinski. Nu, herr Steinberg. Nu are nimic de-a face noroiul din octombrie. Trebuia să se pregătească de război aşa cum trebuie, iar în august să intre în luptă al doilea eşalon strategic al trupelor germane. De ce nu a intrat în luptă? Pur şi simplu pentru că nu exista. Ce să intre în luptă?

Armata lui Hitler era atît de slabă şi de nepregătită de război, încît exact la două luni după declanşarea acestuia

nu se mai punea problema ofensivei, ci dacă forţele pentru apărare erau suficiente. În afară de aceasta, în fruntea armatei nu se aflau cei mai inteligenţi oameni.
Halder nota la 22 august 1941:

Nota Führerului este plină de contradicţii... Situaţia OKH a devenit insuportabilă din cauza acuzelor şi amestecului Führerului. Nimeni altcineva nu poate purta responsabilitatea pentru ordinele contradictorii ale Führerului decît el însuşi... În a doua jumătate a zilei disputele şi discuţiile noastre au fost întrerupte de o convorbire telefonică cu feldmareşalul von Bock, care a subliniat din nou că trupele lui de pe aliniamentul pe care l-au atins în speranţa atacării Moscovei nu se vor putea apăra mult timp.

Nu era vorba de ofensivă. Nici de blitzkrieg. Nu de întărire, ci cum să păstreze ce fusese cucerit.
5 septembrie 1941: „Unităţile noastre au cedat inamicului arcul de front de la Eleni". Pe direcţia strategică principală a războiului trupele grupării de armate „Centru" nu au rezistat loviturilor Armatei a XXIV-a şi au cedat capul de pod necesar pentru atacarea Moscovei.
6
De toate sînt vinovate iarna, gerul, zăpada, noroiul şi spaţiile întinse. Să acceptăm. Însă în acest caz trebuia să se plece pur şi simplu din acest loc blestemat. Să se declare război la 22 iunie 1941 şi să se retragă la Berlin pe linia Oder şi Varta. Să se meargă acolo unde nu este zăpadă, noroi şi ger, unde nu sînt întinderi nemărginite, unde sînt splendide autostrăzi, unde clima este blîndă. Aici să-i zdrobească pe aceşti Ivanovi proşti şi cu frunţile înguste. De ce să se meargă acolo unde este noroi şi – brr! – frig?
Sau, să zicem, şi-au supraapreciat la început armata nepregătită de război, au plecat vitejeşte înainte, au ajuns pînă la Smolensk şi Orşa – dar vine sfîrşitul lui august, iar apoi, după cum ştim de la şcoală, vine septembrie şi tot ce vine după septembrie. În acest moment genialii strategi hitlerişti trebuiau să gîndească cu capetele lor: ce va fi mai departe? În 1812, trupele lui Napoleon au căzut la prima zăpadă, pe 13 octombrie. Iar înainte de aceasta au fost noroaie. De aici trebuia să se pornească.
Mareşalul Uniunii Sovietice K.K. Rokossovski: „La o apreciere sănătoasă a situaţiei create şi avînd în vedere iarna care venea, inamicului nu i-a rămas decît o singură ieşire: o retragere neîntîrziată pe o mare distanţă" (VIJ, nr. 7, 1991, p. 9). Soluţia nu era cea mai bună, dar alta nu era. Întrebare: de ce nu s-au retras?
Găsim răspunsul în acelaşi jurnal al lui Halder. La 13 septembrie 1941 apare următoarea notă: „La momentul actual nu se poate prevedea ce număr de forţe va putea fi eliberat de pe Frontul de Răsărit odată cu venirea iernii şi ce număr va fi necesar pentru desfăşurarea operaţiunilor în anul viitor".
A spus – în anul viitor! Încă nu sînt geruri. Încă nu sînt gloduri. Iar ei vorbesc despre „anul viitor". Iar aceasta este nici mai mult, nici mai puţin decît recunoaşterea faptului că blitzkriegul s-a încheiat. Înainte de gloduri, înainte de zăpezi, înainte de geruri. Războiul s-a transformat în unul de durată, adică unul ucigător pentru Germania. De aceea, nu trebuie să dăm vina pe noroi şi ger.
La fel de importantă este şi observaţia că, odată cu începerea iernii, trupele germane se vor elibera... Genialii strategi cu Hitler în frunte gîndeau aşa: va lovi gerul şi Armata Roşie se va împrăştia.

Înaltul Comandament era într-atît de convins de succesul întreprinderii sale smintite, încît încă din toamna anului 1941 cele mai importante domenii ale industriei militare au fost comutate pentru efectuarea altei producţii. Se gîndeau chiar ca la începutul iernii să scoată din Rusia 60-80 de divizii, hotărînd că diviziile care rămîn vor fi suficiente ca să zdrobească Rusia în timpul iernii (Guderian, Amintirile unui soldat, p. 206).

La 5 noiembrie 1941 Halder scria: „Situaţia se poate îmbunătăţi numai odată cu venirea gerurilor".
Ia te uită! Aşteptau iarna ca pe o mîntuire. La 5 noiembrie 1941 se aflau deja într-o situaţie fără ieşire. Ultima speranţă hitleriştii şi-o puneau în condiţiile naturale: vor veni gerurile şi noi vom învinge pe dată! Iar absenţa gerului este o justificare: nu obţinem victoria pentru că nu este ger.
Dar iată, va veni gerul şi iarăşi o justificare: n-avem victorie pentru că ne împiedică gerul.
Și „zvonerii" au început să trîmbiţeze vorbind despre condiţiile îngrozitoare. Iar Hitler a început să vorbească despre minus 52 de grade...
Este uimitor că Hitler a minţit despre minus 52 de grade, iar Kosinski, Steinberg, Palant, London, Cerniak, Finkelstein, Gorodeţki nu-l dau de gol. Dimpotrivă, îi cîntă în strună: într-adevăr, în Rusia era o vreme cumplită.

La 29 mai 1942 Hitler vizionează celebrul film sovietic „Înfrîngerea germanilor la Moscova”. Filmul este convingător şi impresionant. În această zi, în Conversaţii la masă sînt fixate comentariile lui Hitler:

În această iarnă am fost sortiţi să trecem prin încercări deosebit de grele şi pentru că îmbrăcămintea soldaţilor noştri, nivelul lor de echipare şi de motorizare nu a corespuns sub nici o măsură condiţiilor acelei ierni, cînd temperatura a coborît pînă la minus 50... Primii prizonieri nemţi sînt nişte gloate fără mantale, fără mănuşi, fără îmbrăcăminte de iarnă, tropăind de frig, cu mîinile adînc băgate în buzunare, scoţîndu-le doar din cînd în cînd, ca să-şi frece de frig nasul şi urechile! Şi, în fine, s-a arătat un şir infinit de tancuri germane cuprinse de gheaţă, de cisterne, camioane, tunuri; toate au fost abandonate, pentru că Statul-Major General nu a pregătit la timp pentru trupele terestre rezerve de combustibil rezistent la ger şi îmbrăcăminte de iarnă.
Apărători ai lui Hitler, ascultaţi ce zice Führerul: nu iarna este vinovată, ci lipsa de pregătire pentru iarnă. Zărghitul nu se consideră vinovat pe sine, dar îi acuză pe generalii săi: au pregătit blitzkriegul, dar nivelul de motorizare al trupelor este absolut nesatisfăcător. Au pregătit blitzkriegul pentru vară, dar, nu se ştie de ce, au luptat iarna fără să pregătească combustibil rezistent la ger şi îmbrăcăminte de iarnă.
Aceste divulgări nu plac deloc hitleriştilor contemporani. În apărarea nazismului ei au mers mai departe decît Hitler însuşi. Hitler îşi acuză generalii de dezordini, dar deştepţii noştri îi apără: nu sînt vinovaţi strategii hitlerişti, vinovată este iarna! Dragi tovarăşi, dacă scrierile dumneavoastră nu sînt o apologetică neruşinată a nazismului, atunci cum să le numim?
7
Iată ce este foarte interesant: hitleriştii au început să cadă în 1941, i-a „fript” gerul. Atunci de ce au rămas în această ţară îngrozitoare şi a doua iarnă?
Hitler nu s-a cărăbănit. În al doilea an – Stalingradul. Şi la Stalingrad comandanţii germani au rămas iar fără izmene de iarnă. Şi ni se relatează iarăşi despre înţelepciunea generalilor germani şi despre cumplita iarnă rusească ce nu se adapta la hitlerişti.
În 1941 Hitler nu a fost în stare să zdrobească Uniunea Sovietică. Va fi în stare în 1942?
Întrebare fundamentală: ce concluzii au tras Hitler şi preaînţelepţii lui generali din prima iarnă catastrofală din Uniunea Sovietică? În 1941 nu s-au luat nici un fel de măsuri pentru asistenţa operaţiunilor de luptă pe timp de iarnă. Dar ce s-a făcut pentru pregătirea de o nouă iarnă? S-a gîndit Hitler la ea?
S-a gîndit. Şi a găsit o soluţie genială. Conversaţii la masă, însemnarea din 5 aprilie 1942: „Prima chestiune este să se sădească în zona centrală toate vastele pămînturi mlăştinoase cu stuf şi etc., pentru ca odată cu venirea iernii următoare straşnicul frig rus să poată fi suportat mai uşor”.
Iată soluţia! În iarna următoare vom sta în stuful din vastele pămînturi mlăştinoase. Ca nişte tigri de Amur. Această perlă este în spiritul locomotivelor de beton şi a cîinilor din spaţiul vid.
Dar să lăsăm gluma. Soluţia, proastă sau bună, a fost găsită. Dacă este aşa, cheamă-l pe ministrul teritoriilor răsăritene şi dă-i misiunea: să planteze stuf pe pămînturile mlăştinoase. Uniunea Sovietică nu este o ţară mică. E deja aprilie 1942. Dacă se dă ordin urgent să se planteze stuf, vor reuşi atunci să sădească mlaştinile pe multele sute de mii de kilometri pătraţi? Şi de unde vor lua seminţe? Şi cîţi oameni trebuie pentru treaba aceasta? Şi vor creşte stufăriile pînă la toamnă, ca să-i apere pe glorioşii soldaţi germani de ninsoare şi ger?
Nu definesc acum şi nu apreciez profunzimea idioţeniei lui Hitler. Vreau să spun altceva. Dacă ai găsit o soluţie (fie şi de trei ori idioată), acţionează! Dar Hitler nu are mecanismul de executare a soluţiilor lui. A bolmojit ceva, cuvintele i-au răsunat pe sub bolţile buncărului de beton şi s-au stins. Au fost notate de secretare şi de istorici-cronicari în caiete negre şi groase, cerneala s-a uscat, iar cuvintele hitleriste au rămas în acele caiete pe vecie, fără să provoace nici o acţiune. Hitler a trîntit o vorbă. Aerul expirat s-a mişcat puţin. Cu aceasta s-a încheiat pregătirea pentru iarna următoare. Vorba lui a fost un schelălăit de cîine în spaţiul vid. Nimeni nu aude cîinele care schelălăie, nimeni nu reacţionează.
În Germania nimeni nu şi-a mai amintit de iarnă decît la 19 noiembrie 1942, la Stalingrad.
*
O întrebare pentru toţi apărătorii lui Hitler, pentru toţi cei care afirmă că de înfrîngerea Germaniei sînt vinovate iarna, noroaiele, ninsoarea şi gerul, iar preaînţeleptul Hitler şi genialii lui comandanţi nu au nici o vină: tovarăşi fascişti, dumneavoastră personal, la recomandarea înţeleptului vostru Führer, n-aţi încercat să petreceţi o iarnă rusă în stufării pe terenuri mlăştinoase?

Capitolul 22

Cînd a pierdut Hitler războiul?

Stalin înţelege, fireşte, ceea ce a înţeles chiar şi fostul kaizer Wilhelm, anume că, în cazul unui război prelungit, Hitler mergea în întîmpinarea celei mai mare catastrofe.

L. Troţki, 11 septembrie 1939, Biulleteni oppoziţii, nr. 79-80, p. 18

1

Se admite că Germania era atît de precar pregătită de război, încît a fost în stare, în cele mai bune condiţii, să se opună Uniunii Sovietice doar cinci luni şi jumătate. Trupele germane au intrat pe teritoriul sovietic la 22 iunie 1941, iar la 5 decembrie a început contraofensiva sovietică la Moscova, aceasta însemnînd sfîrşitul Germaniei hitleriste. Fireşte, după aceasta au mai fost Stalingrad, Kursk şi operaţiunea strategică ofensivă bielorusă. Dar toate acestea au fost doar noi lovituri date fiarei, rănită mortal la Moscova.

Acest punct de vedere este susţinut de mulţi generali hitlerişti, de exemplu W. von Mellenthin: „Bătălia de la Moscova a fost punctul de cotitură al războiului; începînd din acest moment, pentru noi victoria a devenit irealizabilă" (Panzer Battles, p. 429).

Însă oare nu este acest punct de vedere din cale-afară de optimist? Putea Germania nepregătită de război să reziste cinci luni şi jumătate împotriva puternicei Armate Roşii? Este clar că nu putea. Trebuia să piardă războiul cu mult mai devreme. Şi l-a pierdut.

Această opinie este susţinută de păreri mai autoritare. La 29 noiembrie 1941, încă înainte de începerea contraofensivei sovietice prin surprindere, cînd generalii germani considerau că Stalin nu mai avea forţe, F. Todt, ministrul Armelor şi Muniţiilor al Germaniei, i-a recomandat lui Hitler să înceteze războiul împotriva Uniunii Sovietice. Todt considera că „Germania a pierdut deja războiul în plan militar şi economic" (K. Reinhardt, Die Wende vor Moskau, p. 184).

În opinia ministrului Armelor şi Muniţiilor, Germania a fost în stare să se menţină nu cinci luni şi jumătate, ci cinci luni şi o săptămînă.

Dar F. Todt vedea situaţia din îndepărtatul şi comodul Berlin, iar sensul celor petrecute nu se înţelegea aici imediat. Cei de pe front şi-au dat seama mai devreme. Jurnalul de front al generalului-colonel F. Halder, însemnarea din 24 noiembrie 1941: „Locotenent-colonelul Kalden (ofiţer de stat-major al Armatei a II-a Tancuri) a raportat despre situaţia şi starea trupelor armatei... Comandamentul armatei consideră imposibilă ofensiva pe mai departe".

Şi încă o notă din aceeaşi zi: „Generalul-colonel Fromm a trasat situaţia generală economico-militară. Cădere bruscă! El presupune că este necesar un armistiţiu".

Acest lucru se declară la cinci luni şi două zile după intrarea pe teritoriul sovietic: este necesar un armistiţiu!

2

Însă chiar şi aceste aprecieri sînt prea optimiste.

Destul de mulţi generali germani cu autoritate în materie consideră că data înfrîngerii Germaniei în al Doilea Război Mondial este 21 august 1941. În această zi Hitler a dat ordin să se amîne temporar ofensiva asupra Moscovei şi să se atace, în schimb, la sud, în scopul încercuirii trupelor sovietice la Kiev. Operaţiunea s-a desfăşurat. În încercuirea de la Kiev nemţii au capturat 665.000 de soldaţi şi ofiţeri sovietici, 884 de tancuri, 3.178 de tunuri, sute de mii de tone de muniţii, combustibil, piese de schimb şi alimente. Însă victoria de la Kiev a fost una tactică. Pentru orice altă armată – de exemplu, pentru cea a Marii Britanii, care în acel moment lupta cu succes în Africa împotriva a două divizii germane –, astfel de pierderi puteau fi considerate mari. Pentru Armata Roşie aceste pierderi au fost neplăcute, dar suportabile. Acest lucru a trebuit să-l recunoască şi Guderian: „Neîndoielnic, luptele pentru Kiev au însemnat un mare succes tactic. Însă este îndoielnic faptul că acest succes tactic a avut şi o mare importanţă strategică" (Amintirile unui soldat, p. 305).

Într-adevăr, nemţii au capturat prizonieri şi trofee. Dar... Dar au pierdut o lună întreagă. Şi ce lună! Septembrie. Ultima lună în care armata lor nepregătită de război putea să lupte în Rusia. Apoi a venit octombrie cu drumurile desfundate, noiembrie cu gerurile. Luptele pentru Kiev (oricîţi prizonieri şi oricîte trofee au capturat hitleriştii) au însemnat trecerea la un război de durată, ucigător pentru Germania. Cu alte cuvinte, decizia lui Hitler din 21 august privind cotitura de la Kiev a însemnat o pierdere în războiul împotriva Uniunii Sovietice. Şi parcă aud glasurile hitleriştilor nebătuţi cum trebuie: dacă Hitler nu s-ar fi întors la Kiev...

Dacă nu s-ar fi întors, dacă ar fi mers direct la Moscova, nimic nu s-ar fi schimbat: războiul rămînea tot de lungă durată, prin urmare fatal Germaniei.
Iar să trimiţi forţele la Moscova şi să le aprovizionezi cu atelaje cu cai prin teritorii neapărate de nimeni nu se putea termina cu bine. Să ne imaginăm: trupele grupării de armate germane „Centru" atacă Moscova. Flancurile sînt descoperite. Spatele frontului nu este acoperit. Rezerve nu sînt. Aprovizionarea trupelor germane în ofensivă este posibilă numai pe o unică linie de cale ferată, foarte vulnerabilă şi destul de deteriorată: Minsk-Smolensk-Viazma-Moscova. Şi folosind vehicule cu tracţiune animală.
Din nord, prin aceste teritorii neapărate prin care circulă convoaie cu tracţiune animală coboară trupele Frontului sovietic Nord-Vest: aproximativ jumătate de milion de soldaţi, sute de tancuri şi mii de tunuri. Aceştia sînt practic invulnerabili, întrucît se află pe înălţimile Valdai, inaccesibile pentru tancurile germane. Halder, însemnarea din 25 iulie 1941: „Primim raportul că terenul este inaccesibil pentru noi, iar inamicul contraatacă permanent de acolo...".
Din sud, din zonele Kiev, Konotop şi Briansk, singura linie de aprovizionare şi convoaiele de atelaje sînt ameninţate de trupele Frontului de Sud-Vest şi ale Frontului Briansk, cu peste un milion de soldaţi, cu o mie de tancuri şi cinci mii de tunuri.
În aceste condiţii, asaltul asupra Moscovei era un salt într-o cursă de şoareci.
Dacă Hitler s-ar fi îndreptat spre Moscova, lăsînd flancurile descoperite, şi ar fi pierdut, atunci hitleriştii nebătuţi cum trebuie ar fi spus după aceea: noi doar l-am sfătuit să meargă asupra Kievului şi să cucerească Ucraina.
Hitler a mers la Kiev, a cucerit Ucraina... şi a pierdut. Hitleriştii nebătuţi bine spun: doar l-am sfătuit să meargă la Moscova.
De fapt, Hitler nu avea de ales. Chiar şi hitleriştii au înţeles foarte clar lucrul ăsta. Generalul-colonel F. Halder, însemnarea de jurnal din 7 august 1941: „La întrebarea ce trebuie să cucerim: Moscova sau Ucraina sau Moscova şi Ucraina, trebuie răspuns – şi Moscova, şi Ucraina. Trebuie să facem acest lucru, pentru că, în caz contrar, nu vom putea distruge inamicul pînă la venirea toamnei".
Era deja august. Pînă în septembrie mai rămăseseră trei săptămîni. Însăşi punerea problemei „unde să se meargă în august" dă dovada eşecului total al strategiei germane. Dacă se merge la Moscova, atunci pînă la începerea perioadei drumurilor desfundate Ucraina nu va fi cucerită şi, în acest caz, va trebui să se lupte pentru Ucraina toamna şi iarna. Dacă se va merge în Ucraina, atunci pînă la începerea perioadei drumurilor desfundate nu va fi cucerită Moscova. Lupta pentru Moscova se amînă pentru toamnă şi iarnă. Orice ai alege, nu poţi scăpa de noroaie, geruri şi zăpadă. Oricum, războiul era îndelungat, fără perspectivele unei victorii germane. Dar mai era şi Leningradul de cucerit. Nici Crimeea nu trebuia să-i fie lăsată lui Stalin. În Crimeea erau bazele aviaţiei sovietice pentru distrugerea industriei petroliere din România. Hitler a înţeles acest lucru. Halder, însemnarea din 22 august:

Cea mai importantă misiune înainte de venirea iernii nu este luarea Moscovei, ci cucerirea Crimeii, a raioanelor industriale şi carbonifere de pe rîul Doneţ şi blocarea căilor de transport către ruşi a petrolului din Caucaz. La nord, această misiune este încercuirea Leningradului şi ajutorul dat trupelor finlandeze... Cucerirea peninsulei Crimeea are o importanţă primordială pentru asigurarea transportului din România.

În faţa lor stăteau multe scopuri strategice, toate primordiale. Dacă nu cucereşti Crimeea, pierzi războiul. Dacă nu cucereşti Leningradul, pierzi războiul. Nu cucereşti Bazinul Doneţ, pierzi războiul. Nu cucereşti Caucazul, pierzi războiul. Nu cucereşti Moscova, pierzi războiul. O goană permanentă după o mulţime de iepuri.
Iar de cucereşti Moscova, trebuie să ajungi pînă la Kazan, Kuibîşev, Saratov şi Astrahan. Mai trebuie să construieşti aerodromuri pe Volga şi să zdrobeşti „ultimul raion industrial" din Ural.
În cele trei săptămîni din august?

3

Putem vorbi la infinit despre ceea ce ar fi fost dacă forţele principale ale armatei germane nu se întorceau în august spre Kiev, ci porneau asupra Moscovei. Dar însăşi punerea problemei dă la iveală totala ignoranţă atît a unor renumiţi generali germani, cît şi a apărătorilor lor.
Din cele mai vechi timpuri se ştie că un punct pe harta geografică, oricît de important ar părea el, nu poate fi scopul operaţiunii. Scopul trebuie să fie armata inamicului.

Nici un război, chiar şi al Doilea Război Mondial, nu a dezminţit corectitudinea unui principiu de bază: ţelul strategiei trebuie să fie nimicirea forţelor armate ale inamicului. Acest principiu rămîne nestrămutat, el trebuie să fie laitmotivul principal al acţiunilor din război (general-locotenent Lothar Rendulic, Conducerea trupelor, p. 37).

Distrugeţi armata duşmanului şi atunci totul este al vostru: capitala neapărată a inamicului, industria şi populaţia lui.
Însă a lupta împotriva capitalei inamicului este o idioţenie de care a dat dovadă şi Napoleon. Distruge-l pe Kutuzov, şi atunci Moscova va fi a ta. De asemenea şi Petersburgul. Ca să cucereşti Moscova fără să distrugi armata lui Kutuzov este acelaşi lucru cu a lăsa arma din mîini şi a silui o femeie, ştiind că soţul ei înfuriat îşi încarcă arma de vînătoare.
A cuceri o capitală fără să zdrobeşti armata inamicului este o prostie demnă de Tuhacevski. Şi acesta a năvălit în Varşovia în 1920 fără să aibă habar unde sînt trupele poloneze. Trebuie mai întîi să cauţi armata inamicului, să-l forţezi să lupte, să-l zdrobeşti şi atunci capitala va cădea la picioarele învingătorului. Dar ca să năvăleşti în capitala inamicului fără să-i zdrobeşti armata înseamnă să pătrunzi în tezaurul sultanului şi să burduşeşti sacii cu pietre preţioase, ştiind că undeva, după perdea, stau ascunşi nişte negri ca abanosul cu iatagane. Ar fi mult mai înţelept să te descotoroseşti mai întîi de ei...
Tuhacevski a năvălit în Varşovia, ştia că armata lui Piłsudski este aproape, dar nu ştia unde. A ignorat acest pericol. Şi a primit o lovitură nimicitoare în flancul stîng. Ostaşii lui Tuhacevski au fost bătuţi, luaţi prizonieri şi internaţi în Prusia Orientală sau au fugit ruşinos. Însuşi Tuhacevski s-a salvat numai prin faptul că s-a ascuns ca un laş la Minsk atunci cînd trupele lui erau la Varşovia.
Dacă trupele hitleriste ar fi mers la Moscova, ar fi primit dinspre raionul Kievului o lovitură ca aceea primită de Tuhacevski la Varşovia, în acelaşi flanc stîng, ba încă şi în cel drept, de pe înălţimile Valdai.
4
S-ar părea că hitleriştii nu aveau ce discuta: la Moscova sau la Kiev? Trebuia pur şi simplu să acţioneze după plan. Ce era notat în planuri: direct la Moscova, sau să se întoarcă la sud?
„Săpăm” directiva hitleristă nr. 21 şi descoperim că nu se spune nimic în această privinţă. Nici Hitler, nici genialii lui comandanţi nu s-au gîndit pur şi simplu la aceasta înainte de război. Mai mult decît atît, au exclus această situaţie. Întreaga directivă hitleristă spune că „retragerea forţelor combatante ale inamicului pe întinderile largi ale teritoriului rus trebuie să fie prevenită”. S-a presupus nimicirea Armatei Roşii pe malul drept al Niprului, fără să se admită retragerea dincolo de Nipru. Şi s-a considerat că dincolo de Nipru nu sînt şi nu pot fi trupe sovietice.
Nici Hitler, nici generalii lui, nici spionajul său nu ştiau nimic de cele şapte armate ale celui de-al doilea eşalon strategic al Armatei Roşii, care se concentrau în secret în spatele primului eşalon strategic. Nici prin cap nu le trecea că în spatele acestuia mai era şi al treilea eşalon strategic. Nu au luat în calcul că, pe lîngă cele trei eşaloane strategice, se pot înfiinţa urgent sute de noi divizii, zeci de corpuri şi armate, că armatele zdrobite la graniţă se pot restabili repede.
Conform planului hitlerist, dincolo de Nipru nu ar fi trebuit să fie trupe sovietice, dar ele existau. Şi încă de milioane de oameni. În august 1941, luptele de la frontieră s-au încheiat cu victorii strălucite ale armatei germane, dar războiul a „ieşit” pe „întinderile largi ale teritoriului rus”, ceea ce nu a fost prevăzut de planurile hitleriste. Mai simplu spus, în august, războiul a luat-o pe o cale care nu era deloc aceea proiectată de Hitler în directiva lui.
Dar nici acest lucru nu este atît de important. În august a fost posibilă cotitura neprevăzută la Kiev, însă în august era imposibilă deplasarea la Moscova. Pur şi simplu din cauza nepregătirii armatei germane de război. La jumătatea lui august, combustibilul pentru tancuri şi avioane era pe sfîrşite. Exista benzină pentru traseul scurt al Grupării 2 Tancuri de la Konotop la Lohviţ şi al Grupării 1 Tancuri de la Kremenciug tot la Lohviţ. Însă pentru deplasarea la Moscova a întregii armate germane nu era benzină. Iar acest lucru este notat în documente şi chiar în jurnalul lui Halder. Însemnarea din 17 august 1941: „Situaţia serioasă cu carburantul este cunoscută de toţi. Pot fi satisfăcute numai cerinţele esenţiale. Este imposibilă desfăşurarea vreunor noi operaţiuni care să necesite mai mult combustibil”.
Iată: este imposibilă! Nu au trecut nici două luni de război şi desfăşurarea unor mari operaţiuni era imposibilă. Cum dracu’ s-au pregătit de război?!

Ofensiva asupra Moscovei era o operaţiune de forţă. Iar luarea Moscovei – încă una. Într-un fel sau altul s-a strîns combustibil pentru două grupe de tancuri care au atacat în spatele grupării kievene a trupelor sovietice. Însă era imposibil în august să asiguri întreaga armată germană cu combustibil pentru ofensiva asupra Moscovei, pentru încercuirea Moscovei, pentru cucerirea ei, pentru respingerea contraofensivelor posibile. Astfel, în august 1941 Hitler nu a avut de ales: Moscova sau Kiev. Nu era posibil decît Kiev. Nu era destul petrol pentru Moscova.
Aşadar, ordinul lui Hitler din 21 august 1941 privitor la cotitura de la Kiev nu a rezolvat nimic. În cazul unor condiţii climatice prielnice, campania împotriva Moscovei nu a fost posibilă din cauza insuficienţei combustibilului. Iar în octombrie şi după aceea nu era posibilă din cauza vremii. Cu alte cuvinte, Hitler nu mai avea ce spera încă de la 21 august 1941.
Dacă în august ar fi fost benzină, s-ar fi putut dezbate problema: la Moscova sau la Kiev? Dar nu era benzină. De aceea, dacă nu s-ar fi întors asupra Kievului, ar fi trebuit oricum să rămînă pe loc şi să aştepte pînă ce în România se va fi pompat suficient petrol, iar acesta se va fi transformat în combustibil pentru avioane, tancuri şi maşini şi se va fi adus în raioanele Moghilev-Vitebsk-Poloţk. Iar aceasta se putea întîmpla numai în ultima decadă a lui septembrie. Fără acestea nu era posibilă campania asupra Moscovei. De aceea, nu are nici un sens să polemizăm pe tema dacă trebuia să se meargă în august la Moscova. Nu polemizăm despre ceva imposibil.
Problemele cu benzina nu au apărut la 17 august, ci mai devreme. Însemnare din jurnalul lui Halder, 4 august 1941: „Situaţia din prezent cu combustibilul nu permite să se folosească unităţile motorizate pentru ofensiva în direcţia sud. Pentru completarea şi refacerea unităţilor de tancuri e nevoie de 14 zile".
Este greu de înţeles de ce trebuie să se facă completarea unităţilor de tancuri dacă Halder scria mai înainte în jurnalul său că trupele sovietice au fost zdrobite şi că nu sînt capabile să realizeze front compact. Iată însemnarea din 3 iulie 1941: „Nu e o exagerare să spun că această campanie împotriva Rusiei este cîştigată în decurs de 14 zile". După o lună însă, vedem că tanchiştii germani nu pot lupta mai departe dacă nu li se dau 14 zile de refacere.
Au planificat blitzkriegul pentru trei luni de vară. Dar în august trebuiau să se refacă...
5
Şi nu este vorba numai de benzină. Însemnarea lui Halder din 11 august 1941: „Înaltul Comandament este foarte limitat în resurse... sînt irosite ultimele noastre forţe...".
Ei au planificat un blitzkrieg, dar li s-au terminat forţele. Încă din prima jumătate a lui august. Nu trecuseră nici două luni. Sînt de-abia în Bielorusia şi Ucraina şi şi-au irosit deja ultimele forţe. Nu înseamnă aceasta recunoaşterea eşecului total şi înfrîngerea?
Eşecul blitzkriegului se vede cu ochiul liber şi înainte de această dată. Însemnarea din 5 august: „Trupele sînt obosite fizic. Führerul a declarat (am simţit-o şi noi, dar pe ascuns) că actuala evoluţie a situaţiei va duce, ca şi în Războiul Mondial anterior, la stabilizarea fronturilor".
Cu o zi înainte, pe 4 august 1941, la Borisov, la Statul-Major al grupării de armate „Centru" a avut loc o consfătuire a efectivului de comandă superior. A participat Hitler.

Generalul-colonel H. Guderian: raportează despre situaţie pe frontul Grupării 2 Tancuri, inclusiv necesităţile de completare a pierderilor în ofiţeri, subofiţeri, soldaţi şi, de asemenea, în tehnică de luptă. În cazul transportului necesar de noi motoare se poate restabili cu 70% capacitatea de luptă a tancurilor pentru desfăşurarea unor operaţiuni în adîncime, iar în cazul asigurării numai a pieselor de schimb – doar pentru desfăşurarea unor operaţiuni limitate.
Generalul-colonel Hoth raportează situaţia de pe frontul Grupării 3 Tancuri şi subliniază în mod special că operaţiunile ulterioare se pot desfăşura numai cu scop limitat dacă nu se vor aduce noile motoare (Strict secret! Numai pentru comandament, Moscova, Nauka, p. 303).

Iată pregătirea pentru război. Au planificat blitzkriegul. Au ajuns pînă la Smolensk. Au străbătut 670 de kilometri pe teritoriul sovietic, dar motoarele de tancuri nu mai trag. Se înţelege, la război tancurile nu merg în linie dreaptă. Trebuie luat în considerare acest lucru. Acesta se numeşte coeficient de manevră. Pentru comandanţii de calitate, coeficientul de manevră este egal cu 1,3. Dacă acest coeficient este mai mare, comandanţii trebuie schimbaţi şi judecaţi, iar în locul lor trebuie puşi oameni mai pricepuţi. Blitzkiegul înseamnă spargerea frontului şi o avansare incisivă a masei de tancuri spre ţinta prevăzută. La fel ca avansarea

brigăzilor de tancuri sovietice în spatele frontului Armatei a VI-a japoneze în august 1939: nici un fel de manevră! Ca avansarea diviziilor de tancuri germane spre mare în mai 1940. Ca atacul corpurilor de tancuri sovietice la Stalingrad: iarăşi nici un fel de manevră. Două avalanşe de tancuri cu viteză maximă se reped una împotriva celeilalte, ca să închidă inelul încercuirii. Ca atacul Armatei a VI-a Tancuri de Gardă din august 1945: nici un fel de manevre, înainte spre ocean!

Dacă masa tancurilor germane manevra inutil, însemna că nu era blitzkrieg.

Bine, adăugăm pentru marii strategi germani 300 de kilometri de manevre inutile. Obţinem că la 4 august 1941 masa tancurilor Grupării 2 Tancuri a lui Guderian şi Gruparea 3 Tancuri a lui Hoth n-au străbătut mai mult de 1.000 de kilometri. Dacă au mers cu viteza de 25-30 km/h, înseamnă că durata de viaţă pentru fiecare tanc este de 30-40 de ore de funcţionare. Iată că după 30-40 de ore de deplasare motoarele tancurilor germane nu mai pot fi reparate. Trebuie schimbate!

Cum au putut să viseze la blitzkrieg avînd o asemenea tehnică! Iar propaganda roşie scrîşneşte din dinţi: Armata Roşie nu era pregătită de război, tancul sovietic BT-7 avea o durată de viaţă de doar 700 de ore de funcţionare, iar T-34 şi mai puţin – de doar 500!

Să-i corectăm pe agitatorii noştri: 500 şi 700 sînt cifre valabile pentru drumurile ruseşti. Pe autostrăzile europene această durată de viaţă era cu mult mai mare. Dar dumneavoastră vă uitaţi la genialii realizatori ai blitzkriegului. La ei tancurile s-au oprit din deplasare după 40 de ore. Cum au planificat războiul? Au învăţat oare aritmetica la şcoală? Au făcut cele mai elementare calcule? În faţa lor era o ţară de 10.000 de kilometri de la apus la răsărit. Ei au străbătut 700 de kilometri şi trebuiau să schimbe motoarele la tancuri. Dar nu erau motoare de rezervă. La ce s-au gîndit marii strategi, cum au planificat războiul? Şi la ce se gîndesc acum? Cer motoare, dar Hitler nu le dă. Au avut o dispută îndelungată şi au ajuns la o înţelegere: „După cîteva ezitări, Hitler a promis să repartizeze pentru întreg Frontul de Răsărit 300 de motoare de tancuri, număr care pe mine nu mă putea mulţumi nicidecum. În privinţa primirii unor tancuri noi am fost refuzaţi” (H. Guderian, Amintirile unui soldat, p. 256).

Ei bine, li se vor aduce motoarele. Vor mai cuceri 700 de kilometri. Dar mai departe?

6

Problema era că trupele de tancuri germane au epuizat toate posibilităţile ofensive şi nu erau capabile să înainteze. Aşa se discuta în prezenţa lui Hitler la 4 august, dar criza a apărut mai devreme.

Guderian scrie la sfîrşitul lui iulie: „În zona Eleni au continuat luptele grele, care au necesitat un mare consum de muniţie. Aici a fost aruncată în luptă ultima noastră rezervă – compania care asigura paza punctului de comandă al grupării noastre de tancuri” (Amintirile unui soldat, p. 254).

Jurnalul lui Halder, însemnarea din 30 iulie 1941: „Pe porţiunea centrală a frontului trebuie să trecem la apărare. Pe aliniamentul lacul Ilmen-Holm-Toropeţ să rămînă numai mici trupe de acoperire! Trupele de tancuri trebuie aduse de pe front pentru reparaţii şi completare”.

Tancul este realizat în aşa fel încît reparaţia, oricît de complexă, să se poată face în condiţii de campanie. Însă tancurile germane erau aşa de slabe şi uzate, iar diviziile de tancuri avuseseră pierderi atît de mari, încît principala forţă de şoc a Wehrmachtului – Grupările 2 şi 3 Tancuri – a trebuit să fie scoasă de pe front după cinci săptămîni de război pentru completarea şi restabilirea capacităţii de luptă, iar pe principala direcţie strategică a războiului trupele germane au fost obligate, pentru prima dată în cursul celui de-al Doilea Război Mondial, să treacă în defensivă.

Şi mai devreme, pe 25 iulie, s-a luat hotărîrea de trimitere în Germania pentru refacere a Diviziilor a 17-a şi a 20-a Tancuri din efectivul Grupărilor 2 şi 3 Tancuri. Acestea au fost atît de distruse, că era imposibilă simpla completare şi refacere în zona de lîngă front. În aceeaşi zi, în jurnalul lui Halder apare următoarea însemnare: „A trebuit să renunţăm la raidurile în adîncime ale trupelor de tancuri. Acestea trebuie folosite în plan tactic. Să se cucerească teritorii pe porţiuni. Este o muncă istovitoare. Însă numai în acest fel se poate distruge forţa vie a inamicului”.

A renunţa la raidurile în adîncime ale trupelor de tancuri înseamnă a renunţa la blitzkrieg. Dar altă soluţie nu era. Hitler avea prea puţine tancuri. Dacă ar fi avut cel puţin 30.000, atunci partea mai mică, de 10.000 de tancuri, putea fi trimisă pentru nimicirea grupurilor de trupe sovietice din încercuire, iar partea cea mai bună şi mai mare putea fi folosită pentru atacuri incisive în adîncime, adică pentru continuarea blitzkriegului. Însă generalii germani au intrat pe teritoriul sovietic aproape fără tancuri. Erau mai puţin de patru mii, adică aproape nimic. În primele zile au capturat şi au încercuit mase uriaşe de trupe sovietice. Acum, trupele încercuite

trebuiau distruse. Această misiune se punea în faţa trupelor de tancuri germane puţin numeroase. Însă nu avea cine continua blitzkriegul.
Halder scrie în aceeaşi zi, 25 iulie 1941, despre insuficienţa muniţiilor de artilerie. Şi explică: „Pentru manevră trebuie combustibil, pentru războiul poziţional – muniţie!”.
Aşadar, după o lună şi trei zile comandamentul german a ajuns la concluzia că operaţiunea de tancuri în adîncime trebuie să înceteze. Comandamentul german a conştientizat că blitzkriegul s-a poticnit şi a început să vorbească despre un război poziţional, de tranşee. Ca în Primul Război Mondial. Numai că nu exista combustibil pentru blitzkrieg, nici muniţie pentru războiul poziţional. De aceea în documentul arid al Statului-Major General există atîtea ezitări şi semne de exclamare.
Dar hitleriştii contemporani îi scuză pe strategii germani: i-a deranjat vremea din octombrie!
La începutul lui iulie au renunţat la atacurile în adîncime. La sfîrşitul lui iulie au fost nevoiţi să treacă în defensivă. În prima decadă a lui august era o vreme minunată, dar ei şi-au epuizat ultimele forţe, lucru notat în documentele de serviciu oficiale. Încă de la mijlocul lui august au fost obligaţi să refacă o mare parte a capacităţii de luptă a diviziilor de tancuri atît de hărţuite. În septembrie nu mai aveau puterea să atace, dar nici să menţină apărarea. Au fost scoşi din capul de pod de la Orşa. Apoi... şi-au explicat înfrîngerea prin vremea rea, care a fost în octombrie, noiembrie şi după aceea.
7
Cauzele prăbuşirii, care pentru Hitler a început în iulie-august 1941, trebuie căutate în iunie 1941. Şi le găsim în cartea generalului Günther Blumentritt (Decizii fatale, pp. 65-67):

În cursul anilor 1920-1930 Sovietele au creat o armată uriaşă, care număra în timp de pace peste un milion de oameni, şi au mărit-o treptat. Aceasta a precedat reînarmarea Germaniei din 1935 şi nu poate fi socotită, de aceea, un răspuns la introducerea de către Hitler a serviciului militar obligatoriu. Care a fost ţelul realizării unei maşini de război atît de uriaşe? Hitler nu putea ajunge decît la o singură concluzie: Stalin intenţiona să cucerească toată Europa... Hitler s-a gîndit serios la atacarea Rusiei în vara anului 1940. A vrut să-i atace primul pe ruşi, înainte ca aceştia să reuşească să atace Germania... Luînd această decizie fatală, Germania a pierdut războiul.

Există şi date mai timpurii, şi mai corecte.
Speer, ministrul Armelor şi Muniţiilor al Germaniei, deschide astfel în memoriile sale capitolul „Începutul căderii”: „Aproximativ în primele zile ale lui august 1939...”.
Da, acesta a fost începutul căderii. În august 1939, Hitler şi Stalin, prin mîinile lui Ribbentrop şi Molotov, au semnat actul de împărţire a Poloniei. Acest pact l-a pus pe Hitler în situaţia de a purta un război de uzură, iar acest lucru însemna prăbuşirea. În afară de aceasta, Germania ducea războiul pe cîteva fronturi simultan, ceea ce însemna de două ori pieire. Tot ce a urmat după semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov sînt numai detalii, etape ale căii lui Hitler către sinucidere. Hitler nu a pierdut războiul în decembrie 1941, nu în august şi nici măcar în iunie. L-a pierdut în august 1939.
Hitler a vrut să joace cărţi cu Stalin şi a pierdut Germania, Europa şi propria viaţă. În 1941, considerînd că a dat de un trişor, Hitler l-a pocnit în cap cu sfeşnicul, luîndu-l prin surprindere, pe Stalin. Acesta nu se aştepta la aşa ceva. A resimţit dureros lovitura. Însă principalul lucru fusese deja făcut. Stalin cîştigase deja de mult.
*
Bine se spune: să nu te pui la masă cu dracul, fiindcă are lingura mai mare.
transfer-23.html

Capitolul 23

Apropo de oi
Atît de insignifianţi sînt cei mai mulţi consilieri ai Führerului!
J. Goebbels, 13 martie 1945
1
Planul hitlerist de distrugere a Uniunii Sovietice este atît de fragil şi de simpluţ, încît se poate exprima în cîteva cuvinte: să dăm cu căciula!

Pentru realizarea acestui plan strălucit nu ajungea o nimica toată: căciulile!
Spionajul militar sovietic ştia despre aceasta şi a tras concluzia corectă: Germania nu este pregătită de război. Concluzia privind nepregătirea Germaniei de război a fost verificată de nenumărate ori. Spionajul militar sovietic a respectat întotdeauna un principiu corect: obţine informaţiile din seifurile cel mai bine păzite, verifică-le prin procedeul cel mai simplu, chiar primitiv. La Academie, care şi acum rămîne într-o obscuritate de nepătruns şi care niciodată şi nicăieri nu este amintită cu nici un prilej, mi-a fost dat să studiez zeci de procedee de verificare elementară a informaţiilor primite. Iată unul dintre ele. Încă din martie 1943 Stalin ştia că nemţii intenţionează să taie intrîndul Kursk cu două lovituri pe flancuri pe direcţii de întîlnire, adică să repete ceea ce Stalin realizase nu demult la Stalingrad. Informaţiile despre planul lui Hitler proveneau din surse de cea mai mare încredere...
Însă pe hîrtie se poate scrie orice. Pe o hîrtie cu antetul corespunzător. Şi se poate dactilografia tot ce trebuie. Şi se poate măslui semnătura lui Hitler. Cine garanta că nu era o capcană? Ce ar fi fost dacă Stalin şi-ar fi adunat forţele pentru respingerea loviturilor din raioanele Orşa şi Belgorod, iar Hitler ar fi lovit în altă parte? O catastrofă. De aceea trebuie făcută verificarea. Este necesară garanţia că planurile hitleriste dobîndite sînt adevărate.
Şi iată, în această Academie, chiar la cursul de informaţii strategice, o foaie volantă pentru testarea agerimii minţii: ei, băieţi, iată situaţia la sfîrşitul lui mai 1943, iată copia planului german. Cum aţi verifica voi aceste informaţii?
Trebuie spus că erau nişte băieţi tare isteţi şi s-au propus soluţii atît de simple şi de uimitoare, încît toată grupa cu profesorul în frunte a rîs cu lacrimi. Apoi profesorul a dezvăluit secretul cu privire la cum s-a procedat atunci, în primăvara şi la începutul verii anului 1943: verificarea exactităţii informaţiilor de agentură de extraordinară importanţă s-a făcut cu ciocanul. Mai corect spus, cu un număr suficient de ciocane.
Chestiunea a stat în felul următor. După ce au cucerit toată Europa continentală, hitleriştii nu puteau asigura întreţinerea căilor ferate cu personal propriu. Toţi erau la război; era o acută lipsă de forţă de muncă chiar pentru industria şi transportul din Germania. De aceea, deşi căile ferate ale ţărilor ocupate erau sub administraţia şi controlul germane, toată munca grea o făceau localnicii – multe mii, foarte multe mii de oameni. Nu poţi să-i urmăreşti pe toţi. Se înţelege că tot personalul feroviar, de la acari şi mecanici de locomotivă pînă la mecanici de reparaţii, manevranţi de vagoane şi încărcători, era sub control. Oamenii erau verificaţi regulat, percheziţionaţi, din mediul lor se recrutau provocatori şi turnători. Se acorda mare atenţie siguranţei, ca să nu se producă vreo explozie ori alte evenimente care puteau face să deraieze trenurile. La garniturile cu destinaţie specială nu era admis nimeni. Chiar şi mecanicii de locomotivă băteau pasul pe loc lîngă propria locomotivă, nu aveau voie să se plimbe de-a lungul vagoanelor.
Dar era o categorie a personalului de cale ferată care avea acces la toate garniturile, inclusiv la cele „speciale”. Pe atunci lagărele osiilor de vagoane erau instalate în nişte cutii turnate de fontă – bucşe. Deasupra bucşei era un capac rabatabil. Pe acolo se turna uleiul. Osia se rotea în ulei. Uleiul se consuma, de aceea la fiecare gară mare nişte ungători mergeau de-a lungul garniturilor. Ungătorul era el însuşi plin de ulei de maşină din cap pînă-n picioare. Mirosea ca o conductă spartă de alimentare cu benzină. Acesta mergea de-a lungul vagoanelor şi rabata capacul bucşei. Ca să nu se aplece la fiecare, ţinea în mîna dreaptă un ciocan cu mîner lung-lung. Dădea două lovituri: ding-bong! Cu o lovitură deschidea capacul, cu alta îl închidea cu zgomot: ding-bong! Dacă în vreo bucşă era ulei puţin, mai adăuga. Pentru aceasta avea în mîna stîngă un vas de uns cu „nas” lung-lung. Tot ca să nu se aplece. Aşa mergea toată ziua. Veneau garniturile. Opreau. Locomotivele pufăiau. Iar în staţie răsuna: ding-bong! ding-bong! Sînt atîtea şi atîtea staţii în Uniunea Sovietică. Iar ungători sînt multe mii: ding-bong! În urma ungătorului mergea un neamţ cu automat, pentru ca nemernicul de rus să nu arunce nisip în bucşă. Pe urmă ungătorul se oprea. A corectat mica nevoie de ulei. Apoi mergea mai departe: ding-bong!
La sfîrşitul zilei de lucru, ca şi la început, era percheziţionat. Nu ducea ceva cu el? Nu avea vreun creionaş cumva? Nu a însemnat pe pachetul de mahorcă semne ciudate? Dar nu avea nimic. Doar ciocănaşul şi vasul de uns.
Ungătorii aveau acces la toate garniturile, de aceea erau verificaţi în mod special. Recrutarea unui ungător în serviciul de spionaj militar sovietic era considerată un mare succes. În mai 1943 s-a dat ordinul (numai pentru cei mai de nădejde recrutaţi) să măsoare lăţimea şenilelor tancurilor de pe garnituri. Cum să le măsoare? Cu mînerul ciocănaşului. Tancurile din garnituri sînt acoperite cu foaie de cort. Dar cîteodată marginea şenilei este dezvelită. Pune ciocănaşul pe platformă şi fixează lăţimea. Apoi zgîrie pe mîner cu unghia sau cu o pietricică.

Faci treaba asta, primeşti medalia „Pentru vitejie”. Nu-ţi ţii fleanca, ştii şi singur ce va fi.
Uneori tancurile merg pe platformă cu tot cu aparatura de bord. Dacă platforma este cu borduri, nu e nimic deosebit: tancurile sînt înguste, adică uşoare. Nu e foarte interesant, numără cîte platforme sînt şi indică unde merg. Interesează acele tancuri care merg pe platformă fără borduri, acelea care abia încap pe platformă.
Fiecare tip de tanc are o lăţime proprie a şenilei. Este ca o măsură la pantofi. Sau ca urma unei cizme soldăţeşti: pe aici a trecut un neamţ mare, iar pe aici unul mic. În vara anului 1943 armata germană a folosit tunurile autopropulsate „Ferdinand” şi tancurile „Panzer” şi „Tiger”. Toate acestea erau din categoria de greutate de la 44 la 65 de tone. Anterior nemţii nu folosiseră în număr mare tehnica blindată din această categorie de greutate. Maşinile de acest tip trebuie să aibă şenile late. Analiza informaţiilor a confirmat: toate tancurile şi tunurile autopropulsate cu şenile late (adică grele) se îndreaptă numai în două raioane: la Orşa şi Belgorod. Nicăieri altundeva. Prin urmare, atacurile principale se vor da exact în aceste raioane.
Iar informaţiile dobîndite din seifurile bine păstrate sînt credibile.
2
Şi în 1941 Stalin a avut informaţii din seifurile cel mai bine păzite. Dar nu a avut încredere în cele scrise pe hîrtie. Trebuiau verificate. Au fost multe verificări ale veridicităţii informaţiilor primite, dar toate acestea nu confirmau pregătirea Germaniei pentru un război ofensiv. Nemţii spun bine: diavolul se ascunde în detalii. Dar tocmai în detalii nu se vedea pregătirea Germaniei de război. În Academie am studiat opt procedee care au fost folosite pentru evaluarea planurilor obţinute de la Hitler. Toate opt au dat un rezultat negativ: Germania nu era pregătită de război, iar planurile obţinute erau dezinformare vădită. Au fost mai multe procedee de verificare, nu numai opt. Nu ştiu cîte. Pe vremea mea, celelalte procedee nu se studiau la nivelul Academiei GRU, căci erau dintr-o categorie mai înaltă decît „Strict secret”. Dar ni s-a spus că toate celelalte procedee, fără excepţie, au dat acelaşi rezultat: pregătirea de război a Germaniei se făcea numai pe hîrtie; în practică nu se făcea nimic sau aproape nimic.
În Spărgătorul de gheaţă am amintit numai în treacăt două dintre procedeele de verificare a credibilităţii planurilor lui Hitler pe care le cunosc. Mai întîi, conducerea GRU ştia unde, cît şi ce combustibil lichid şi uleiuri se produc în Germania şi în teritoriile ocupate de aceasta. Cantitatea de combustibil lichid de care dispunea Hitler era total insuficientă pentru desfăşurarea unor operaţiuni ofensive în adîncime. Însă atenţia s-a îndreptat spre calitate – ce fel de combustibil produceau ei? Analiza a arătat: Germania nu desfăşoară cercetări intense în domeniul realizării unor combustibili şi uleiuri rezistente la temperaturi joase. Industria Germaniei nu producea tipuri de carburanţi şi uleiuri rezistente la ger în cantităţi semnificative, iar organele din spatele frontului ale Wehrmachtului şi Luftwaffe nu transportă stocuri de combustibili şi uleiuri pentru un mare război.
Ca să nu încarc Spărgătorul de gheaţă cu lucruri inutile, am spus despre aceasta două fraze. Fireşte, această problemă s-a studiat la Academie mult mai serios şi mai amănunţit. Chiar şi după 30 de ani ţin minte că temperatura cristalizării benzolului în formă pură este de +5,4 ºC. În Germania benzina se obţinea prin intermediul hidrogenării unor tipuri inferioare de cărbuni. La această benzină trebuia să se adauge benzol în cantităţi suficient de mari. Benzolul deţine proprietăţi înalt antidetonatoare. Acesta este adăugat pentru ridicarea cifrei octanice. Însă acest lucru face să scadă drastic proprietăţile de rezistenţă la temperaturi joase. Temperatura de cristalizare a tipurilor principale de benzină germană era de la –9,6 pînă la –14,5 ºC. Este clar că numai un mare idiot poate să înceapă războiul cu o asemenea benzină împotriva unei ţări unde o iarnă de –20 de grade este un fenomen obişnuit. Spionajul sovietic nu-i considera pe generalii germani nişte idioţi, de aceea a tras concluzia că în Germania nu se fac pregătiri de război.
O altă verificare a credibilităţii a scos la lumină încă unul dintre numeroasele elemente care dovedeau lipsa de pregătire de război cu adevărat catastrofală a Germaniei: pentru cucerirea Rusiei era nevoie să se pregătească cel puţin şase milioane de cojoace de oaie, iar strategii germani nu au pregătit nu un milion, dar nici măcar o mie, o sută. Practic, nici unul. Spionajul sovietic ştia despre aceasta şi a tras concluzia corectă: Hitler nu este pregătit de război. Să fim înţeleşi: concluzia este corectă. Altă concluzie nu putea fi, nepregătirea era evidentă. Cine poate obiecta?
Bineînţeles, nu este vorba numai de cojoace. Hitleriştii mai aveau nevoie de pîslari, de lenjerie călduroasă, de pulovere, de corturi cu izolare termică, de mănuşi, de acele căciuli cu care să lovească în Armata Roşie, de sobe de fier, de schiuri, de ceară pentru schiuri, de combinezoane de camuflaj, de lubrifianţi care să nu îngheţe la ger, de aparate pentru încălzirea apei şi a uleiului de motor, de baterii de acumulatori rezistente la ger, de combustibil de iarnă pentru tancuri, maşini şi avioane. Trebuiau tancuri cu şenile late, sute de mii de maşini cu

grad de accesibilitate ridicat etc. Nimic din toate acestea nu exista: nepregătire totală, nepregătire ruşinoasă şi scandaloasă.
M-am întrebat: cine va avea curajul să pună la îndoială lipsa de pregătire a armatei germane? Cine se va gîndi să afirme că Hitler nu era pregătit de război?
M-am înşelat. Încă înainte de apariţia Spărgătorului de gheaţă, ca răspuns la publicarea a doar două capitole, în apărarea lui Hitler şi a preaînţelepţilor lui generali s-a pronunţat Iosif Kosinski (Novoe russkoe slovo, 26 iunie 1989). El a declarat că nemţii nu aveau nevoie de cojoace, întrucît „se planificase să cîştige războiul din Răsărit înainte de venirea iernii". Nemţii, a afirmat Kosinski, şi-au planificat să zdrobească Uniunea Sovietică în trei luni.
A fost cea mai uimitoare afirmaţie pe care am auzit-o în viaţa mea. Era de neînţeles poziţia lui Kosinski, dar şi mai bizar a părut comportamentul redacţiei revistei: de ce să publice aşa ceva? Kosinski a scris nişte prostii; de ce să întineze paginile revistei cu această mizerie?
Iar după Kosinski a sărit în apărarea lui Hitler şi Mark Steinberg. Acesta a publicat imensul articol demolator „Spărgătorul de gheaţă în blană de oaie", în care m-a luat în rîs în faţa întregii lumi şi a insistat pe inteligenţa hitleristă. Argumentul este acelaşi: de ce să aibă nevoie Hitler de cojoace, dacă îşi planificase să încheie războiul în trei luni?
După Steinberg, în apărarea genialităţii strategice hitleriste s-a ridicat o întreagă oaste ştiinţifică. Stelele ştiinţei istorice din SUA şi Germania, Marea Britanie şi Franţa au strigat în cele patru zări: Hitler nu avea nevoie de cojoace! Oare acest Rezun-Suvorov nu ştie că ocuparea Rusiei trebuia să dureze trei luni?
O asemenea insistenţă îmi pare suspectă: cineva, undeva, a născocit acest argument stupid şi l-a trimis tuturor criticilor mei. Criticii mei, toţi ca unul, s-au legat de aceste cojoace şi de aceste oi: totul este atît de simplu – Hitler a planificat blitzkriegul, dar Suvorov habar nu are de aceasta.
Tema cu privire la cojoace şi oi a apărut în gazete cu litere de-o şchioapă. Iată, ia cuvîntul comunistul Dmitri Antonovici Volkogonov şi declară: „În ceea ce priveşte cojoacele de oaie... ar trebui să spunem şi mai precis. Cojoacele nu erau necesare, căci războiul a fost planificat pentru trei luni...". Acest lucru l-a spus consilierul preşedintelui Rusiei.
Apoi urmează alte şi alte articole, ca nişte baroase în capul meu, ale generalului de armată Mahmut Gareev, doctor în ştiinţe istorice, academician şi profesor, şi ale altora.
Au fost şi acuzaţii absolut ciudate. S.P. Isaikin, în articolul „Aritmetica greşelilor": „Trebuie să ne gîndim că Suvorov îi consideră pe cititori nişte idioţi sau nişte oi [...], dar este clar că dintr-o singură blană de oaie nu se poate face un cojoc de oaie" (în culegerea A pregătit Stalin un război ofensiv împotriva lui Hitler?, p. 63).
Serghei Petrovici Isaikin, aveţi perfectă dreptate: o singură blană de oaie nu ajunge pentru un cojoc. Aici sînt de acord cu dumneavoastră, dar vă rog să nu treceţi această prostie în contul meu. Niciodată nu am spus că dintr-o singură blană se poate croi un cojoc.
Au fost multe articole despre oi. Şi toate despre un singur lucru: Hitler nu avea nevoie de cojoace, deoarece planificase să încheie războiul în trei luni.
3
Am ascultat opinia apărătorilor lui Hitler.
A venit vremea să răspundem.
Aşadar, Hitler nu avea nevoie de cojoace, pentru că a planificat să termine războiul în trei luni. Să fim de acord. Dacă este aşa, dacă l-a planificat pentru trei luni, trebuia să procedeze în conformitate cu planurile: să nimicească Armata Roşie, să îngenuncheze Uniunea Sovietică. Care era problema? Hoarda hitleristă a intrat pe teritoriul sovietic la 22 iunie. După trei luni, la 21 septembrie, trebuia să organizeze parada victoriei. De ce nu a terminat războiul în septembrie?
Hitleriştii răspund: cauze pur geografice – spaţiile întinse, drumurile desfundate şi vremea. Sînt de acord şi cu aceasta. Dar dacă în Uniunea Sovietică există aceste condiţii geografice, trebuia să-şi pregătească trupele să acţioneze nu în condiţii de seră, ci în situaţii reale: să se doteze cu maşini pentru orice teren, capabile să treacă prin noroaie şi zăpezi, să facă rezerve de uleiuri şi combustibili pentru tancuri, avioane şi maşini, să asigure trupelor schiuri şi îmbrăcăminte de iarnă, aceste cojoace.
Aici hitleriştii obiectează în cor: nu, nu era nevoie de aşa ceva, deoarece războiul era planificat să se termine în trei luni.
Cercul dovezilor se închide. Onoarea renumiţilor strategi hitlerişti este salvată.

Nu au putut termina războiul-fulger în trei luni pentru că i-au deranjat condiţiile geografice şi climatice. Dar nu a fost nevoie să se pregătească de aceste condiţii geografice şi climatice pentru că au planificat să încheie războiul în trei luni.
Nu glumesc. Citiţi dezvăluirile lui Volkogonov, Kosinski, Goebbels, Gareev şi Steinberg. În acelaşi articol, ba chiar în aceeaşi frază ei demonstrează că preaînţelepţii generali hitlerişti au planificat să termine repejor războiul, dar i-a deranjat vremea proastă; cu toate acestea, nu trebuiau să se pregătească pentru vremea proastă pentru că planificaseră să termine repejor războiul...
Nu am încetat să mă minunez de neruşinarea propagandiştilor hitlerişti: au planificat să termine războiul în septembrie, dar i-a împiedicat noroiul, care a fost în octombrie, şi gerul, care a fost în noiembrie.
4
Nu este vorba de oi aici. Iată cum stau lucrurile. Pe noi toţi propaganda marxist-hitleristă ne-a învăţat să rîdem de Stalin: spionajul a raportat, dar el, prostul şi laşul, s-a temut să creadă. În lumina acestei prostii staliniste noi toţi arătăm ca nişte idioţi; generaţiilor următoare li se pregăteşte aceeaşi soartă. Imediat ce va veni vorba despre război, urmaşilor noştri li se va aminti despre nepregătire, incapacitate, prostie şi laşitate. Cu toate acestea, poziţia lui Stalin a fost simplă şi clară. Era cu mintea limpede şi a înţeles că Hitler se găseşte într-o situaţie fără ieşire, că, avînd atîtea forţe, este incapabil să distrugă Uniunea Sovietică, cu atît mai puţin în trei luni.
Şi poziţia liderilor spionajului sovietic este de înţeles. Ei au primit informaţii despre pregătirea invaziei hitleriste, dar i-au raportat lui Stalin adevărul: acest lucru este imposibil! I-au raportat astfel nu din dorinţa de a-i face pe plac lui Stalin, ci pentru că problema chiar aşa stătea.
Nu trebuie să se rîdă de liderii spionajului sovietic şi nici de Stalin. Hitler şi strategii lui au hotărît să întreprindă o acţiune idioată care în nici un fel de condiţii nu putea avea un final fericit pentru Germania. Iată de cine trebuie să rîdem.
Prostia nu constă în faptul că Stalin nu a crezut. Neîncrederea lui Stalin este de înţeles şi justificată. Prostia constă în faptul că Hitler a putut plănui aşa ceva. Dar s-au găsit nişte ipochimeni care au sărit în apărarea lui Hitler şi a stategilor lui neghiobi.
Războiul a arătat că chiar şi în cea mai favorabilă situaţie, Hitler şi comandanţii lui deştepţi nu puteau învinge Uniunea Sovietică. Dar apărătorii lui Hitler ţipă în gura mare: nu, era posibil. Hitler era un comandant atît de mare, declară ei, încît, purtînd război împotriva Marii Britanii şi a întregii Europe, putea să înfrîngă în acelaşi timp şi Uniunea Sovietică! Şi nu oricum, ci în trei luni! De aceea, declară apologeţii hitlerişti, nu trebuia să se pregătească de iarnă.
Dar vă pun tuturor dumneavoastră, apărători ai lui Hitler, o întrebare: ce a făcut comandamentul german ca să încheie războiul în trei luni, înainte de drumurile desfundate, de noroaiele de toamnă, înainte de ger şi zăpadă?
Răspundeţi, Iosif Kosinski: putea oare Hitler să înfrîngă în trei luni cu aviaţia „ultimul raion industrial din Ural”? Avea oare Hitler bombardiere pentru distanţe lungi? Avea Hitler aerodromuri pe Volga, ca să ajungă pînă la Ural? Exista combustibil pentru o asemenea operaţiune aeriană? Da sau nu? Dacă răspundeţi afirmativ, veţi arăta în faţa întregii lumi că sînteţi un lingău hitlerist vîndut. La aceste întrebări poate să răspundă afirmativ numai un mincinos incorigibil care şi-a vîndut sufletul lui Hitler şi diavolului. Orice şcolar ştie că Hitler nu avea bombardiere pentru distanţe lungi, după cum nu avea nici combustibil. Iar dacă este aşa, războiul ieşea inevitabil din cadrul celor trei luni şi se prelungea în a patra – octombrie. Din experienţa lui Napoleon, strategii hitlerişti trebuiau să ştie că în octombrie este zăpadă. Aşa s-a şi întîmplat în 1941. „În noaptea de 6 spre 7 octombrie a căzut prima zăpadă” (Guderian, Amintirile unui soldat, p. 316).
Din cauza nepregătirii totale de război şi a imposibilităţii de a distruge industria sovietică de dincolo de Volga, maşina de război hitleristă s-a împotmolit inevitabil în noroi, a patinat în mocirlă şi, la fel de inevitabil, a alunecat în iarna rusă. Aşadar, este nevoie de cojoace sau se poate trăi şi fără ele? De ce rîdeţi de Stalin, care a considerat fapta lui Hitler o aiureală? De ce nu rîdeţi de planurile hitleriste absurde? Cum se explică simpatiile împotriva naturii, ca să mă exprim decent, faţă de hitlerişti?
Răspundeţi, Mark Steinberg, se poate cuceri în trei luni o şesime din suprafaţa de uscat a planetei Pămînt avînd 3410 tancuri învechite, dintre care nici unul greu, nici unul cu tun puternic, nici unul cu blindaj antiproiectil, nici unul cu motor Diesel, nici unul cu şenile late? Poţi să forţezi în trei luni 150.000 de rîuri fără să ai nici un tanc amfibiu? Avînd un număr nesemnificativ de tancuri vechi, poţi distruge în trei luni 23.000 de tancuri sovietice? Le poţi distruge cînd printre acestea sînt modelele cele mai bune din lume, printre care sînt tancuri grele, cu blindaj antiproiectil, cu motoare Diesel, cu şenile late şi tunuri foarte puternice? Le poţi nimici dacă

toate tunurile de tanc şi antitanc germane sînt neputincioase împotriva tancurilor KV-1 şi KV-2? Iar dacă industria sovietică de peste Volga este invulnerabilă, înseamnă că nu vor fi 23.000 de tancuri sovietice, ci mai multe. Cît timp veţi distruge zece mii şi apoi alte zece mii, uzinele vor produce noi tancuri, iar acestea vor fi noi KV-uri şi noi T-34. Le poţi distruge pe acestea în trei luni dacă este invulnerabilă însăşi sursa de fabricare a acestor tancuri, avioane, tunuri, proiectile şi cartuşe? Poate răspunde afirmativ la aceste întrebări numai cine a deraiat cu mintea sau a făcut un amor nebun pentru Hitler şi armata lui, condusă de genialii strategi.
Dar dacă nu putea să realizeze acest lucru în trei luni, trebuia să se pregătească să lupte toamna şi iarna. Nu-i aşa? Aşadar, era nevoie de cojoace sau nu? În faţa lui Hitler era o ţară cu o suprafaţă de 22,4 milioane de kilometri pătraţi. Socotiţi şi singuri cîte mii de kilometri pătraţi revin unui tanc. Dacă nu s-ar fi opus nici un fel de rezistenţă, tancului german nu i-ar fi ajuns durata de viaţă nici măcar să facă ocolul acestui teritoriu.
În faţa lor era o ţară cu 170 de milioane de oameni, dacă nu luăm în calcul noile „republici” alipite în 1940. Socotiţi şi singuri cîte zeci de mii de oameni revin fiecărui tanc german. Nu îi poţi zdrobi pe toţi nici dacă s-ar culca de bunăvoie sub şenile.
5
Am o întrebare pentru dumneavoastră, Iuri Finkelstein. Hitler avea o armată de 3,5 milioane de oameni. Principala armă a acestei armate este puşca model 1898. Mijlocul principal de locomoţie – căruţa ţărănească. Acestei armate i se opune Armata Roşie, care are o resursă de mobilizare de 34 milioane de soldaţi şi ofiţeri. Poate armata germană, avînd atît de puţine forţe, să înfrîngă Armata Roşie? Poate să realizeze acest lucru în trei luni? Chiar dacă socotiţi că oamenii lui Hitler sînt rasă superioară şi au de luptat cu nişte avortoni, tot nu-i puteau căsăpi pe toţi. Unii s-ar fi retras pur şi simplu acolo unde căruţele hitleriste nu puteau ajunge. Astfel, cum vă încumetaţi să afirmaţi că Hitler era pregătit de război, ba chiar că putea înfrînge Armata Roşie în trei luni!?
Aveţi două soluţii. Să declaraţi că Uniunea Sovietică poate fi înfrîntă în trei luni. În acest caz, vom şti cu toţii că creierul nu vă funcţionează bine, asemenea celui al zărghitului de Führer, care muşca din covor şi vorbea despre cîinii din spaţiul vid. Sau trebuie să recunoaşteţi că acest lucru nu se putea face în trei luni, situaţie în care războiul s-ar fi prelungit mai mult de un an, devenind unul de uzură. În acest caz, nu te descurcai fără cojoace.
6
Numai un prost poate să viseze la înfrîngerea Rusiei. Numai un idiot poate să viseze la înfrîngerea ei în trei luni. Despre prostia crasă a strategilor germani se vorbeşte în nota lui Halder din 24 iunie 1941: „Trupele noastre au ocupat Vilnius, Kaunas, Kedainiai (informare istorică: Napoleon a ocupat Vilnius şi Kaunas tot la 24 iunie)”.
Au găsit cu ce să se mîndrească! Au găsit cu cine să se compare! Dar dacă faci nişte paralele istorice, acestea sînt valabile şi mai departe. Să ne amintim ce s-a întîmplat cu oastea lui Bonaparte în octombrie, noiembrie şi mai tîrziu. Să faci paralele şi să te îngrijeşti de iarnă. Însă strategii lui Hitler erau capabili să facă paralele numai cu marşurile victorioase ale lui Napoleon, dar nu erau capabili să privească sfîrşitul trist al istoriei.
Napoleon a mers rapid la Moscova, nu l-a împiedicat nici noroiul, nici viforniţa. A cucerit Moscova chiar la începutul lui septembrie. Era caniculă. Nu erau nici ploi, nici noroaie, nici zăpadă, nici ger. Nimic nu l-a deranjat pe Napoleon. Nu se ştia unde era Kutuzov. Stai şi te bucură, încălzeşte-te la focul incendiilor, sărbătoreşte victoria. Dar n-a fost aşa: ceva l-a forţat pe Bonaparte să fugă din Rusia înainte de venirea frigului. Nu iarna l-a gonit din Moscova! Nimeni nu l-a gonit. A fugit singur. Fără o cauză vizibilă. Fiindcă şi-a dat seama că Moscova o poţi cuceri în trei luni, însă acesta nu este sfîrşitul războiului, doar începutul lui. Rusia nu se termină cu Moscova. Iar iarna urmează. Napoleon avea nevoie de cojoace după cucerirea Moscovei. Uimitor: hitleriştii aveau un exemplu atît de limpede din istorie şi au repetat aceleaşi greşeli.
Bateţi-mă, omorîţi-mă, dar nu înţeleg logica lui Finkelstein, Goebbels, Gareev, Kosinski, Hitler, Steinberg şi Volkogonov. Să admitem că hitleriştii au supus Uniunea Sovietică în trei luni: au început la 22 iunie şi au terminat la 21 septembrie. Şi ce rezultă din asta? Oare după înfrîngerea Uniunii Sovietice nu va fi iarnă? Răspundeţi, apărători ai hitleriştilor: ce spera Hitler? Se gîndea că după septembrie se va face deodată mai? A intenţionat să înfrîngă Uniunea Sovietică şi în septembrie să-şi ducă trupele în Germania? Aceasta ar fi însemnat sinucidere. Tot sinucidere era şi dacă ar fi planificat să înfrîngă Uniunea Sovietică şi să lase pe teritoriul ei trupe de ocupaţie, fără să fie pregătit de sezonul rece.
Hitler a ordonat ca Moscova şi Petersburgul să fie distruse. Aceasta nu este propagandă, faptul este confirmat documentar. Atunci unde intenţionau să ierneze comandanţii învingători? Pe ruinele Moscovei? Sau prin sate, fără să scoată nasul afară din izbe? La noi closetele sînt afară.
Este o logică de fier: planifici pentru trei luni sau chiar pentru o săptămînă, dar tot trebuie să te pregăteşti pentru

iarnă...
7
Generalul-colonel H. Hoth, comandantul Grupării 3 Tancuri, scria:

Misiunea distrugerii centrelor industriale militare, situate departe în Răsărit, revenea aviaţiei. Acestea erau nişte planuri utopice. Raza de acţiune a bombardierelor germane era atunci de 1.000 de kilometri. Chiar dacă s-ar fi reuşit să se atingă linia prevăzută Volga-Arhanghelsk (era exclus într-o singură campanie, adică în trei-patru luni), raza de acţiune a bombardierelor ar fi fost insuficientă pentru a scoate din uz industria din Ural, raionul Sverdlovsk. Însă nici dincolo de Sverdlovsk nu este sfîrşitul lumii (Operaţiunile de tancuri, p. 44).

Chiar şi generalul hitlerist a recunoscut: nu se poate ajunge pînă la Volga în trei luni. Dar chiar dacă s-ar ajunge, nu ai avea cu ce bombarda Uralul. Şi chiar dacă l-ai fi bombardat, dincolo de Ural tot ar fi rămas alte centre industriale.
Dar strategii noştri după ureche obiectează: nu, toate acestea se puteau cuceri, ba chiar foarte repede...
Generalul-colonel H. Guderian, comandantul Grupării 2 Tancuri, scria: „Cînd au desfăşurat în faţa mea harta Rusiei, nu-mi venea să-mi cred ochilor. Tot ceea ce eu consideram imposibil trebuia să fie tradus în realitate?” (Amintirile unui soldat, p. 191).
Şi Guderian considera imposibilă înfrîngerea Uniunii Sovietice. Nu în trei luni; în general, niciodată. Dar deştepţii noştri nu sînt de acord: putea fi înfrîntă.
Generalul-feldmareşal Karl von Rundstedt, comandantul grupării de armate „Sud”, considera că

războiul cu Rusia este o treabă absurdă, care [...] nu poate avea un final fericit. Dar dacă [...] războiul este inevitabil, trebuie să acceptăm că nu-l putem cîştiga în decursul unei singure campanii de vară. Uitaţi-vă numai la aceste întinderi imense. Nu putem înfrînge inamicul şi ocupa toată partea vestică a Rusiei, de la Marea Baltică la Marea Neagră, doar în cîteva luni (Decizii fatale, p. 76).

Aşa a judecat şi generalul-locotenent Golikov, şeful GRU. Şi tovarăşul Stalin la fel. Şi au aşteptat de la Hitler şi de la feldmareşalii lui acţiuni inteligente, adică pregătiri pentru un război de uzură, prin urmare şi pentru un război de iarnă. Dar nu s-au întrezărit acţiuni inteligente.

Hitler, care a criticat aspru în prezenţa mea conducerea politică a Germaniei din 1914, care nu înţelesese pericolul purtării războiului pe două fronturi, acum voia el însuşi să înceapă războiul cu Rusia fără să încheie războiul cu Anglia (Guderian, Amintirile unui soldat, p. 191).

Aşadar, haideţi să-l înţelegem pe Stalin. Şi el considera că acesta este un pas greşit, că este sinucidere curată. Dacă hitleriştii se hotărăsc totuşi să lupte, nu au cum cîştiga în trei luni, motiv pentru care trebuie să se pregătească să lupte pe timp de iarnă. Însă această pregătire nu se făcuse. Prin urmare, considera Stalin, Hitler nu intenţiona să lupte împotriva Uniunii Sovietice. Logic...
*
Dar cu hitleriştii noştri contemporani nu poţi discuta. Ei o ţin pe-a lor cu o plăcere sadică: nu trebuia să se pregătească de iarnă, deoarece Hitler putea să înfrîngă Uniunea Sovietică în trei luni.
O asemenea poziţie reprezintă o degradare mentală de prim ordin. Cît timp aceşti monştri morali continuă să apere cu turbare deşteptăciunea hitleristă, voi continua războiul împotriva lor. Pînă la înfrîngerea lor totală.

13 aprilie 2000, Bristol
transfer-23.html

Lista lucrărilor citate
Beer, H., Moskaus As im Kampf der Geheimdienste, Hohe Warte, München, 1983.
Briekhill, P., The Dam Busters, Londra, 1951.
Buşkov, A., Rusia care nu a existat, OLMA-PRESS, Moscova, 1997.
Dietrich, O., 12 Jahre mit Hitler, München, 1955.

Felştinski I. (coord.), URSS – Germania. 1939-1941, New York, 1983.
Fletcher, D., The Great Tank Scandal: British Armour in the Second World War, Londra, 1990.
Gregory, B.; Batchelon, D., Airborne Warfare 1918-1941, Phoebus, Leeds, 1978.
Guderian, H., Amintirile unui soldat, trad. din germ., Rusici, Smolensk, 1998.
Halder, F., Jurnal de război. Însemnările zilnice ale şefului Statului-Major General al trupelor terestre, 1939-1942, 3 vol., trad. din germ., Voenizdat, Moscova, 1968-1971.
Hitler, A., Mein Kampf, Zentralverlag der NSDAP. Eher, München, 1933.
Hoth, G., Operaţiunile de tancuri, trad. din germ., Voenizdat, Moscova, 1961.
Jukov, G.K., Amintiri şi cugetări, APN, Moscova, 1969.
Liddell Hart, B.H., Al Doilea Război Mondial, trad. din engl., Voenizdat, Moscova, 1976.
Liddell Hart, B.H., Strategia operaţiunilor indirecte, trad. din engl., IL, Moscova, 1957.
Liker, G., Conversaţiile la masă ale lui Hitler, trad. din germ., Rusici, Smolensk, 1993.
Manstein, E. von, Victoriile pierdute, trad. din germ., ACT, Moscova, 1999.
Mellenthin, F.W. von, Panzer Battles, Londra, 1955.
Middeldorf, E., Tactica în campania rusă, trad. din germ., Voenizdat, Moscova, 1958.
Müller-Hillebrand, Armata terestră a Germaniei în 1933-1945, 3 vol., trad. din germ., IL, Moscova, 1956-1958.
Nevejin, V.A. (coord.), A pregătit Stalin un război ofensiv împotriva Germaniei?, AIRO-XX, Moscova, 1995.
Nevejin, V.A., Sindromul războiului ofensiv. Propaganda sovietică în pragul „luptelor sacre”. 1939-1941, AIRO-XX, Moscova, 1997.
Proector, D.M., Războiul din Europa, Voenizdat, Moscova, 1963.
Reinhardt, K., Die Wende vor Moskau, Stuttgart, 1978.
Rendulic, L., Conducerea trupelor, trad. din germ., Voenizdat, Moscova, 1974.
Ribbentrop, J. von, Între Londra şi Moscova, trad. din germ., Mîsli, Moscova, 1996.
Rosenberg, A., Der Zukunftsweg einer deutschen Aussenpolitik, München, 1927.
Sandalov, L.M., Operaţiunile de luptă ale trupelor Armatei a IV-a a Frontului de Vest în perioada iniţială a Marelui Război pentru Apărarea Patriei, Voenizdat, Moscova, 1961.
Sandalov, L.M., Hotare grele, Voenizdat, Moscova, 1965.
Sandalov, L.M., Lucruri trăite, Voenizdat, Moscova, 1966.
Sandalov, L.M., Pe direcţia Moscova, Nauka, Moscova, 1970.
Şapoşnikov, B.M., Creierul armatei, 3 vol., Gosizdat, Moscova, Leningrad, 1927-1929.
Solonevici, I., Monarhia populară, Luci Sofii, Minsk, 1998.
Solonevici, I., Rusia în lagăr de concentrare, Moskva, Moscova, 1999.
Speer, A., Amintiri, trad. din germ., Rusici, Smolensk, 1997.
Stefanovski, P.M., Trei sute de necunoscuţi, Voenizdat, Moscova, 1968.
Triandafillov, V.K., Anvergura operaţiunilor armatelor moderne, Gosizdat, Moscova, Leningrad, 1926.
Triandafillov, V.K., Caracterul operaţiunilor armatelor moderne, Gosizdat, Moscova, Leningrad, 1929.
Ustinov, D.F., În numele victoriei, Voenizdat, Moscova, 1988.
Westphal, S.; Kreipe, W.; Blumentritt, G. et al., Decizii fatale, trad. din germ., Moscova, 1958.
Karpenko, A.V., Trecere în revistă a tehnicii naţionale de tancuri, 1905-1995, Nevskii bastion, Sankt-Petersburg, 1996.
*** British and American Tanks of World War II, ARCO, New York, 1969.
*** Congresul al VIII-lea al PCUS(b). Procesele-verbale, Moscova, 1959.
*** Congresul al XVII-lea al partidului: Dare de seamă stenografiată, Partizdat, Moscova, 1934.
*** Efectivul de luptă şi numeric al Forţelor Armate ale URSS în perioada Marelui Război al Patriei. Culegerea statistică nr. 1 (22 iunie1941), Voenizdat, Moscova, 1994.
*** Enciclopedia militară sovietică, 8 vol., Voenizdat, Moscova, 1976-1980.
*** Encyclopedia of German Tanks of World War Two, AAP, Londra, 1978.
*** Istoria celui de-al Doilea Război Mondial (1939-1945), 12 vol., Voenizdat, Moscova, 1973-1982.
*** Istoria Marelui Război Naţional al Uniunii Sovietice, 1941-1945, 6 vol., Voenizdat, Moscova, 1960-1965.
*** Paradele militare în Piaţa Roşie, Voenizdat, Moscova, 1980.
*** Procesul de la Nürnberg împotriva principalilor criminali de război germani. Culegere de materiale, 7 vol., Iurizdat, Moscova, 1960.

*** Regiunea Militară Moscova decorată cu Ordinul „Lenin”, Voenizdat, Moscova, 1985.
*** Strict secret! Numai pentru comandament, Nauka, Moscova, 1967.
Jurnale:
Izvestia
Krasnaia zvezda
Literaturnaia gazeta
Moskovskie novosti
Moskovskii komsomoleţ
Novoe russkoe slovo
Pravda
Rossiiskaia gazeta
Vesti
Reviste:
Biulleteni oppoziţii
22
Novaia i noveişaia istoria
Ogoniok
Rodina
Rossiiskoe vozrojdenie
Voennîie arhivî Rosii
Voenno-istoriceskii jurnal (VIJ)
Voprosî istorii
Znamea